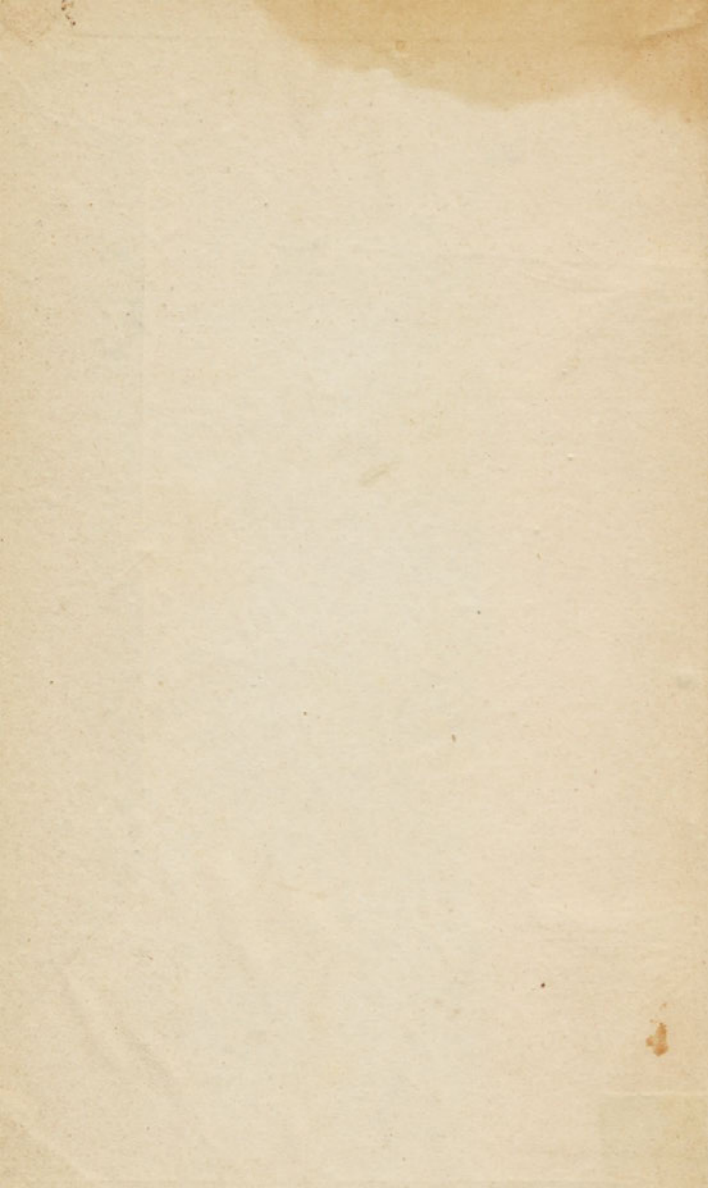

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

~~B 2253~~

8

3 Sveteja Frančiškova Šoleja
nekdanje škofova v Genevi
Floteja

ali prijazna roka polobno
shiveti."

Poslovenil mo s molitvami
za cerkev in nekterimi drugimi
pomembni neki duhovni pastir
(= M. Stojan) Lavantijske
škofije.

Prejel mo priporočil

Anton Sloufhek,

Voseniški fajnafter.

v Lelovci 1842.

II. editio 1857.

G. Mark, jezicnik, XXIV, 7.

Prejel Jozef Šunc, realce VII.
razreda v Ljubljani, 5. I. 1897.
Knjigo je dobil daroma.

Prof. Fr. Levac.

Preljube dushe Kristusove!

,Slovenzi in ,Slovenke!

KRAB 160

B 2253

E 90460

„**B**odite popolnoma, kakor je popolnoma vash Ozehe v' nebesih:“ nas vsmileni Jesus opomina, nam poboshnost priporozha, po Bogi se ravnati nam veli.

Dosti imamo she poboshnih bukev, starih ino novih, ki nas poboshno shiveli uzhijo, to de so spisane vezhi del le sa mlade ljudi, ter kashejo, tako rekozh, le perve stopinje proti nebesam; sa odrashene poboshne dushe nam she v' slovenski besedi bukev pomankuje, ki bi jih k' vishi poboshnosti ravnale.

Odrasheni ljudje slo radi poboshno shiveli mudijo, ter se jim sгоди, ko malopridnemu drevju, ki v' vigredi (spomladi alj valizhki)

lepo svetí, ob zhasi poletne vrozhine oslabí, in nobeniga sadja ne prinese. Nekateri mosh, ki je v' svojih mladih letah prav gorezhe Bogu slushil, se je ohladil, ves posveten. Marskateri shena je v' poboshnosti zelo oslabela, ki je dekliza vsa Bogu vdana ino poboshna bila. Is shlahniga svetja mladih dni sudu zhednosti per moshih ino shenah ní — in to je shalost, ker *Jesus govori: Drevo, ki dobriga sadu ne prinese, bo vsekano in v' ogenj ver-sheno.*“ — Lepe bukve *Filoteja* naj bojo torej posebno odrashenim *Kristjanam* isrozhene, kléríh sa nebeshko kraljestvo ino njega pravizo kaj skerbi.

Imenitne ino nikolj dosti prebrane bukve poboshnosti so *Tomasha Kempensarja: Hoja sa Kristusam.* One dushe bogabojezho storijo, in bogabojezhost je sazhetek kerfhanske modrosti. Bogabojezhost pa neklire dushe prevezh bojezhe ino strashlive stori, jim marskateri, tudi nevárni, strah dela, ki jih v' prevelike dvome ali zvide sakople, is katerih si pomagati ne véjo. Takim dusham je *Filoteja* prav ljubesniva prijateljca ino svetvavka; ktira jih, is bogabojezhosti nevarniga strahu v' presrezhno ljubesen boshjo pelja, ino pokashe,

kako zhlonek vsakiga stanu, tudi imeniten ino premoshen, lahko poboshno shivi, ne posvetno, naj si je ravno na sveti. — Oh, kako je tega potreba! —

Poboshna dusha hodi na semli vedno pred Bogam, in Bog ji daja tudi v' posvetni bridkosti okushati nebeske sladkosti: Bres poboshnosti bi bile tudi nebese le pekel.

Ne dajte se motiti torej, ljube dushe, od posvetne modrosti, ki vam poboshnost rada ostuda. Kakor shivo plamno zhloneku oblizhje rasfvelli: tak rasdeni prava poboshnost kristjana, de je ljub Bogu ino vsm pravizhnim ljudem: „Poboshnost je sa vse dobro pravi sv. Paul, ker obljubo sedajnega ino prihodniga shivlenja ima.“ Ino to je prava modrost.

Dolgo dolgo so she sheleli skerbni dushni pastirji, fosebno pa pridni spovedniki, prelepe bukve svetiga Franziskha Salesja; ktirim je Filoteja ime, bogoljubnim dusham v' roke dati; sdaj so nam jih dober prijatelj posloveniti. Hvalo jim vejmo sa to! Nar bolji hvalo pa bo, de bukve skerbno beremo, se po ljubesni-

vih naukah ravnamo, pa tudi molimo drugi sa drugiga.

Tako bo tudi „Slovenz in vsaka „Slovenka shiva Filoleja, to se rezhe, dusha, ki Boga lubi. „In kdor mene ljubi, govori Jesus, tega tudi jas ljubim, pa tudi moj Ozhe njega ljubi, in bova prišla ino per njemu prebivala.“ Amen.

A n t o n „ S l o m s h e k ,
Voseniški fajmošter.

L j u b l e n i b r a v e z !

Beri, prošim te, leta uvod, k' svojimu
kakor k' mojimu veselju.

Vertnariza Glizera je sa stopila zvetize, is katerih je venze in snopke pledla, tako umno verstili in slagati, de so se, zhe ravno smeraj ene ino tajiste, tako slo med sebo raslozhile, de imeniten obrasni: Pavsanja s' vsim svojim farbami prijetno rastlzhne slege ni samogel posnemati. Tako tudi sveti Duh, ki nam skos pisme ino besede svojih slushavnikov toljkanjshne nauke od poboshnosti daruje v' njihovo podvuzhenje tako zhudno rastlzhnost rastiva, de se nam nauk, zhe ravno eden in tajisti, savolj svoje slege vender silno raslozhen raskasuje. Jes tedaj ne morem, pa tudi nozhem in nesmem v' tej vodbi kaj drusiga vuzhiti, kakor drugi, ki so pred menó od te rezhi pisali. Podam ti, ljubi bravez! ravno tajiste zvetize ko drugi, vender je snopik, kateriga sim is njih spledel, savolj rastlzhne sloge, od njihovih zhislo drugazhen.

Vsi skoraj, ki so od poboshnosti pisali, so jiskali tajiste podvuzhiti, ki so se savsim svetu odmaknili; vsaj so takshno poboshnost vzhili, katera popolnoma odpovedi svetá pot napravla. Moj namen nasprot je pa, tajiste vuzhiti, ki per posvetnih opravilih, v' fredi svoje shlahte, ja zelo, ki v' mestih in na kraljevih dvorih shivijo, savolj svojiga stanu eno koljko pristojnost (imenitnost) v' sunanjim kasati morajo, in se sgovarjajo, de savolj okoljshin svojiga stanu na poboshnost she misliti ne morejo, ker menijo, de kakor od selisha, od vertnarjov, palma

Kristusa imenovaniga, po perpovedi, obena shiral ne jagode okufiti ne sme, tako tudi obeden po palmi kerfshanske poboshnosti segati ne sme, dokler v' sliški pojvetnih opravil shiveti mora. Jes pa hozhem takim pokasati, de, kaker ostrige v' fredi morja ročene ino isrejene, obene kaple morske vode v' sroje saklepnize ne dobijo; de, kakor je kolj morska voda grenka ino slana, se vendar v' kelidonjskih otokih (ki so v' fredi morja) sladki studenzi snajdejo, in sadnižh, de kakor neke mušhize skos ogenj in plamen letajo, in si vendar svojih perutnižh ne samodijo: tako tudi serzhna in stanovitna dusha samore v' drushbi s' svetam shiveti, bres de bi kalne valove tajistiga pila, de samore studenze sladke poboshnosti zelo med slapmi pojvetne grenkobe najti, ino v' fredi skos sharezhi plamen svetoviga poshelenja tekati, bres de bi si perute svetiga poshelenja, s' katerim po poboshnosti hrepeni, vshgala. Teshko je to sa res; pa ravno sato shelim, de bi si nekteri bož gorezhe, kakor se je doflej godilo, k' temu persadevali, — kaker si tudi jes sam per vsi svoji slabosti persaderam, skos to spisvanje, dobro voljo tajistih podpirat, ki so terdno sklenili, se na pot poboshnosti spuštiti.

Te vodbe pa nisem s' namenam pisal, de bi vtisnjena na svetlo pershla, ampak k' temu delu sim bil tako le napeljan: she ni dolgo, de je neka dobra ino poshlena dusha, od milosti boshje perganzana bila, pot poboshnosti nastopiti. Sato me je profila, de bi ji vodnik ino pomožnik bil; in ker sim she dolgo poprej veliko nagnenje k' pravi poboshnosti per njej sagledal, sim jo, kar sim samogel, skerbno uzhil. In kedar sim jo she skos vse vodbe poboshnosti po njenih sheljah ino po njenim stanu prevodil, sim ji nekatere nauke spisane sapustil, de bi si ona sama v' sili svetovati samogla. Ona je pa posej nekimu imenitnimu, ruzhenimu ino svetimu dukornimu te pisme pokasala, kater je sposnal, de bi tudi drugim dusham k' pridu bile, in me je slo nad-

legoval, naj jih vtisniti dam. Lohka mu je bilo, me pregovoriti, ker je njegova perjasnost zhes mojo voljo, ino njegova uzhenost zhes mojo saslopnost veliko samogla.

De bi te pisma k' vezhim pridu slushile, ino sa branje prijetnishe bile, sim jih pregledal, sverstilino s' enokoljkimi opombi ino nauki pomnoshil, kakor se mi je potrebno sdelo: pa v' resnizi, skoraj se vse to ni tako pustilo storiti, kakor bi bilo potrebno. Satoraj ne najdesh v' tih bukvah nizhefar do kraja sdelaniga: najdesh le sbér naukov, katere s' resnizhno dobro voljo davam, ino rasloslino no saslopno raslagam, koljker se je dalo. Na lepoto besedi she mislil nisem, ker imam drusiga dosti opravi.

Filoteja je, h' kateri v' zelim podvuzhenju govorim, kër, kar sem v' sazhetku le sa eno duslho pisal, sa vse obrniti shelim, ino h' tem perimka potrebujem, ki se vsaki duslhi perleshe, katera poboshno shiveti sheli: imé Filoteja pa pomeni bogoljubno duslho.

Ker tedaj v' zelim tem spisu duslho pred ozhmi imam, ktera se skos kopernezhe poshelenje po poboshnosti k' ljubésni boshji vsdigniti sheli, sim to vodbo v' petere bukve rasdelil. V' pervih sim skushal skos nektere opombe ino vadbe to poshelenje duslhe k' terdnimu sklepu preobrniti, kar se po spovedi zhes zelo shivljenje skos resnizhno oblubo sgodi, katero sveto obhajilo nastopi, kjër se svojimu Svelizharju, kateriga je prejela, savsim srozshivsha, vsa srezhna v' njegovo ljubésen stopi. Potem, jo h' vislhi popolnosti vodivshi, ji pokashem dva veljka perpomozhka, se zhedalej bolj s' boshjim velizhastvam skleniti. Pervi tih perpomozhkov je sveta molituv, po kateri ljubesnivi Bog k' nam pride; drugi prejeba svetih sakramentov, po kterih nas na - se vlézhe. Ino v' tem ohstojé druge bukve. Tretje bukve obleshejo vse, kar je Filoteji k' spolnenju tajisljih zhednosti potreba, katere jo k' hitri doségi popolnosti perpeljajo, raslagam ji pa le bolj to posebno, kar

bi sama ne bila lahka najdla, in tudi ne v svojim serzu sapasila. Shterte bukve imajo namen, ji nektère sanjke sovrashnika njeniga svelizhanja odkriti, in jo uzhim, kako se jih samore isogniti, in srezhno svoj pot prav varno hoditi. V' petih bukvalah saklizhem Filotejo v' jamoto, naj si tam'kaj pozhije, se oshivi ino si noco mozh pridobi, dalej in dalej po stesi poboshnosti hoditi.

Zhudno je, posebno pa v' nashih zhasih, de se po naradi reka: Le kloshhtarzhunam in takim duhovnim, ki so poboshno shiveti ozhitno obljuje storili, se spodobi posebne, isbrane vaje alj regelze pijati, kako se poboshno shivi; tiga shkof ne vtegne, ki mu je toljka shkofstja v' skerbi, kolika je moja. Toljka skerb zhlovecka rastrese, de se kaj takiga ni vstan lotiti.

Pa vender ti povém, preljudi bravez, kar imeniten sv. Dionisi govori, de so posebno shkofje dolshni sa dushe skerbeti, kako naj v' poboshnosti rastejo, ki so, kakor Serafini nad Angele, oni nad vse ljudi povishani, in svoji dni nar bolje k' timu obernejo, de dushe poboshno shiveti uzhijo. Shkofje ino zerkveni uzheniki pervih zhasov so svojo flushbo gotovo toljko ljubili, ko mi, pa vender niso mudili dosti poboshnih dush she posebej voditi, ki so se njih prijasni skerbi priporozhilo, kar se is njih listov alj pismov vidi. Apostelne so v' tem posnemali, kateri, zhe so ravno imeli shetvo vsiga sveta v' Gospodoco shitnizo spravljati, so si vender prav skerbno ino s' posebno radozho nektire klase isbrali. Kdo bi she ne vedel, de so bili Timotej, Tit, Filemon, Onesim, sveta Tekla ino Apia posebno ljubleni duhovski otrozi imenitniga svetiga Pavla; kakor sveti Marko ino sveta Petronila tudi svetiga Petra. Sveta Petronila je bila, kakor sprizhujeta imenitna uzhenika Baroni ino Galoni, samo duhovska hzhér svetiga Petra. Ali ni tudi sv. Janes poboshnej gospej Elekti pisal, kalj?

V' resnizi je teshavno, dushe posebej voditi; pa vender je to le tolashbe polna teshava, kakor shenji-

zam na polji ino bravzam v' vinogradi, ki so le ti stokrat prav dobre volje, kedar imajo dela dovolj. Per tim opravili se delavzam ferze od ljubesnivosti oshir-
lja ino pokrepzha, ravno kakor se v' frezhni Arabji ti stim godi, ki imajo dishavo zimet nositi. Perpoc-
dajo, de zhe tigroeka eno svojih mladik na poti naj-
de, ki ga je lovez na pot vergel, de bi starko pomu-
dil, s' drugimi pa odishel, ga hitro sadene, naj bi
s'he tak teshko ino veliko bilo, ino ga v' svoj bertog
skrije, ker jo ta tesha v' teki zlo ne pomudi, ter ji
ljubesen materna tesho polajsha, ino s'he bolj prigan-
ja. Sa koljko vezhi ljubesn ino veselje bo ozhetno
ferze obzhutilo, sa dusho fkerbeti, ki po pravizi popol-
noma shiveti sheli. „Sprijelo jo bo, kakor ljubesniva
mati, ki svoje dete v' narozhji pestje, ino teshe svojga
ljublensa s'he ne obzhuti.

Ozhetniga ferza je pa vender le k' temu potreba.
Sa to apostelni ino vsi pravi opostolski moshje svoje
uzhenze ne le otroke, ampak otrozhizhe imenujejo,
de bi s' tim imenam pokasali svojjo ljubesnivost do njih.

Verk vsiga tiga rad sposnam, ljubi bravez, de
s'he poboshen nisim, naj si ravno od poboshnosti pi-
shem, pa vender v' resnizi is ferza shelim poboshen
biti, ino ravno ta moja snotrajna shelja mene pri-
ganja, tudi tebe uzhati, poboshno shiveti, sakaj neki
vijoko uzhen ino imeniten mosh pravi: „Dobro je,
ako si kozhefh sam navuzhiti, de shtudirash; s'he
bolji, zhe poslufhast; nar boljshi pak, ako sam
druge uzhis.“ „Gostokrat se perpeti, govori sv.
Augushtin v' nekim pismi k' svoji duhovski hzheri
Florenzji, de ravno s' tem saflushimo sami prijeti,
zhe drugim dajamo, in kedar druge uzhimo, de se
sami skos to svuzhimo.“

Aleksander, neki nar imenitnejshih kraljev, je
dal salo kompatro, ktero je joszebno rad imel, Ape-
letu, nar imenitnejimu obrasniku alj malerju isobra-
siti. Njo prav isobrasiti alj smalati, to mora prav
pogosto pogledati; in ravno skos to se je v' njo sa-
gledal ino toljko saljubil, de se je Aleksander njega

vsmitil, ker je njegovo shico ljubesen sposnal, ino mu je nar ljubesniovshi prijateljso svojga serza sa sheno dal. „De je ‚Sander to floril, govori imeniten pisar Plini; nam lepsi prizha, koljka dusha je Aleksander bil, kakor sbe toljko imenitne vojske, v katerih je svoje nasprotnike premagal.“

Po tem torej jes mislim, ljubi bravez, ker sim shkof, de tudi Bog kozke, naj preljubesnivo podoba, ne jamo zhednostli sploh, ampak nja nar bolj ljublene prijatelze, svete poboshnostli, v zhloveshkim serzi vpodobim, alj smalam. Ino prav prav rad se tiga lotim, nekaj sa to, de svojo dolshnost pokorno dopolnim; nekaj sa to, de se bo svete poboshnostli podoba tudi v moje serze vtisnila, dokler jo erugim popishujem. Ali dober Bog ljubesen do poboshnostli, v mojim serzu sagledal, morde jo bo tudi mojmu serzu vekomaj sa drusho dal.

Kedar je sala, framoshлива Rebeka Isakove kamele alj velbljudi napojila, je postala njegova nevesta, ter je prijela slate uhane ino perstane, ktire je poslal. Po tej pripodobi tudi jes sarupam od neskonzhne milosti boshje, de bo dober Bog mojo dusho milo pogledal, ino sa svojo nevesto isvolil, ker njegove drage ovzhize k potokam poboshnostli vodim, de mi bo slate besede svoje svete lubesni v moje vusheta govoril, in moji roki mozh dal, srezhno sgotoviti. ‚Samo v tim obstoji prav sa prav resnizhna poboshnost, katiro meni ino vsim sinam ino hzheram nja svete zerkve dati, Boga prosim, ter vse svoje pisma, svoje dela ino besede, svoje shelje in misli sa vselej njej isrozhim.

V' Anesi na svete Marije Magdalene v' leti 1609.

I s p o r o z h e n j e

svetiga spisavza Franziskha Salesja.

O Jesuf vsmileni, moj Gospod, moj Odreshe-
nik ino moj Bog! Pred noge tvojiga velizhasiva
se vershem, ter liste tih bukev tvoji slavi posve-
tim ino darujem. S' svojim blagoslovam vse be-
sede v' njih oshivljaj; de se bojo dushe, katerim
sim jih pisal, skos mozh tvojga blagoslova po njih
rasvetlile, kar jim, posebno pa to preferzhno
shelim, naj bi sa mene tvoje neskonzhno vsmi-
lenje naprosili, de bi jes, ki na tim sveti drugim
pot poboshnosti kashem, saj na unim sveti ve-
komaj ne savershen ino vframoten ne bil, am-
pak naj bi s' njimi sklenjen vekomaj tebi visoko
hvalno pesem pel, besedo, ki jo per vsaki te-
shavi ino stiski sedajnega shivljenja, pokasati
tebi svojo svestobo, is zeliga serza na ves glas
sashenem, rekozh: Jesuf naj shivi! Naj
shivi Jesuf! shivi le ino kraljuj v' nashih
serzah od vekoma do vekoma. Amen.

Lehrbuch der Französischen Sprache
von Franziska Balsta

111

Die Französischen sind ein
sehr interessantes Volk. Sie
sind sehr geistreich und
haben eine sehr schöne
Sprache. Sie sind sehr
freundlich und haben
eine sehr gute Kultur.
Sie sind sehr fleißig und
haben eine sehr gute
Bildung. Sie sind sehr
interessant und haben
eine sehr schöne Sprache.
Sie sind sehr freundlich
und haben eine sehr gute
Kultur. Sie sind sehr
fleißig und haben eine
sehr gute Bildung. Sie
sind sehr interessant und
haben eine sehr schöne
Sprache.

Prijasna roka poboshno shiveti.

P e r v e b u k v e

Potrebne opominbe ino vadbe, ktere dusho od njeniga perviga posheljenja po poboshnim shivlenji noter do terdniga sklepa, prav bogabojezhe shiveti, vodijo.

P E R V A P O S T A V A.

Popis prave poboshnosti.

Kaj ne, ljuba Filoteja! poboshna shelish biti, ker po kerfhanfko isrejena, dobro vesh, kako prijetno se zhednost poboshnosti, pred ozhmi boshjiga velizhafiva sveti? Ker pa tudi mali spregledi v' sazhetku kaziga opravila po malim v' nesmérno israfstejo, tako de se vzhafi popraviti vezh ne dajo, tako ti je narprej potreba vediti, kaj de je prav sa prav zhednost kerfhanfke poboshnosti: sakaj, ko bi tebi bilo to nesnano, bi se tebi lahko sgodilo, de bi si sajhla, in po poti káke neumne alj prasne poboshnosti hodila, kakfhnih je veliko, desi je ravno prava poboshnost le ena fama.

Avreli *) je vřako obljizhje svojih podób tiřim ŝenřkim enako isobrasil; katere ŝo mu bile narbolj vřhezbe; tako ŝi vřodobi tudi vřak, poboshnořt po svojim nagujenji ino po svojim dořdevanji. Kdor ŝe rad pořti, ŝe poboshniga derřhř, de ŝe le pořti, naj mu bo ŝerze tudi polno nar grenkej. ga ŝovrařtva. 'S gole ŝmernošti ŝi ne upa jeřik v' vino, ŝe v' vodo ne pomozhiti, ne boji ŝe pa, ga, obrekovaje in opravljaje, v' kri bliřniga vřopiti. Drugi ŝe brumniga meni, ker vřak dan lepo řtevitó molituv ismóli, zhé ravno kmalo po tem ŝvoj jeřik odvéshe, de ŝe v' ořtrih, prevřetnih in ŝanizhovanih beředah zhes domazhe in ljudřke raslije. Ta delř obilno milořhno is řvojiga ŝhepa, alj ne perpravi ŝe, krotkořt is řvojiga řerza deliti. Uni nařprot rad odpuřti rashalnikam, alj le ořtrořt pravize ga perpravi, de plazha pořoduikam. Vři ti ljudi ŝe řploh ŝa poboshne derřhijo: pa niřo. ,řavlovi hlapzi řo Davida v' njegovi lařtni hiřhi iřkali: Mihola pa, ki je leř v' pořtel polořhila, in ga s' Davidovim oblazhilam ŝakřila, jih je vřlepila, de řo menili, David bolen pozhiva tamo. Tako ŝe jih dořti s' sunanjimi poboshnimi deli pokrije, in řvét jih ima ŝa řeřniřhno poboshne ino brumne, alj té ljudřé řo le podoba in řenza poboshnořti.

Prava ino řhiva poboshnořt, moja Filoteja! je le na ljubesen boshje řesidana; in prav ŝa prav tudi poboshnořt drusiga ni, koker prava ljubesen do Boga, pa ne ljubesen, kakorřhna ŝi bodi, řakaj boshja ljubesen, ki nařhim duřham lepoto delř, ŝe imenuje gaada, to je, dopadljivořt: ker na ozhém boshjigá velizhařtva řtri dopadlive. Nam ta ljubesen mozh podelř, dobro řtoriti, po tém ŝe ji de la vna ljubesen pravi; zhé ŝe pa na to viřhino popolnořti vřdigne, de nař ne le kar podbada, dobro řtoriti, ampak tajiřto tudi řkerbno, pogorřto in urno opraviti, potem do-

*) Avreli, neki řtari obrasnik alj malar.

bí imé: poboshnost. Shtruzi *) ne leté nikdar, kokofhi teshko, nifko in poredkim, golobi in lastovke pa letajo velikokrat hitro ino vifoko; tako se gréshniki nikder ne vsdignejo do Bogá; sméraj se vertijo na nískim bliso semlje, — is ljubesni do semlje. Ljudjé, sploh dobri imenovani, ki se fhe poboshnosti nifo prijeli, se vsdignejo fizer skos dobre dela do Boga, pa le malokdaj, in tedaj fhe teshko ino pozhasi; poboshne dufhe letijo dostikrat, hitro ino vifoko k' Bogu nakvifhko. V' kratkim: nizhesar drusiga ni poboshnost, ko shiva, bíftra urnost, po kateri delavna ljubesen svoje delo v' naf dopernese alj tajifto mi v' njéj hitro in is ferza dopernesemo; in kakor je delavni ljubesni lastno, naf k' spolnovanju vfih in vfake sapovedi boshje napeljovati, tako je tudi poboshnosti lastno, naf napeljovati, de bi tajifto hitro in urno spolnovali. Toraj se tudi tajifto, ki vfih sapoved boshjih ne spolnuje, dober in poboshen imenovati nemore; ker, de homo v' refnizi dobri, in refnizhno poboshni, rasen delavne ljubesni fhe shive urnosti k' delam ljubesni potrebujemo.

Kér dalej poboshnost drusiga ni, kakor gorézha ljubesen, torej ftri, ne le, de smo hitri, delavni ino fkerbni v' spolnovanju vfih boshjih sapoved; ampak ona naf podshge, de hitro ino is ferza toljko dobrih del storimo, koljkor jih le samoremo, zhe tudi nifo ravno sapovedane, ampak le svetovane, alj is snotranjiga ras-svetlenja pokasane. Sakaj, kakor zhlovek, ki fhe ni sdavnej osdravil, le tako dalezh gré, kakor dalezh mu je potreba, in fhe tudi to le pozhasi ino teshavno, tako stopa grefshnik, ki je fhe le od svoje krivize osdravil, le tako dalezh, kakor dalezh mu Bog sapové, in fhe tako dalezh le teshavno ino kesno, dokler sadnizh poboshnost doféshe. Po tem pa, kakor popolno sdrav zhlovek, ne hodi le

2

*) Nar vezhe tize, po 2 — 3 zente teshke; tudi Shtravfi imenovanc.

kar, ampak tudi téka in škaka po poti boshjih sapoved, ino s'he zelo zhes gré, in tezhe hité po fiesi svelizhavniga svéta in nebéshkiga rasfvetlenja. Sploh xézhhi se delavna ljubésen od poboshnosti tako malo lozhi, kakor plamen od ognja; posebno, kér je delavna ljubésen duhovni ogenj, ki, zhé visoko gori, poboshnost postane. Delavno ljubésen tako tedaj, od poboshnosti nizhesar ne perdóbi, kakor le plamen, kater jo, ne le v' spolnovanji boshjih sapoved, ampak tudi v' storjenji svelizhavniga svéta in nebéshkiga vdajanja hitro, delavno ino skerbno obdershí.

D R U G A P O S T A V A .

Od lastnosti in imenitosti prave poboshnosti.

Tisti ki so Israelove otroke hotli sešrafhiti, de bi se v' obljubleno deshelo ne podali, so jim pravili, de tista deshela svoje prebivavze poshira; to se pravi, de je srak alj luft v' njéj tako šrupen, de bi ne bilo mogozhe v' njéj dolgo shiveti, ljudje so pa tako šrafhni ino veljki, de druge ljudi kakor, kobilze soblejo. Tako ljuba Filoteja! svét obrekuje sveto poboshnost, kar jo kolj more, popisuje poboshne s' kistim, shalofnim in sopernim obrasam, in glasno osnanuje, de poboshnost firi shalofne in vse soperne ljudi. Kakor sta pa Josue in Kaleb ozhítno prizhala, de obljudlena deshéta ni le sdrava in vsa prijetna, ampak njo imeti, sladko ino veselo: tako nam tudi sam sv. Duh sprizhuje, in nash svelizhar sam škos svoje boshje vsa nash vuzhi, de je poboshno shivljenje prijetno, srezhno ino prijasno shivljenje.

Ref vidi svet poboshne se postiti, moliti, sanizhovanje voljno nositi, bolnikam šrezhi, vbogim da-

rovati, zhuti, jeso krotiti, se s' flabim nagnenjam
vojkovati, se prepovedaniga veselja sdershati, in
The drusih takfhnih del veliko dopernafhati, ki so
fame na febi teshavne in soperne; alj suotranje in
ferzhne brumnosti svet ne vidi, ktera vse te dela po-
lajfha in poflajfha. Poglej zhebele na timfi, *) gre-
nek je fok, kteriga is nje dobijo, alj po svoji lastno-
sti ga v' fladek méd spremené. O posvetnesh! ref
ref, veliko britkiga najdejo poboshne dufhé v' vad-
bah svojiga premagovanja, alj zeló v' tih vadbah spre-
menijo bridko premagovanje v' fladkosti in prijetnost.
Plamen in gorezhe baklé, kolefa ino mezhi so se sde-
li prijetne zvetize in difhave muzhenzam, — sato,
ker so bili, poboshni. Samore pa mozh poboshnosti
nar grosovitnishi muke in zelo famo smert s' prijet-
nostjo flajfhati, kaj vse ne bo v' delah zhednosti sa-
mogla? Sladkor (zucker) nesreli sad stori fladek, in
odusame srelimu vse grenko ino fhkodljivo. Pobosh-
nost je pravi duhovni fladkor, ki delam pokorjenja
bridkost, in veselju vse fhkodljivo odvsame; ona od-
shene od bolnih otoshnost, od bogatih lakomnost, od
stiskanah maloserzhnost, od frezhnih prevsetnost od
pufhavnih shalost, od perljudnih rasvujsdanost; vro-
zhina je po simi, rosa po léti; ona vé obilnost po-
festi in revfhino poterpeti; zhaft kakor sanizhovanje
ji je enako svelizhovavno; in fkoraj smeraj prejema
s' enakim serzam veselje in shalost, in naf napolni
s' prezhudno prijetnostjo.

Poglej Jakoba lefvizo (iojtro); (sakaj zhi-
sto prilizna je poboshnimu shivlenju). Dve rante
po strani, med kterima se na kvishko hodi, in v' kte-
ri so klini vdeleni, ti sasnamvajo molituv, ki sprofi
boshjo ljubesen; — in Sakramente, po katerih nam
dojde. Klini drusiga niso, kakor stopnje delavne lju-
besni, po katerih se od ene zhednosti do druge sto-
pa, alj fkos dobre dela, k' pomozhi in preneshbi

*) Timfa, timian, difhezha rosha.

blishnigā doli gré, alj zelo tudi fkos sveto premišlovanje noter do prijetnishe sklenitve s' Bogam povsdigne. Gledaj tedaj Filoteja! na tiste, ki so na lestvizi; ljudjé so s' angeljskimi serzi, ali angelji v' zblóvshkih telefah. Zhe ravno tudi ne mladi, se vendar vsi mladishki svetijo, ker duhovna mozh in urnost v' njih gospoduje. S' peruti so obdani, sa letati, in se vsdignejo fkos sveto premišlovanje k Bogu nakvishko; tudi imajo nogé, de se v' svetim ino prijasnim sadershanju s' ljudmi sprehajajo. Lép in vesél je njih obras, ker pohlevno in prijasno vse nase vlezhejo; gole so njihove noge, roke in glava, ker konez njihovih misli, nagibov ino djanj le v' tim obstoji, Bogu dopasti. Drugi udje telefah so pokriti, vendar le s' vso lepo in lehko obleko, ker tudi ta svét in posvetne rezhí vshivajo; ali vendar le vse priprosto, ker le kakor memo gredozhi vshivajo, kar jim je po njihovim stanu potrebniga. Tako so poboshni. Veruj mi, ljublena Filoteja! poboshnost je prijetnost vsih prijetnost, kraljiza vsih zhednost, popolnost delavne ljubesni. Je ljubesen mleku enaka, tako je poboshnost sladkoba; je ljubesen drag shlah ten kamen, tako je poboshnost ognjen list; zhe je ljubesen imeniten palsam, tako je poboshnost njena dishava, in sizer vsa prijetna dishava, ki krepzha ljudi, in angelje rasveseli.

TRE T J A P O , S T A V A .

De se poboshnost s' vsakim stanam in poklizam da skleniti.

Bog je sapovedal ob stvarjenju selisham, de naj vsako po svojim plemenu sad rodi; tako tudi vkasuje kristijanam, shivim selisham v' svoji zerkvi, de naj

však po svojih stanu in poklizu sad poboshnosti per-
nese. Drugazhi mora sa poboshnost shlahtnik, učet-
nik, rokodelez, drugazhi hlapez, vajvoda, drugazhi
deklé, omoshena, vdova skerbeti; in ne le to, obud-
ba k' poboshnosti se mora možém, opravkam in
dolshnostim vsakiga prilézhi. Ljuba Filoteja! ali bi se
spodobilo, ko bi fhkof, kakor puhavnik samotno shi-
veti hotel? zhe bi si sakonfki po kapuzinarfko obenig-
ga premoshenja ne sbirali, alj ko bi rokodelez, me-
njau enako, zeé dan v' zerkvi tézhal; menih pa zeli
dan blishnimu na flushbo fial; alj bi ne bila takfhna
poboshnost sméfhna, napzhna, nepreneffliva? Vendar
se vezhkrat ta narobnost pergodi, in svét, ki pravo
poboshnost in takfhno nerodnost vse eno dershi, go-
dernjá, in zhmeri poboshnost, zhe ravno ona vsih
tih napak kar nezhi ni kriva.

Ne, ne Filoteja! poboshnost nizhefar ne firati,
zhe je le prava, ampak le fhe vse bolje naredi; in
zhe fhé poklizu karkolj sa enga zhloveka vstavlja,
gotovo je napzhna. Zhibela, pravi Aristotel, *) sesa
is zvetiz svoj med, zvetize pa kar nezhi ne poshko-
duje, ampak kakor jo je vfo zvetezho najdla, tako
jo pufi. „She vezh sfori prava poboshnost; ne le,
de ebenimu poklizu alj opravilu ni nasprotna, am-
pak olepfha ino osaljfhna fhe vsaziga. Versi kakfhen
shlahten kamen ako hozhefh, v' méd, fhe le boli li-
fhezhi bo; tako postane tudi vsak v' svojim poklizu
prijetnej, bolj ko poboshnost sh' njim véshé. Sakon-
fki se serzhneji ljubijo, podloshni fo gosposki podlosh-
nisthi, vsak stan je prijethnisthi sh' njo.

Vuzhiti alj térditi, de poboshnost ne flifhi v'
fhotore vojakov, v' jispe rokodelzov, v' dvore kra-
ljov in v' hifhovanje sakonfkih, bi bila grosna smo-
ta, in zeló krivovera. Ne rezhem, Filoteja! de bi se
menifhka poboshnost s' rezhenimi stanovi drushila, pa
rasen menifhke poboshnosti jih je fhe dofti, tistim

*) Aristotelj nekdajni imeniten modrijanez.

prilizhnih, ki v' posvetnih poklizah shivijo. Tega so nam prizhe v' stari savesi: Abraham, Jsak ino Jakob, David, Job, Tobija, Sara, Rebeka in Judita; in v' novi savesi so shiveli sv. Joshef, Lidia in sv. Krifhipin popolno sveto per rokodelstvi; sveta Marta, Monika, Akvila, Prifzila per hifhovanju; Korneli, ,Sebastijan, Mavrizi pod vojafhkim oroshjam; Konfhtantin, Helena, Ludovik, Amadej in Edvardi na svojih tronah. In fhe to se je sgodilo, de so nekteri v' famoti, katira je k' dofegi popolnosti tako prilizhna poboshnost sgubili, in de so jo potem v' fređi sveta sopet nasaj dobili, ki se sa popolnost tako nevarn vidi. Lot, v' mestu zhifst, je v' famoti v' nezhistost padel, pravi sveti Gregor. Bodimosi tedej, kjer hozhemo, po poboshnim shivlenju samoremo in moramo hrepeneti.

,S M I T E R T A P O , S T A V A .

Od potrebniga vodnika na pot in po poti poboshnosti.

Ke je mladi Tobija povelu dobil! v' Kages se podati, je rekel: „Pota ne snam.“ „Tak idi,“ mu odvifhzha ozhe, „pa si pojifhi koga, de te bo spremjljal.“ Ravno to rezhem tebi, moja Filoteja! imafh refnizhno voljo, na pot poboshnosti stopiti, pojifhi si spremjljavza, v' zhednosti dobro vterjeniga, de te bo vodil. Nauk Naukov je ta. „Ifhi si, kar samorefh, voljo boshjo sposnati,“ pravi poboshni Avila, „nebofh jo tako gotovo sposnal, kakor na poti ponishne pokorfhine, ktere so se vfi poboshni svoje dni terdno dersjali, in jo fkerbno perporozhali.“ Ko je sv. mati Teresia vidila, kako ojstro se brumna shena Katarina Korduanka pokori, jo je shelela posnemati,

de si je ravno spovednik prepovedal; in slo ji jo mikalo, ga ne vbogati. Bog ji je pa enkrat rekel: „Moja hzhí! ti hodish po dobrim in varnim poti. Ti gledash na pokoro, katero una déla, pa ljubsha mi je tvoja pokorshina.“ Tudi je ljubila to zhednost tako slo, de se je rasen pod pokorshino proti svojim predpostavljenim tudi she pod posebno proti nekimu velikimu boshjimu flushavniku fkos oblubo savesala, de ga v' vshih rezheh vbogati hozhe. In k' veliki tolashbi je njéj, kakor mnogim poboshnim dusham pred njo ino sa njo dofhlo, ki so, Bogu se bolj podvrežhi, svojo voljo volji njegovih flushabnikov podvergli; katero penishnost sveta Katarina is Siene v' svojih pogovorih visoko hvali.

Svéta vajvodnja Elisabeta se je vdala sa vshim v' pokorshno in vodbo svojga uzhenika Konrada; in imenitnishih naukov eden, ktire je imenitni kralj, sveti Ludovik pred svojo smertjo svojimu sinu dal, je ta: „Pogosto se spoveduj, sberi si vuzheniga spovednika, ki te bo uzhití saftopil, kar ti je v' prid.

Svest prijatel, „pravi sveto pismo,“ je mozna bramba; kdor ga je najshel, je saklad najshel. Svest prijatel je sdravilo shivlenja in nevmirjozhnosti; ki se Boga bojé, ga najdejo. Te boshje besede kakor vidish, nevmirjezhnost posebno sadenejo, h' kateri pred vshim drugim, sveštiga prijatla potrebujemo, de nam svetuje, naf opomina, ino fkos shivlenje varno vodi, de ne pademo, alj v' sanjke hudobniga fovrashnika ne sajdemo. Kakor saklad modrosti, naf bo v' nafhish teshavih, nadlogih ino padzih varval; kakor sdravilo bo nafhe serze v' duhovnih bolesnih krepzhal in tolashil, pred nefrezho naf obvarval, nafho dobro v' boljshhe spreobrazhal; in zhe naf kakshna bolésen nalletí, vbranal, de naf ne bo k' smerti peljala, sakaj on naf bo is njé refhil.

Pa, kdo bo tega prijatla najshel? „Tisti odgovori modri, ki se Boga bojé;“ to se pravi, penishni, ki v' duhu raftit' resnizhno sheliyo. Kér ti je tedej toljko na tém leshézhe, Filoteja! ta sveti pot pobosh-

nofti s' kakim dobrim vodnikom nastopiti, tako profi Boga prav gorézhe, de ti eniga po svoji volji podeli; in nikar ne dvomi, ko bi ti moral tudi, kakor mlajshimu Tobijatu, angelja is nebéf poslati, dobriga in sveftiga vodnika ti bo podelil.

Pa kakor angelj tebi tudi mora biti, to je, zhé si ga najfhla, ga ne imej kar kakor zhloveka, in ne sanafhaj se toliko na-nj in na njegovo vuzhenost', kakor veliko vezh na Boga, ki bo po svoji milofthi fkos téga zhloveka s' tabó govoril, in v' njegovo ferze kakor v' njegove ufta poloshil, kar ti je k' svelizhanju; poslufhaj ga torej, nezh drugazhi, kakor angeljá boshjiga, ki's nebéf ftopi, de bi tebe v' nebo vodil. Vfelej mu bodi vfa odkritoferzhna in svefta: odkrivaj pred njim, kar imafh dobriga alj hudiga nad sebó, bres vse hinavfhine ino svijazhnofti, in tako bo dobro, — kar imafh, prejifkano, ino okevarjeno, hudo pa poboljfhano ino osdravleno; on te bo v' shalofthi krepzhal in tolashil, v' veselju te predersnofti varval. Veliko savupanje imej na-nj, fklenjeno s' fposhtovanjam, tako de fposhtovanje ne bo savupanje manjshalo, ino savupanje ne fposhtovanja vftavljalo. Savupaj mu s' fposhtovanjam hzhére proti ozhetu; fposhtuj ga s' savupanjem fina proti materi. V' kratkim, ta prijasnoft mora mozha ino fladka, vfa sveta, vfa poboshna, mora vfa boshja, vfa duhovna biti.

„Torej, isvolji si eniga ismed tavshent,“ pravi Avila; jes pa pravim, 's med defet távshent; sakaj, manj jih je, kakor se da povedati, ki bi bili sa to opravilo. Napolnjen mora biti s' delavno ljubesnjo, s' vuzhenofthjo ino modroftjo; bi ene téh lastnofti ne imel, bi she bilo nevarno. Torej ponovim: Profi sdihováje sa njega; in, zhe si ga préjela; potem sahvali boshjo velizhafthvo sa-nj, oftani mu ftanovitna, in ne jifhi si drusiga; ampak hodi priprofta, ponishna ino savupлива, sakaj tvoja pot bo vfa frezhna.

P E T A P O , S T A V A .

D e f e s' z h i f h e n j a m d u f h e s a z h e t i m o r a .

„Zvetize so se v' našim kraji perkasale,“ pravi shenin v' visoki pesmi, „zhaš snashenja in shetve je prifhel.“ Kai so zvetize našiga terza drusiga, moja Filoteja! kakor njegove brumne shelje? Kakor hitro se torej te prikashejo, mora roka sa serp prijeti, de se vse mertve in nepotrebne dela 's naše vefli poshanjejo. Hzihi ptujza, ktera se je finu Israelza sarozbiti hotla, je morla sushnostii oblazhilo islézhi, nohte poresati, laše ostrizhi. Tako mora dufha, ki po zhašli hrepeni, nevésta boshjiga „Sina postati, stariga zbloveka islézhi, in gréh sapuštivfhi, noviga oblezhi, potem vse napotleje, ki jo od boshje ljubesni nasaj dershijo, obresati ino is pot spraviti. Sazhetek osdrave obfhoji v' ozhifhenju kervi.

Popolnoma ozhifheni kar na enkrat so bili, sve-ti Pavel, sveta Katarina is Genué, sveta Magdalena ino Pelagia, in sše nekaj malo drusih. Alj takšno ozhifhenje flifhi med zhudeshe, in je tako malo navadno v' kraljestvi gnade, kaker vftajenje mertvih v' kraljestvi nature; ne smemo se torej na-nj sanafhati. Navadno zhifhenje ino sdravlenje trupla kakor tudi duha gre le pozhaš, in sizer od stopnje do stopnje napréj.

Perute sizer imajo angelji na leštvizi Jakopa vender ne letajo, ampak po versti stopajo is stopnje na stopnjo gorj in doli. Dufha, ktera se 's greha k' poboshnostii vsdiguje, je enaka juterni sarji, ki v' svojim ishodu ne preshene na enkrat teme, ampak le pozhaš. Sdravje, le pozhaš sadobleno, je var-nifhi in stanovitnifhi, pravijo sdravniki. Bolesni ser-za ravno kakor bolesni telefa kakor na konju in na

poslti perderejo; pa k' nógam in prav pozkasi odstojijo. „Serzhna tedaj, in pa vsa poterpeshliva, morash per sazhetku tega dela biti, moja Filoteja!“ O kako shkoda je sa tiste dushe, ktere, ko so se enzhaf v' poboshnosti vadile, she nekatere slabosti nad lebo vidijo, in savolj njih vse serze sgubijo, tako, de skoraj od sazhetiga shivlenja odstopiti mislijo! Pa v' enaki nevarnosti se snajdejo, ki se po nasprotni skushnjavi jifhejo pregovoriti, de so svojih pogreshkov vshé prvi dan zhifhenja prosti poštali, se torej sa popolne dershijo, in she bres perut letati sazhnó! — O Filoteja! saréf v' veliki nevarnosti tezhijo, nasaj pasti, kér svojiga sdravnika prehitro sapustijo. „Ne vstani, poprój, de se dani“ pravi prerok, „vstani, kedar si shé sêdel.“ Pazh je on sam ta nauk dobro spolnil, kér, zhé ravno ozhifhenino omit, vnovizh sa zhifhenje sdihuje.

Dusbo zhifiti, moramo le s' smertjo nehati. Ne sgubimo serza savolj svojih pogreshkov, sakaj nasha popolnost obstoji v' tem, de-se sh' njimi vojfkujemo; vojfkovati sh' njimi se pa ne moremo, zhe jih ne vidimo, pa tudi premagati jih ne, zhe jih ne frezhamo. In nasha premaga ne obstoji v' tim, de bi jih ne obzhutili, ampak v' tim, de v' nje ne pervolimo.

Ne pervolimo pa v' nje, dokler smo od njih nadlegvani; in tudi moramo v' tim duhovnim boju vzhaf ranjeni biti, de ob ponishnost ne pridemo; pa vendar premagani ne bomo, drugazhi, zhe shivlenje alj serzhnost sgubimo. Pa per vsm tim nam ne morejo ne nepopolnosti ne odpustilivi grehi duhovno shivlenje odvseti, le fkos smertni gréh se sgubi. Le to nam mora torej v' fkerbi biti, de nam savolj malih pogreshkov serze ne opade. „Rêshi me, o Gospod,“ je klizal David, „bojezhnosti in maloserzhnosti!“ Koljka frezha sa val v' tim boju, de vselej premagati samoremo, zhe se le vojfkovati hozhemo!

S H E , S T A P O , S T A V A .

Od perviga zhišhenja dušhe, ali od zhišhenja smertnih grehov.

Pervo, silno potrebno zhišhenje, je zhišhenje greha, in perpomozhik k' timu sv. Sakrament pokore. Pojishi si torej boljshiga spovednika k' timu, ko moreš; ino vsemi v' roke ene tistih bukviz, ktere so nalash v' to sloshene, vest k' zhišti spovedi perpraviti. Takshne bukve so pisali Ludovik Granashki, Bruno, Aria, Augeri in drugi. *) Pasno beri ene alj druge tih bukev, in obdershi si v' spominu, na kar te spomnijo, de bi bila kdaj storila, od perve mladosti noter do denashniga dneva. Zhé se pa na svoj spomin ne sanesh, si pa sapishi, kar si hudiga nad febó najshla. In kedar si tako vse grehe vkup spravila, sanizhuj tajiste in odpovéj se jim s' nar vezho grivengo, katero samore tvoje serze obuditi, in premishi sraven, de si skos greh gnado boshjo spravla, svoj del v' nebeskim kraljestvi sgubila, se fushno pekla storila, in se vezhni ljubesni boshji odpovedla. „Saj vidish, Filoteja! de od spovedi zeliga shivljenja govorim, katero sfer vsakimu potrebno ne dershim vendar pa terdim, de ti bo v' tim sazhetku k' velikimu pridu, in sato ti jo perporozhim, kar samorem. Dostokrat so navadne spovedi tajistih, ki po sploshni fhegi sveta shivijo, polne nar vezhkih pregréshkov; velikokrat sé ne perpravijo, alj saj ne do-

*) Sa „Slovenze se v' novishih molitnih bukvah, kakor v' dušhni palhi, shivljenja frezhni poti sa mladenzhe, v' kershanskim divishtvi v' duhovnim tovarshih i. t. d. dobri nauki k' sprashovanju vesti najdejo.“

sti fkerbno; vezhkrat nimajo potrebne grivenge, in fhe 's skrivno voljo se podavajo k' spovedam, se po spovedi sopet k' grehu poverniti, posebno, zhe se nozhejo priloshnosti greha sogibati, in potrebnih perpomozhkov k' pravimu poboljšhanju shivlenja prijeti. V' vséh téh okoljšhinah je spoved zeliga shivlenja k' potolashenju dushe filno potrebna. Rasen tega nam fhe pa spoved od zeliga shivlenja veliko perpomore, de sami sebe prav sposnamo, de se pretezheniga shivlenja framujemo, in boshjo milost obzhudujemo, katera je tako dolgo s' nami poterplenje iméla, pototashi nafhe ferza, in nam podeli dusfni mir; obudi v' nam dobre sklépe, da perloshnost nafhimu duhovnimu ozhetu, naf opomniti in nagovoriti na to, kar je nafhi dusfi nar bolj potrebniga, in nam podeli ferzhnost, de se mu v' prihodnih spovedah s' vsm savupanjam odkrijemo.

Kér od popolniga ponovlenja nafhiga ferza, in zeliga spreobernenja nafhich dusf k' Bogu govorim, tako lehko sposnash, ljuba Filoteja! de ti splošno spoved od zeliga shivlenja perporozhiti moram.

,S E D M A P O , S T A V A .

Od drugiga zhifhenja, namrezh zhifhenja nagnenja h' grehu.

Israelfki otrozi fo fizer vsi fhli 's egipshke deshele, to de ne vsi radovoljno in vesélo, torej jih je tudi nekaj od njih shé v' pufhavi po sapufhenim zhebulu (luku) in mesenih lonzah Egipta nasaj brepenelo. Ravno tako se tudi spokorniki snajdejo, ki fo fzer greh sapufili, nagnenju pa se ne odpovedó; fklenejo, ne vezh grefhiti, pa le nekak otoshno vsamejo od grefniga veselja flovó. ,Serze se odrezhe

grehu, in se v' refnizi lozhi od njega, pa vender se she vezhkrat po sapushenim kraji osirajo, kakor Lotova shena po Sodomu. Sdershijo se greha, kakor bolniki dinjih buzih, katerih le sato ne jedó, ker jim je sdravnik s' smertjo protil; vendar jim to sdershanje, teshko pride; radi od njih govorijo, in premishlujejo, ali bi ref bile tako nevarne, jih shelijo vfáj poduhati, in sa frezhne imajo tiste, ki jih jesti smejo. Tako se bojezhi in leni spokorniki sdershijo en zhaf greha, pa vsi shalostni; radi bi smeli grefhiti, ko bi le vezhnimu pogublenju odshli. S' serzhnim vefeljam od greha govorijo, in grefhnike sa frezhne dershijo. Mosh, ki se je mislil mafhovati, spreoberne sizer per spóvedi svoje naprejvstje, pa v' kratkim ga vidimo med svojim prijatli, in flishimo, s' kazim vefeljam od svoje pravde govori, in pravi, de ko bi ga ftrah boshji ne sadershal, bi bil to alj uno storil; de je postava boshja tako teshka, fosebno kar odpushanje sadéne, in sdihuje, de bi vendar bilo perpusheno, se mafhovati. Ta mosh je she sizer sunaj greha, alj od nagnenja h' grehu je vef omréshen; sunaj Egipta, alj po svojim posheljenju she noter, in sdihuje po zhesnu in luku, kateriga je tam do sitiga vshival; kakor shenstvo, ki svojo pregreshno ljubesen sfer sanizhuje, pa vendar s' vefeljam neframne perlisovavze okolj sebe vidi. Ah! v' koliki nevarnosti takshni ljudje tézhijo!

Moja Filoteja! ker si fklenila, poboshno shivljenje sazheti, se ne smésh le kar grehu odrezhi, ampak morash tudi svoje serze od vfake gréshne ljubeshni savsim ofnashiti; sakaj rasen nevarnosti, so pet v' gréh nasaj pašti, bi to kalno (motno) nagnenje tvojiga duha vedno flabilo, in ga tako teshilo, de bi ti skoraj nemogozhe bilo, svoje dobre dela urno, gorezhe ino pogosto opravljati, de si ravno v' tim shivljenji poboshnosti obshoji. Dufhe katere so pot pregrehe sapustile, pa se she niso savsim nagnenja snebile, so po moji misli bledizhnim deklétam podobne; zhé ravno niso bolane, so vendar v' vsih

fvojih delah vse otoshne, jed jim ne difhi, nimajo pokojniga spanja, se smejiyo bres veselja, in bolj lasijo kakor hodijo. Sakaj ravno tako opravljajo une dushe dobro s' tako veliko duhovno safranostjo, de fvojim redkim in porednim dobrim delam vfo lepoto odvsamejo.

O , S M A P O , S T A V A .

Od pripomozhkov k' timu zhišhenju.

Pervi perpomozhik in podloga tega drusiga zhišhenja je, de si prav v' shivo pred ozhi postavimo neisrezheno fklodo, katera is greha is-haja. To pripelja k' pravi ferzhni ino refnizhni grivengi. In ta, zhe je she tako majhina (de je le prava), naf ozhifiti, zhe jo s' svetim Sakramentam pokore fklenemo, popolnoma od vsakiga greha, ino poverh téga she v'fako nagnenje h' grehu v' naf satare, zhe je globoka ino shiva. She majhino sovrashstvo stori, de zhloveka, kteriga sovrashimo, s' sopernim ferzam pogledamo in se njegove tovarshije ogibamo, je pa to sovrashstvo veliko, potem se ne sogiblemo kar njega s' velikim sanizhovanjam, ampak tudi njegovi tovarshiji, snanzi in prijateli so nam soperni, in vse, kar naf na-nj spomni. Zhe tedaj spokornik svoj greh le s' majhinim, de si ravno refnizhnim sovrashtvam sgriva, s'zer n' refnizi fklene, nezh vezh grefhiti; zhé ga pa s' možno in veliko grivengo sgriva, potem sanizhuje ne le kar gréh, ampak vse, kar k' grehu napeljuje alj h' grehu flifhi. Torej mormo, moja Filoteja! svojo grivengo ino shalofit, kar bo mogoche v' febi mnoshiti, de se bo tudi zhes vse, kar k' grehu flifhi, ras-fhirila. Tako je spodila velika spokorniza Magdalena per fvojim spreobernenju vse ve-

felje in dopadenje, katero je kdaj nad greham iméla, tako sa všim od sebe, de se she vezh spomniti ni hotla na-nj; tako je pokasal David, de mu ni le kar greh, ampak de so mu tudi vsi poti ino stese greha soeperni; in v' tim obštoji pomladanje dushe, katero ravno ta prerok ponovljenja orla namerja (perglibuje).

De si to grivengo perdobish, vadi se skerbnno v' naslednih premishlovanjah, kateri bodo, zhe se bosh skerbnno v' njih vadila, skos pomozh boshje gnade ves gréh in vse pregresshno ljubesen v' tvojim serzu saterli. 'S tega namena sim jih sloshil. Vsaki dan eno premishlovanje vsemi, in po versti, kakor so tukaj; nar boljshi je sjutraj, sakaj ta zhaf je sa vsako opravilo dushe nar bolj priloshen. Ponovi ga tudi vezhkrat zhes dan. Zhe she pa obeniga praviga sapopadka od snotrajne molitve nimash, pa beri popréj, kar je v' drugih bukvah od njé pisaniga.

DEVETA POSTAVA.

PERVO PREMI,SHLOVANJE.

O d s t v a r j e n j a.

P r i p r a v a.

1. Spomni se, de se v' prizhejozhnosti boshji snajdesth.
2. Prosi Boga sa rasvetlenje.

Deli premishlovanja.

1. Premisli, de te pred malo lét she ni na sveti bilo, in de je to, kar si sdaj ti, eno sgolo nezah bilo.

— Kje sva milva tedaj bila, moja dušha! — Tako dolgo je she svet stal; — in od na-j ni bilo - she fledú ne!

2. Bog te je is tega nezh potegnul, de te je vpodobil takó bitje, kakorshno si sdaj. To je storil, ne kakor de bi te bil potreboval; — le 's goliga vsmiljenja in dobrote.

3. Premisli svoje bitje, katero ti je Bog dal; nar imenitnisbi je med vsim' vidnim' stvarmi, ima mozh, vekomaj biti, in se s' boshjim velizhasivam popolnoma skleniti.

Obzhutleji ino sklepi.

1. Ponishaj se globoko pred Bogam, in rezi is dna serza s' kraljevim pevzam: „Gospod! jes sim pred tebo kakor golo nizh; kako si na-me mislil, de si me stvaril?“ O moja dušha, pogresnjena si bila v' bresen vezhniga nezh! in she sdaj bi v' njem bila, ko bi te ne bil Bog 's njega potegnul; in kako bi v' tim nezh s' tebo bilo?

2. Sahvali Boga, in rezi: O moj veliki, moj dobrotlivi, Stvarnik! Kako se ti samorem sadofti sahvaliti, de si me is nezh vsdignul, in po svoji milofti vpodobil k' bitju, ktero sim. Kaj samorem storiti, tvoje sveto ime vredno zhasiti, ino tvoji breskonzhni dobroti se sahvaliti?

3. Oframoti se. Pa oh! moj, Stvarnik! namesto, de bi ti bila skos ljubesen ino pokorshno povernila in se s' tebo sklenila, sim se skos napzhno posheljenje zhes te vsdignila, sebe od tebe lozhila, te sapustila in se s' greham sdrushila, in sim na tvojo vezhno dolroto tako malo porajtala, kakor de bi Ti nikdar ne bil moj stvarnik.

4. Ponishaj se pred Bogam: O moja dušha! vedi, de je Gospod tvoj Bog, de te je on sam vpodobil, in nisi sama od sebe svoje bitje dobila. Gospod, moj Bog! jes sim delo tvojih rok!

Terdno naprevsétje.

Nezh vezh toraj nozhem fama sebi dopasti, ker fama is febe zhisto nézh nisem. Sakaj se povsdi-gujesh prah in pepél? De se svoje prevsetnosti isne-bím, hozhem k' svojimu ponishanju to ino uno sto-riti, — hozhem to, in takšno sanizhovanje prene-fti; — spreoberniti hozhem svoje shivljenje, in posih-mal svojimu stvarniku svešto flushiti, in ga hvaliti, de mi je imenitno bitje zhloveka podelil. Savsim ho-zhem svoje shivljenje na svešto dopolnenje njegove svete volje oberniti in fizer skos pripomozhke, kateri se mi bodo pokasali, in sa katire hozhem svojiga du-hovniga ozheta vprafhati.

K o n z h a n j e.

1. Sahvali Boga. Povelizbuj, moja dusha svojiga Boga, in vse, kar je v' meni naj njegovo sve-to imé hvali; sakaj njegova milost me je is nizh po-tegnila, in njegova dobrota me je stvarila.

2. Darovanje. Tebi o Bog! darujem svoje shivljenje, ktero si mi podelil: is zeliga svojiga ferza tiga darujem ino posvetim na vselej.

3. Profhnja. O Bog! poterdi me v' tih obzhut-lejih in fklepih. O visoko pozhesfhenena Deviza! pri-porozhi jih vsmilenju svojiga „Sina, kakor tudi vse tajiste, sa katere imam dolshnost moliti. Ozhe nafh. Zhesfhenena Maria.

Po dokonzhanim premishlovanju si naberi snopik shlahnih zvetiz poboshnosti is opravljeniga premishlo-vanja, in si ga brani, de ti bo zel dan prijetniga duha poboshnosti dajal.

D E , S E T A P O , S T A V A .

D R U G O P R E M I , S H L O V A N J E .

Od namena k' kterimu smo stvarjeni.

P r i p r a v a .

1. Misli se v' prizho Bogá.
2. Prosi Boga sa rasvetlenje.

D e l i p r e m i s h l o v a n j a .

1. Ni te Bog na svet postavil, kakor de bi te be potreboval, ker mu zelo k' nobenimn pridu nisi; ampak, de bi to svojo milost in velizhaftvo podelil ter svojo dobroto nad tebo rasodel. Sato ti je dal um, de bi ga sposnala; spomin, de bi na-nj mislila; voljo, de bi ga ljubila; mozh domishljenja, de bi si njegove dobrote predpostavljala; ozhí, de bi zhadsehe njegove vfigamogozhnosti gledala; jesik, de bi ga hvalila, in sato tudi vsako drugo mozh dushe.

2. V' tim namenu stvarjena in na semljo postavljena, bi se morla vsih del sdershati in sogibati, ki so tému konzu nasproti, in tajiste, ki k' tému konzu nizh ne perpomorejo, kakor prasne in nepotrebne sanizhovati.

3. Premisli, kako nefrezhen je vender svét, ki na to ne misli, ampak napréj shiví, kakor de bi misil, de je le sato stvarjen, de bi hishe sidal, drevje sadil, bogastva sbiral, in neumnosti pozhenjaj.

Obzhotleji in fklepi.

1. Oframoti se in ozhitaj svoji dushi njeno revfihino ino flepoto, ktera je bila doslej tolika, de je na njo malo mislila ali zeló nezh. Govóri ji tako naprej: Oh, na kaj sim mislila, moj Bog! ker na tebe nisem? Zhefa sim se spomnila, zhe sim te posabila? Kaj sim ljubila, zhe te nisim ljubila? Oh, s' resnizo bi se bila iméla nasititi, in sim se napolnila s' nezhimurnostjo; fvetu sim flushila, kateri je le sato, de bi meni flushil.

2. Daj slovo svojimu poprédshnimu shivlenju. Misli, vsiga pomena in prida prasne! odpovem se vam, gnusne in nezhimerne opombe! odrezhem se vam, nesveste in hudobne tovarshije, sapravljene ino nesfrezhne flushbe, nehvaleshae plazhila, sitne prijasnosti!

3. Spreoberni se k' Bogu. Le ti, o moj Bog, moj Svelizhar, bofh v' prihodnje sazhetek in konez vsih mojih misel. Nikdar vezh nima moja dusha kaj misliti, kar bi ti bilo soperno. Vse dni mojiga shivlenja imá moj spomin velikost tvoje milosti pomniti, ktero si tako dobrotljivo meni delil. Ti si veselje mojiga serza, ti prijetnost moje ljubesni!

Sanizhovati hozhem toraj te in une neumne kratkozhasfe, ki so me dosihmal tako veselili; te in une prasne opravke, s' kterim sim svoje dni sapravljala, te in une nagibe, ki so moje serze vklenjeno derskali, in v' resnizi hozhem te in une pripomozhke nasproti obrazhati.

Konzhanye.

1. Shvali se Bogu, ki ti je k'tako vifokimu konzu sfvaril. Sa se si me, o Gospod sfvaril, de bi vekoma nesmernost tvojga velizhasiva vshivala. Kdaj je bom vredna, in te po vrednosti zhasila?

2. Darovanje. Tebi, o dobrotlivi, Stvarnik! te obzhutleje, te sklepe s' svojo zelo dušho in ferzam v' dar prinesem.

3. Prošnja. K' tebi sdiham, o Bog! sprejmi milostlivo moje sdihamleje ino shelja. Blagoflovi s' svojim svetim blagoflovam mojo dušho, de bo, po saflushenju predrage kervi, ktero je tvoj Edino-rojeni na štebru svetiga krisha prelil, te sklepe spolnila.

Naberi si sopet duhoven snopik zvetiz poboshnosti.

ENAJ, STAPO, STAVA.

TRETJO PREMI, SHLOVANJE.

Od dobrot boshjih.

Priprava.

1. Misli se v' prizho Bogá.

2. Prosi ga sa rafvetlenje.

Deli premishlovanja.

1. Premissi darove telefa, ktere ti je Bog podelil, kakšno telo, in kakšne pripomožke, lahko shiveti, in ga ohraniti, ti je dal; kakšno sdravje in pripušheno veselje, kakšne prijatle ino pomóžhi. Premissi to dobro, in poglej, koliko jih je, ki so gotovo boljshi od tebe, de tih dobrot niso prijéli; ker nekterim popolno telo, sdravje, ali kak-

shen ud manjka; drugi se pa v' saframovanju, sanizhovanju ali sgubi poshtenja snajdejo; she drugi bridko vbofhtvo terpijo, de bi se pa ti v' enaki nefrezhi snajfhla, ni pripustil.

2. Premisli darove duhá. Koliko bedastih, neumnih in norih ljudi je na tém sveti! Sakaj ne flifhifh tudi ti v' njihovo fhtevilo? — Sato, ker ti je Bog posebno milost fkasal. — Koliko jih je, ki so vfi nevedni bres vféga dobriga sadershanja israflí, boshja previdnost je ofkerbela, de si ti bila poshteno isřejena.

3. Premisli she dobrote, ktire je tvoja dusha prijéla. O Filoteja! otrók zerkve si, od otrozhjih nog te je Bog v' svojim snanju uzhití dal. Koljkokrat ti je ganil tvoje serze, in te je klizal fkosi snotranjo rafvetljenje, predzhutke ino nagibe k' spreoberenju? Kolikokrat ti je tvoje gréhe odpustil? Kolikokrat te je rešil is nevarnost vezhniga pogublenja? Ali ti ni dal v' pretezhenih letih zhasa in priloshnost, sa svelizhanje svoje dushe fkerbéti? Preglej pridno vse leto, in vidila bosh, kako poln milosti ino dobrote je Bog proti tebi bil.

Obzhutleji ino fklepi.

1. Obzhuduj dobroto boshjo. Oh kako dober in ljubesni poln je moj Bog proti meni! Oh kako mil je! Kako bogalo, o Gospod! je tvoje serze vsmilenja, in kako obilno persanafhenja! O moja dusha, osuanujve dobrote, ktire nama je fkasal Gospod.

2. Obzhuduj svojo nehvaleshnost. In kdo sim jes, de si na-me mislil? Kako velika je moja nevrédnost! Oh, tvoje dobrote sim s' nogami teptala; tvojim gnadam nezhasf delala; v' slabo obrazhala in sanizhovala tvojo nesméno dobroto; bresnu tvoje guade ino vsmilenja sim bresen svoje nehvaléshnosti nasprot stavila!

3. Oferzhi se k' hvaleshnosti. Sbudi se, moje serze, ne bodi vezh nesvesto in nehvaleshno

svojimu visokimu dobrotniku. In kako bi ne mogla odslej moja duha Bogu podlošna biti, ki je toliko zhudeshov ino dobrot nad meno skasal!

4. O Filoteja! Sdershi tedej svoje telo od téh in unih hlad, in darúj ga v' flushbo svojiga Boga, ki je toliko sa-nj storil. Oberni vse mozh svoje dušhe k' tmu, skos te ino une potrebne pripomozhke ga sposnati, in v' hvaleshnosti na-nj misliti. Obrazhuj fkerbno vse pripomozhke, ktere ti zerkuv ponuja; se svelizhati in Boga ljubiti. V' resnizi, stanovitna hozhem v' molitvi biti, svete Sakramente velikokrat prijeti, boshjo besedo poslušhati, in dopolniti, kar me svelizhavno svetovanje in snotranje rasvetljenje uzhitá.

K o n z h a n j e.

1. Sahvali Boga sa snanje, ktere ti je od tvojih dolshnosti podelil, in sa vse dobrte, ktere je kdaj prikasal.

2. Daj mu svoje ferze s' vsimi njegovimi fklepmi v' dar.

3. Prosi ga, de bi te pokrepzhal, de bi jih skos smert njegoviga edinorojeniga, Sina, dopolnila. Sdihuj sa priproshujo prezhiste Divize ino, Svetnikov. Naberi si sopet snopek zveti poboshnosti.

D V A N A J , S T A P O , S T A V A .

SHTERTO PREMI, SHLOVANJE.

O d g r e h a .

P r i p r a v a .

1. Misli se v' prizho Boga

2. Prosi ga sa rasvetljenje.

Deli premišlovanja.

1. Misli, kako dolgo je še, de grešiš, in glej kaka so se od tistiga perviga sazhetka pregrehe v' tvojim serzu namnoshile; kako si jih vsaki dan proti Bogu, proti sami sebi, in proti bližnjemu skos djanje, besede, shelje ino misli mnoshila.

2. Premisli svoje grešno nagnenje, in kako si se po njem ravnala. In is tih dvéh delov premišlovanja bosh sposnala, de velikost tvojih grehov shtevilo lafov tvoje glave, in zeló peska v' morji preseshe.

3. Premisli sosebno greh grehov, namrezn svojo nehvaleshnost proti Bogu, ki se zhes vse druge grehe rasliva ino jih v' nesmérno paviksha. Pogledaj tedaj, koliko dobrot ti je Bog podelil, in kako si vse dobrotniku nasprot v' hudo óbrazhala. Pogledaj sosebno, koliko suotranjih opomb si sanizhovala, koliko dobrih nagibov si v' nemar pustila. In zeló she, kolikokrat si prejela svete Sakramente, in kje je njih sadje? Kaj bo is tistih shlabtnih kamnov, s' kterimi te je tvoj nebeski shenin olepshal? Vse to so tvoje pregrehe pokrile; in s' kakšno pripravo si jih prijela? Misli na svojo nehvaleshnost, de je Bog tolikokrat tebi naprot prishel, sheljen, te reshiti, ti si pa le dalezh pred njim beshala, svojemu pogublenju naproti.

Obzhutleji ino sklepi.

1. Oframoti samo sebe sa voljo svoje revshine. O moj Bog, kako smém upati, pred tvoje obližje stopiti? Oh, drusiga nisem, kakor savershik svetá, kakor bresn poln nehvaleshnosti in hudobije! Tako tedaj ni le eniga pozhutka, le ene mozhi moje dushe, katire bi ne bila skasila, oflabila, onemarla? Tako zeló eu dan ni v' mojim shivlenju pretekkel, v' kterim bi ne bila tako hudoben sad nosila? Ali sim

tako morla dobrote svojiga ,Stvarnika, kerv svojiga Svelizharja povrazhovati?

2. Profi sa odpufhanje, in versi se kaker sguhleni sin, kakor Magdalena ali kakor una prešestniza k' nogam svojiga Gospoda. O Gospod! vsmili se te grešne dušhe, o Bog, shivi studenz vsmilenja, vsmili se téga nevredniga serza!

3. ,Skleni, svoje shivlenje poboljšhati. Nikdar vezh, o Gospod! sdaj in nikdar nozhem vezh, škos mozh tvoje gnade, se grehu vdati.

Oh, le prevezh sim greh ljubila; alj sdaj ga fovrashim, in te objamem, oh Ozhe vsmilenja! Le tebi hozhem shiveti ino vmreti.

4. ,Se grehov pretezhniga shivlenja snebiti, fe jih hozhem serzhno obtoshiti, in jih hozhem do nar manjšiga is svoje dušhe ispoditi.

5. Kolikor samorem, si hozhem persadjati, vse israštike tajistih is svojiga serza popipati, fosebno te in une, ki me nar huje nadlégvajo.

6. Torej hozhem vse pripomozhke, ki mi bodo svetovani, pridno v' to obrazhati, in nima se mi kedaj dosti sdéti, naj storim kolikor hozhem v' popravo tolike krivize.

K o n z h a n j e

1. Sahvali Boga, ki je noter do te ure nate zhakal, in te svelizhavne misli v' tebi obudil.

2. Podaj mu v' dar svoje serze, de svoje dobre misli v' spolnenje spreobernešh.

3. Profi ga, de bi te pokrepzhal. i. d.

TRINAJSTA POSTAVA.**PETO PREMI,SHLOVANJE.****O d f m e r t i .****P r i p r a v a .**

1. Misli se v' prizho Boga.
2. Prosi ga sa njegovo gnado.
3. Postavi si naprej, kakor de bi na smertni posteli leshala, bres vsiga upanja, sopet osdraviti.

D e l i p r e m i s h l o v a n j a .

1. Premisli, de dneva smerti nihzher ne vé. O moja dusha, gotovo pojdesh enkrat is tiga tvoji-ga shivota. Alj kedaj? Po simi, po leti? v' mesti, na desheli? Po dnevi, ali po nozhi? Neprevidama ali previdama? ,Skos kako bolésen ali fkos hitro nakljuzhbo? Bosh iméla zhas se spovedati, ali ne? Ti bojo tvoj spovednik alj duhovni sdravnik prizhe-jozhi ali ne? — Oh, od vsega tega nam nizhefar ni snano; le eno vémo, de vmerli bomo, in bres raslozhka prej kakor menimo.

2. Premisli, de bo svet po tem sa-te sa vsikdar nehal biti: Nobeniga svetá ne, bo vezh sa-te. Pred tvojim ozhmi bo sginil! In ravno tako je! sakaj v' tistim trenleji se nam bodo veselje, nezhimurnost, posvetni kratkozhasi in prasua ljubesen kakor serzhne podobe in megie sdele. Oh, jes ne-

uinna, dušha! sa kakšne zhenzharije, sa kakšne neumnosti sim svojiga Boga rashalila! — Gledala bošh tezháf, de si Boga sa prasno nizh sapustila. Nasproti pa se ti bodo takrát poboshnost in dobre dela filno prijetne ino imenitne sdéle. O sakaj nišim ta toliko lép in prijetni pot hodila! Takrat se bodo grébi, ki se ti sdaj tako majhni sdijo, kakor gore pred tebo vsdigovali, in majhina bo le tvoja pobeshnost.

3. Premišli shalofno slovó, kteriga bo tvoja dušha na vezhno semlji dala. Na vezhno bo slovo vsela od bogastvo in nezhimurnosti, od tovarshij in kratkozhasov, od veselja, od prijatlov in sosedov, od shlahte, otrok, fosákonškiga od vsakiga vidniga bitja; sadnizh zeló od svojiga lastniga shivéta, kteriga bo vséga blediga, suhiga, nesnaniga, gerdiga in smerdliviga sapustila.

4. Premišli naglošt s' ktero bojo to truplo vsdignili in ga pokopat hiteli; in de, kedar bo to storjeno, svet malo vezh na-te mislil bo, de bo na-te tako malo pomnil, kakor ti tajistih, ki so she vmerli. Bog mu (njé) daj vezhni mir! se bo reklo, in s' tém bo konez. O smert, kako potreba te je premisliti, kako nevsmilena in grosovitna si!

5. Premišli, de bo dušha, potem ko bo enkrat od svojiga telefa lozhena, na desno ali levo iti sazhéla. O moja dušha! po kterim poti se bošh ti is telefa spustila? — V' resnizi, po nobenim drugim, ko po tistim, po kterim si tukaj hoditi sazhéla.

Obzhutleji ino sklepi!

1. Sdihuj k' Bogu, in versi se v' njegove Ozhetove roke. Oh Gospod! vsemi me tisti strashni dan v' svojo sveto brambo. Daj, de mi bo tista ura prijetna ino mila, in ogreni mi raji skos bridkosti vse druge ure mojiga shivlenja.

2. Sanizhuj svét. Ker ne vém ure, v'kte-

ri se bom od tebe, o svét! lozhiti morala, tudi no-
zhem vezh na tebi vífiti. O dragi prijatli in snanzi!
pripufíte, de vas posehmal le s' sveto prijasnostjo
ljubim, ktera zelo vezhnost terpeti samore. Sa-
kaj bi se s' vami tako savesala, de bi ta savesa en-
krat na vezhno morala rasvesana biti?

Pripraviti se hozhem k' tajisti resni uri, in si is
vse mozhi persadevati, de storim stopinjo v' vezhnost
k' mojimu svelizhanju. Okovariti si hozhem svojo vest,
kar se bo dálo, in ta in ua pogreshek, dokler je
zhas, popraviti.

K o n z h a n j e.

Sahvali Boga sa sklepe, ktere si skos njegovo
gnado storila; daruj jih boshjimu velizhafstvu, in vno-
vizh k' Bogu sdihuj, de bi ti po saflushenju smerti
Jesusa Kristusa, frezhno smert dodelil. Klizhi tudi
na priproshujo divishko Mater ino svetnike. Ozhe
nash . . . Zhefhena Maria . . .

Naberi si duhoven snopik zvetiz sa fvoj pokôp.

,SHTIRNAJ,STA POSTAVA.

,SHE,STO PREMI,SHLOVANJE.

O d t o d b e.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Bogà.
2. Prosi ga sa rasvetljenje.

Deli premišlovanja.

1. Sadnizh, kedar je zhaš pri kraji, kteriga je Bog tej semlji odlozhil, in po velikim shtevili strašnih predsnaminj, pri kterih videnju ljudje od strahu odrevenê, bo ogenj is nebes na zelo semljo planil, zelo njeno poverhuje vshgal in v' pepel spremenil, in obena od vsih vidnih rezhi ne bo njegovim shertju odshla.

2. Po tim valu plamna in blifka bodo vsi ljudje zeze semlje is pokopalish vštali, rasen tistih, ki so she poprej uštali; in prikasali se bodo na glaf velikiga angelja v' Josefatovi dolini. Pa jemnašta! kako raslozhni! obdani s' lishezhiimi telefi zhašti eni, s' gnufobnimi in pregerdimi telefi drugi.

3. Premišli svetlobo velizhaštva, v' kteri bo narvikhi sodnik prišhel, obdan od vsih angeljov ino svetnikov. Pred njim se bo lišhal svetleje ko sonzeš, krish, kakor bandér gnade pravizhnim, kakor snaminje stermenja hudobnim.

4. Po tém bo fkos svojo strašno besédo, ktera se bo kar na enkrat spolnila, sodnik dobre od hudobnih odlozhil. Na svojo desno bo postavil ene, na svojo levo druge. Vezhna lozhituv! po kteri se nobena obéh trum zelo vezhnošt vezh s' drugo ne snide! —

5. Je lozhituv konzhana, in so bukve vesti odperte: ozhitno se po tim vidi hudobija ino sanizhovanje grešnikov, kteriga so proti Bogu fkasovali; pa ravno tako se lišhi pokora pravizhnih in pomozh gnade boshje v' njih; sakaj nizhefar ne bo te zhaš fkritiga. O Bog! koliko oframotenje sa ene, kolika tolashba sa druge!

6. Premišli sadne besede obfojenja' zhes' hudobne: „Prozh, vi prekleti, v' vezhni ogenj, ki je hudizhu in njegevim angeljam pripravljén.“ Tébtaj te teshke besede, ljuba Filoteja! — „Prozh!“ veli. O beseda vezhne saversbbe! ki jo Bog zhes te nefrezhne gromi, ktire na vezhuo

spred svojiga oblížhja pahne! „Preklete“ jih imenuje. O moja dušha, kakšno preklestvo! Preklestvo, ki vse obfleshe, in vse slo sapopade. Preklestvo, ki ne bo nikdar nasaj vseto, ki vse zhafe, oh! zelo vezhnošt obfleshe. — „V vezhni ogenj!“ she pridéne. Rasglej jo, moje serze! to veliko vezhnošt! O vezhna vezhnošt terplenja, kako strašna si!

7. Premisli nasproti obsojenje dobrih. „Pridite“ veli sodnik. O sladka beséda svelizhanja, s' ktero nas Bog k' sebi vabi in nas v' narozhje vezhne milosti vsame! „Pridite blagoslovljeni mojiga Ozheta!“ O svelizhavni blagoslov, ki vse blagoslove v' sebi imash! „Posedite kraljestvo, ki vam je od sazhetka sveta pripravleno.“ O neisrezheno velika milost, sakaj, nobeniga konza ne posná to kraljestvo.

Obzhutleji ino fklepi.

1. Tresi se moja dušha! zhe to premislis. O Bog! kdo me bo sakrival tisti dan, ko se bodo zelo siebri nebes stermé tresli!

2. Prekolni svoje grehe, ki te edino samoga tisti dan v' bresen vrezhi. Oh, sama se hozhem sdaj soditi, de ne bom enkrat obsojena. „Sprashati hozhem svojo vest, se obfoshiti in poboljšhati, de me ne bo tisti strašni dan sodnik pogubil.“ Spovedati se hozhem, in svelizhavni nauk gori vseti! i. t. d.

K o n z h a n j e.

Sahvali Boga, ki ti je pripomozhke dal de boš tisti dan bres fkerbí, in ti je zhaf pokore dodelil.

Daruj mu svoje serze, de bi to pokoro storiti samogla, in prosi ga sa pomozh de bi jo dobro storila. Ozhe nash. Zhesbena Maria.

Naberi si snopek poboshnosti.

PETNAJSTA POSTAVA.

SEDMO PREMIŠHOVANJE.

O d p e k l a.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Bogá.
2. Ponishaj se, in profi sa boshjo pomózh.
3. Misli si mésto, vse temno ino od shvepla in smerdljive smole sherezho, polno prebivavzov, kterih nobeden vjiti ne more.

Deli premišhlovanja.

Kakor v' kakim nefrezhe polnim mestu, so pogubljeni, v' globozhini peklenfkiga bresna, kjér na vsih svojih obzhutkih in udih neisrezhene muke terpijo. Sakaj, kakor so vse pozhutke in ude h' grehu obrazhali, terpijo tudi na vsih svojih pozhutkih shtrafengo, ktera gré gréhu. V' shtrafengo sa krive in posheljavne poglede morejo sdaj njihove ozhi narostudnisthi poshasti hudizhove ino pekel gledati. Njihove ushesa, ktire so nekdej s' tolikim veseljam pregrehne besede poslufhale, ne slifhijo sdaj drusiga, ko jok, krik in sdihovanje obupa. Ravno tako drugi pozhutki.

2. Pa rasen tih marter terpijo pogubljeni tukaj she nesmérno vezhi od vsih drusih, sgubo namrezh svetlosti boshje, od katere gledanje so na veko-

ma odloženi. Je Absolonu teshej padlo, obljizhja svojiga prijasniga ozheta ne gledati, kakor is deshele isgnanimu biti, o Bog! kako nekonzhno teshka bo she lé ta shtrafinga, na vekoma od gledanja tvojiga prijetoiga in miliga obljizhja odložhenimu biti!

3. Premisli fosebno vezhnost tih shtrafnig, kar she zelo pekel preshtrafhen stori Oh! zhe nam she bolha v' ufhesu, ali vrazhine kakshue male bolesni nozh tako dolgo in tako teshavno stori; kako shtrafina she le bo nozh bres vřiga konza v' tolikanjih teshavah? Vezhno obvupanje, preklinjanje ino breskonzhni togot rodí ta vezhnost.

Obzhutleji ino šklepi.

Poshrafhi svojo dusho fkos besedé preroká Isaia: O moja dusha! ali bi samogla ti vekoma shivéti v' téj breskonzhni sherjavki, v' tem sherézhim ognji? Ali bi hotla Boga vekoma greshati?

,Sposnaj, de si te shtrafinge v' refnizi saflushila, iu kolikokrat! — No, tako se hozhem sdaj na drug pot podati; sakaj bi šala dolí proti timu bresni? —

Posiliti se toraj hozhem v' tih in unih okolishinah, de v' gréh ne padem, ki sam to vezbno smert mi pernese.

Hvali, daruj, profi i. t. d.

,SHE,STNAJSTA POSTAVA.

O,SMO PREMI,SHLOVANJE.

O d f v e t i g a r a j a .

P r i p r a v a .

2. Misli se v' prizho Bogá.

2. Prosi ga sa njegovo pomózh.

D e l i p r e m i s h l o v a n j a .

1. Misli si lepo, jasno nozh, in glej, kako prijetno je, nebo s' breshteovilnim' in silno raslozhnim svesdami gledati. Misli si k tej lepoti she lep-jasen dan; vender tako, de svétloba sonza svesdino in mesizhno lepoto ne fkrije, in vender smésh misliti, de vsa ta lepota fkupej proti visoki prijetnosti svetiga raja kakor prasna rezh sgine. Oh, kako vreden je ta kraj nashih shelj; kako polne velizhastva je to mesto!

2. Premisli shlahtnost, lepoto ino mnoshizo mestlanov in prebívavzov te frezhne deshele, milione miljonev angeljov, Kerubinov, Serafinov, vse trume apostelnov, muzhenzov, sposnovavzov, diviz in svetih shén. Bres vséga shtevila je ta drushina. Oh, kako frezhna je ta tovarshíja! nar sadnji med njimi je lepshi viditi, kakor vse lepote sveta; koliko veselje she le, jih vse na enbart viditi! Ino, o Bog! kako frezhni so! Vshkar pojó sladko pesem vezhne ljubeni; bres préneha se sprehajajo, napolnjeni s' vezh-

no radostjo! Eudrugim delijo sladkosti ki imajo ime-
na (ne sa isrezhi), in shivijo v' veselju prefrezne
ino neraslozhlive drushine.

3. Premisli sadnizh njihovo neisrezheno frezho,
vedno Boga vshivati, ki jih vekomá s' svojim
filno prijasnim videnjam rasveseluje, in skos to ne-
fkonzhno sladkost v' njihove ferza vliva. Oj frezha,
vekoma s' svojim Sazhetkam fklejenimu biti! Vese-
lim ptizhizam enako mójajo in pójejo tamkaj v' sapi
vezhuiga boshanstva, ki jih od vsih strani s' neisre-
zhenim veseljam obdaja. Eudrusiga premagujejo bres
vse nevoshljivosti v' hvaluizah, Stvarniku v' zhaft.
„Bodi nam vekoma hvalen, o našh mili, našh previ-
foki Stvarnik in Odrefhenik, ki si tolike ljubesai
polu do naš, in nam svojo velizhastvo toliko dobrot-
no delish!“ In nasproti blagosloví Bog s' vezhnim
blagoslovam vse svoje svetnike: „Bodite vekomaj
blagoslovlene, vi moje drage svari, ki ste mi toliko
švesto flushile, in ki me vekoma s' toliko in nespre-
nehljivo ljubesnjo hvalíte.“

Obzhutkeji ino fklepi.

1. Obzhuduj ino hvali leto nebeshko deshelo.
Oj kako lep si, moj nebeshki Jerusalein, in kako
frezhni so tvoji prebivavzi!

2. Ozhitaj svojimu ferzu, de je bilo doslej tako
mlazhno, in je tako dalezh od tega preflavniga pre-
bivalisha sajshlo. — Sakaj, oh, sim se tako dalezh
odmaknila od moje nar vikshi frezhe? O jes révna!
sa tako prasne, sa tako kratke veselja sim sapustila
jesero in jeserokrat tiste vezhne in breskonzhne slad-
kosti! Kjé sim iméla panet, de sim, nezhimurne in
sanizhovavne shelje spolniti, vezhnih shelj vredne bo-
gastva sanizhovala!

3. Sdihúj 's dna svojiga ferza po tistim pre-
frezhnim prebivalishu. O moj dobrotljivi, moj nar
vikshi Gospod! ker je tvoji milosti dopadlo, moje

stopinje na tvoje pote napeljati, nikdar in nikdar se nezhem od njih nasaj overniti. Vsdigni se dušha moja! in hale kje gori k' nefkonzhnim pokoji, hiti gori proti oblubljeni desheli svelizhanja; kaj hezhefh dalej v' tim revnim Egiptu?

Ogibati se hozhem tih in unih rezhi, ki me od tiga pota odvrazhajo alj nasaj vlezhejo. Nasprot hozhem te in une rezhi štoriti, ktere me v' tej pre-frezhni hoji podpirajo.

Sahvali, daruj, profi.

,SEDNAJSTA POSTAVA.

DEVETO PREMI,SHLOVANJE.

V' kterim si dušha nebéfa svoli.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizbo Boga.
2. Ponishaj se pred Bogam, in profi ga, de te rasvétí.

Deli premishlovanja.

1. Misli si, de bi bila na kakim travniki, zhišto fama 's svojim angeljam varham, kakor nekdej mladi Tobija na poti v' Rages, in tvoj angelj bi ti na kvishkim pokasal odpert paradish s' vsmim tim veseljam, ktero je bilo v' poprejshnim premishlovanju od sv. raja popisano; od sdol pa bi ti pokasal pekel s' vsmi ta-

jištim' strašnim' rezhmí, ktíre so bile v' premíshlovanji od pekla popisane. Kedar si se v' duhu na tisti kraj podala, in pred svojiga angelja poklekníla, potem premíšl:

2. Kako reznízhno je vendar, de v' frédí med svetím rajam ino peklam stojíš, in de oboje mesto odperto stóji, te sprijeti po tvojím isvoljenji.

3. Premíšl, de bo isvoljenje, ktero sa eniga alj drugiga tíh dveh krajov, sdaj na tém svetu stóríš, tam na uním svetu vékomaj terpeło.

4. Premíšl, de zle ravno oboje tíh dvéh krajov odperto stóji, te po tvojím isvolenji sprejeti, in, de si je ravno Bog perpravljén, eniga tí is pravíze, drusiga is míloší datí, vendar neisrezhenó shelí, de bi sí tí sveti raj isvoljila; tudi tebe tvoj angelj s' všo možhjo kje síl, in vedno Boga sa-te proší, de bi tí gori pomagal.

5. Jesuf Kristuf gleda is nebéshkih vísháv s' ozhmí góle míloší na-te, ino te preferzhno klízhe: „Bali, o ljubljená dušha! k' vezhnímu míru, prídí v' narozhje moje míloší, ktera tí je v' preobílní ljubesní, nevmerjezhe sladkostí pripravíla.“ Poglej s' notranjím ozhmí svojiga duhá prezhestíto Dívízo, kí tvojo dušho po materno vabí: „Oj moja hzhí! ne sanízhuj vrozhe shelje mojiga „Sina, tudi ne tolikanj mojih sdíhlejev sa-te, ker s' njím v' preferzhníc sheljah sa tvoje svelízhanje gorím.“ Osrí se gori k' svetúikam, kí te tako preferzhno opomínajo; k' míllíonam svetíh dušh, kí te tako mílo vabíjo, tako ferzhno shelíjo, de bi tvoje ferze, enkrat s' njímí sklenjeno, Boga vékomaj povelízhovaló, in tí kashejo, de pot v' nebésa ní tako teshek, kakor ga svét popisuje.

„Veruj gotóvo, ljubljená prijatelza!“ klízhejo k' tvoji dušhí, „kdor pot poboshností dobro pogleda, po kterím smo mí semkje príshlí, bo vídíl, de smo skos neisrezhenó sladkejí veselje v' domovíno sladkostí došhle, kakor jíh kdaj svét datí samóre.

I s v o l e n j e.

1. O pekel, sovrašim te sdaj ino vekomá; sovrašim tvoje fhtrafinge ino martre, sovrašim tvojo prestrašno vezhnost, in sofebno sovrašim tvoje preklinovanja in kletve, ktere vékomaj proti svojimu Bogu vsdigujesh. „Svoje zélo serze ino svojo dúsho obernem k' tebi, o prijétni paradish, o vezhno vli-zhastvo, o vedna frezha! Na vselaj si svolim svoje selo ino prebivalishe v' tvojih lépih in svetih prebivalis-hah, v' tvojih nebeskih ino svoljenih shotorih.

2. Hvalim, ino objamem, o moj Bog! vsmai-lenje, ke mi ga toliko dobrotlivo ponujash. O Jesuf, moj Svelizhar! s' hvaléshnim serzam objamem tvojo vezhno ljubesen, in vsamem selo in prebivalishe, kte-ro si mi v' presrezhnim Jerusalemi pripravil, in so-febno sa to si ga isvolim, de te bom tamkaj vekoma hvalila ino ljubila.

3. Vsemi gnade, ktere ti prezbišta Deviza ino svetniki ponujajo; obljubi jim, de hozhesh po poti k' njim hoditi; podaj svojimu angelju varhu svojo roko, de te bo vódil, ino serzhno nagovarjaj svojo dúsho k' tej isvolitvi.

◉ **SNAISTA POSTAVA.**

DE, SETO PREMI, SHLOVANJE.

V kterim si dúsha poboshno shivlen-
je isvoli.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Boga.

2. Ponishaj se pred Boshjim oblizhjam, in prosi Boga sa njegovo sveto pomozh.

Deli premishlovanja.

1. Misli si, de bi spet bila na kakim prostornim travniki, fama s svojim angeljam, in poleg sebe bi vidila fatana, sedezhiga na prav visokim troni od trum pekenfkih duhov obdaniga, okolj in okolj njega bi pa stdo velika mnoshiza posvetnjakov s' odkrito glavo, ki bi mu sdaj fkos ta, sdaj fkos uni greh vstrezhi jiskdi. Glej na obrase vsih nefrezhnih dvornikov tega gnusobniga kralja. ,Stekli od sovrafhtva, nevosfhljivosti in jese se penijo eni; drugi endrusiga vbijajo. Hrepenezhi in premishlajozhi drugi gorijo bogastva na kup spravljati; uni, vsi nezhimurnosti vdani, zelo nobeniga drusiga veselja ne posnajo, ko le neumno in nepridno. ,She drugi so vsi v' meseno poshlenje samishljeni, in guijejo od shivinskih shelj. Glej, kako so vsi bres miru, bres reda, bres modre umnosti. Glej, kako vsi endrusiga zhertijo, in se le po sunanje, na golufiv viles med sebo ljubijo. Nefrezhno, ino od tega prekletiga kralja stiskano kraljestvo vidish, ki te k' pomilovanju gine.

2. Na desnim poglj nasproti Jesufa krishaniga, ki s' preferzhano ljubesnjo sa te revne sushne fatanove sdihuje, de bi bili odklenjeni is te velike stiske, in ki jih ljubesnjo k' sebi klizhe. Glej, truma poboshnih dufh s' svojimi angelji je okoli njega. Premisli lepoto tega kraljestva poboshnosti. Oj koliko prijeten je pogled teh divishkih dufh obajiga spola, poglejjih, sale trume blifhezhe zhes lilije, poglej te drufne vlovfkih, ki so se posvetile fkos shivljenje polno satajevanja in ponishnosti. Glej verste tolikanj fkos sakrament svesanih sakonfkih, ki toliko mirno in v' nasprotnim spofhtovanju med sebo shivijo, kar bi bres velike djanske ljubesni mogozhe ne bilo. Glej, kako te poboshne dufhe fkerbnoft sa zhasno hifho

s' skerbneſtjo sa snotrājni tempel, ljubesen do ſosa-
konſkiga s' ljubesnjo do nebeſhkiga ſhevína ſklepajo.
Poglej, kamor koli hozheſh, vidila boſh vſe v' ſve-
tim, pohlevnim in prijaſnim derſhanji, kako Jeſufa
ſvojiga ſapovedvayza poſluſhajo, kteriga vſak v' ſvo-
je ſerze vſaditi ſhelí.

Tudi ſe veſelijo, pa v' mirnim, ljubezni polaim
in modrim veſelji, ljubijo ſe med ſebó, pa v' ſveti,
bresmadeshni ljubezni. Kdor je ſmed tega brunní-
ga ljudſtva s' teſhavami obloſhen, ni prevezh oto-
ſhen, in ne ſgubi ſerzhnoſti. Glej ſadnizh ozhi Sve-
tizarja, ki jih tolashi, in kako vſi po njem hre-
penijo.

3. Sapuſtila ſi doneſ ſizer ſkos pobošne in terd-
ne ſklepe ſatana in njegovo nefrezhno derhal, ven-
dar ſhe niſi do kralja Jeſufa priſhla, tuli ſe ſhe ne
s' njegovo frezhno in ſveto druſhno pobošnih duſh
ſklenila, ſakaj smeraj ſe ſhe meſiſh v' ſredi med
obema.

4. Prezhſtita Diviza, ſveti Joſhef, ſveti Ludo-
vik, ſveta Monika, in jeſer in jeſer drusiſh, ki ſo nek-
daj na ſveti ſhivéli, te vabijo, in ti ſerze dajajo.

5. Kriſhani kralj te klizhe po tvojim imenit:
„Bali, o preljubjena duſha! pridi, de te bom kronal.“

S v o l i t u v.

1. O ſvét! o ſlepa mnoshiza! Ne, nikdar vezh
me nimah pod ſvojim banderjam viditi! Sa vſelaj ſim
ſe tvoji neumnosti in tvoji ſlepoti odpovedala. Ti
kralj prevsetnoſti; kralj vſe nefrezhe, peklenſki duh,
odpovém ſe ti s' vſim tvojim napuham, prekolnem te
s' vſim' tvojim' djanjami.

2. K' tebi ſe obernem, o ſladki Jeſuf! kralj
ſvelizhanja in vézhne zhaſti! tebe objamem s' vſimi
mozhni ſvoje duſhe; tebe molim is zeliga ſvojiga
ſerza; tebe iſvolim ſa sdaj ino ſa vſelaj ſvojiga kral-
ja ino ediniga Geſpoda. Tebi priſeſhem ſtanovitno

svestobo, tebi se sa vŕelaj podvershem, zhiŕto se podám pod pokorŕhino tvojih svetih poŕtav in narédbo.

3. O preŕveta Deviza! moja ljubesniva Gospa! isvolim te sa svojo vodilo, se vŕtopim pod tvoj banner, in ti obljubim posebno zheŕhenje.

4. O svoti angelj varh! vpelaj me v' to sveto sbiralishe, in ne sapuŕti me, dokler ne perhodim do te frezhne mnoshize, s' ktero sdaj ino vekomaj hozhem klizati: Naj shivi Jesus! Naj shivi Jesus!

DEVETNAJSTA PO,STAVA.

Kako se ŕpoved zhes zelo shivlenje opravi.

Te so tedaj, ljuba Filoteja! k' náŕhimu namenu potrebne premisŕhovanja; si jih ŕkonzhala, ŕerzhno ino v' duhu ponishnoŕti se podaj k' ŕpovedi zhes zelo shivlenje; in na ŕerze ti poloshim, ne puŕti se odnobeniga ŕtraha ali bojezhnoŕti motiti. „Shkorpijan je, zhe naŕ pikne, ŕrupen; zhe je pa v' olji raŕtajen, po tem je dobro sdravilo soper njega laŕtni ŕrup. Gréh je le tedaj gerd, kedar ga ŕtorimo, zhe ga pa v' ŕpoved ino pokoro ŕpremenimo, po tém je ŕpodoben ino svelizhaven (to se pravi, de nam ne more vezh ŕhkodvati). Grivenga ino ŕpoved ŕ: tako lepa, in toliko prijetniga duhá, de gréh v' kraj ŕpravite, in njegov ŕmrad odpodite. „Shimon, gobovi, Magdaleno sove greŕhnizo; boshji ŕdreshenik govori pa ravno naŕproti ter le prijetne diŕhave v' miŕli vsame, ktero je raŕlila, ino le od velikoŕti njene ljubezni govori. Zhe ŕmo v' reŕnizi ponishni, o moja Filoteja! tako nam bo naŕh gréh nesrezheno sopera, ker je Bog ŕkos njego raŕhaljen; obtoshba naŕhkih grehov nam bo

pa hladka in vesela, ker se skos njo Bog zhafti, tudi obzhutimo neko polajshanje, zhe sdravniku svojo bolesen raslozhno odkrijemo, ki naf sifka. Kedar se svojimu dnhovnimu ozhetu blishash, misli te zhaf, de se na grizhu Golgata, pred nogami Jesufa Kristufa krishaniga snajdesh, kteriga predraga kri te od vsih strani rofi, de bi te od tvojih grehov omila. Sakaj, de si ni prav sa prav prava kri Odreshenika, tako je vender saflushenje njegove prelite kervi, ktera spekorive dushe okali spovednize obilno fhkropi. Odpri torej refnizhno svoje serze, de bosh svoje grehe, skos mazh spovedi is njega isgnala; sakaj po meri, kakor grehi sginjajo, gre saflushenje boshjiga terplenja v nafhe serze, ga s' svojimi blagodari polniti.

Povej pa vse po refnizi, bres ovinkov in bres svijazh, in spravi svojo vest k' refnizhnimu pokoju. Potem poslufhaj opomine in ykasila boshiga flushabnika, in rezi v' svejim serzi: „Govori, Gospod, sakaj tvoj hlapez (tvoja dekla) poslufha.“ V' refnizi, vezhniga Boga samiga slifhish, moja Filoteja! ki je k' svojim flushabnikom rekel: „Kdor vas poslufha, mene poslufha.“ Vsemi torej nasledno, visoko poterjenje v' roke, in fkleni s' njim svojo grivengo. Vender ga poprej preberi in premisli. Preberi ga pasno, in kar se da, s' serzam.

DVAI,STA POSTAVA.

Visoko poterjenje, s' kterim se fklepi
Bogu flushiti dushi vtifne in po-
kora floriti fklene.

„Ker sim jes spodaj podpisana dusha v' prizhe vezhniga Boga in zeliga nebeshkiga dvora premislila

nesmérno vsmilenje boshje dobrote proti meni, svoji nar nevednosti in porednosti stvar, ktero je is nezhi svaril, obdershal, obvarval, is tolikih nevarnosti rethil in s' tolikimi dobrotami obdaroval; — ker sim dalej fosebno nesapopadljivo poterpeshljivo pretehtala, s' ktéro me je dobrotlivi Bog zelo v' nojih hudobijah prenefil, me tolikokrat in tako prijasno rafvetil, k' spreobernenju vabil, in me noter do tega, ... — tiga leta mojiga shivlenja f' toliko poterpeshljivostjo na grivengo in pokoro zhakal, de sim si ravno fkos prev.liko nehvaleshnosti, svijazhnost in nesvestoto svoje spreobernenje od dneva do dneva odlagala, in njegovo gnado sanizhováje, tako neumno shalila; — ker sim dalej najdla, de sim dan svojiga svetiga kersta svojimu Bogu tako sa vsmi darovana in pefvezhena bila, de bi bila njegova lzher, in sim vender, pri vfi obljudi, ki je bila tisti dan v' mejim imeni dana, svoje ferze tolikokrat, tako nefrezhno in tako oftudno ogerdila, omadeshovala, in ga boshjimu velizhafstvu nasproti vsdigvala in spridila, — se sdaj poslednizh spet fama v' febe vbernem; in ker se s' zelim ferzam pred tron boshje pravize vershem, sposnam, de sim hudobije rashaleniga velizhafiva boshjiga satoshena, preprizhana, in fkos svoje grehe, sa ktere je Jesus Kristus na krishi vmerl, kriva njegoviga terplenja ino njegove smerti, in de sim toraj saflushila, na vezhno savershena in pogubljenja biti.

Vender vse grehe svojiga pretezheniga shivlenja is zele dushe in is vfih mozhi, obshalováje, se spet k' tronu milesti ravno tajistiga vezhniga Boga povernem, in prosim sa gnado, odpufhanje ino vsmilenje, kakor tudi sa popolno odveso vfiiga mojiga dolgá, in to sa voljo terplenja ino smerti ravno tega Gospoda in Odrfshenika moje dushe, na kteriga se, kakor na mezhno podlogo svojiga vupanja vpiram, ino tisto, vezhniinu Bogu v' mejim imeni obljudjeno, pri svetim kersti fklenjeno saveso prave svestobe ponovím, se hudizhu, svetu ino mesu odpovém, ino vse peklenfke vdajanja,

nezhimurnosti ino mešene fladi sa zhař in vezhnořt sovrašim.

In k' svojimu milořti in ljubezni polnimu Bogu ře uvernem, ter řeljim, isvolim in řklenem sa vřelaj; ga sdaj in vekomaj ljubiti in mu řlushiti; mu toraj isrozhim, pořvetim in darujem svoj um s' vřim' njegovim' mozhmi, svojo duřho s' vřim' njenim premořhenjam, svoje telo s' vřimi njegovimi pozhutki; in prižham, de ne bom sdaj in nikdar nobeniga dela svojiga bitja soper njegovo voljo in njegovo narviķřho veliřhastvo obrazhala, ter ře volji bořhji v' duhu darujem ino v' lařt dam, de bi vřekomaj njeř vdana, pokorna in řveřta řivar bila: tudi nozhem tega svojiga terdniga řklepa nikdar in nikoli vezh rasdreti ali obřhalovati. Pa, oh! ko bi ře meni řkos vřlajunje sovrašnika, ali is zhlovesřhke řlabořti kdaj pergodiřo, de bi timu svojimu řklepu in tej vřdaji, kakor ři bodi, nesveřta pořtala, tako řklenem ino obľjubim, řkos mozh gnade řvetiga Duha, ře kar hitro vřdigniti, kakor hitro bom svoj padez řagledala, in ře bres odloga v' bořhjo milořt obrniti. To je moja volja, moja miřel in moj neřpremenliv ino terden řklep, řteriga bres vřřiga řadersřka in řaslozhke řtorim in poterdim, in řizer v' preřveti priřhejořhnořti svojiga Boga in v' obľjiřhji premagavke in vořřkovavke řvete zerkve, svoje matere, řtera po svojim řlushabniku to moja viřoko obľjubo pořlufha ino sprejue. O vezhni, vřřigamogozhni in predobrotľivi Bog, Ozhe, řSin no řveti Duh! krepzhaj me v' tim mořim řklepu, in daj to mořo řerzhno in snotranje darituv v' priřetni diřhavi k' řebi řori puřteti. In řer ři me v' svoji milořti řařvetil, in mi voljo k' timu řklepu dodelil, dodeli mi řhe mozh in gnařo, ga řreřhno řpelati. O Bog, ti ři moj Bog, Bog mořga řerza, Bog moře duřhe, Bog mořjiga duřa; takiga ře řposnam ino molim sdaj ino vekoma. Naj řhivi řesuf!

ENINDVAJ, STA PO, STAVA.

Konzhava tega perviga zhi- fhenja.

Po le tej visoki obljubi zhakaj pasno, in odpri ozhi svojiga ferza, de bofh besede svoje odvese saflifhala, ktere sam Odfeshnik tvoje dufhe is fedesha svoj: milofli, gori v' nebesah, pred vfmni angelji ino svetniki sgovori, med tim, de tebi v' njegovim imeni mafhnik na semli odveso delijo. In glej! v' veselji zhes tvojo frezho vsdigne v' nesrezheni radofli zela truma nebeskih duhov, vefele, duhovne hvalnize, ino vofhi tvajinu pofvezhenimu ferzu, ki je gnadi fpet vdano po bratovfko ljubi mir.

O moja Filoteja! kako zhudna pogodba je to, po kateri toliko frezhuo saveso s' vezhnim Bogom sklenefi, in ker se mu vdash, njega in sebe vezhnimo shivlenju perdobifh! Po tim drusiga ni fforiti, kakor de peró vsamefh, to sa oblubo voljno podpishefh in po tém ftopifh pred altár, kjer bo nasproti Bog tvojo odveso in tebi dano oblubo paradisha podpisal, in jo fkos svoj Sakrament, kakor pefveto snamnje, na tvoje ferze poloshil in sapezhatil. Po tim takim bo, ljubljena Filoteja! po mojih miflah, tvoje ferze od greha, in od vfake ljubefni do greha ozhifheno. Kér se pa vender, savolj nafhe flabofli ino pregreffhne moljnofli, ktera se, dokler tukaj shivimo, fizer premagati, pa nikdar sa vfm satreti ne da, tí nagibi toliko lahko v' nafhi dufhi fpet vzimijo, ti hozhem tukaj fhe nektere svéte podeliti, ki bojo, ako jih dopolnifh, tvojo dufho v' prihodnje od fmertniga greha in vfake ljubefni do tajiffiga, obvarvali, de ne bo nik-

dar vezh prostora v' tvojim serzi najdel. In kjér tudi ravno ti svêti k' popolnemu zbihovanju vodijo, hohzem, poprêj, ko tebi jih podelim, ti nekaj od tega visbiga zbihovanja povedati, h' katerimu te shelim napeljati.

DVEJNDVAJ,STA POSTAVA.

De se je tudi od nagnenja do odpuštlivih grehov zhištiti potreba.

Jafneji ko je dan bolj raslozhno nam kashe ferkalo (shpegel) vse madeshe na nasaim obrasi; ravno tako tudi, bolj svetlo ko ljuzh svetiga Duha nashe vest rafveti, raslozhnishi vidimo vse grêhe nagnenja ino slabosti, ki nashe stopinje od prave poboshnosti sadershavajo. In ravno ta ljuzh, ki nam te pregrêfhke in slabosti kashe, tudi sheljo v' nas vshge, de jih zhištimo ino odpravljamo.

Najdla bofh torej, ljubljena Filoteja, de rasen smertnih grehov in nagnenja k' tajistim, od katerih si se fkos sgorej rasloshene vadbe ozhištita, she marskeronagnenje in nagib do odpuštljvih grehov v' tvoji duhfi tezhi. Sa voljo tega pa ne rezhem, de bofh prave odpuštlive grehe, vender pa, de bofh nagibe in nagnenja do tajistih najdla. Sakaj, prav velik raslozhek je per tem: zhišto in sa vřim bres odpuštlivih grehov biti! nemozemo, vsaj ne bomo dolgo sa vřim bres njih ofstali, vender pa samozemo bres ljubesni do odpuštlivih grehov biti. In sarêf je velik raslozhek med tim, ali kdo enkrat ali dvokrat is veseliga serza, in le v' majhinih rezhêh leshe, ali pa dopadenje nad lashmi iná, ino v' serzi vedno nagnenje do tega greha redi.

Torej pravim de se mora dusha od vsake ljubesni do opustljivih grehov zhititi, to se pravi; nikdar ne smemo is naprejšetja hoteti, v' kakšnim grehu si bodi, ostati, in ga sbe dopernafhati. Zhes vse to, bi bila velika lenoba, védno kaj Bogu tako soperniga, kakor je volja, njemu ne dopasti, v' vesti obraniti. Opuštlivi greh, naj bo majhin kakor hozhe, je vselej sopern Gospod - Bogu; de si ravno ne tako slo, če bi naš sa to vekoma pogubiti hotel. Zhe mu je pa opuštlivi gréh sopern, tako volja in ljubesen do opuštliviga greha drusiga niste, kakor naprejšetje, se boshjimu velizhafivu sameriti hoteti. Ali je pa mogozhe, de bi se dobra dusha ne le Bogu samerit' hotla, ampak de bi zlo veselje nad tim iméla, se mu sameriti?

To dopadjenje nad opuštlivim greham se poboshnosti ravno tako vštavlja, kakor se dopadenje nad smertnim greham ljubesni vštavlja; flabi mozhi dushe, odganja boshje tolashbe, odpre duri skufhnjavam, in de si ravno dusha od njega ne vmerje, vender prav slo bolana postane. „Vmırjozhe mufhize spridijo prijetnost shlahtniga masila,“ veli moder. „Skos te befede kashe, de mufhize, ki dolgo na masili ne ostanejo, ampak le zhes leté, nekaj od njá vsamejo, pa nezv vazh ne spridijo, ko to, kar vsamejo, ker drugo zelo ostane; zhe pa v' masili vmerjejo, mu vrednost vsamejo, in ga spridijo. Ravno tako je s' opuštlivimi grehi. Zhe se vlesejo v' dusho, bres, de bi dolgo v' njej ostali, tako jo ne poshkodvajo prev zih; zhe se pa skos dopadjenje, ktero dusha nad njimi imá, dolgo v' njej dershijo, tako jo obropajo prijetnosti lepiga duba, namrezh svete poboshnosti.“

Pajki sizer zhebel ne vmorijo, vender poshkodvajo njihovo med, in s' svojimi mreshami medne zelize tako omotajo, de zhe dolgo ondi ostanejo, zhebele svojiga dela dokonzhati ne morejo. Tako tudi opuštlivi greh nafhe dushe ne vmori, vender ji pa brumnost spridi, in omoti skos flabe navade in nagmenja mozhi dushe tako slo, de se hitre ljubesni, v'

kteri poboshnosti obstoji, vezh dershati ne more; to se namrezh sgodi, zhe fkos dopadenje, kteriga nad odpuštljivim greham imamo, tajisti (odpuštlivi greh) v' nafhi vesti saštaja. Malo ima v' sebi, moja Filoteja! zhe kako majhino lash isrezhemo, ali zhe se v' befedah, djanjah, pogledah, oblazhilah, v' snagi, igraino rajah nekoliko prevsamemo, zhe lete duhovne pajke, kakor v' vesti sajdejo sopet ispodimo ino odshénemo, kakor zhebele s' natornini pajki pozhnejo. Jim pa perpuštimo, se v' nafhim ferzi saploditi, in fhe povérh nad tim dopadenje imamo, jih podershavati in mnoshiti, kmalo bomo svoj véstni med s' panjun vred ves ostrupnjen in rasdjan vidili. „She ponovim: Ali je mogozhe, de bi dobra, ferzhna duha popadenje v' tim najchla, svojimu Bogu biti soperna; de bi ljubesen redila, mu neprijetna biti, in de bi hotla, kar njegovim ozhém oštudno sposna?

TRINODVAJSTA POSTAVA.

De se je od nagnenja do nepridnih in nevarnih rezhí zhístiti potreba.

Igre, rajnje, goštarije, igrokasi (komedie) ino lishp ni famo na sebi nezh hudiga, so le rezhi, ktere postanejo dobre ali hude po tem, kakor se jih poslušimo; nevarne so pa vender le, in fhe nevarnisthi je, nagnenje do njih iméti. Rezhem ti torej, Filoteja! de je ako je ravno dopušheno, igrati, rajati, se lishpati, spodobne igrokase gledati, goštarije napravljati, ali poleg biti, vender poboshnosti nasproti in slo nevarno ino fhkodljivo, dopadjenje nad tém imeti. Ni

nezh hudiga, to storiti, ampak, saftopi me dobro, dopadenje nad tim iméti je hudo. Je k'fhkodi, zhe njivo svojiga serza s' takofhnim prasnim in neumnim nagnenji posejemo, ker svelizbanfskim vtiskam proftor vsamejo, in sôke nafhe dufbe vftavlajo, se v' zhednostne nagnenja spremeniti.

Tako se nekdam Nazarenzi niso kar vsiga sder-shali, kar vpjani, ampak tudi grosdja, in sbe zeló nesreliga; ne kakor de bi se od grosdja vpijanili, ampak kar bi bili, nesrele jagode sobáje, v' nevarnost prifhli, grosdje jesti, in po grosdji pa narbersh novo ali staro vino posheljéli. Torej ne pravim, de bi se unih nevarnih rezhí zeló poslushiti ne sméli, vender pa rezhem, de serza nikdar na-nje obéfiti ne smemo, zhe nozhemo poboshnost raniti. Kedar se jeleni prevezh trave nadérsajo, se v' gosti lesfkrijejo, ker zhutijo, de jim je debelost na poti, isbéshati, ko bi kjé preganjani bili. Ravno tako, zhé se serze zhloveka prevezh s' unim prasnim in nevarnim nagnenjam obrésha, potem ne more hitro, lahko in serzhno proti svojimu Bogu, pravimu konzu poboshnosti tekatí. Mali otrozi letajo, de jim vrozhe postane, sa metulami, in nihzhe, jim ne saméri, ali pa ni sméfhno, ali veliko vezh, shaleftno, zhe odrafheni ljudje kopernijo s' serzhno sheljo po toliko porednih igrazhah, kakor sim jih gori imenoval, in se sbe v' nevarnost postavijo, se pri njih spazbiti in pogubiti? Torej ti rezhem, ljubljena Filoteja! de le je treba od takfhnih nagnenj zhfítiti, in de si ravno tiste djanja niso vselej poboshnosti nasproti, tako vender veselje do njih vselaj fhkodo pernese.

,SHTIRNODVAJ,STA PO,STAVA.

De fe je od slabosti zhišiti
potreba.

Rasen tega, imamo, moja Filoteja! sbe nektene natorne nagnenja, ktere prav sa prav niso ne smertni, ne odpušljivi grehi, ker ne is-hajajo is nobenih djanških grehov. Imenujemo jih nepopolnosti, in njih djanjam rezhemo pogrešhke in slabosti. Tako je bila, kakor pové sv. Hironim, sveta Pavla tako slo k' shalosti in otoshnosti nagnjena, de je ob smerti svojiga mosha ino svojih otrok bila v' nevarnosti vmreti. To je bila nepopolnost, in nobeden greh, ker je to nagnenje soper svojo voljo v' sebi zhutila. „So ljudjé, ki so od natore lahkoferzhni; drugi so k' prepiru nagnjeni, sbe drugi so svojoglavni, kedar bi menili drusih misel poterditi; ti so k' nevolji, uni k' jesi, drugi k' ljubeshni nagneni, in sploh jih je silno malo, v' kterih bi se ne najshla, kakshna, nepopolnost. De si pa ravno so takshni pogrešhki vsakimu kakor perrojani in lastni, tako se vender le dajo fkos sferbnost in nasprotne nagnenja boljshati in manjshati, in zelo is poti spraviti ino pregnati. Praviti posihmal ti hozhem, ljuba Filoteja! kaj nam je treba v' ta namen storiti. „Se je vender pomozh najdla, drevesa, ki grenke mandelne rodé, sboljshati, de sladke nosijo, zhe se namrezh pri korenini toliko prevertajo, de sok is njih istezhe; sakaj bi ne bilo nam mogozhe, tudi svoje napzhne nagnenja is dushe pregnati in boljshi postati? Obeniga natora ni tako dobra, de bi fkos flabe navade ne mogla hudobna postati, pa tudi nobeniga tako hudobna, de bi se ne dala

nar perylje skos gnado boshjo in potem skos prid-
 nost in persadevanje vkrotiti ino premagati. Ho-
 zhem ti torej nekerce nauke in vadbe popisati s'
 kterimi bofh svojo dusho od nevarnih nagnenj, ne-
 popolnosti in od vsiga dopadenja do odpušljivih gre-
 hov ozhišiti, in tako svojo vest zhedalje bolj pred
 vsakim smertnim greham okovariti samogla. Bog ti
 podeli gnado, jih dobro obrniti.

P E R V A P O S T A V A

O d e p o t e r e n o m m o l l y c

Dr u g e b u k v e.

Nekteri nauki fkos molituv, ino svete
Sakramente dušho k' Bogu vsdigniti.

P E R V A P O S T A V A.

O d p o t r e b n o s t i m o l i t v e.

1. Ni rezhi, de bi 'nash um od njegove nevednosti, ino nasho voljo od njenih pregressivnih nagibov tako gotovo ozhičila, kakor molituv, ki nasho saštopnost s' svetlobo boshje ljuzhi rafveti in nasho voljo s' ognjam nebeshke ljubeshni vshge. Ona je voda obilniga blagoflôva, s' ktero orofeni-fadeshni nashih dobrih shelj, selenijo ino zvetijo, ki nasho dušho od njenih nepopolnosti opere, in kalne štrashi nashiga serza posufshi.

2. Pred vřim drugim ti pa priporozhim snotranje molituv serza, sošebno tiřto, ki shivlenje in terplenje nashiga Gosпода in Svelizharja sadene. Ako ga velikokrat v' premishlovanji gledařh, bo tvoja duřha zhiřto od njega napolnena: njegovo shivlenje se ti bo odperlo, de bořh lahko njegov isgled pošnema-la. On je ljuzh svetá, v' njemu torej, fkos njega in sa voljo njega mormo rafvetleni biti. On je drevó

posheljenja, v' kteriga fenzi se naj krepzhamo. On je shivi študenz Jakoba, v' kterim se morjo vsi nafhi madeshi oprati. Ker otrozi smeraj svoje matere poflufhajo in sa njimi besede isrekati fkuflhajo, se navuzhijo njihovi jesik govoriti. Tako mo tudi mi fkos premifhlovanje, bliso svojiga Odrefhenika oftajaje, in njegove svete besede, djanja in nagnenja premifhlovaje, fkos mozh njegove gnade, kakor on, govoriti, ftoriti, ino sheleti se uzhlili. Tu moramo oftajati, in veruj mi, Filoteja! le fkos te vrate samoremo priti k' Ozhetu. Sa kaj, kakor nam fteklo alj ogle-dalo nizhefar vidniga ne pokashe, zhe ni od sadej s' listam zina ali fvinza oblosheno, tako bi tudi mi boshanftva ne samogli tukaj gledati, ko bi ne bilo s' pefvetim zhlovefhtvam odrefhenika fklenjeno, kteriga shivljenje ino smert je nar priloshnifhi, prijetenifhi in svelizhavnifhi rezh, ki fi jo k' navadnimu premifhlovanju isvoliti samoremo. Ni se saftonj Svelizhar kruh imenoval, ki je is nebef prifhel; sakaj, kakor vfakofhno jed s' kruham jefti moramo, tako moramo tudi svojiga Svelizharja v' vfh svojih molitvah in djanjah premifhlovati, pregledovati in ifkati. Njegovo shivljenje ino smert je bilo od mnogiterih duhovnih vuzhenikov popifano in v' dele sa premifhlovanje rasdeleno; ino katire ti fofebno priporozhim, fo: (Sv. Bonaventura, Belintani, Bruno, Campilia, Ludovik Granafhki in da Pont.*)

3. Oberni vfaki dan eno uro k' timu premifhlovanju,**) in zhe je mogozhe pervo juterno, ker ob tim zhafu fhe tvoje ferze ni rasneseno, in je sa voljo nozhniga pozkitka bolj urno in mirno, ko druga-

*) Ti fhe nifo poflovenjeni. Do sdaj imamo od zeli-ga shivljenja Jefusoviga le ene bukve: S godbe fvetiga pifma od G. Mat. Ravnikerja, od njegoviga terplenja krishove pote, in raslaganje od G. Veriti; ter pofne pridje G. Pekeza,

***) Redar ti dolshnosti ftanu pripuftijo,

zhi. Pa tudi vezb ne oberni na to, ko eno uro, zhe ti tvoj duhovni ozhe na ravnost drugazhi ne sapovejo.

4. Ako to premišhlovanje v' zerkvi opravi samorefsh, in tamkaj vezb miru najdefsh, ti bo to prav prirozhno, ker te nemorejo ne ozhe, ne mati, ne sakonfski tovarsh in tudi tovarshiza, nihzher drugi po pravizi nasaj dershati, eno uro v' zerkvi oftati; ker doma, zhe pod pokorshino ftojifsh, teshko eno tako priloshno uro najdefsh.

5. Sazhni vfako, alj snotrajno alj sunajno molituv s' spominam na prizhejzshnost boshje, in to vselej; in zhes kratko bofh sposnala, h' kolikimn pridu ti bo ta navada.

6. Zhe mi hozhefsh verjeti in me vbogati moli Ozhe nash, Zhefhena si Marija ino Vero po latinfsko,* vendar se pa vadi vfako besedo v' svojim maternim jesiku dobro saftopiti, de, zhe jih ravno v' splofshnim zerkvenim jesiku molifsh, vender prezhudni fladki pomén tih svetih molituv s' uftmi svojiga ferza okufiti samorefsh. Prav pasno besede sgovarjaj, in obrazhaj vse obzhutleje na tajifsh saftopik. Tudi nikar hititi, de bi jih velikokrat omolila, ampak ifhi, kar molifsh, is dna ferza moliti; sakaj en sam Ozhe nash, poboshno smolen, je mozhnejfshi, kakor veliko hitro, bres premiflika s' - shebrauh.

7. Molituv fv. roshnigakranza ti bo k' velikimu pridu, zhe ga prav moliti saftopifsh; torej bi bilo dobro, ene tiftih bukviz imeti, ktere uzhijo, kako se moliti mora. Tudi litanije od nashiga Svelizharja, od prezhiste Divize, od svetnikov in druge uftne molitve, ktere se v' molitnih bukvah od duhovnih pastirjov priporozhenih snajdejo, fo k' velikimu pridu. Zhe ti je pa dar snotrajne molitve dodelen, tako daj tej molitvi sméraj pervo mesto; in ko bi ti po tajifsh savolj prevelikih opravkov tvojiga ftanu ali savolj

*) To svetovanje je le sa tiste, ki vfaj nekoliki sapopadek od latinfshe imajo, ali Franzosam, Laham idt. terdim, Slovenzam se pa ne more priporozhiti,

kaj drusiga ne ostalo sbe zhasa sa usno molituv, naj te to ne strafhi; dosti je, de pred premishlovanjam ali po tajistim Gospodovo molituv, angeljsko zheshenje ino vero molish. *)

8. Zhutish med usno molitvo svoje serze k' snotrajni molitvi ganjeno alj klizano, ne vstavljaj se timu klizanju ino obrazhaj po zhasi svoje serze k' snotrajni molitvi, in ne boj se, de usna molituv ni dopolnena, ktero si moliti sklenila; sakaj snotrajna molituv, katero si namesto usne opravila, je Bogu dopadljivshi in tvoji dushi bolj k' pridu; tega vender od opravila duhovnih ur ne mislim; sakaj zhe si jih po svojim stanu opravljati dolshna, jih ne smesh opufhati.

9. Ko bi se sa voljo muogih opravil ali savoljo kaj drusiga perpetilo, de bi zel tvoj dopoldan bres obudbe snotrajne molitve pretekkel, (zhesar se moresh pa vender, kar je mogoche, varvati), tako glej to opufhbo po poldne ob kakshni uri, ki je she nekaj dalej po kosilu, domestiti; sakaj ko bi snotrajne molituv kmalo po kosilu, dokler sbe vsbita jed ni rasdjana, sazheti hotla, bi nar bersh sraven sadremala; tudi bi bilo tvojimu sdravju shkodljivo.

Ko bi pa zel dan zhasa k' timu ne najshla, tako domesti to sgubo skos vezhe shtevalo kratkih in ognjenih molitviz ali skos branje poboshnih bukuv', ino sdrushi kakshno delo pokore s' tajistim, ktero nastopik tiga pogreshka popravi; in skleui terdno, prihoden dan svoje poboshne opravila s' novo go-rezhosho sopet sazheti.

*) Zbe te tvoj stan, ali ojsira obljuba k' sosebnim molitvam ne veshe.

D R U G A P O , S T A V A .

Kratko napelovanje k' premišlovanju, in pervizh od prizhejozhnosti boshje, kar je k' pripravi prvo potrebno.

Lehko je pa, moja Filoteja! de nobeniga sapopadka od snotrajne molitve nimash, ker jih je, k' shalosti, dan danashai malo, ki bi kaj od nje vedli. Torej ti pokashem tukaj nekaj od nje, dokler se fkos branje she vezh lepih od nje spisanih bukuv, fosebno pa fkos lastno fkušhujo vezh navuzhish. Govorim nar pervlje od priprave, ki obstoji v' dveh delih, kterih prvi je: se v' prizhejozhnost boshje misliti, drugi pa, Boga sa pomózh klizati.

De se samoresh v' boshjo prizhejozhnost postaviti, ti pokashem fhtir pripomozhke, kterih se lehko v' sazhetki poslushish.

Pervi obstoji v' shivim in paslivim sapopadki prizhejozhnosti boshje; to je: v' premišlovanju, de je Bog v' vsih rezheh in povfodi prizhejozh, de ni kraja ne stvaru na zelim sveti, kjér bi on s' svojo refnizhuo prizhejozhnostijo ne bil. Kakor ptize, kamor kolj letijo, povfodi srak najdejo, tako najdemo tudi mi, kamor kolj se oberremo ali smo, Boga prizhejozhiga. V'fak sposna to refnizo, vender si v'fak ne persadene, jo sapopasti. „Slépi ne vidijo kralja, ki jim je prizhejozh, vender stojijo s' v'fim sposhtovanjam pred njim, kakor hitro jim kdo pové, de so pred njim. Kér ga pa ne vidijo, tudi lahko posabijo, de je prizhejozh, in she bersh, mu spodobno zhasht fkasati

Moja Filoteja! ne vidimo fizer Bogá, ki je pri nas, in
 ne si nas ravno vera opomni na njegovo prizhejozhnost,
 tako vender posabimo, kér ga s' lastnim ozhmi ne vi-
 dimo na njega, in se nosimo, kakor de bi on prav
 delezh od nas bil. De si tudi vémo, de je vsaki re-
 zhi popolno prizhejozh, pa na to ne mislimo, tako
 je ravno toljko, kakor de bi tega ne vedli. Torej
 moramo pred molitvo, svojo dusho veselej h' globoki
 paslivošti in pomislenju te boshje prizhejozhnosti ga-
 niti. Dobro sapopadel je pa kraljevi prerok David
 to resnizo, ko je savpil: „Zhe stopim gorj v' nebesa,
 si tam, in zhe stopim dolj do pekla: si tudi tam.“ Na
 to moramo tudi besede Jakoba obrniti, ki je lestvizo
 (lojtro) gledaje sakriknil: „O, kako strashen je ta
 kraj! v' resnizi, tukaj je Bog, in jes nisem tega ve-
 del!“ Rezhi je le hotel: jes nisem na to mislil; sa-
 kaj ni mu samoglo nesnano biti, de se Bog povfodi
 snajde. „Se podash toraj k' molitvi, rezi k' svojimu
 ferzu: O moje ferze, ferze moje! v' resnizi Bog je
 tukaj!

Drugi pripemozhik, se v' boshjo prizhejozhnost
 misliti, je misel, de Bog ni kar na mestu, kjer se
 snajdesh, ampak, de je zhisto s'osebno v' tvojim fer-
 zu, v' dnu tvojiga duha, kteriga s' svojo boshjo pri-
 zhejozhnostjo oshivlja, kar je tam kakor ferze tvoji-
 ga ferza, duh tvojiga duha. Kér, kakor je dusha
 skos zele teló raslita, ino v' vsih udah prizhejozha,
 vender pa s'osebni sedesh v' ferzi ima, tako je Bog,
 zhe ravno v' sim rezhém popolnoma prizhejozh, vender
 je prizhejozh zhisto posebno naslimu duhu. Torej je
 imenoval David Boga „Boga svojiga ferza,“ in sv.
 Pavel pravi: „V njemu shivimo, se mesimo ino smo.“

Ako tedej to resnizo prav premislish, sadobish
 veliko spofhtovanje do Boga v' svoje ferze, ki mu je
 tako popolnoma prizhejozh.

Tretji pripemozhik je: nasliga Svelizharja pre-
 misliti, kako is nebeshkih vishin na vsakiga zhlove-
 ka, s'osebno na kristjane, svoje otroke, in zelo s'oseb-
 no na te ki molijo, doli gleda, ino na njih djanje

ino sadershanje pasi. In to ni kako prasno demifhlenje, ampak gola refniza; sakaj, zbe ga ravna mi ne vidimo, tako vender on od sgorj pasno na nas gleda. Tako ga je vidil sv. „Shtefan v' svoji muki. Prav torej samoremo s' nevesto v' visoki pesni rezhi: „On stoji sa steno, vidi fkos okno in gleda fkos omreshje.“

Zheterti pripomozhnik obstoji v' priprosti misli, s' ktero si svojiga Gospoda v' vjegovim presvetim zhloveshtvu bliso mislimo, kakor si kaziga prijatela naprej postavimo, in po navadi rezhemo: „Mislim si tega ali uniga, kako to alj uno dela; se mi sdi, kakor de bi ga vidil, i. t. d.“ Zhe je pa presveti Sakrament altarja pred nami, tedej prizhejozhnost Jesufa ni le naprej postavljena, ampak je refnizhna; sakaj podobe kruha so kakor sagrahalo, is sa kateriga nash ljubopoln Odfeshenik, v' refnizi prizhejozh, nas vidi ino gleda, de si ga ravno v' njegovi pravi podobi ne vidimo. Oberni tedej enga tih shtirih pripomozhkov k' timu, de svojo dushe pred molitvo v' prizhejozhnost boshjo postavish; vsih shtirih ni treba na enkrat, eno je dosti sa enkrat, in tega oberni prav kratko in priprosto v' ta namen.

T R E T J A P O , S T A V A .

Od klizhanja v' pomozh, kar je k' pripravi drugo potrebno.

Vpomozhklizanje se tako le opravi. De se dusha v' prizhejozhnosti boshji zhuti, se naj v' nar nishnifhim sposhtovanji pred njega vershe, in se naj zelo nevredno sposna, pred nar vikfhim velizhastvam pre-

bivati; vendar pa tudi naj ne posabi, de ravno ta neskončna Dobrota sheli; de bi ga duha sa milost prošla, v' tim premišlovanji mu prav flushiti in ga moliti. Ako hozešh, sméšh tudi kake ognjene besede k' timu obrniti, postavim besede Davida: „Ne savorši me o Bog! Spred svojiga oblizhja, in gnade svojiga svetiga Duha mi ne odvsemi. Naj sveti ljuzh tvojiga oblizhja zhes tvojo flushabnizo, in premišlovati hozhem tvoje zhudeshe. Daj mi umetnost, in premišlovati hozhem tvojo postavo, in jo v' ferzi obraniti,“ in druge enakofhne besede. Tudi ti bo hasnilo, svojiga angelja zhuvaja, kakor tudi svetnike v' pomozh klizati, ki se v' skrivnosti snajdejo, ktero si namenjena premišlovati, tako samorešh v' premišlovanji od smerti nahiga Svelizharja divishko Mater, svetiga Janesa, sveta Magdaleno, brumniga rasbojnika v' pomozh klizati, de bi ti bilo snotranje ganenje, kteriga so oni obzhutili, podeleno; ravno tako samorešh v' premišlovanji od svoje smerti svojiga svetiga angelja varha v' pomozh klizati, ki ti bo prizhejzh, de bi ti k' timu namenu flushne misli vdal. To sadene tudi vsako drugo skrivnoš.

S H T E R T A P O S T A V A.

Od prédpostavé skrivnošti, kar je k' pripravi tretizh potrebno.

Po tih dveh delih premišlovanja je sbe tretji, ki pa ni sa vsako premišlovanjč, in kteriga nekteri domišljenje kraja, drugi snotranjo nálogo imenujejo; ki v' tim obstoji, de si skrivnoš, ktero premišlovati

hozhemo, tako pred svojiga duha postavimo, kakor de bi se v' resnizi ravno pred nami godila. Ako postavim, Jesufa na krishi premishlovati hozhefh, si snash predpostaviti, kakor de bi na grizhu Golgate fama bila prizhejzha, in bi gledala s' ozhmi, kar se je dan krishanja tam godilo; alj zhe ti je ljubfhe (sakaj oboje je eno ino tajisto), kakor de bi se na mestu, kjér si, Gospodovo krishanje godilo, kakor so ga evangelisti popisali. Ravno to veljá, zhe smert premiflujesh, kakor sim te she v' premishlovanju od nje opomnil, kakor tudi v' premishlovanju od pekla ino enakih skrivnosti; kjer vidne in obzhutne rezhi sraven pridejo; sakaj pri drugih fkrivnostih, postavim, od visokosti boshje, od imenitosti zhednosti, od konza, k' ktirimu smo stvarjeni, in vseh drugih, ki nevidne rezhi v' sebi sapopadejo, se od tiga vmishlenja ne more govoriti. Réf je sizer, de nam je k' povsdignenju do kake fkrivnosti, kakfha predpostava ali prilika korifna, vender jo je vezhkrat teshko najti; in moj namen je le, tebe po priprostim poti voditi, de se tvoja dufhna mozh zhes potrebo ne vpéha. „Skos to predpostavo tedej sagradimo svojiga duha med mejnike skrivnosti, ktero shelmo premishlovati, de si ne bo sdaj fem, sdaj kje sajhel, kakor tizo v' klepko saprejo, ali sokola v' jermen denejo, de sokolniku ne vjde. Rekli ti bodo sizer nekteri, de je boljse, se skos priprosto misel vere, alj skos kako podobopameti ino duha se v' premishlovanje tih fkrivnost povsdigniti, alj si naprej postaviti, de se te skrivnosti v' nashim lastnim snotranjim godijo; vender je to v' sazhetku vse preteshko; in dokler te Bog vishe ne vsdigne, ti svetujem, Filoteja, de v' niskim doli ofstanefh, kateriga ti jes kashem.

P E T A P O , S T A V A .

Od prevdarjenja, kar je drugi del premislovanja.

Po domišljenju pride delo saštopnosti, kar premislovanje imenujemo, in katero v' tim ob-
stoji, de skrivnost en - alj vezhkrat premislimo, de
obzhtleje svoje ljubesi k' Bogu ino boshjim re-
zhém oberemo; in v' tim se premislovanje od
vuzhenja in drugih misel in prevdarjenj ras-
lozhi, de te nimajo zhednost ali ljubesen boshjo,
ampak kak drug namen sa svoj zil in konez; posta-
vim, si vuzhenost perdobiti, zhes hakfhno rezh pisa-
ti, alj se od nje prepirati. Kedar si tedaj svojiga
duha po danim nauku v' mejo kake rezhí, katero
premisloovati shelish, alj skos mozh domišljenja,
zhe je tajista obzhtna, ali skos priposto misel, zhe
je nevidna, ostavila, sazhi zhes njo misliti; k'
zhimur v' sgoraj pokasanih premislovanjah zelo is-
delane ogléde najdesfh. Ako tvoj duh v' katerim deli
premislovanja dosti ljuzhi, dopadenja in hafna najde,
ostani pri njemu, in ne hiti naprej; zhebelan ena-
ko, ki ne sapustilo zvetize, dokler kaj medu v'
njej najdejo, Zhe ti pa en del premislovanja od-
rezhe, kar jifhesfh, po tem se podej po nekterih po-
fkufhnjah k' drugimu; vse to pa opravljaj po verstí,
priprosto in bres vsiga prenaglenja.

,S H E ,S T A P O ,S T A V A.

Od obzhutlejev ino fklepov, kar je
tretji del premishlovanja.

Premishlovanje budi svelizhanfke ganjenja v' nash volji, alj v' obzhutnih delih nafhe dufhe. Tu sem flifhijo: Ljubesen do Bogá ino do blishniga, shelja po nebesih in po vezhnim svelizhanji, gorezhnost sa dufh svelizhanje, posnemanje shivlenja nafhiga Svelizharja, vsmilenje, obzhudenje, veselje, strah pred sgubo dopadenja boshjiga, pred sodbo ino peklam, sovrashtvo greha, savupanje na dobroto ino milost boshjo, framota zhes nafho pretezheno flabo shivlenje; in v' te obzhutleje bi se moral nafh duh rasliti in rashiriti; kolikor samore. Shelish k' timu kako pomozh, poglej v' prvi del premishlovanja Gospoda Andreja Kapilia, *) in beri predgovor; sakaj vuzhi, svoje obzhutleje rashiriti; she rasloshnifhi kashhe to P. Aria v' nauku od snotranje molitve. **)

Vender, moja Filoteja! ni toliko treba, dolgo pri tih splofhnih ganjenjah se sadershavati, kakor jih veliko bolj v' posamne in posebne fklepe sprebrazhati. Tako bo, postavim, perva beseda, ktero Kristuf iskrisha govori, tvojo dufhó gotovo k' svelizhanfkimu posnemanju, namrezh k' shelji ganila, svojim sovrashtnikam odpustiti, ino jih ljubiti. Vender ti rezhem, de ima to malo v' sebi, zhe ne storish posebniga fklepa, postavim, takiga: „Posihmal se no-

*) **) She nista poslovenjena. V' dele rasdelene premishlovanja imamo doslej le od 4 poslednih rezhi v' bukvah: Pogled v' vezhnost imenovanib.

zhem zhes bodezhe besede nízih vezh jesiti, ki ta alj uni, moj sofed alj moja sofeda, moj hlapez alj dekla zhes me govori, alj zhes sanizhovanje, s' kterim me ta alj un navdaja; nasproti hozhem to ali uuo storiti, de si ga perdobim alj vtolashim. In tako v' drugih rezhéh. Tako bofh, Filoteja! svoje pogresfhke v' kratkim od sebe odpravla; ker bi druga-zhi le po sploshnih ganjenjah she le zhes dolgo ino teshko tako dalezh prifhla.

,S E D M A P O , S T A V A.

**Od premishlovavniga skonzhanja ino
snopka duhovnih zvetiz.**

Sadnih se skonzhá premishlovanje fkos trojno opravilo, ktero se s' nar vezho ponishnostjo, ki se da, storiti mora. Pervo je sahvala, s' ktero Bogá sa vse dobre ganjenja ino fklepe, ki jih je v' naf obudil, in pa tudi sa njegovo dobroto ino milost sahvalimo, ktero smo v' premishleni fkrivnosti najdlj. Drugo je darovanje, s' kterim Bogu njegovo lastno dobroto ino milost, smert, kri ino zhednosti njegoviga ,Sina s' nashimi obzhutleji ino fklépi vréd darujemo.

Tretjo opravilo obfoji v' profhnji, s' ktero Boga is dan serza profimo, de bi naf mílosti in zhednosti svojiga ,Sina vdeleshil, in nafhe obzhutleje in fklepe blagoslovil, de bi tajiste svesto spolniti samogli. Po tem molimo tudi sa zerkuv, sa nafhe pastirje, sa shlaho, prijatle in druge, ino klizhemo vnaef preblasheno Divizo, angelje ino svetnike sa

njihovo priproshnjo. Sadnizh, sim she opomnil, de se imá Gospodova molituv ino angeljsko zhesenje, kakor sploshue in potrebne molitve vsih kristjanvo moliti.

K' vam tim she pristavim, de se imá snopek zvetiz poboshnosti nabrati, in kar pod njim saštopim, bom kar rasloshil. Kdor je lepi vert ras-hodil, nerad is njega gré, de bi si kakih shtir ali pet zvetiz ne vtergal, jih obdershati in zhes dán vezhkrat poduhati. Tako moramo tudi mi, zhe se je skos premishlovanje nash duh po vertu káke skrivnosti prehajal, vselej dve ali tri misli sbrati, ktire so nash nar bolj vnele in so nashimu boljshanju nar bolj priloshne, de se jih zhes dan vezhkrat spomnimo, in se njihove duhovne disthave naduhamo. To se mora pa kar na mestu sgoditi, kjer smo premishlovali, kjer se she lahko nekoliko pomudimo alj sem ter tje hodimo.

O , S M A P O , S T A V A .

,She nektire svelizhavne opombe od premishlovanja.

Pred vsm drugim, moresh, moja Filoteja! po spolnem premishlovanju svoje dobre sklepe ino misli v' spominu obdershati, de jih bosh zhes dan v' djanje spreobernila; sakaj to je prav sa prav sad premishlovanja, bres kteriga bi premishlovanje ne bilo le bres vsiga prida, ampak she le k' shkodi. Sakaj premishlene, pa ne spolnene zhednosti vzhaf ferze in dušno napihuejo, in mislimo na sadnje, de smo she, kar smo sklenili; de bomo, kar se fizer sgodi, zhe so nashi shlepi shivi ino terdni; to pa niso nikdar, ampak le nezhimurni ino nevarni, ako

se v' djanje ne spremené. Vse nam toraj mora na tim leshozhe biti, jih v' djanjah spolniti, in v' ta namen priloshnosti iskati, in ne le te imenitnishi ampak tudi nar te manjše v' to obrniti. Ako sim postavim sklenil, skos krotkost si tajiste perdobiti, ki mi naganjajo, jih bom tisti dan iskal frezhati in jih prijasno posdraviti; in zhe jih ne frezham, vsaj dobro od njih govoriti, in sa nje moliti.

Po spolnenju te serzhne molitve skerbno pasi, de se tvoje serze kjé slo ne sadéne, drugazhi bi se ti diyhava raslila, ktero si v' molitvi sebi nabrala; to se pravi: dershi se she enzhaf, zhe je mogozhe, v' svetim pokoji, saoberni pozhasi serze od molitve k' delu, in obdershi, kar se nar dalej da, obzhutek in duha poboshnosti. Kdor bi v' dragi štekleni (glasšovati) posodvi tekozhno rezh velike vrednosti dobil, de bi jo domu nesel, bi gotovo varno škopal, se kar ne oserl, ampak bi sdaj pred-se gledal, de bi se v' kak kamen ne sadél alj sderkuil, sdaj sopet na posodno pogledal, de bi kje kaj ne raslival. Tako se morešh, moja Filoteja! po premišhlovanju nositi. Glej in pasi, de se prezej v' druge rezhi ne sgubish, ampak priprosto pred se glej, zhe te pa kdo frezha, de s' kom govoriti alj ga poslušhati morash, in se mu sogniti ne morešh, no, tako se pazh podaj sili, vender tako, de na svoje serze smeraj gledash, de se ti ne bo kaj diyhave, svete motitve, alj nar manj ko mogozhe raslišo.

Morash se tudi navaditi, se od molitve k' vsakému delu, kteriga kolj tvoj štan in poklíz po pravizi od tebe tirja, podati, ko bi se ti ravno sdelo, de sta to delo in pa obzhutleji, ktere si v' molitvi iméla, she tako dalezh vsak sebi. Tako mora pravdnik (advokat) od molitve k' sdelavanju pravde, barantavez h' kupzhiji, gospodinja k' dolshnostim švojiga štanu in hišnim opravilam toliko pohlevno ino mirno prestopiti snati, de se njeno, serze zeló ne skalí; sakaj kér je eno kakor drugo po naredbi previdnosti

boshje, se mora v' duhu ponishnosti ino poboshnosti od eniga k' drugimu prestopiti.

Tudi se bo perpetilo, de se bo kar po pripravi tvoje serze k' Bogu vlezheno in slo ganjeno zhutilo. Tez, moja Filoteja! se zhisto timu obzhutku prepušti, in ne gledaj na vodbo, katero ti jes dajam. Sakaj, de si ravno obzhutleji ino fklepi splofhno she le po premishlovanju pridejo, tako vender ne smésh, zhe ti sveti Duh te obzhutleje pred premishlovanjam poueli, dalej zhes to rezh premishlovati, ker zil in konez premishlovanja obedu drugi ni, kakor obzhutenje obuditi.

V' kratkim; kolikokrat se bode obzhutenje v' tebi sbudilo, se vdaj obzhutlejam, in naredi jim profitor, naj pridejo pred premishlovanjam, alj she le po tém. Sakaj, de sim ravno obzhutlejam njihovo lastnel mesto she le po premishlovanju odkasal, tako se je to vender le sa to sgodilo, de sim posamne dele snotranje molitve bolj raslozhno raskasal, ker je sizer splofhni nauk, de se ti obzhutleji nikdar ne smejo vstavljati, ampak de se njim njihov tek dopustiti mora, kakor hitro se sbudijo. In to ni kar od drugih dobrih obzhutlejev, ampak tudi od sahyale, darovanja ino od próshnje rezheno kateri se smejo tudi med premishlovanjam storiti, in kateri se ravno tako malo, kakor drugi vkrajshati sméjo, zhe jih ravno na kraji premishlovanja ponoviti moramo. Kar pa vender fklepe sadene, se morajo vselej she le po obzhutlejih delati, in sizer na konzi zeliga premishlovanja, sofebno, ker si tedej posamne in snane rezhi pred duha postavljamo, ktire bi nam drugazhi nevarnost prineste, se rairesti, ko bi jih popréj storili.

Pri obzhutlejih ino fklepih je dobro, se pogovarjati in sdaj Svelizharja, sdaj svetnike, ki v' fkrivnosti slifhijo, sdaj fama sebe, svoje serze ali gresfnike sdaj tudi bres-shivne stvari nagovoriti, kakor tudi vidimo, de so, David ino drugi svetniki, v' svojih molitvah storili.

DEVETA PO,STAVA.

Od suhote ferza med premishlovanjam.

Ko bi se ti pergodilo, Filoteja! de bi ne obzhitila ne veselja, ne tolashbe v' premishlovanju, tako te preferzhno prosim, ne pušti se sa voljo tega motiti, ampak podaj se vzhaf k' molitvi, obtoshi se pri svojim Svelizharji zhes samo sebe, sposnaj svojo nevrednost, prosi ga sa pomozh, kufhni njegovo podobno, zhe jo imafh pred sebo, in rezi k' njemu tiste besede Jakoba: „Gospod! ne spustim te, dokler me ne shegnafh.“ Alj une, ktire je kananejska shena isgovorila: „Ref Gospod! sim pfizhek, pa tudi pfji jedó drobtine, ki is mise gospodove padejo.“

Drugokrat vsemi kake bukve v' roke, in pasno beri, dokler se ti ferze sbudi ino sbrihta, podshívi tudi vzhafi svoje ferze skos kako sunajno opravilo poboshnosti; vershi se, postavim, na obras, skleni roke krisham na perfi, alj objemi bitko martro, zhe si na famim. Ko bi pa po vsm tim obene snotrajne tolashbe ne obzhitila, tudi she ferza ne sgubi, naj si bo ferze she toliko sapufheno, ampak perzhakaj v' kaki poboshni postavi pred svojim Bogam. Koliko je dvornikov, ki po stokrat v' leti v' prebivalnizo kralja pridejo, bres upanja, de bi jih ogovoril, le, de bi se na-nje oserl, in de mu samorejo svojo podloshnost iskasati. Tako moramo tudi mi, moja ljuba Filoteja! le v' namenu, svojo dolshnost dopolnit, ia svefobo fkasati, se k' sveti molitvi podati.

Ako naf boshja „Svetloft po svoji milofli skos svete nagibe in snotrajne talashenja ogovori, tako je

to saref nar vezha zhaft in pa nar sladkejsiha radoft sa naf; zhe nam pa te milofti ne podeli, in naf pufti zhakati, bres de bi naf ogovorila, enako, kakor de bi naf ne vidila, in kakor de bi v' njeni prizhejzhofti ne bili, tako vendar ne odftopimo, ampak ftanovitni oftanimo v' mirni in poboshni poftavi pred to nar vikfho Dobroto; in gotovo fe bo na nafho poterpeshljivoft miloftlivo oserla, nafho ftanovitnoft v' njeni flushbi pogledala, in kedar sopet pred njo pridemo, naf gotovo miloftlivo fprijéla, in fkos sladko tolashenje s' nami govorivfhi, nam obzhutiti puftila prijetnoft svete molitve. Ko bi fe pa tudi to ne sgodilo, tako fe s' tim potolashimo, moja Filoteja! (kar je sa naf tudi filno velika zhaft) de smo prí Njemu in pred njegovim svetim oblizhjam.

D E , S E T A P O , S T A V A .

J u t e r n e v a d b e .

Rasen fe te snotranje molitve, kã sama sa fé obftoji, in drusih uftnih molituv, ktire vfaki dan opraviti moramo, je fhe pet drujih krajfhkih molituv, ktire fo ko srafliki in veje una vezhe snotranje molitve. Med temi ima, kakor priprava sa vse dele zeliga dné, juterna molitev pervo mefto. Ta molitev fe imá tako le opraviti:

1. Moli Boga svojiga Gofpoda is dnu svojiga ferza, in sahvali fe mu, de te je pretezheno nozh ohranil; in ko bi bila v' tajifti kakfhen greh ftorila, profi ga ponishno sa odpuftanje.

2. Premifli, de ti je danafhni dan bil podelen, de bi fi sa vezhnoft kej perdobila, in fkleni terduo tek zeliga dneva v' ta namén obernuti.

3. Oberni svoj pogled, na opravila, družno ino perloshnosti, katire se lahko dones perpetijo, de bi Bogu flushila, in okovari se dobro pred skufhnjavami, v' ktire bi lahko prifhla, in bi Boga alj fkos jeso, alj napuh, alj fkos kako drugo napzhnost rashalila. Po tém se perpravi fkos sveti fklép, vse perpomozhke, ktire v' svoji oblafli imafh, v' boshjo flushbo ino v' svoje boljshanje v' duhovnim shivlenji oberniti in obudi nasproti terdni fklép, vse to opufhati, satirati, in premagovati, karkolj bi se ti snalo soper tvoje svelizhanje in zhaft boshjo pergoditi. Tudi je she premalo, le kar fklepe delati, ampak perpravi si tudi perpomozhke, jih ispolniti. Zhe namrezh she napréj vidim, de se bom moral s' zhlovekam pezhati, ki je nagel in togoten, ne bom kar sklenil, se ne rasjesiti dati, in ga rashaliti, ampak she napréj bom mislil na krotke besede, de mu sh'jimi naproti pridem, ali si bom koga pojiskal, kter mi ga vtolashiti pomaga. Ako prevedim, de samorem kakiga bolnika obiskati, hozhem na priloshno uro, na tolashlive besede in na druge okoljshine misliti, kako bi mu samogel pomagati. Ravno to veljá od drusih priloshnosti.

4. Potém se ponishaj pred Bogam, ino sposnaj, de fama od sebe nizhesar od vřiga tega speljati ne samorefh, kar si dobro prevdarila ino sklenila, alj, se hudiga ogibati, alj dobro dopernafhati.

In kakor bi svoje serze v' rokah imela, ga darúj s' vřimi dobrimi fklepi vred boshj svetlofci, in profi jo gorezhe, de ga naj v' svoje varřvo vsame, ino podpera, de bo njeno flushbo sveřto dopolnovalo; in sdiřuj s' timi alj enakimi besedami k' Bogu: „O Gospod! poglej to vbogo ino flabo serze, ki je po tvoji milofci s' tolikimi dobrimi sheljami napolneno, pa ah! preflabo ino prerevno, to dobro speljati, po kterim koberni, zhe mu ti svojiga nebéřkiga blagoflova ne podelish, sa kteriga te, o ti Ozhe vřmilenja! fkos saflushenje terpljenja tvojiga „Sina, profi, kterimu v' zhaft danafhni dan in vse dni svojiga shivlenja po-

sveti,“ Klizhl she dalej preblasheno Dīvizo, svojiga angelja zhuvaja ino svetnike sa njihovo priproshujo.

Vender morjo vse te vadbe kratko ino s' shivimi obzhutki storjene biti, in zhe se da, she préj, ko is hishe stopish, de bode fkos mozh te vadbe delo zeliga dné od boshjih blagrov oshkropljeno. In tega, preljuba Filoteja! ja nikdar ne opuſti.

E N A J , S T A P O , S T A V A .

Od vezherne vadbe, in sprafhovanja vesti.

Kakor je potreba pred telefnim kofilam fkos premishlovanje, duhovno kofilo dershati, ravno tako je potreba pred vezherjo kratko, poboshno ino duhovno vezherjo imeti, faj malo jushno savshiti. Perdobodi si nekoliko zhafa pred vezherjo, versi se pred Boga ino sberi svojiga duha pred krishanim Jesufam, kteriga si fkos snotranji pogled predpostavi, oshivi v' svojim ferzi ogenj svojiga sjutranjiga premishlovanja fkos nektere shive sdihleje ponishovanja in fkos ljubeshnipoln pogléd k' Svelizharju tvoje dushe; alj prehodi she enkrat tajiste dele tvojiga sjutranjiga premishlovanja, ki so te nar bolje ganili, alj oserzhi se kak drugazhi, kaker ti nar bolj dopade.

Kako se ima vesti sprafhovati, kar je vsaki vezher pred spanjam potreba, je takó vsakimu snano. Potrébno je namrezh:

1. De se Bogu sahvalimo, ki naf je zhes dan v' svoji milosti ohranil.
2. De prejishemo, kako smo se vsako uro pretezheniga dneva nosili; in de bomo to loshej opraviti,

je treba pomisliti; kjé, s' kom, in v' kakšnih družnih in opravilah de smo bili.

3. Ako po tim takim najdemo, de smo kaj do-
briga storili, se sa to Bogu salválimo; ako bi se pa
nasproti najshlo, de smo se kjé v' mislah, besedah ino
djanjih pregresshili, moramo boshjo „Svetlost sa odpu-
shanje profiti, s' terdnim sklepan, se ob prvi prilosh-
nosti savoljo tega v' spovedi obtoshiti, in se skerbno
poboljšhati.

4. Potém perporozhimo boshji previdnosti svoje
telo ino dushe, zérkev, shlaho ino prijatele: prósi-
mo prezhahito Divizo, svete angelje zhuvaje ino svet-
nike, de bi sa nas ino zhes nas zhuli, ino vshivamo
s' boshjim blagoflovam ino milostjo sdrav pozhitek,
kteriga nam je ljubi Bog potrebniga sposnal.

Nikdar se ne smé ta vadba opustiti, tako malo,
kakor juterna. Sakaj skos juterno vadbo odpremo
okna svoje dushe „Sonzu pravize; skos vezherno vad-
bo jih pa nasproti temam pekla saklenemo.

DVANAJSTA POSTAVA.

Od duhovne samote.

Tu te, ljuba Filoteja, fosebno nagnjeno shelim,
moj svet poslušhati, sakaj v' tim nauku obstoji eden
nar gotovfhih perpomozhkov k' rasti v' duhovnim
shivlenji.

Spomni se zhes dan, koljkor je mogozhe, na
prizhejozhnost boshjo, in oberni k' tímu eniga tih
shtirih pripomozhkov, ktire sim ti sgorej pokasal;
premissli, kaj ti Bog stori, in kaj ti storish, in vidi-
la bosh, de je njegovo oblizhje neprenchama k' tebi
obernjeno, in de te s' ozhmí nesrezhene ljubesni
gleda.

O Bog! bi morala klizati, sakaj ne gledam vedno na tebe, kakor ti na me gledaš? Sakaj se ti na me tolikokrat spomnih, in sakaj se jes na te tako redko kdaj spomnim, o Gospod? Kjé své, o dušha moja! Bog je najno pravo selo, in kje sve midve!

Kakor imajo ptize gnesde na drevji, de se, zhe je potreba, v' nje podajo, in jeleni svoje germje in gosho, kamor se skrivajo in okovarijo, ino ob vrozhini sonza senzhni hlad jifhejo: tako si morjo, moja Filoteja! tudi nafhe serza, vsaki dan preživalishe isbrati, in alj sbe na grizhu Golgate alj v' ranah nafhiga Svelizharja, alj na drugim mestu bliso njega svetje jifkati, si tam od sunajnih opravil pozhiti in odahniti, in se, kakor v' mozhnim gradi soper fkuhnjave okovariti. Blagor dušhi, ki v' refnizi rezhi samore k' svojimu Svelizharju: „Ti si kraj mojiga perbeshalisha, ti moj dobro okovarjen grad, ti moja šreha pred deshama in senza pred vrozhino sonza!“

Ne posabi torej, moja Filoteja; vezhkrat v' famoto svojiga serza sbeshati, med tim, de se po svunajnim s' ljudmi in delam pezhafh. Mnoshiza, od ktire si obdana, te ne moze is snotrajne famote pregnati, kér je le okolj tvojiga trupla in ne okolj tvojiga serza; serze ostane smeraj famo, in fizer pri famim Bogu. Po tim se je ravnal kralj David de si je bil ravno od sunajnih opravkov ves obsút, kakor sam rasodeva v' premnogih krajih svojih pšakmov. Tako pravi, postavam: „O Gospod, vsikdar sim pri tebi, vedno vidim svojiga Boga pred sebo; k' tebi sim povsdignil svoje ozhi, o Bog, ki prebivaš v' nebesih. Moje ozhi so smeraj k' Bogu obrnjene.“

Zhes vse to so nafhi pogovori malokdaj take resni, de bi jim ne samogli v' méf serza odtergati, in ga v' to boshjo famoto vpeljati.

Ko so starishti svete Katarine is „Siene svoji hzheri zhaf in kraj odvseli, moliti ino premishlovati, ji je Gospod v' misel dal, molitven hramizh v' fredu njeniga serza narediti, v' kteriga po duhovno sbeshaje, se je v' fredu vsih svojih opravilov ti sveti in serzhni famo-

ti prepustiti samogla. In kedar je po tim svet vojsko zhes njo vsdignil, ji to karnizh ni bilo soperno, ker se je, kakor je imela v' navadi rezhti, v' snotrājni hramizh saklenila, kjer se je s' svojim nebeskim she-ninam tolashila. Tudi je v' zhasi svojim duhovnim hzheram svetovala, skrito stanizo v' svojih serzih si sesidati in v' nji prebivati.

Saklizhi torej svojo dusfho vezhkrat v' nar sne-tranje svojiga serza nasaj, kjer bofh, dalezh od vsfh ljudi is serza k' serzu s' Bogam od svoje dusfhe govori, in s' Davidam k' njemu rezhi samogla: „Zhula sim, in sim pelikanu v' pufhavi enaka postala. Enaka sim bila ponozhni vrani, ali sovi v' njenim shotori, in samotnimu vrabzhu na strehi.“ Katere besede nam po-verh njihove besedne saftopnosti (ktera nam kashe, de je ta veliki kralj v' navadi imel, si ene ure pertergati, in jih v' samoti premishlovanju duhovnih rezhi pofvetiti), she v' trojnim duhovnim raslaganji trojno samotno, kakor tri pufhavfke ute kashejo, po kterih se samoremo po sgledi nashiga Svelizharja samotno sprehajati, ki je na Golgati, enak pelikanu v' pufhavi, s' svojo kervjo svojim mertvim otrozhizham novo shivlenje dal. V' svojim rojstvi, ko je tam v' samotnim hlevi nashe grehe in hudobije objifkoval, je bil enak ponozhni sovi; in sadnizh v' svojim vnebohodi vrabzhu, ker se je lozhil, in se k' nebesam vsdignil, ki so kakor streha tiga sveta. V' tih treh selah samoremo tedaj v' fredi pertifkanja sunajnih opravkov svoje pufhavfhnize postaviti. Ko je poboshni (pokojni) Eleazar, knes v' Ariani na Franzofkim dolgo bil dalezh od svoje zhfste gospe-shene, in je ona nekoga do njega poslala, svediti, kako se mu kaj godi, ji je pisal: „Ljuba shena! prav dobro se pozhutim; zhe me pa viditi shelifh, tak me ifhi v' stranfki rani nashiga premiliga Jesusa; tam je moja prebivavniza, tam me vfelaj najdesfh. Kje drosi (drugde) bi me safhonj ifkala.“ Te je v' refnizi kerfhanski vites bil.

TRINAJSTA POSTAVA.

Od svetih sdihlejev, kratkih go- rezhih molitviz in poboshnih misli.

Pertekamo k' Bogu, ker po njem hrepenimo, po njem pa sato hrepenimo, de bi se per njem skrili; podajajo si toraj nashbi ognjeni sdihleji in pa duhovna samota eden drugim roké, oboje pa is-haja is poboshnih misli.

Hrepeni torej, moja Filoteja! pogosto s' kratkimi ino ognjenimi sdihleji svojiga serza po Bogu. Obzhuduj njegovo lepoto, klizhi po njegovi pomozhi; ver-si se v' duhu pod njegov krish, moli njegovo do-breto, posvetuj se sh' njim savoljo svojiga svelizhan-ja, daruj mu po tavshentkrat na dan svojo dushe, oberni svoje snotranjo oko na njegovo prijetnost, ponudi mu svojo roko, kakor malo dete svojimu ozhetu, de bi te vodil, poloshi si ga, kakor dushezhi roshni snopek na perfi; vfadi si ga, kakor bander v' svojo du-sho, obudi tavshent obzhutlejev v' svojim serzi de se k' ljubeshni boshji k' preferzhni ljubeshni tiga nebesh-kiga shenina ushgefsh.

Kratke ognjene molitvize se imajo buditi, ka-kor veliki sveti Avgushtin poboshni sheni Probi svetje. Ako se nasho serze, moja Filoteja! sladki drushbi in prijasnosti s' svojim Bogam vdá, bo s' difhavo njegovih popolnosti napolneno. Ta vadba ni teshka, ker se k' vsm nashim opravilam in delam pertifne, in jih kar nezsh ne vshavlja, sosebno, ker se v' tej snotranji sa-moti, v' tim snotranjim posdigvanju dolgo ne mudj-me; in tak nasho delo ne savstaja, ampak she le gré

urnej od rok. Popotnik, ki svoje serze okrepzhati in svoje uſta izſhiſtiti, nekoliko vina pije, ne bodi dalje, deſi ravno nekaj zhaſa poſtoji, ampak ſi novih mozhi nabere, de ſvoj pot po tim urnej in loſhej dohodi, in ſe le ſato nekoliko pomudi, de po t m hitreji ſtopa.

Nekteri ſo ſi lepo rezh uſtnih sdihlejev ljubezni nabrali, ki ſo v' reſnizi k' velikimu pridu: alj po mojih miſlih ſe ne derſhi ravno tih alj unih beſed, ampak govori s' ſerzam alj jeſikam, kar ti ravno ljubesen vda, ſakaj vdala ti bo beſed, kolikor jih hozeſh. Pri vſim tim je pa vender doſti iſrek zelo ſoſebne mozhi, ſerze vtolaſhiti; med te grejo ognjeni sdihleji, kterih ſo Davidovi pſalmi polni, poboshno ſgovorjenje imena Jeſuf, kakor tudi vezh iſrek gorezhe ljubezni v' viſoki peſmi. Tudi duhovne peſme ſo ſa to dobre, ako ſe paſno poj .

Sadnizh, kakor tiſti, ki od zhloveſhke ino natorne ljubezni gorijo, ſkoraj vſe svoje miſli na ljubleno rezh obrazhajo; kakor je njihovo ſerze vedno gorezhih obzhutlejev polno ino njihove uſte polne hvale ſa njo, in zhe niſo per nj , obene priloshnoſt, ne ſamud , svoje ljubezni po piſmih ſkaſovati in komaj drevo puſtijo, de bi v' njegovo ſhkorjo imena svoje ljubezni ne vresali: tako tudi duſhe, ktere Boga ljubijo, ne morejo nehati, na-nj miſliti, po njem sdihovati, in od-nj govoriti. Radi bi, ko bi bilo mogozhe, ſladko in preſveto ime Jeſuf globoko v' ſerze vſih ljudi ſapifali.

Vſe ſtari jih v' to vabijo, in ni jo rezh, ktera bi jim hvale njihoviga preljubeniga ne oſnauovala; in kakor ſa ſvetim Antonam ſveti Avguſhtin iſrekuje, vſe kar je na ſemlji, govori, ſizer s' mozhezhim, pa vender njim ſaſtoplivim jeſikam, od njihove ljubezni s' njimi. Vſe rezh jih ganejo k' brunnim miſlam, iſ kterih po tim mnogo ſhtevelo gorezhih sdihlejev in ſerzhnih iſ-tekov pride. Tukej le nekteri ſgledi od tiga. Ko je ſv. Gregor, Nazjanſhki ſhkof, kakor je ſam ſvojimu ljudſtvu pravil, enkrat na brodu morja

garj in dolj hodil, je gledal na igranje valov, kako so, se perblishaje lžodu, ojštrige ino male polshe, šteble morfke trave ino druge drobne rezhi, ktere morje ismetuje, na fuhim puftili, in kako so drugi, nastopni valovi nekaj tih rezhi spet pobrali ino posherli, med tim, de so skale okolj smeraj terdno in nepremakljivo stale, zhe so ravno valovi s' vfo filo v' nje bili. Zhes to je to lepo misel isgovoril, de se flabi tako, kakor ojštrige, morfki polshi ino morfka trava sdaj od teshav, sdaj od tolashb, po tem, ko si valovi frezhe s' njimi igrajo, posiliti puftijo, med tim, de mozhne dushe terdno ino nepremakljivo vfako jiho preftojijo. Ino is takih misli se je njemu vnelo Davidovo sdihovanje: „Gospod refhi me, sakaj valovi so do moje dushe perderli; Gospod odrefhi me is globozhine vode; v' globozhino morja fim se vtopil, in vihar me je posherl.“ Sakaj v' veliki stiski je tezhaf bil, ko je trinog Maksim njegovo fhkofijo na se potegnil. — Ko je sv. Fulgenzi, fhkof v' Rufhpi, pred sbrane Rimfke shlahtne stopil, (pred kterimi je Teodorik, kralj zhes Gote nagovor dershaf), in je svitlobo in zhafitofst toljko mogozhnih vidil, ki so po versti svoje vrednofsi sbrani fedeli, je rekel sam par sebi: „O Bog, kak lep mora nebesfki Jerusalem biti, ker se she posemelfki Rim od takfhne svitlobe lishí! Zhe se svetlijo zhafilivzi nezhimernofsi tiga svetá v' takfhni zhafsti, kakfhna zhafst she le na unim sveti tiste zhaka, ki refnizo gledajo.“ — Perpoveduje se od svetiga Anselma, Kanterburfhkiga fhkofa (kteriga god se je nekdej v' nafnih hribih prezhafstito obhajal) de je zhudoviti dar posedel, od vfakdanjshnih perpetilj se k' poboshnim mislim vsdigniti. Ko je ta svetnik enkrat po desheli jesdil, je mlad sajiz, od pšov naganjan, pod konja tiga svetiga fhkofa sbeshaf, kakor v' samo edino savetje, kteriga mu je ozhitna smertna nevarnofst pokasala. Ko si pfji okolj konja nad njim lajazozhi, niso upali nad-nj pasti, so se vfi sazheli nad to zhudno pergodbo smejati. „Sv. Anselm se je nasprot pa jokaf, ino je sdihovaje rekal: „Oh, vi se smejite, vboga shi-

val se pa ne smeji.' Tako se nastavlja sôvrashniki
 dushe, ki so jo po mnogih svijazah motili ino v'
 greh napeljali, okolj nje ob smertni uri, de bi njo v'
 svojo oblast dobili ino posherli; ona nasprot se trefe
 ino trepezhe, ino povfod pomozhi ino savetja ishe,
 in postane, zke ga ne najde, v' oframotenje svojih
 sôvrashnikov." Tako je rekel, in je jesdil sdihovaje
 napréj. — Ko je veliki Konfhtantin svetimu Antonu
 prav zhaftitlivo pifal, so se vuzhenzi tiga svetnika,
 okolj njega stozezhi slo nad tim zhudili. On jim je
 pa rekel: „Kaj se zhudite, de kralj zhloveku pifhe?
 veliko bolj shé zhudite, de vezhni Bog, ni le kar
 svojo postavo vmirjozhim ljudem pifal, ampak de je tudi
 po svojim edinorojenim, Sini s' njimi govoril.“ — Ko
 je sveti Franzifhko nekda eno jagnje famo med zhedo
 koslov sagledal, je rekel k' svojim tovarsham: „Glej-
 te kako se to jagnje krotko med kosli sprehaja! tako
 krotek ino ponishen je nekda nash Gospod med fari-
 seji hodil.“ In ko je drugokrat vidil, kako je lizh-
 no jagnizhe od fvineta bila raftergano, je jokáje sa-
 kriknil: „O majzeno jagnizhe, kak v' shivo me na
 smert mojiga Svelizharja opomnish.“

Veliki mosh, Franzifhko Borgia, ko je she vaj-
 voda v' Kandii bil, je na lovih jeser poboshnih misli
 obudil. „Zhudil sim se, je rekel posnej de se feko-
 lizhi na roko sekolizharja tako hitro nasaj podajo, si
 ozhi sakriti, in se na kol perpeti pustijo, ljudje se
 pa tako vstavljajo boshjimu glasu!“ „Sveti Basili je
 rekel, de zvetliza v' sredi ternja ljudém ta le nauk
 daje: „Vejte vmérjozhi! nar prijetnishi rezh tiga sve-
 ta je s' shalofstjo sdrushena, nizh ni tukaj bres brid-
 kosti; vedno je zhalofst radofti, vdovstvo sakonu,
 sanizhovanje zhafti, skerb rodovitnosti, potra-
 ta vifokosti, navelizhanje veselju, bolesen sdravju
 perdrushena.“ „Lepa zvetliza je vertniza, pravi
 ravno ta svetnik, pa prav shalofstniga me dela, ker
 me na moj greh opomina, savoljo kteriga je semlja
 bila prekleta, ternje nositi.“ Ko je v' jasni polnozhi
 ueka dusha v' mali potok gledala, in je lepo nebo s'

svesdami v' njem vidilo, je savpila: „O moj Bog! ravno te svesde bojo enkrat pod mojim nogami, kedar mi bodeš v' svojih svetih fhotorih prebivalšče napravil! In kakor se svesde na semlji v'podoblejo, tako se v'podoblejo v' nebesih posemški ljudje v' shivih vodah boshje ljubeni.“ Drug, ki je vidil, kako so se vode potoka naprėj valile, je savpil: „Ne bo pozhiyala vezh dušha moja, dokler se ne vtezbe v' morje boshanšva, svoj sazhetek.“ In sveta Franzifka, ki je lizhen potozhizh premifhlovala, na kteriga brodu je k' molitvi pokleknila, je bila tam v' duhu samaknjena, in je vezh krat s' rahlim glafam te besede ponovila: „Milost mojiga Boga vteka mirno in prijetno ko ta potozhizh.“ Ko je nekdo drugi zvetezho drevje vidil, je rekel sdihovaje: Oh! sakaj fim le kar jes bres zvetja v' zerkvi boshji?“ „She drugi je isdihnil, ko je pifheta pod peruti kokle sbráne sagledal, in je savpil: „Ohrani naf, o Gospod! pod senzo svojih perut.“ In spet drugi je rekel, sonzhuizo premifhlovaje: „Kdaj, o moj Bog! kdaj bo moja dušha fhla sa glafam tvoje milosti?“ in ko se je oserl na neke zelo lizhne roshize, pa bres vse dišhave, je rekel: „Tako so moje misli v' lepe besede oblezhene, pa bres vsiga sadu ino ispolnenja.“

Vidifh, ljuba Filoteja! kako vse, kar se nam v' tim vmirjozhim shivlenju v' toljkanj perloshnostih pokashe, svelizhavne misli ino svete sdihleje obaditi samere. Gorjé jim, ki stvar od njihoviga „Stvarnika odvrazhajo ino v' greh obrazhajo; blagor pa unim, ki stvari v' flavo njihoviga „Stvarnika, ino njih nezhimernost v' zhašt refnize obrazhujejo. „Obrazham, je rekel sv. Gregor Nazjanski, vse reži v' svoj duhovni prid.“ Beri poboshno grobapif, kteriga je sveti Hironim v' zhašt svete Pavle sloshil; prijetno je viditi, kak polna je gorezhih s' hlejev in svetih misli, ktere je vedno obudovala.

V' tej vadbi duhovne samote in kratkih ognjenih molitviz obstoji veliko opravilo brunnosti, Te domeštišo opufhbo vsih drugih molituv; njih opufhanje

pa se ne da kos nikake druge perpomozhke domestiti. Bres njih pazh kar ni snotraniga premishlovavniga shivlenja; in le slabo se bomo bres njih v' djanfkim shivlenji snafhali. Bres njih je pozhitik le postopanje, in deló le sapotikanje. Torej ti prav na ferze naveshem, de se tej vadbi is zele dushe vdash, in nikar kdaj od nje ne odstopish.

SHTIRNAJ, STA PO, STAVA.

Od svete mashe, in kak se imá flifhati.

1. „She ti nisem nizeh povedal od sonza vsih duhovnih vadb poboshnosti, od presvete, previseke ino boshje daritve ino sakramenta svete mashe, oferzhja svete kerfhanfke vére, ferza poboshnosti, dushe brumnosti nesrezhene, bresen boshje ljubesen obfeshajozhe fkrivnosti, po kateri se Bog v' djanju s' nami fkle- ne, ino nam svoje nar imenituisbi darove in gnade podeli.

2. Molituv, tej presveti daritvi perdrushena imá mozh, ki se ne dá isgovoriti. Sakaj, kakor na svojim ljubku flonezha, dobiva dusha obilnost nebeskih gnad od njega, ki jo s' toliko prijetno difhavo in duhovno fladkostjo navdaja, de stebrizu preprijetnih difhav mire, kadila in vsih dragih masil enaka perhaja, kakor jo visoka pesém ljubezni popéva.

3. „Skerbi torej, kar le premorefh, vsak dan pri sveti mashi biti, in s' mashtikam darituv Odrefhenika, Bogu njegovimu Ozhetu, sa-te in zelo zerkuv pernesti. „Vselej je ondi,“ govori sveti Janes Kristofom „angeljov truma, to presveto fkrivnost zhafiti; in zhe se v' enakim nameni poleg snajdemo, tak

ni mogoče, da bi škod njihovo prizhejznošt potoka nebeskih gnađ ne pošali deleshni. Kori premagavne ino vojskovavne zerkve se v' tej presveti daritvi Kristufu Gospodu perdrushijo, da bi si s' njim, v' njem ino po njem ferza Boga, nebeskiga Ozheta perdobili in njegovo vsmiljenje na nas obernili. Kakšhen pridorej sa duho, ki s' svojimi poboshnimi obzhutleji si to drago in toljko posheljenja vredno blago ofvojiti persadéva.

4. Zhe ti kak nevstaviven sadershek ne perpušti, to previfoko darituv tudi s' telefam obhajati, tak faj svoje ferze kje poshli, da bosh faj v' duhu tam prizhejzha. Podaj se torej v' kaki juterni uri, zhe ne drugazhi, faj po duhu v' zerkuv; sdrushi svoj namén s' namenam vsih kristjanov, in stori na mestu, kjer si, snotranjo, kar bi storila, ko bi v' zerkvi refnizhno pri daritvi svete mafhe bila.

De bosh torej sveto mafho, tako v' djanju, kakor po duhovno flifhala, se 1) od sazhetka do perstopa s' mafhnikam perpravljaj. Ta perprava v' tim obstoji, da se v' prizhejznošt boshjo misliff, svojo nevrednošt sposnash, in savoljo svojih grehov sa odpufhanje profiff. 2) Od tige, da mafhnik k' altarju stopi, noter do evangelja premiffhluj priprošto in splofšno prihod in shivljenje nashiga Odrefhenika na tim sveti. 3) Od Evangelja noter zhes Kredo premiffhluj pridigarfko opravilo nashiga Svelizharja, in poterdi, da v' veri ino drushbi svete katolfhke zérkve shiveti ino vmreti hozhefh. 4) Od Kredo do Pater noster si vrvnaj ferze ino misli, svete fkrivnošt terplenja ino smerti nashiga boshjiga Svelizharja premiffhlovati, ki se v' ti sveti daritvi po bitju ino v' refnizi predpostavijo; te daruj s' mafhnikam ino vsm ljudftvam Bogu Ozhetu k' njegovi zhasi ino svojimu svelizhanju. 5) Od Pater noster do svetiga Obhajila povsdigni svoje ferze škod sveto hrepenenje, in imej ognjene shelje, s' nashim boshjim Odrefhenikam škod saveso vezhne ljubeshni fklenjena biti. 6) Od Obhajila do konza se vezhnuimu Bogu sahvali sa njegovo

zhloveshko postajenje, sa njegovo shivljenje, terpljenje ino smert, in sa ljubesen, ktero nam je v' tej pre-
sveti daritvi skasal, in ga profi is dnu svojiga serza,
de bi savoljo tiga tebi tvoji shlahti ino prijatelam
ino zeli zerkvi, vekomaj milostliv bil, ino prejmi, se
is zeliga serza ponishovaje, poboshno blagoflov, kte-
riga ti Gospod po svojim flushabniku podeli.

Ako pa vender hozheh med sveto mafho svoje
premisshlovanje zhes svete skrivnosti po vsakdanjim
redi dershati, tak ni ravno potrebno, de bi se po,
vsakim tukaj imenovanim delu ravnati morala; sadosti
bo, zhe kar od sazhetka svoj namen na to obernefh,
skos svoje premisshlovanje ino svojo molituv to pre-
sveto darituv moliti ino darovati, ker so v' zelim pre-
misshlovanji vse tiste opravila ali na ravnost ali le po
sastopnosti sapopadene.

PETNAJSTA POSTAVA.

Od ozhitnih ino sploshnih vadb
poboshnosti.

Rasen tiga morash, moja Filoteja! ob nedelah
ino prasniki, kolikor ti okolishine perpuštijo, zerk-
venim uram, ako se v' kori opravljajo in pa vezher-
nizam biti prizhejozha; sakaj, ker so ti dnevi Bogu
fosebno posvezheni, tak mormo ob njih tudi vezh k'
njegovi zhasi ino hvali storiti, kakor druge dni.
,Skos to boh obilno fladkost poboshnosti obzhutila,
kakor nekdej sveti Augufhtin, ki v' svoji ozhitni spo-
vedi sprizhuje, de, ko je v' sazhetku svojiga preo-
bernjenja zerkvene ure prepevati poslufhal, se mu je
serze od prijetnosti tajalo, ozhi pa v' solsah plavale.
Zhes to, — in to naj bo sa vselej rezheno, — zhlo-

veku smeraj vikfhi prid in tolashba is ozhitne flushbe boshje svete zerkve, kakor samovoljnih brumnih opravil isvira, ker je sam Bog sapovedal, de je sdrushenje s' zerkvo zhes vse samovoljne vadbe brumnost povikfhovati.

„Stopi rada v' bratovfhine svojiga domazhiga kraja, fosebno v' tajiste, katerih brumne opravila k' vezhimu duhovnimu dobizhku in dushnimu pridu flushijo; skos to se bosh nekaki Bogu dopadljivi pokorfhini podvergla. Sakaj, zhe ravno zerkuv bratvofhin na ravnost ne sapove, tak jih vender perporozha, ker jim, de bi svoje dopadjenje nad njihovim pomnoshenjam na snanje dala, odpustike in druge dobrete podeluje. Rasen tega je smeraj delo ljubeshni, v' drufhini s' blishnim kaj dobriga opravljati, in njegovim dobrim namenjam rast perdajati. In ko bi vender sami sa se posebej ravno tak dobre dela opravljali, in ko bi jih raji sami sa se opravljali, tak se vender skos sdrushenje in dodavik nafhkih dobrih del k' dobrim delam nafhkih bratov ino blishnih boshja zhasht veliko bolj mnoshi.

Ravno to sadene vse druge ozhitne molitve in svete opravila, h' katerim bi mogli, kolikor samoremo; svoj lastni sgled k' rasti blishniga, in svojo ljubeshen k' povelizhanju boshjimu in k' splofhnimu dobrimu namenu s' sebo' pernefti.

„SHE,STNAJ,STA POSTAVA.

De imamo svetnike zhashtiti in v' pomozh klizati.

Ker nam Bog svoje ras-svetljenje vezhkrat skos svoje angelje podelf, mormo tudi mi skos nje vezhkrat svoje poboshue sdihleje k' njemu poflati. „Svete

dufhe vernih rajnih, ki so v' nebesih s' angelji, in kakor naš Svelizhar pravi, angeljam enako, storijo tudi to sa naš, ker nam svelizhavne milii vstavaj, in skos svojo sveto molituv per Boga sa naš profijo. Sdrushimo torej, moja Filoteja! svoje serzi s' timi nebeskimi duhovi ino svelizhanimi dufhami. Kakor se mali slaviziki s' velikimi peti vuzhijo, tak bomo tudi mi po tej sveti drufni s' svetniki kmalo tak delezh prifhli, de bomo veliko bolje moliti in boshj; hvalaize prepévati snali. „Hvalnize bom prepeval,“ je rekel David, „pred oblizhjam tvojih angeljov.“

Zhasti, spofhtuj ino ljubi s' fosebno ljubesnjo prezhastito in visoko hvaleno Divizo Marijo, ki je kakor mati našhiga narvisihiga Brata, naša prava mati. K' njéj torej moramo perbéjshati, ino per vfaki perloshnosti, kakor njeni otrozhizhi s' popolnim savupanjem v' njeno narozhje pertezhi: sdihujmo pogosto k' tej sladki materi, klizhimo njeno materno ljubesen v' pomozh, persidevojmo si! njene visoke zhadnosti posnemati, ino redimo refuizhno otrozhje obzhutenje proti njej v' svojim serzi.

Sesnani se tudi prav pridno s' svetimi angelji; dostikrat jih poglej, kako so ti, zhe ravno nevidni v' shivlenju prizhej zhi; fosebno pa angelja fhkofije, v' kateri shivish, kakor tudi angelje zhuvaje tajistih, s' katerimi si, zeló posebno pa svojiga lastniga. Sdihuj pogosto k' njim, hvali njih, ino sazhi s' njihovo pomozhjo vfako duhovno in tudi zhasno opravilo, de bodo tvojimu dobrimu namenu dobro rast podelili.

Ko je imenitni Peter Faber, prvi maffnik, prvi pridgar, prvi vuzhenik boshjiga suanjja is poboshne drushbe Jesufove, in prvi spremovavez svetiga Jgnazja, sazhetnika te drushbe, enkrat is Nemfhkiga nasaj prifhel, kjer je k' zhasti našhiga Gospoda Jesufa velike dela opravil, in je skos našho (Genevéfhko) fhkofijo, v' kateri je rojen bil, fhel, je pravil, de je skos mnoge krivoveri vdane kraje potovaje, neisrezheno tolashenje obzhutil, ker je v' vfaki fari

angelje zhuva je tajfite fare posdravil, in kako je njih varvanje ino pomozh ozhitno sposnal, ker so ga pred salesovanjam odstoplezov (krivoverzov) varvali, in mu mnoge voljne ino besedi svelizhanja odperte ferza perpeljali. On je tudi perporozhal to brunno vadbo s' tako gorezbnostjo, de je neka tedaj she mlada gospodizbna, ki je to is njegovih lastnih ust flifhala, she pred shtirimi leti*) to je, vezh ko 60 let po njegovi smerti s' velikim ganjenjam od tega perpovedovala. Jest sam sim sosebno veselje obzhutit, ko sim lanfko leto, v' majhini, med hudimi hribi leshezhi vafi Vilarét, v' kateri je ta veliki flushabnik boshji rojen bil, en altar posvetil.

Svoli si ti v' sosebno nektere svetnike katerih shivljenje te nar bolj nagovarja ino k' posnemanju spodbada, ino v' katerih priproshujo sosebno savupanje stavish. ,Svetnik tvojiga imena ti je she per kersti odkasan bil.

,SEDEMNAJSTA POSTAVA:

**Kako se imá boshja beseda poslu-
shati ino brati.**

,Sprejemaj boshjo besedo s' spofhtovanjam, alj jo she v' prijasnih pogovorih od svojih duhovnih prijatelov, alj v' pridigi savsamesh. Poslufhaj jo smeraj paslivo ino spodobno; oberni si jo vselej s' vfo fkerbjo k' dobrimu, in ne perpufti; de bi na-tla padla, ampak kakor shlahtni palsam jo vsemi v' svoje ferze, in posnemaj s' tim prezhashto Divizo, ki je s' nar vezho fkerbjo v' svojim ferzi vsako besedo ohranila, ki je bila k' zhashti njeniga Deteta sgovorjena. ,Spomni se

*) 4 leta préj, ko je ,S. Franzifhk te bukve sloshil.

tudi, de Bog besede, ktere na njega obrazhamo, po ti meri sprejema, po kateri mi sprejemamo njegove besede ki nam jih po pridgarjevih ustah govori.

Imej smeraj kake lepe bukve brunnosti bliso sebe. Med te slisbijo bukve svetiga Bonaventura, Gersona, Dionisia Kartusiana, Ludovika Blossia, Ludovika Granafhkiga, „Shteleta, Ariasa, Pineleta, du Ponta, Duhovna vojska, „Spovedi svetiga Avgustina, pisme svetiga Hironima, in druge takshne. *) Beri vsaki dan nekaj prav poboshno is njih, in dershi te bukve sa pisme, ktire so ti svetniki is nebes poslali, de bi ti pot kje pokasali, in te oferzhili, se k' njia na pot podati. Beri tudi sgodbe ino shivljenje svetnikov, v' kterih bosh kakor v' ferkali (shpegli) podobo kerfhanfkiga shivljenja sagledala, in oberni si njihove dela po svojim stani v' prid. Sakaj, desi ravno nektere dela svetnikov sa ljudi, ki v' sveti shivijo, niso fkos in fkos sa posnemati, tak se vender dajo vezh alj manj v' prid obrazhati. Tako samorefsh, postavim, samoto perviga svetiga pufhavnika Pavla v' svoje duhovni ino refnizhni samoti posnemati, od ktore sim shé govoril, in she bom. Tako tudi preveliko vbofhtvo svetiga Franzifhka v' vadbi vbofhtva, kakor bo dalej sadi raskasana, in tako she vezh drugih zhednosti. Nektero popisovanje shivljenja ref dá vezh ljuzhi sa naprave nashiga shivljenja, kakor drugo.

Naukov polno je, kar to sadene shivljenje serafinske matere Teresje, kakor ne manj popisovanje shivljenja pervih poboshnih moshov is sdrushbe Jesusove, shivljenje svetiga Karelua Bromeja velikiga fhkofa v' Milani, svetiga Ludovika, perpovedi reda svetiga Franzifhka in vezh takiga. Nasproti, so she

*) Do sdaj so she le bukve od svete vojske v' nashim jesiki; vse druge tih pa she niso poslovenjene; vender branje Kempensarja, Baragove ino Veritetove bukve vsakimu „Srezhni pot“ pa mladenzham in „Divifhtvo“ deklizham veliko k' poboshnosti perpomore. P r e s t a v l a v e z .

pa drugi, ki naš bolj k' obzhrudovanju nagnejo kakor k' posnemanju serzbijo; postavim shivljenje svete Marie is Egipta, obeh svetih Katarin, ene is ,Siene, druge is Genove, svete Angele, ino enazih, ki pa per vsm tim veliko veselje do boshje ljubesni podelijo.

O, SEMNAJ, STA PO, STAVA:

Kako se boshje vdihnjenja sprejeti morajo.

Pod besedo vdihnjenje sastopimo vse snotraine nagibe, ganjenja, ozhitanja, kakor tudi grivengo, ras-svetljenje ino sposnanje, ktero Bog v' naš dela, ki v' svojih blagodarjih po ozhni sferbnosti ljubesni naše serza nagovarja, de bi jih obudil, spodbódil ino k' svetím zhednostim, k' nebeshki ljubesni, k' dobrim sklepam, sploh k' vsmu timu oferzhil ino ushgál, kar naš na poti vezhniga svelizhanja naprèj spravlja. To imenuje v' visoki pefmi nebeshki shenin: „pred durmi stati ino terkati; k' serzu neveste govoriti, jo sbuditi, zhe spí; jo klizati ino jiskati, zhe je od-dóma; jo k' svojimu medu vabiti, ino ji pomigniti, de bi jabelka ino zvetlize v' njegovim verti tergala, péla in svoj blagi glaf v' njegovih ushesah slifhati pustíla.“ Treba mi je prilike, to sastopnishi raslostiti.

Sakon savsim skleniti, so tri rezhi od nevestine strani potrebne. Pervizh, se ji mora volja rasodeti, drugizh mora ona to voljo sa dobro sposnati, in tretjizh, v' njo pervoljiti. Tako tudi, zhe Bog v' naš, fkos naš, ino s' nami kako veliko delo ljubesni speljati sheli, nam pervizh fkos ras-svetljenje svojo voljo ra-

rodene, drugizh mi tajisto sa dobro sposnamo, in tretjizh v' njo pervolimo. Sakaj, kakor so, v' greh stopiti tri stopnje navdol: skufhnjava, veselje, ino pervoljenje; tak so tudi tri stopnje k' zhednosti navsgor stopiti: vdahnjenje, ki je skufhnjavi navsproti postavljeno; veselje, ki veselju nad skufhnjavo navsproti stoji; in pervoljenje v' gnado, ki je pervoljenju v' greh navsproti.

Naj bi si vdahnjenje zelo nasho shiylenie napréd terpelo, vender bi mi Bogu nikdar ne dopadli, ko bi nas tajisto s' veseljam ne napolnilo, nasproti bi pa boshja, Svetlost bila skos to ras-shalena, kakor je bila od Jsraelzov, s' kterim je, kakor fama pravi, fhtirdefet let bila, njih ganjala, bres de bi oni to nagovarjanje umeti hotli, savoljo kar se je tudi v' svoji jesi soperfegla, de oni ne bodo nikdar v' njeni pokoj došli. Ravno tako bi shlahtnik, ki bi bil dolgo gospodizhne snubil, po pravizi nad njo nevoljen ko bi nikdar notli v' ponujeno sarozhenje pervoljiti.

Veselje nad boshjim vdahnjenjam je she nekoljka stopinja k' boshji zhafti, in skos to she sazhenjamo boshji, Svetlosti dopasti; sakaj de si ravno, to veselje obeno popolno pervoljenje ni, tak je to vender shegurua pripravnost k' tajistimu, in zhe je dobro snamnje, in sploh silno svelizhavno, boshjo besedo, ki je kakor-sunajno vdihnujenje, s' veseljam poslushati, tak je tudi silno svelizhavno, in Bogu prijetno, snotranje vdihnujenje s' veseljam sprejemati. To je veselje, od kteriga nevesta v' visoki pesmi govori: „Moja dufha se je od radoſti v' meni rastopila, ko je moj ljubik govoril.“

Tak je tudi shlahtnik zhes gospodizhno, kteri shreshe, prav vesel, in derski sa snamuje njene ljubesni, zhe vidi, de ji njegove flushbe dopadejo.

Vender pa le samo pervoljenje svelizhavno delo k' spolnenju perpelja, sakaj zhe nas gnada nagovarja, in se mi tiga nagovarjanja veselimo, per vſim tim pa vender svoje pervoljenje Gospod-Bogu odrezhemo, ſmo v' respizi ſilo nehvaleshni, in rashalimo skos to boshjo, Svetlosti neisrezheno slo, ker je sanizhavanje

toljko vézhe. To se je zgodilo nevésti v' visoki pefmi; sakaj de si je ravno prijetni glaf njeniga preljubiga njeno serze s' sveto radoftjo ushgaf, tak mu vender ni duri odperla, ampak se mu je prasno isgovarjala, savoljo kar je tudi shenín v' pravizhni nevolji naprej shel, in jo sapustil, Ravno tako bi bil shlahtnik, ki je gospodizhno dolgo snubil, in kteriga snubivo je ona rada vidila, bolj po pravizi nevoljen, kakor ko bi ne bilo njegovo snubenje rado videno in dobro sprijeto bilo. Torej skleni, moja Filoteja, vsako hoshjo vdihnjenje s' veselim serzam sprijeti, in ga sprejaj, kedar pride, kakor poslanza nebeskiga kralja ki saroke s' tebo obhajati hozhe. Poslufháj mirno njegova svetovanja, premifhluj ljubesen, s' ktero to vdihnjenje tvoje serze gane, in ljubkuj to svetoganenje.

Vdaj se pa vender s' popolnim ljubézhim ino stanovitnim pervoljenjam timu svetimu vdihnjenju, in Bog, kteriga si nemorefh sa dolshnika storiti, se bo savoljo tuga ljubezhiga vdajanja sa dolshnika dershal. Vender pa, pópréj ko v' imenitnih ino nenavadnih rezhéh v' te nagibe pervolifh, posveti se, de ne bofh kjé goljfana, s' tvojim dufhnim vodnikom, de bo prejfkaf, ali je to vdahnenje refnizhno ali golufno, sosebno, ker sovrashnik, zhe dufhno sapasí, ki je rozhno k' pervoljenju perpravljena, rad ji golufije podá, de jo smoti, kar se pa ne bo nikdar zgodilo, dokler je svojimu vodniku v' ponishnosti pokorna.

Je pervoljenje danó, po tem je vse fkerbí ino persadevanja treba, ga ispolniti, in se k' ispolnenju vdahnenja opafati, kar je nar vekfhi stopnja prave zhednosti; sakaj pervoljenje v' serzi rediti, in ga ne ispolniti, bi se reklo nohrad obdelovati, in ne hoteti, de bi sad pernesel.

K' vftmu timu zhudne perpomero, zhe se v' juternim premifhlovanji ino snotranji samoti, kakor fim jih spredi popifaf, dobro vadimo, sakaj s' tim se pripravne storimo ne le k' splofhni, ampak tudi k' posebni pripravi, vsako dobro delo spolniti.

DEVETNAJSTA POSTAVA.

O d s v e t e s p o v e d i.

Nafh Svelizhar je sapustil svoji zerkvi Iveti Sakrament pokore ino spovedi, de bi se mi v' tajistim od vsih hudobij ozhistili, naj bomo s' njimi she toliko krat in she tako ognusnjeni. Ne daj torej, moja Filoteja! nikdar, de bi tvoje serze dolgo zhafa v' grehu ostalo, ker perpomozhek, tako blishen in tako mozhen imash, se ozhistiti. Levina, ki se je rifatu (leopardu) perdrushila, se hitro kopat tezhe, de bi se od smradu ofnashila, ki se jo je v' drushni s' to shivalo prijel, de bi ne bil lev ras-shalen ino raserden, kedar nasaj k' nj-j pride. Tako se raj dusha, zhe je v' greh pervolila, sama sebe prestrafli, ino savoljo spofhtovanja, kteriga je ozhem boshje ;Svetlosti dolshna, hitro ozhisti. O sakaj vmerjemo dushue smerti, ker tak mozno sdravilo nasproti imamo.

Spovej se v' ponishnosti ino brumnosti vsaki osmi dan*) in zhe je mozhi, vselej, kedar k' svetimu obhajilu gresb, de bi siti ravno tvoja vest obeniga smertniga greha ne ozhitala; sakaj po ti spovedi ne sado-bish kar odpufhanje vsih odpustljivih grehov, kterih se obtoshish, ampak poverh tiga she veliko mozh, se tajistih v' prihodnje ogibati, veliko ras-svetlenje, jih sposnati, ino obilno gnado, vso fhkodo domestiti, ktero so ti naredili. Vadila se bosh tudi v' zhedno-

*) To je sa tife rezheno, kterim stan dopusti, ino jim spovednik dovolijo.

ših ponižnosti, pokoršine, priprostosti ino ljubestni, ino v' samim djanji spovedi vezh zhednost ispolnila, ko v' vsakim drugim. Imej v' sebi veliko gnusenje nad grehi, kterih se spovešh, naj si bodo šhe tako majhni, ino terdno naprejšetje, se v' prihodnje poboljšhati.

Mnogiteri, ki se odpustljivih grehov le tako poverhi in le is navade spovedujejo, bres misli, se s'av oljo tuga poboljšhati, ostanejo zelo shivlne s'ujimi oblošeni, in se savoljo tuga ob veliko sadu ino gnad spravijo.

Se torej obtošihh, de si légala, zhe ravno nisi nikomur s' tim škodovala, alj de si kako nespodobno besedo isrekla, alj predolgo igrala: tak obudi grivengo zbes vse to, in škleni, se v' tim poboljšhati, sakaj ref se s' spovedjo slabo ravná, zhe bi se velikih alj odpustljivih grehov obtošili, pa ne imeli volje, se njih ozhifiti, ker spoved vender nima drusiga kouza. ko našho zhišhenje.

Sdershi se tudi tistih šeravnih in prasnih obtošh, ktere marškteri is navade napréj pernešo. Ne rezi: Nisim Boga tako ljubila, kakor bi ga bila iméla: nisim s' toljko serzhnastjo molila, kakor se spodobi, nisim svetih Sakramentov s' spodobno poboshnostjo prejela, i. t. d.; sakaj škos to nizhefar pošamesniga ne povešh, is zhefar bi spovedaik sposnati samogel, kakšna, de je tvoja vést, ko ni zhloveka na semlji, šhe svetnika v' nebesih ne, ki bi ne samogel ravno to rezi. Pojšhi torej, kaj te napeljava, de se tak tošihh, in zhe si najdla, potim sposnaj svoje grehe priprosto ino na ravnost. Tak se, postavim, obtošihh, de nisi blishniga tako ljubila, kakor bi ga mogla: alj pride to kjé is tuga, de si vbogiga v' veliki šili vidila, kterimu bi bila lahko pomagala, in ga potolashila, in se ga vender nisi vsmilila? Zhe je ti mu takó, obtošhi se po šamesnim in rezi: Vidila sim vbogiga v' veliki šili, kterimu nisim perpomogla, desi bi mu ravno bila lahko, in sim ta greh štorila is nekernosti, is terdobe serza, alj is sanizhovanja,

po tim, kakor te vešt preprizha. Tuli se ne obtoshi famo, de nisi s' spodobno poboshnostjo molila; ampak ali si bila prostovoljna v' molitvi rastrefena; ali zhe nisi is nekernosti se na zhaf; kraj ino stavo spomnila, ktere so k' premisljeni molitvi potrebne, in se potém zelo prosto obtoshi, kakor si svoj greh sposnala, in ne pali v' tajisto splošnost, ktera v' spovedi k' nizhefarju ne peljá.

Ne bodi ti sadošti, de svoje odpušljive grehe povéšb, kakor so sami na sebi, ampak potoshi se tudi zhes nagib, kter te je v' nje napeljal. Tak ti ne bodi došti obtoshba, de si legala, bres de bi bilo komu kaj shkodovalo; ampak she perlosbi, ali se je sgodilo sato, de bi se hvalila ali sagovarjala, ali is obotniga veselja ali is lastnomisli. „Si se per igrah pregrešhila, tak rasloshi, ali se je is dobizhkarije ali is veselja nad kratkim zhasam sgodilo, i. t. d. Rasstavi she, alj si dolgo zhasa sapored v' hudim saostala, ker dolgošt zhasa po navadi greh slo poviksha; ker je prav velik raslozhik med hitro nezhimurnostjo, ki je kje shtertizo ure nashe misli vnemala, ino med drugo, ki je našho serze kje zel dan, ali dva, tri dni madeshovala. Rasodeti se mora tedaj djanje, vsrok in dolgota grehov; sakaj de si ravno nisno dolshui, v' obtoshenju odpušljivih grehov bojezhi biti, in zló ne vesani, se jih spovedovati, tak vender naj tisti, kteri shelijo, svoje dushe prav iszhistiti, de bi se s' tim višhje h' keršhanski poboshnosti vsdignili, skerbijjo, dusšnima sdravuiku tudi majhino bolesn dobro rasloshiti, od ktere shelijo osdraviti.

Ne spregleduj si tudi rasodevanja tistih okoljšhinj, ki so rasloshiti potrebne, de se bo tvoj dolg bolj raslozhno pokasal, in povej postavim vsrok, ki te je v' jeso do koga perpravil. Mi sna kje en zhlovek, ki mi je sopern, besedo is fhale povedáti, in slo mu samerim, in se nad tim jesím, ker bi mi bil drugi, ki mi je vfhez, smel bolj kaj ojstriga rezhi, bres, de bi mu bil sameril. Torej se bom zhres to tako ob-

toshil: Dal sim se od jese premagati, tako, de sim proti nekomu sanizhlive besede vsdignil, ker sim mu sameril, kar mi je rekel, ne toljko savoljo besed, ktere je sgovoril, kakor veliko bolj sato, ker ga nisem terpeti mogel. In ker je k' saftopnimu rasloshenju potrebno, tudi besede raskladati, tak jes mislim, de bi dobro bilo, povedati, ktere besede so bile, sakaj zhe se tako bres vsiga sadershka obtoshimo, tak ne odkrijemo kar storjenih grehov, ampak tudi hude nagnjenja, navade ino druge korenine grehov, in tako si spovednik popolno suanje nashiga serza perdobí, kteriga poravnava, kakor tudi, s' kterimi sdravili bi se osdraviti dalo. Vender pa mormo, koljkor je le mogoze, smeraj tistiga sakrivati, ki je kaj k' nashimu grehu permogel.

Tudi posi na marfktere grehe, ki zhisto na skrivoma v' vesli tizhijo ino gospodarijo, de se jih spovesh ino od njih ozhistih; in beri v'ta namén lepo pasno 6. 27. 28. 29. 35. ino 36. postavo v' tretjih, ino 8. postavo v' fhtertih bukvah. Zhres vse to si tudi ne smesh sa kar bodi drugiga spovednika iskati, ampak, si si enkrat eniga isvolila, tak bodi stanovitna, ino odgrinjaj mu v' odftetih duevih svojo vesh; odkrij mu storjene grehe bres vsakiga sadershka, ino od zhafa do zhafa, kje vfaki menez, alj vfaka dva mesza enkrat, mu odkrij rasen grehov tudi svoje nagnjenja, zhe te ravno niso v' greh perpravile, postavim, ali te kjé shalost mika, ali kje otoshnost na tvojim serzu gloda, ali mikanje k' veselju, ali k' perdoblenji zhafniga blaga v' febi ostedih i. t. d.

DVAJ,STA PO,STAVA.

Od pogostiga sv. Obhajila.

Se perpoveduje, de je Mitridates, kralj v' Pontu, ki je sdravilo, po njem Mitridat imenovano, isnajshel, svojo teló s' tajiitim tako možno okrepzha, de, ko je posneje si hotel s' trupam sam shivljenje vseti, de bi se rimfke sushnosti refhil, to speljati ni samogel. Nafh ljubeshni poln Odreshhenik je previfoki Sakrament altarja vpostavil, ki njegovo presveto mefo ino kri v' refuizi v' sebi sapopade, de bi vsak, ki ga vshiva, vekomaj shivel; torej tudi vsak, ki ga pogosto s' poboshnostjo prejme, sdravje ino shivljenje svoje dushe tako oterdí, de je fkoraj nemogozhe, de bi ga, kaka si bodi fkufshujava ostrupila; sakaj ni mogozhe, od tiga mesá shivlenja shiveti, ino na dushi vmirati; in kakor sta v' semljifkim paradishi perva zhloveka fkos mozh fadu shivlenja, kteriga je Bog v' fredo paradisha vsadil, na telesu bila nevmérjozha, tako tudi uni, fkos mozh tiga presvetiga Sakramenta shivlenja, nikdar duhovne smerti vmreti ne morejo. Ako se narmehkeji ino gnilobi narbolj podvershen fad, kakor zhrefshnje, flive ino jagode, lahko zelo leto obdershijo ako se s' fladkorjam (zukram) ali medam povrejejo tako, se sa ref ni zhuditi, de se nafhe ferza, tako flabe ino revne ko so, gnilobe greha obvarjejo, ako se s' netrohlivim mesam ino kervjo, Sina boshjiga prezukrajo ino preflajshajo. O moja Filoteja! kaj drujiga, ko omolkniti bodo morli kristjani, kí bodo v' pogublenje pahnjeni, kedar jim bo pravizhen sodnik pokasal, kako nepotrebno jim je bilo, po dushi vmreti, ker jim je fkos jed njegoviga presvetiga Telesa, kteriga je ravno sato sapustil,

tak lahko bilo, shivljenje ino sdravje obderhati! „Sakaj ste vmerli, o nefrezhni,“ jim porezho, „ker sta sad ino shivesh shivljenja v' vashi oblasti stala?“

„Sveto obhajilo vfaki dan prejeti, nozhem ne hvaliti, ne odgovarjati; vfako nedelo k' obhajilu perstopiti, pa svetujem, ino opominam vfakiga, zhe le drugazhi ferze obeniga nagnjenja h' grehu nima.“ To so lastne besede svetiga Avgufhtina, s' katerim tudi jes ne hvalim in ne odgovarjam, vfaki dan sveto Obhajilo prejeti; to prepustim modrimu ras-fodku duhovniga ozheta, tistiga, ki to storiti misli; sakaj ker je k' tako pogostimu obhajilu velika svetost dushe potrebna, tak ni varno, ga vsem sploh perporozhiti, ker se pa ta svetost, de si ravno kaj silno visokiga, per marfkateri brunni dushi najde, tudi ni dobro, vfakimu ga odrezhi ino prepovedati; tukaj se mora nar snotrajni stan vfakiga posebej gledati, in nemodro bi bilo, pogostno vshivanje presvetiga Sakramenta vfakimu bres raslozhka perporozhiti, nasproti pa ravno tako nemodro, vfakiga sa to grajati, sosebno, zhe se po svetu svestiga ino svuzheniga spovednika ravná. „Silno lep je bil odgovor, kteriga je sveta Katarina is „Siene tistim dala, ki so ji pogosto sveto obhajilo ozhitale, ter rekli, de sveti Avgufhtin ne hvali in ne graja (odgovarja) vfakdanjiga obhajila. „Prav,“ je odgovorila, „zhe ga sveti Avgufhtin ne graja, ga tudi vi ne grajajte: in s' tim sim sadovoljua.“

Ti pa vidish, Filoteja! de sveti Avgufhtin slo možno opomina ino svetuje, vfako nedelo k' svetimumu Obhajilu perstopiti; stori tedaj to, koljkor ti je mogoche. Sakaj, ker nikakfhne ljubesni do velikiga, in she do majhniga greha nimash, kakor biti mora, tak si ravno v' takfhnim stanu, kakor sveti Avgufhtin hozhe, in she v' imenituisim, ker nimash le nobeniga nagnjenja greshiti, ampak tudi obene ljubesni do greba, tako de bi she vezhkrat, ko vfako nedelo smela k' pridu svoje dushe sveto Obhajilo prejeti, ako bi se tvojimu dushnimu vodniku koriftno vidilo.

Per všim tim, bi pa vender leško, zhe ne od tvoje strani, tak pa od strani tajistih, s' kterimi shivish, nekteri pravizhni saderski v' méh príshli, ki bi svojiga modriga spovednika napeljali, ti to pogostuo obhajilo prepovedati. Ako si, postavim, pod kako pokorshuo, ljudje pa, kterim si poloshno in sposhovanje dolshna, bi tak slabo poduzbeni ali tako zbudni bili, de se nad tim spotaknejo ino pohujshajo, zhe te toljkorat per svetim obhajilu vidijo, tak je, vse prav prevdariti, dobro, nekoljko se njihovi slabosti vdati, in po tim takim le vlake shtirnajst dui k' svetimu obhajilu perstopiti; to je, zhe se ta sopernešt s' nobeno rezhjo premagati ne da. In sploh se, kar to sadene, ne da nezh gotoviga sa vsakiga naprej pisati, in ravnati se je le po tim, kar duhovni ozhe sa dobro sposná; de si ravno sa gotovo rezhi samorem, de tisti, ki Bogu poboshuo flushiti hozhejo, svetiga obhajila nikdar da'ej, ko od meza do meza odloshiti ne sirejejo.

Zhe se modro védesh, tak te ne bodo, ne ozhe ne mati, ne mosh ne shena od pogostiga obhajila nasaj derskali. Sakaj, ker dan svojiga obhajila dolshnešt svojiga stanu s' obeno manjšho skerknešto ne opravljalsh, in tudi nisi manj pohlevna ino perjasna proti njim, in jim tudi obene dolshnešti, naj si bo kakshna hozhe, ne odrezhesh, tak bo nar bersh, de to od tiga svetiga opravila ne bodo nasaj derskali, ktero jim nikake shkode ne pernese, drugazhi, zhe so zhes vezh spazheni ino neumni, v' kteri okoljshini bi se jim she morala, kakor sim she rekel, na svetovanje duhovniga vodnika nekoljko podati.

Tukaj she morem eno besedo sa savesane alj sakonške govoriti. Bog je prepovedal v' štari savezi posodovavzam, ob prasnikih dolg tirjati, vender pa dolshnikam ni prepovedal, de bi ne smeli svojiga dolga tajistim plazhati, ki ga tako dan tirjajo. De si ravno ni kak velik greh, je pa vender nespodobno, dan svetiga obhajila dolshnešt savese tirjati, ni pa nespodobua, ampak she k' saflushenju, tirjanju se podati.

Toraj savoljo ispolnenja te dolshnosti nihzhe ne smé svetiga Obhajila obropan biti, zhé ga drugazhi njegova poboshnost k' timu vshiga. V' sazhetku zerkve so bili Kristjani, vsaki dan per svetim obhajilu, de si so bili ravno savesani ino s' sadam savese oblagodarjeni. Torej sim rekel, de pogofno obhajilo ne pernese obene nadleshnosti, ne ozhetam, ne shenam ne moshém, ako se drugazhi dufha, ki sv. Obhajilo prejema, modro ino pametno véde, Dalej tudi med teléfnimi bolesni nobene ni, ki bi to sveto opravilo vstavljala, drugazhi, ko bi se komu prevelikokrat vsdigovale.

Vfaki osmi dan k' svetimu Obhajilu vredno perstopiti, je bres isvsetja potrebno, de je dufha smertniga greha zhista, ino vsakiga nagnjenja k' odpuftljivimu grehu prosta, in de she povérh veliko sheljo po svetim obhajilu v' sebi obzhuti; vsaki dan perstopiti, pa morajo zhres vse to vse hude nagnjenja vezhi del she premagane biti, tudi se to smé le na befedo duhovniga Ozheta sgoditi.

ENAJNODVAJ, STA PO, STAVA.

K a k o s e j e o b h a j a t i.

Vezherko pred svetim Obhajilam sazхни svojo pravost s' sdihleji svete ljubestni ino s' povsdigovanjam svojiga duha: podaj se nekaj poprej k' pozhitku, de bi sanogla bolj sarano vftati, in zhe se prebudish po nozhi, o tak si napolni ferze ino usta s' blagodushezimi besedi poboshnosti, de se bo tvoja dufha s' difhavo napolnila, nebeshkiga shenina prejeti. Povsdigni se sjutraj s' visokim veseljam zhres frezho svo-

jiga savupanja, in stopi po spovedi, s' veliko sanefhli-
voftjo pa tudi v' globoki ponishnosti kje, in prejemi
tisto nebeshko jed, ki te k' nevmirjozhnosti redi. „Si
sgovorila svete besede: „Gospod!“ ni fim vreden
(vredna) i. t. d. po tém ne smesi vezh ne glave
ne jesika ne k' molitvi ne k' sdihovanju, am-
pak spodobno ino smerno odpri svoje vfta, svojo
glavo pa toljko povsdigni, koljkor je potreba, de bo
mafhnik lahko videl, kaj opravlja, prejmi polna ve-
re, vupanja jno ljubeshni Tiftiga, v' kateriga verujesh,
v' kateriga vupash, in kateriga ljubish. O moja Filo-
teja; misli si, de, kakor zhebeliza, ki si rofo nebesh
ino shlahtni fok semlje is roshiz nabéra, in ga v'
med spreobernivfhi v' lizhno posodvizo nefe, mafhnik
Odfreshenika sveta, praviga „Sinú boshjiga, ki je ka-
kor rofa is nebesh perfhel, ino fkupej pravi sin Divi-
ze, kakor rosha is semlje nafhiga zhloveshtva is-
zvedel, is altarja, vsame, in ga — narpijetnifhi jed
v' tvoje ufta poloshi.

In si ga prejela, o tak oferzhi svojiga duha, de
fe vsdigne, ino kralja svelizhanja povelizhuje! Po-
govarjaj se s' njim od tvojiga snotranjiga ftanu, in
premfhijuj ga v' svojim snotrajnim, ki se je savoljo
tvojiga svelizhanja kjekej podal. Posdravi ga s'
lepfo poboshnostjo, ko ti je mogozhe, ino v' vfm
svojim vedenji se tako ravnaj, de se bo vidilo, Bog je
s' tebé.

„Se pa frezhe, v' refnizi obhajati, per sveti
mafhi ne morefh vdeleshiti, tak se obhajaj pa faj v'
duhu, ino s - edini se v' gorezhnih sheljah s' poshiviv-
nim mesam Odfreshenika.

Tvoj posledni namen per svetim obhajilu ti bo-
di, v' ljubeshni boshji rafti, in se v' njéji krep-
zhati ino tolashiti; sakaj v' obzhutji ljubeshni morafh
sprejeti; kar ti edina Ljubeshen deli. Pazh v' no-
benim svojih delj se nemore Svelizhar toljko ljubesh-
niv ino perferzhen fkasati, kakor v' tim, v' katerim
se kakor v' nezh dene ino v' jed spreoberne, de bi

nam dušho prešhinil, in se s'ferzam ino truplam vernih na tenko sklenil.

Te prashaj otrozi svetá (Kristijani le po imenu) sakaj se toljkokrat sveti misi perblishash, rezi jim de to storish, se svojih napak zhišiti, svoje revšhine snebiti, v' svojih teshavah tolashiti, v' svoji slabosti podpirati. Povej jim, de dvojnim ljudem je pogostniga obhajila potreba; po polnim, ki bi toljko dobro perpravljani, zhres vse nespametno ravnaš, ko bi se isvirku ino študenzu vse popolnosti ne perblishovali; ino nepopolnim, de bi sa prav popolnost iskali; krepkim (mozhnim) de ne oslabé, slabim, de se okrepzh jo; bolanim, de osdravijo; sdravim de ne sbolijo; de torej ti, ker si nepopolna, slaba ino bolna, silno potrebuješh, se mnogokrat s' svojo Popolnostjo, svojo Mezhjo ino s' svojim Sdravnikom skleniti; rezi jim, de se tišti, ki niso prevezh s' posvetnimi opravki oblosheni, naj veliko krat k' sveti misi perblishajo, ker jih delo ne vštavlja, in de pa tudi tišti, ki so v' mnoge posvetne rezhf samotani, to sato naj storijo, ker jim je silno slo potrebno, sato, ker tišti, ki veliko dela in se slo s' delam obija, tudi bolj tezhne jedi, ino vezhkrat ko drugi vshivati mora. Rezi jim, de previšoko sveti Sakrament sato prejemašh, de bi se ga prav prejeti navuzhila, ker se le redko kdaj delo dobro opravi, v' katerim se vadili nismo.

Obhajaj se mnogokrat, moja Filóteja! koljkor krat ti je le mogozhe, vender le vselej s' pervoljenjam svojiga duhovniga ozh ta, in veruj mi, de kakor v' nashih hribih (okolj Geneve) sajzi po simi belo dlako dobijo, ker drujiga ne vidijo in ne vshivajo (sa pijazho) ko sneg, tak bofh tudi ti po vednim zhefshenju ino vshivanju Lepote, Dobrote ino Zhišote vfa lepa, vfa dobra ino vfa zhišta postala.

Tretje bukve.

Mnogiteri nauki sa vadbo
v' zhednosti,

PERVA POSTAVA.

Od sverštenja zhednosti.

Zhebeljska matiza se nikdar na ogred ne spu-
sti, de bi jo zel roj ne spremljal, tako se tudi del-
javna ljubesen nikdar ferza ne poloti, de bi s' zelo
tovarfihjo vsih drugih zhednosti v' na-nj ne stopila,
in bi jih v' njem, kakor vajvoda svoje podloshne voj-
fhake, ne vadila ino jim opravka ne dajala. Ven-
der jim pa opravka ne daja, ne vsm na enkrat, ne
vsm enakiga, ne ob vsakim zhasu, ne na vsakim me-
stu. Pravizhen je podoben drevesu, ob dravah rek
(per odtekanju vode) safajenimu, ki sad ob svojim
zhasu perrodi, ker ljubesen, zhe dusho ofhkropi, sad-
je zhednosti, in sizer vsake ob njenim zhasu pernese.
„Musika“ veli modri, „desi je fama na sebi prijetna,
je ob zhasu shalovanja nadleshna.“

Velika popaka je, v' katero jih dosti pade, ki so eno alj drugo posamesno zhednost zhiflati sklenili, ino od nje per vsaki perloshnosti, she prav po svoji termi, sad is-shuliti, in se kakor tisti stari modrivzi ali ob enim jokati, alj ob enim smejati hoté. „She hujtbi je ta sleg, zhe druge grajajo ino krivo sodijo, ki se ne dershijo, kakor oni bres preneha ravno tajiste zhednosti. „Vefelite se s' vefelimi, ino jozhite se s' jokajozhimi,“ je nauk apostelna, „sakaj ljubesen je poterpeshljiva, dobrotliya, radodarna, modra ino perpravna.“

Vender so pa nektere zhednosti take, de se fkoraj vedno ino povsod opravljati morjo, in de niso kar fame na sebi vse prijetne, ampak tudi sad vsih drugih zhednost polepshati morjo. Le po redkim se perloshnost nakljuzhi, visokodushnost, serzhnost ino radodarnost skasati; drugazhi je pa s' krotkostjo, smernostjo, spodobnostjo ino ponishnostjo, sakaj to so zhednosti, od kterih se vsako nashih djanj svetiti mora. So ref nektere zhednosti, ki so bolj imenitne, ko té, vender je pa bolj potrebno, de ispolnovati. Tak je fladkor shlahtnejshi ko solpa vezhkrat ino bolj sploh je solipotreba. Torej moramo tih zhednost vedno lepo rezh perpravljenih ino smeraj per redi imati, ker jih je fkoraj smeraj ino povsod treba.

Med zhednostmi si moramo sa vadbo tiste pred vsimi drugimi odbrati, ki ispolnovanje nashih dolshnost sadenejo, ne pa tiste, ktere so nashimu serzu zhes vse vlhezhe. „Sveta Pavla je bila sosebno vlezhena, svojo telo s' veliko ojtrosfjo pokoriti, de bi fkos to fladkosti duhovniga shivlenja toljko vezh obzhutila. Potrebnihi ji je pa bila pokorshina proti predpostavlenim. Torej jo je sveti Hironim grajal, de je soper svetovanje svojiga shkosa fkos nesmerne pokorila svoje telo flabila. Nasproti so pa aposteljni, poklizani, sveti evangelj osnanovati, ino dusham nebeshki kruh deliti, prav modro sodili, de bi ne storili prav, ko bi svoj sveti pokliz sanemarshi, se s' fkerbjo sa vboge

pezhali, de si je ravno ta zhednost sama na sebi vfa imenitna. Vlakimu stanu je potreba kake posebne zhednosti; sakaj drugakfhne zhednosti se jifhejo per duhovnim vikfhim pastirji, drugakfhne per desheljniam oblastniku, drugakfhne per sholuirji, drugakfhne per sakonki, in spet drugakfhne per vdovi; in de si ravno vsak vsako zhednost imeti mora, tak vender vsak ne smé vsako enako ispolnovati, ampak vsak naj vse posebno tisto zhednost ispolnuje, ki je v' stanu, v' kateriga je poklizan, narpotrebnihi.

Med zhednostmi, ki ne flifhijo fosebno k' nafhimu stanu, se morajo narboljfe, ne narimenitnihi isbrati. Tiste svesde, ki se le vzhafi vse posebne vidijo, ino se repazhe ali kometi imenujejo, se nam sploh sdijo vezhe, kakor stanovitne svesde, vender pa stanovitnih svesd ne dojdejo ne v' velikosti, ne v' vrednosti, in vidijo se velike le sato, ker je njih stesa blishej naf, in ker so is bolj porednih rezhi storjene. Ravno tako je nekaj zhednosti, ki so savoljotiga, ker so blishej, bolj vidne in fkoraj sa prijeti, od ljudstva visoko, ino vse bolj obrajtane, kakor te druge. Tak ljudstvo polaga fkoraj vselj vezho vrednost na telesno kakor na dusfno milofhao (almoshno), vezho na oblazhila pokore, poste, nagoto, bizhanje ino drugo pokorjenje shivota, kakor na krotkost, dobroto, spodobnost ino drugo pokorjenje serza, ki so vender vse boljfe ino shlahtnihe. Sberi si torej, moja Filoteja! narboljfe, in ne narbolj flovezhe, narshlahtnihe, in ne narvidnihe, koriftnihe (nuznihe) in ne narzhudnihe zhednosti.

Dobro je tudi, de si vsak eno fosebno zhednost odbere, in se v' nji vadi; ne, de bi savoljotiga druge opustil, ampak de loshej svojiga duha prav ravna, in ga mlazhnosti prevarje.

Perkasalo se je enkrat svetimu Janesu, Aleksandrijskimu fhkofu prelepa ino zhes vse prijetna diviza, svetlejsihi ko sonze, kraljevo oblezhena ino obzirana, s' venzam is oljhinib verbizov opladena, in

je k' njen-a tako rekla: „Jes sim najstarishi hzhi kralja, me hozhefh si prijatlizo isvoljiti, tak te bom pred njegovo oblizhje pélala.“ In svetnik je sposnal, de je milost do vbogih, ki mu je od Boga perporozhena, in vdal se je tej zhednosti tako savfim, de je savolje tiga po zeli zerkvi perimik „Janes milofhnik, to je almoshnik“ dobil. Ko je sveti Evlogi is Aleksandrije možno sheljo v' sebi obzhutil, Bogu sofebno flushiti, in ni sadosti mozhi v' sebi najdel, ne po puhavnifhko shivéti, ne pod pokorshino drnjiga zhloveka se podati, je vbogiga, sapufheniga, ino od gob vfiga strateniga zhloveka k' sebi vsél, de bi se per njem v' ljubesni ino satajevanji famiga sebe vadil. In de bi to delo ljubesni bolj popolnoma opravljal, se je s' oblubo savesal, revesha, kakor hlapez svojiga gospoda spofhtovati, zhediti ino postrezhi. Ko ita pa posneje obadva, gobov namrezh ino Evlogi bila skufhana, eden drujiga sapustiti, ita se obadva s' svetim Antonam savoljo tiga posvetovala. On jima je pa djal: „Nikarta, moja deteta! de bi eden drujiga supustila; sakaj, ko ita she obadva bliso kraja, bi se v' nevarnost postavila, svoje venze sgubiti, ko bi vaj Gospodov angelj sdrushena ne najdel.“

„Sveti Ludovik, franzofhki kralj, je bolnifhize objifkaval, ino bolnikam s' lastno roko fitregel, kakor de bi se bil k' timu ponishovanju s' pifmam saperfeget.

„Sveti Franzifhk (Seraffhki) je pa vboshnost zhes vse zhiflal, tak, de jo je svojo Gospo imenoval; ravno tako je bil sveti Dominik v' pridgovanje ves saljubljen, tak je njegova tovarfhija (red, orden) perimik pridgarfka tovarfhija dobila. „Sveti Gregor Veliki je v' tim imel sofebno veselje, de je po sgledu velikiga ozhaka Abrahama popotnike sprejemal, in je frezhe deleshen postal, kralja zhafiti, v' podobi popotnika postrezhi. Tobija je opravljal delo ljubesni, merlizhe pokopati, „Sveta Elisabet, tak visoka gospa ko je bila, je po tim kopernéla, kak bi se samogla bolj ponishati. Ko je sveta Katarina is Genove vdova

poštala, se je savim streshbi po bolnifhuzah vdala. Kaján perpoveduj, de je bila neka Bogu vdana diviza, ki se je polna shelj, se v' poterpeshlivofti vaditi, k' svetimu Atanasju podala, in de ji je on na njeno proshujo neko vbogo, svaven tuga pa reshozho, ferditno, soperno ino vfo neljudno vdovo v' hifho peflal, ki je poboshniga dekleta na eno drashila, in ji tako mnogo perloshnosti dala, se v' krotkosti ino pohlevnosti popolnoma sbrihtati. Tak se eni timu vdajo, de bolnikam streshbejo, drugi, de vboge preskerblajo, drugi, de male otroke kerfhanfkgiga nauka uzhijo, drugi, de smotene ino sgublene ovzhize v' krilo svete zérkve nasaj spravljajo, fhe drugi, de zerkve ino altarje kinzhajo (zirajo), drugi sadnizh, de mir ino lepo saftopnost med ljudmi delajo. In v' tim vfhivavze (fhtikarje) posnemajo; ki na mnoge dna ino v' prijetni raslizhnosti svilo (shido), slató ino frebro vfhivavajo ino ene ino druge roshe v' nja spravijo, sakaj enaka tako se vdajo une poboshne duhe eni lastni ino sofebni zhednosti, in jo imajo sa dno svojiga duhovniga vfhivavanja (fhtikanja) na kteriga v' prijetni raslizhnosti vse druge zhednosti vfhivavajo, ker tako svoje opravila ino obzhutleje na sofebni namen svoje perve ino poglavitne zhednosti obrazhajo, in jih tak lizhnifhi sverfhtijo ino softavijo, ino svojiga sbrihtaniga duha v' opravljanju vsake zhednosti fkos to rasodevajo,

„De lizhno vse stojí v' obleki fvatovfki,

In roshza roshizi svetlobo podeli.“

Zhe nam kako pregreha slo naganja, tak se mormo, koljkor je kolj mogozhe, v' nasprotni zhednosti vaditi, druge zhednosti pa tako opravljati, de vse na to zhednost obrazhamo, tak se bo sgodilo, de bomo sovrashnika premagali, sraven pa tudi v' drugih zhednostih lep pot naprej perfhli. Zhe fim, postavim k' napuhu ali jesi skufhan, se moram v' vsih rezheb k' ponishnosti ino krotkosti nagibati, ino k' timu vse poboshne opravila, kakor so, molituv, sveti sakramenti,

Marina Glynn

modrost, ferzhnost ino sdershnost obrazhati, sakaj kakor divji prafhizhi, si popadavne sobe obojstriti, tajiste na drugih sobeh glodajo ino brusijo, in si tako sbe une druge sobe ojsre ino reshézhe storijo, ravno tak tudi poboshna dusha, ki je terdno sklenila, popolna postati v' eni zhednosti: ktere kakor mozhniga orodja potrebuje, naj tajisto skos skerbno vadbo na drugih zhednostih gloda ino brusi, katire bodo ravno skos to, de uno pervo brusijo, same bolj popolnoma ino lisbezhe postale. To se je sgodilo s' Jobam, ki je, se sosebno v' poterpeshlivošti soper tojkanjshe skushnje, ki so od vsih strani nad-nj pertifikale, vadvshí, popolnoma svet, in vsih zhednosti bogat postal, Tak se je, kakor sveti Gregor Nazjanški perpoveduje, neka dusha, ki se je v' sami eni zhednosti resnizhno ino popolnoma vadila, verh kerfhanfke popolnosti vsdignila.

V' to napeljá on sgléd Rahabe, ki je, popotnike s' veliko ljubesnjo sprejemavshí v' zhasiti fluv perfhla. Vender, se tak vé, de se takshno posamesno dobro delo pazh vse posebno ino s' veliko gorezhnostjo ino ljubesnjo opravljati mora,

D R U G A P O , S T A V A .

D a l j é r a v n o t i g a n a u k a o d i s -
b i r a n j a z h e d n o s t .

Zhes vse lepo pravi sveti Avgufhtin, de sa-
zhetniki v' poboshnosti nektire pogresfhke storijo, ki
so, zhe jih ojtiro po postavah popolnosti sodimo, sa
savrezhi, vender pa hvalo saflushijo, ker so napo-
vedovavzi velike poboshnosti, kateri she pot naprav-
ljajo. Tak je tista poredna in hlapzhovska plashnost,
ki nesmérno bojezhnost v' duhhah tajistih naredi, ki
so she le pred nekaj zhafa pregresfhno fieso sapustili,
v' tim sazhetku vsiga perporozhenja vredna zhednost
in gotovo snamnje prihodne zhifote vesti; pa ravno
tista bojezhnost bi se morala na tistih grajati, ki so
she dober zhaf na pravim potu, in v' kterih se bi
ljubesen morla gospodariti, ki ta hlapzhovski strah
izhafama odpravi.

Sveti Bernard je bil od kraja ves hud ino oj-
fiter proti tajistim, ki so se njegovi vodbi podvergli,
in jim je poprej, ko je kaj s' njimi sazhel, napovedal,
de morajo shivot islezhi, in kar s' duham k' njemu priti.
Zhe je njih spoved sprejel, tak jim je s' neisrezhe-
no ojtrostjo vse njihove slabosti ozhital, zhe so she
tako majhine bile, in je te vboge sazhetnike s' tolj-
ko silo k' popolnosti spodbadal, de jih je, namesto,
de bi jih bil njéj blishe perpeljal, le od nje odpla-
shil: sakaj vfa serzhnost in mozh jim je vpadla, ker
so se po toljko volki ino stermi poti s' toljko silo per-
ganjane vidili. Moja Filoteja! ognena gorezhnost k'

popolni zhistoti je tuga velikiga svetnika k' takšnemu ravnanju nagula, in saref je bila ta goreznošt velika zhednošt, pa vender taka zhednošt, ki sa hvalliti ni. Tudi ga je sam Bog v' sveti perkasni od tuga osdravil, in je v' njegovo serze toljko pohlevniga, perjasniga in prijetniga duha vlil, de je skos to ves drugazhen postal, in se je v' veliki shalosti zhes svojo preveliko resnošt ino ojštrošt obtoshil; in toljko vsmilen ino ljubesniv je postal, proti vsakimu, de je vsm vse bil, de bi vse Bogu perdobil.

Potim, ko je sveti Hironim povedal, de je njegova ljubesniva duhovna bzhi Pavla, ne le v' teléfnim pokorjenji zhes vezh ojštra, ampak she tako vsa svoje terme bila, de se she nasprotnimu svetovanju svojiga shkofa, svetiga Epifanja podati ni hotla, in de se je zhes vse to od shalosti zhes smert svoje shlah-te tako slo premagati pustila, de bi bila skoraj od një vmerla sklene sadnizh s' timi besedami: „Lehko bi kdo mislil, de namesto hvalo te svetnize popisati, kar njene popake ino slabosti popisujem; pa Jesufa, kterimu je ona flushila, in kterimu jes flushiti shelim, sa prizho poklizhem, de v' tim ino unim nezhe ne rezhem, kar bi ref ne bilo, ampak priprosto, kakor kristijan od kristjane perpovedujem, kar je od nje povedati, popisujem njeno shivl'nje, in jo ne povsdigujem zhes resnizo, in fkasujem, de bi njene popake bile zhednošti per kakim drugim zhloveku.“ S' timi besedami rezhe, de bi bile slabosti ino popake svete Pavle v' manj popolni dushi imé visoke zhednošti saflushile; kakor je tudi v' resnizi marskako djanje, ki je per polnih nepopolnost, ki bi pa per nepopolnih sa visoko popolnost velalo. Dobro snamnje je sa bolnika, zhe mu proti iskonzhavanju bolesni noge otekajo, sakaj to prizha, de se pokrepzhana natura preobilnih mokrot in shlés isprasnuje; ravno ta nakljuzhba bi pa per sdravim shivotu bila slo huda; prizhala bi namrezh, de natura nima dosti mezhi, mokrote in shlese rasdeliti ino rasdjati.

Moja Filoteja! dobro misel moramo imati od ljudi, ktire vidimo, se v' zhednosti, de si ravno nepopolnoma vaditi, ker so sami svetniki vezhkrat ravno v' takih okoljshinah bili; ti bodi pa le neprenehama vsa skerbua, se v' zhednostih ne le s' vso svestobo, ampak tudi s' modrim premislikam vaditi, in se torej savsim podvershi svetovanju modriga, in se ne vpiraj na modrost lastne glave, ampak na saistopnost tistih, ktire ti je Bog sa vodnike dal.

So tudi nektire rezhi, ktire marskdo med zhednosti shteje, ki pa nikake zhednosti niso; in od tih ti tudi moram nekaj povedati. Med te flishijo: samaknenje, neobzhtnost shivota, prostost vsiga terpleaja, sklenituv dushe s' Bogom, odsdignenje shivota od semlje, spremenenje in druge takshne visoke rezhi, od kterih nektire bukve govorijo, obetaje, dusho do sgol vidivniga premishlovanja, k' resnizhnuimu perblshanju duha ino k' previshokimu zhesnaturinimu shivlenju perpeljati. Te visoke rezhi, moja Filoteja! niso nobene zhednosti: so le sgol plazhila, ktire Bog sa ispolnjene zhednosti deli, alj s'he bolj prav rezhi, so okuski sladkost prihodniga shivlenja, ktire Bog zhloveku vzhasi pokashe, de bi njegove shelje po dosegi zeliga svelizhanja vshgal, ki mu je v' nebesah perpravleno. Pa nihzher naj takshnih gnad ne ishe ino ne posheli, ker jih zeló nizh ni potreba, Bogu dopadejozhe flushiti ino ga ljubiti, kar je samo edino jiskati.

Tudi so te gnade vezhkrat take, de se fkos zhloveshko persadevanje perdobiti ne dajo, in se zhloveka samo od séb' polotijo, tak de jih pa sam v' sebi sbuditi ne samore. K' vsimu timu s'he perstavim, de smo le sklenili, pravizhni, poboshni ino brumni ljudje biti, in de se, ta namén dosezhhi, slo gnati moramo; nas pa hozhe Bog do tiste angeljske popolnosti vsdigniti, prav: potim bomo s'he tudi dobri angelji; sa tazhas se pa vadimo lepo priprosto, ponishno ino poboshno v' majhnih zhednostih, kterih si perdobiti, je Bog nashimu persadevanju isrozhil, namrezh

v' poterpeshlivoſti, krotkoſti, pokorjenji ſerza, ponishnoſti, pokorſhini, vboſhtvu, zhiſteſti, vſmilenji do vbogiga bliſhniga, persaneſlivoſti njegovih ſlaboſt, ſkerbnoſti ino ſveti gorezhnoſti. Prepuſtimo tiſte nad ſemejſke popolnoſti duſham, ki ſo nad ſemljo povſdigunjene, mi ne ſafluſhimo nobene tako viſoke ſtopnje v' boſhji fluſhbi, in ſhe to ſa viſoko zhaſt darſhimo, de mu v' kuhini ino kruharnizi ſtrezhi, ino njegovi hlapzi, ſreſheti ino vratarji biti ſmemo; per njema je po tim leſhozhe, aſj naſ hozhe ſhe viſje povſdigniti, ino v' ſvojo laſtno prebivalſtve, ino k' ſvojimu ſkrivnimu poſvetovanji perpuſtiti. In to ſe tudi lahko ſgoditi; moja Eiloteja! ſakaj ta kralj zhaſti ne plazhuje ſvojih fluſhabnikov po imenitnoſti fluſhbe, v' kateri ſtojiſjo, ampak po ljubezni ino ponishnoſti, po kateri ſvojo fluſhbo opravljajo. Ko je Savel ofle ſvojiga ozheta iſkaſ, je najſheſ iſraelfko kraljeſtvo. Ko je Rebeka Abrahamove velblude (kamele) napajala, je ſhena njegoviga ſina poſtala; ko je Ruta ſa ſhenzami Boza klaſje poberala, in ſe pred njegove noge ſpuſtila, je bila nanjegovo ſrau vſeta ino ſa njegovo ſheno iſvoljena. Je gotova reſniza, de tiſti, ki napuhnjeno ino predersno po tiſtih viſokih ino poſebnih guadah hrepenijo, ſilno lahko v' smotnjave, ino ſleparije ſabredejo; in ne pergoditi ſe redko, de taki, ki ſe angeljze domiſhlujejo, ſhe pridni ljudje niſo, in de ſe po vſih ſtraneh vezh imenitnoſti v' njihovih srekah ino beſedah, kakor pa v' njihovim obzhutku ino djanji ſnajde. Vender pa ne ſmemo nikogar ſanizhovati, tudi ne predersno ſoditi; ampak moramo ſe Boga ſavoljo viſokih zhednoſti drugih ljudi hvaliti, ino v' ponishnoſti po ſvoji poredni ſteſi naprej iti, ki je ſizer niſhiſha pa bolj varna, ne tako imenitna, pa ſa naſhe ſlabe mozhí ino naſho revſhino bolj pripravna, ino iſ katire naſ bô Bog na imenitne viſhave perpeljal, zhe drugazhi v' ponishnoſti ino ſveſtobi naprej gremo.

T R E T J A P O , S T A V A .

O d p o t e r p e s h l j i v o ſ t i .

„Potreba vam je poterpeshljivosti, de boshjo voljo dopolnivſhi, oblubo doſeſhete.“ Tako govori apoſtelj, ino prav tako je kakor je tudi naſh Iſvelizhar govoril: „V' ſvoji poterpeshljivosti bodete ſvoje duſhe ohranili.“ Velika je zblavkova frezha, moja Filoteja! de ſvojo duſho ohrani, in popolnivſhi, ko je naſhe poterpeshljivoſt, toliko popolnivſhi ohranimo ſvoje duſhe. Pnevdati, de naſ je naſh Svelizhar terplenje ino bolezehine odreſhil, de torej ravno tako tudi mi ſvoje svelizhanje v' terplenji ino teſhavaſ kovariti, ino ras-shalenje vſtavljanje ino vſe ſoperno s' nar vezho krotkoſtjo, ko ſamoremo, preneſti moramo.

Tvoja poterpeshljivoſt ne obſegaj kar voljſho preneſenje tiga alj uniga ras-shalenja, t' alj une teſhave, ampak raſtegni ſe na vſako, kakorſhna ſi bo di, ſopernoſt, ktero ti Bog poſhla. alj perpuſti, de te ſadene. „So nekteri, ki ſo le takih teſhav voljni, katere ſo s' zhaſtjo ſklenjene. Radi preneſejo, de ſo v' voſtki ranjeni ali vlovleni, de ſavoljo ſvete vere pr-ganjajo terpe, alj v' pravdi obſhaje, de jo le ne ſgubijo; taki ne ljubijo teſhave, ampak le zhaſt, ki iz teſhave is-haja.

Pravi ſluſhabnik boſhji pa vſako teſhavo mirno preneſe, naj bo s' njo oframotenje alj zhaſt ſklenjena. Veſelje naredi ſerzhnimu zhloveku, de ga hudobni ſanizhujejo, grajajo ino ſlabo ſodijo, pa grajanje, ſlabe ſodbe ino preganjanje od poboshnih s' mirnim ſerzom preneſti, k' timu ſliſhi duſha, ki je v' reſnizi velika. Sa v' z' derſhim krotkoſt; s' ktero je veliki ſv. Karel

Baromej ozhitno grajanje nekiga prigarja is filno ojstriga reda, is kanzeljue prenefil, kakor vse, kar je od drugih prenefil moral. Sakaj kakor veliko bolj boli, zhe zhebela pikne, kakor de komar vbode, ravno tako naf vse huje vterne, zhe naf poboshni ljudje sanizhujejo ino nam nasprot govoriyo, kakor vse, kar nam kdo drugi stori. Ni nezah kaj redkiga, zhe dva zhloveka, ki obadva eden in dober namen, pa vsak svojo misel imata, ojstro eden drugimu nasprot stopita ino se med sebo griseta.

Bodi poterpeshljiva, ne le, kar narhujsho teshavo sadene, ampak tudi, kar sadene okoljshine ino doletke, ki so s' teshavo sklenjeni. Marfkdo bi she rad kaj terpel, ko bi se le bres fitnob samoglo sgoditi. Ne déne mi teshko, de sim oboshal, pravi eden, le to mi teshko pride, de mi savoljo tiga ni mogozhe, svojim prijatlam firezhi. svoje otroke dobro ofkerheti, ino spodobno shivéti. En drugi bo pa rekel: Sa to se malo smenim, le to me pezhe, de bojo ljudjé te misli, de sim si sam tiga kriv. She drugi bi bil prav vesel, de ga obrekujejo, ko bi le nihzher besedazham ne verjél.

So she drugi, ki pravijo, kakor se jim sdi, de bi she radi prenefil nekaj tiga, kar terpijo, le zelo terplenje jim je soperno, Tiga niso nevoljni, pravijo, de so bolani, le to jim hudo dé, de dnarjov nimajo, se sdraviti dati, alj de so ljudém nadleshni, ki so per njih. Jes ti pa pravim, moja Filoteja! de moremo, ne le v' bolesni sploh, ampak tudi ravno v' tej bolesni, v'kteri Bog hozhe, ravno ondi, kjer on hozhe, med ljudmi, med kterimi on hozhe, ino s' vsimi sopernostimi, s'katerimi on hozhe, sadovoljni biti. Ravno to se rezhe od drugih britkost. Ti doleti kaka teshava, tak si jishi po boshji volji fkerbno nasprotne perpomozhke; sakaj drugazhi ravnati, je boshjo velizhastvo skufhati; je pa to storzeno, po tim perzhakuj s' popolnim vdanjam, kaj bo Bog naredil. Je njegova volja, de najdena pomozh teshavo premaga, tak se sahvali Bogu s' narvezho ponish-

nostjo; je pa njemu dopadljivo, de teshava perpozhek premaga, tak hvali Boga v' poterpeshlivoſti.

Svetujem ti, kar sv. Gregor svetuje: „Te po pravizi kakiga pregreſhka obdolshijo, kteriga ſi v' reſnizi ſtoril, tak ſe globoko ponishaj, ino ſpoſnaj, de vezh kakor to obdolshenje ſaflushih. Je pa obdolshenje krivizhno, tak ſe iſgovori v' kratkoſti, in odkriſerzhno pové, de ſi nedolshen, ſakaj toljko ſpoſhtovanja ſi reſnizi ino pa dobrimu ſgledu bliſhniga dolshen; te pa po tvojim reſnizhnim ino pravizhnim iſgovori ſhe le naprej dolshijo, potiam oſtani pa mirn, in ne persadevaj ſi, de bi tvoj iſgovor bil, poterdjen; ſakaj zhe ſi dolshnoſt do reſnize dopolnil, tak jo dopolni ſdaj do ponishnoſti. Tako ne ſhkodjeſh ne ſvojimu dobrimu imenu, pa tudi ne lepi ſhelji, ktiro morde po pokoju, krotkoſti ino ponishnoſti ſerza imah.“

Pertoshi ſe manj ko je mogozhe, zhes krivizo, ktiro ti je kdo ſtoril; ſakaj gotovo je, de kdor toshuje, tudi ſploh greſhi; ſoſebno, ker nam naſha laſtna ljubesen ras-shalenje vſelej vezho ino obzhutniſhi kaſhe, kakor je v' reſnizi; narbolj ſe pa vari, ſvojo toshovanje pred uſheſa takſhnih ljudi perneſti, ktire lahko jeſa prime, in radi hudo miſlijo. Zhe vupaſh, de ſe s' toshovanjam ſlega ſnebiſh alj potolaſhiſh, tak ſe pertoshi per mirnih duſhah, ki ſerzhno ljubesen do Boga imajo, ſakaj drugi bi, nameſto tvoje ſerze potolaſhiti, ga ſhe le bolj rasdrashili, in nameſto tern, ki te bôde, iſpotegniti, ti ga ſhe le globokeje v' nogo vtisnili.

Nekteri bolniki, ſhaloſtni ali ras-shaleni ſe ſkerbno varjejo toshovati ino ſvoje ſlabo ſerze pokasati; ſakaj to bi v' njihovih ozhéh (kakor je tudi v' reſnizi) ozhitno veliko ſlaboſt, ino pomanjkanje mozhi ino ſerzhuoſti na ſnanje dalo, vender pa prav ſlo ſhelijo, ino s' vſimi umetnimi ovinki beſedo tako oberniti jiſhejo, de bi jih vſak prav iſ ſerza pomiloval, in jih, ne le ſa ſlo pobite ampak tudi ſa poterpeshlive ino ſerzhne derſhal. To je ſareſ poterpeshljivoſt, pa ſlozheſta poterpeshljivoſt, ki drujiga

ni, kakor filno slo premelena ino islišhpana hvalesheljnošt ino prevsetnošt. „Imajo zhašt,“ pravi Apostelj, „to de ne pred Bogam.“ Pravi poterpeshljivez ne toshi zhes svojo terplenje, ne sheli, de bi ga kdo pomiloval, bres ovink, refnizbno ino priprosto od nje-ga govori, in sraven ne sdihuje, ne toshuje, in terpljenja vezhiga ne kashe, kakor je, preneso fizer voljuo, zhe ga kdo pomiluje, to pa ne, de bi ga kdo zhes krish pomiloval, ki ga ne stiska; sakaj v' tim kar na ravnošt pové, de tiga krisha nima, in gšzne tako miren med refnizo ino poterpeshljivoštjo, ker svojo teshavo spozná, vender pa zhes njo ne toshuje.

Per sesikanji, ki se te per poboshnih opravilah ne|bo sognilo, se spomni besed nashiga Gospoda Jesusa: „Shena v' porodi ima shalost, zhe je pa porodila, posabi na njo, savoljo veselja, de je en zhlovek na svet rojen.“ Sakaj v' svoji dushi si nar zhaštitivshi dete zeliga sveta, Jesusa Kristusa spozhela. Prej ko se raszveti ino vleshe, bosh gotovo teshave ino bolezhine terpela, pa serzhna bodi, sakaj so enkrat te bolezhine prestane, potím te zhaka vezhna radošt (narvezho veselje), ker si takshniga zhloveka na svet porodila. Savsim ti bo pa porójen, zhe si ga zhisto v' svojim ferzi ino v' svojih djanjih skas posnemauje njegoviga shivljenja isobrasila.

„Si bolna, tak daruj vse svoje bolezhine ino teshave v' boshjo flushbo, in ga profi, de bi jih s' velikim terplenjam sdrushil, ktero je On sam sa te prestal. Vbogaj sdravnika, jemli rada sdravila, jedi ino druge perpomozhke savolj Bogá, in spomni se na sholzh, kteriga je on is ljubeshni do tebe pil. Sheli osdraviti, de bi mu flushila, ne brani se terpeti, de bi mu pokorfshnost skasala, in perpravi se, zhe je tako njegova volja, xmreti, de bi ga hvalila ino vshivala. „Spomni se, de zhebele, ob zhafu, ko med delajo, od slo britkih selish svoj shivesh dobivajo, in de tako tudi mi nikdar delov vezhe krotkosti ino poterpeshljivošti opravljati, in tudi medu

zkaštitljivih zhednosti bolj delati ne samoremo, kakor zhe kruh britkofiti vshivamo ino v' teshavah shivimo. In kakor je med is timijana (timesa) majhniga pa gorjupiga selifka, narbolj med vsimi, tako je tudi zhednost, ki se v' britkofiti nar ponishavnishih teshav opravlja, nar imenitnishhi med vsimi.

Premishluj vezhkrat s' suotranjimi ozheni svojiga duha Jesufa, krishaniga, goliga, preklinjaniga, opravijaniga, sapusheniga, ino od vsakofhne teshave, shalofiti ino bolezhine stiskaniga, in premishli, de vse tvoje terplenje ni njegovimu nasproti dershati ne po velikofiti, ne po shtevilu; in de vse, kar le sa njega kdaj terpeti samoresh, v' nobeno shtevilo ne pride, proti teshavam, ktere je on sa te preterpel.

Premishli, de so muke (martre) ktire so nekda; muzhenzi prestidi, ino teshave, ktere premnogi ljudje prestojijo, bres vsiga tehtanja vezhi, ko vse, kar ti terpish, ino rezi: Oh! moje terplenje je tolashba, moje bolezhine so roshe, zhe jih terplenu ino bolezhinam tajistih nasproti dershim, ki bres pomozhi, bres tolashenja, bres polajshanja od nekonzhno vezhkih teshav stiskani v' vedni smerti vfahnujejo.

,SHTERTA POSTAVA.

Od ponishnosti v' sunanjim.

„Idi,“ je rekel prerok Elisej k' neki vbogi vdovi, „vsemi na posedvo veliko prasnih posodvi, ino vlij olja v' nje.“ Milost boshjo v' nafhe serza sprejeti, moramo tajiste prasne od vse nezhimurue

hvalesheljnosti imeti. Zhe sidovni fekolizh druge ro-
parfke tizhe sapasi tak slo savrefhi, ino jih oplafhi
s' neko njema lastno ino skrito mozho, toraj ga go-
lobjizhes vse tize ljubijo, ino shivijo bres vse fkerbi
bliso njega. Tako isplafhi ponishnost fatana, in ohra-
ni gnade ino darove svetiga Duha v' nafhih ferzih,
satoraj so tudi vsi svetniki, fofebuo pa kralj vsih svet-
nikov ino njegova prezhaftita mati to imenitno zhed-
nost zeló posebno spofhtovali, ino pred vsimi drugi-
mi zhednostmi ljubili.

Nezhimerno imenujem hvalo, ktero sam sebi
kdo lasti, ali savoljo zhefar, kar ni v' naf, ali sa-
voljo zhefar, kar je fizer v' naf, pa vender od naf
ni; ali sadnizh savoljo zhefar, kar je fizer v' naf ino
nafhe, pa nesaflushi, de bi se tiga kdo hvalil.
Shlahtnost imenitniga rodu, veliko velanje per ime-
nitnih ljudih, spofhtovanje ljudi, so rezhi, ki niso v'
naf, ampak ki v' nafhih dedzih alj v' spofhtovanji dru-
jih ljudi leshe. Eni se napihujejo, de je grosa, ko
na salim konji sedijo, verl kóp (perufhko, pufhliz)
is pifaniga perja sa klobukam imajo, ino so prav
fhtimano oblezheni. Pa kjé je she kdo, de bi to sa
golo neumnost ne sposnal? sakaj ko bi she per tim
kaj zhafti bilo, tak gotovo nikomuri, ne flifhi, ko
konju, tizhu ino shnidarju. In kaj je drujiga ko be-
ba, ki si zhaft od konja, tizha alj fhivanke posodi?
Drugi mislijo, kdo vé, kaj so, ker imajo filne berke,
gofte ino salo raszhefano brado, zhedno israhlane
lase, bele ino mehke roke, urnost ino spodobnost v'
plefu, snajdenost v' igri alj petji; alj pa niso ti vsi
navdarjeni in slo perfmojeni, de s' toljko prasnimi
rezhmi svojo ferzhnost povsdigniti ino svojo zhaft pom-
noshiti ishejo? Drugi hozhejo, de bi jih savoljo ne-
koljko plitviga snanja ves svet spofhtoval ino zhaftil,
kakor de bi moral vsak se od njih uzhati, in jih sa
svoje mojstre dershati; in prav po provizi jih sholj-
fke lesjake imenujejo. Drugi se shopirijo savoljo svo-
je lepote, kakor pavi; in menijo, de ga ni, ki bi se
v' nje ne saljubil. Vse to je prav neflano, prav

neumno ino prevsetno, ino zhaft, ktere si kdo savoljo toljko minjozbiha ino porednih rezhi pervlasti, se imenuje nezhimerna, prasna ino nespametna zhaft.

Kar je v' resnizi dobro, se sposná kakor dober palsam. Palsam se pokufha, ali je dober, ako se po kaplizah v' vodo spusha; pade po tim takim na dnu, in se tamkje vsede, tak ga sa narboljshiga in narshlaktuishiga dershimo.

Ravno tak se da sposnati, ali je en zhlovek v' resnizi moder, vuzhen, visokodushen ino dober; pogleda se namrezh na to, alj se njegove dobre lastnosti na ponishnost ino podloshnost obrazhajo; sakaj v' resnizi dobre so, zhe se tako najde; zhe pa poverh plavajo, in se hozhejo ozhém kasati, po tim so toljko porelnishi, koljkor bolj sunanjiga lishpa ishejo. Bifari (perlni) ki se ob vetru alj gromenju strijo, nimajo drujiga, kakor sunanjo lupino bifarja, snotraj so pa prasni, in nimajo nezha v' sebi; ravno tak imajo zhlovefshke zhednosti, ki is napuha, prevsetnosti ino nezhimernosti is-hajajo, le sunanjo lishbo dobriga, so pa bres jedra, bres musga ino bres terdnosti.

Zhaftljive flushbe, visok stan ino imenitnost so kakor safran, ki lepfhi israfte, bolj ko je teptán. Ni vezh zhaft, lép biti, zhe se kdo sato sam seba ogleduje ino baha, lepota le dopade, zhe se ne kinzhi (zira); suanje tudi tistimu obene zhafti ne pernese, ki je savoljo nje napihnen ino se v' sholjshkiga lesjaka spridi.

Kdor je lahko ras-shalen, zhe se ma savoljo njegoviga stanu dosti velika zhaft ne skashe, si le napravi, de je on s' svojo zhaftjo vred sanizhovan ino safnehovan; poverh she pa rado pride, de ljudje poprafshkujejo, sodijo ino naganjajo (kljubjejo), spodobno spofhtovanje pa odrezhejo; sakaj tak lepa, ko je zhaft, zhe se kakor dar dobi, tak gerda je, zhe se ishe, tirja, ino persiliti hozhe. Kedar se pav ras-shopiri, de bi se gledal, se vshrafhi; mel tim, de svoje lepo perje rasprostri ino kashe, nad drugimi

deli svojiga trupla, in tak od vseh strani pokashe, karkolj gerdiga na svojim truplu imà. Roshe so lepe dokler v' semlji korenino imajo, pa ofahnejo, ako v' roko pridejo. In kakor se tisti, ki spavne jabuke le memo gredé ino od delezh dubajo, od prijetniga duha oshivijo, drugi pa, ki ravno to jabuko od blishej ino dolgo vohajo, omoteni, suspani ino belehni postanejo: tak rasveseljjo zhafti tudi tajiste prav prijetno, ki jih le od delezh ino le memo gredé vohajo, bres da bi se sraven mudili, alj se sa nje gnali, ker si nasproti tajisti, kdor svoje ferze na-nje navéshe in se na njih pase, le oframotenja ino grajanja na njih nashanje.

S' ljubesnjo do zhednosti ino hrepenenjam po nji se nasha zhednost sazhué, in s' ljubesnjo po zhafti ino hrepenenjam po nji se sazhué nasha porednost ino malepridnost. Dufhe, kí so v' refuizi shlahadne, ne bodo dragi zhaf tratile s' nezhimernim jiskanjam visokiga stanu, zhafti ino sunajne visokosti; one druge opravke imajo, sa uni prasen blifh se le postopazhi tergati samogo. Kdor si samore bifarov navlastiti, se ne bo po ostrigah saganjal; in kdor po zhednosti hrepení, ne bo zhafti jiskal: Ref je fizer, de si samore vsak svojo posvetno imenitnost okovariti, in se v' nji ohraniti, bres da bi ponishnost le kolzhkaj ofkrunil, zhe le to vse priprosto ino bres prepira stori.

Sakaj, kakor tisti bogati barantavzi, ki se is Peruanske deshele nasaj v' Europo uvernejo, rasen slata ino srebra, kteriga so si tamkje perdobili, tudi fhe kako opizo (merkevzo) ali papigo s' sebó perpelajo, sato ker je taka rezh tam dober kup, in tudi barko malo obteshí, ravno tako tudi tistim, ki po zhednosti hrepenijo, ni prepovedano, de bi ne smeli svoje posvetne imenitnosti, ino zhafti, ktera jim sa tega voljo flifhi, s' sebó vseti, zhe jih le drugazhi te rezhi prevezh ne mudijo ino motijo, in zhe jim obene prevsetnosti, obeniga nepokoja, prepira ino krega ne naredijo. Vender jes ne govorim tukaj od moshov, kterih imenitnost deshele sadeva, tudi ne od

nekterih posebnih okoljshin, ki velike nastopke imajo; sakaj v' tih okoljshinah mora vsak kovariti, kar mu flifhi, in se mora s' modrostjo, s' premisljam, pa tudi s' ljubesnjo ino perljudnostjo vesti.

P E T A P O , S T A V A .

O d s n o t r a j n e p o n i s h n o s t i .

Vender pa hozhefh, moja Filoteja! de bi te jes na poti ponishnosti she dalej naprej spravil; sakaj kar fim ti do sdaj od nje povedal, je bolj posvetni prekanjenosti kaker ponishnosti podobno. Eni so, ki nekaj nezhejo, nekaj si pa ne upajo milost (gnado) prevdariti, ktere jim je Bog posebno podelil, de bi kjé po tiam ne postali prevsetni alj fami seb sebi dopadljivi; alj v' tim se silno slo motijo. Sakaj, ker po besedah angeljskiga uzhenika (svetiga Tomasha Akv.) nargotovishi perpomozh, se k' boshji ljubesni vsdigniti, v' premishlovanji boshjih dobrot obstoji, tak bomo tudi Boga toljko serzhnivshi ljubili, koljkor bolj njegove dobrote sposnamo; in ker naf verh tiga posebne dobrote bolj spodbodejo, kakor sploshne, tak jih moramo tudi teljko pasnivshi premishlovati. Gotovo, de naf pred boshjim vsmiljenjam nizhefar toljko ne ponisha, ko preveliko shtevilo boshjih dobrot, pa tudi pred boshjo pravizo nizh toljko ne oframoti, ko veliko shtevilo nafhish hudobij. Premisljimo, kaj je on sa naf, in kaj smo mi proti njemu storili; in ker mi svoje grehe po samim premishljujemo, spreglejmo she po samim njegove dobrote. Ne bojmo se,

de naf bo sposnanje boshjih dobrot k' napuhu spodbodlo; de le drugazhi refnize spred ozhi ne sgubimo, de dobro, kar je v' naf, ni od naf. Alj so mu le sato manj lene ino smradlive shivali, ker drago ino dušhezhe orodje kralja tavorijo (nefejo)? „Kaj pa imamo dobriga, de bi ne bili prejeli, in ako smo prejeli, sakaj bi se hotli s' tim prevsetiti?“ Nasprot naf she le shivo spregledanje prijetih gnad k' ponishnosti spodbada; sakaj sposnanje storil, de smo hvaleshni. Ko bi naf pa vender, zhe gnade boshje spregledujemo, kakšna prevsetnost navdala, tak bo kmalo po nji, zhe se osremo na svojo nehvaleshnost ino na svoje grehe in slabosti. Zhe spregledamo, kaj smo storili, ako Bog s' nami ni bil, tak nam bo zelo lahko sposnati, de dobro, kar dopernesemo, niti ne isvira od naf, niti nafhe ni; in tako bo perfhlo, de se bomo fizer svojiga dobriga veselili, to dobro veselje vshivali, per vsim tim pa le Bogu zhaft dajali, ker je On sam sazhetnik vsiga dobriga.

Tak sposnà preblashena Diviza, de je Bog velike rezhi nad njo storil, te sposnanje jo pa vender le kje saoverne, de samo sebe ponisha, in Boga povelizhuje. „Moja dušha,“ sapoje, „povelizhuje Gospoda, sakaj velike rezhi je storil s' meno.“

Toljkokrat rezhemo, de smo golo nizeh, de naf ni drujiga, ko revfhina, de smo smet svetà; kak bi naf pa vfhinilo, ko bi naf ljudje per besedi obdershali, in povfod rasglafili, de smo v' refnizi tak poradni, kakor sami pravimo, de smo. Pazh tak ravnamo, kakor de bi béshali ino se poskrili, pa le sa to, de bi ljudje sa nami tekli, in naf pojiskali; se spakamo, kakor bi hotli narsadnji biti, in na sadnim konzi mise sedeti, sato, de bi s' toljko vezho zhaftjo na spredni konez bili posadeni. Prava ponishnost se ne napové kakor ponishnost, in ponishnih besed nima v' ustah; sakaj ona ni le fkerbna, druge zhednosti skriti, ampak samo sebe bi rada skrila, in ko bi finéla legati, se hliniti, alj blishniga pohujshovati, tak bi she napuhnjeno ino gislavo delala, de bi se le

med takimi deli bolj dobro skrila, ino zeló nesnana ino shegnarna shivela. Jes toraj tako le mislim, moja Filoteja; ali ne govorimo zelo nobenih ponishnih besed, alj jih pa govorimo s' pravim snotravnim obzhtkam, ki se s' nashimi besedi zhisto sedini. Ne ponishajmo nikdar ozhi, zhe ne ponishamo s' njimi tudi serza, in ne delajmo se nikdar, kakor bi hotli nar sadnishi biti, zhe v' refnizi biti nozhemo.

Po tim nauku se je tako sploh ravnati, de po moji misli obeniga isvsetja ni, drugazhi ko bi savoljo perljudnosti bilo, is katire vzhafi komu zhaft pred sebo ponudimo, de si ravno vemo, de jo sprejeli ne bo. V' tim pa ni ne svijazhe ne hinavške ponishnosti; sakaj v' tej okoljshini je priprosta ponudba spredne zhafti le sazhetek zhafti, in ker mu zele zhafti dati ne moremo, ne storimo slabo, zhe mu njen sazhetek damo. Ravno taka je s' nekterimi besedi is spofhtovanja, ktire, zhe ravno prav sa prav niso videti refnizhne, si vender dosti na refnizi mejijo, zhe ta, ki jih isgovori, vender refnizhni namén imà, tajistiga spofhtovati, h' hterimu jih je govoril; sakaj, de si ravno takfhne besede vezh v' sebi imajo, kakor rezhi hozhemo, tak vender s' njimi nezh kriviga, zhe je shega, sploh tako govoriti.

Réf bi pa jes silno rad, de bi nashie besede nashim mislam bile, koljkor mogozhe, enake, sato, de bi se mi povsod ino v' vsih rezhéh po priprosti ino ljubi ravnoserzhnosti ravnali. Zhlovek, ki je v' refnizi ponishen, bi rajshi, de bi mu kdo drug reket, de je reven ino poreden, kakor de se sam pravi; saj besede ne odbija, zhe vé, de ljudje ref tako pravijo, ampak s' zelim serzam poterdi, sakaj, ker sam to terdno vérje, je vesel, de drugi ravno tako od njega mislijo. Koljko jih je, ki pravijo, de snotravnó molituv tim prepustijo, ki so bolj popolni, ker oni niso vredni, se njé dershati, she drugi so, ki terdijo, de si ne upajo, pogosto k' svetimu obhajilu hoditi, ker se ne sposnajo sa dosti vredne, ti pravijo, de se bojijo brumnost ofkruniti, ko bi tudi oni,

toljko poredni ino slabi ljudjé, hotli bramni biti, ino uni se branijo, svoj talent k' flushbi boshji ino svojiga blishniga oberniti, ker, kakor pravijo, svojo slabost dobro poznajo, in se prevseti bojijo, ko bi postali orodje sa eno alj drugo dobro, in de bi kje, ker druge ras-svetijo, sami ne bili pogubljeni. Vse to je svijazbnost ino taka ponishnost, ki ni le kar lasniva, ampak tudi hudobna; fkos katero se podstopijo sprivno in prav svito boshje darove sanizhovati alj saj pod kasanjam ponishnosti fosebno ljubesen sa svoje lastne dosdevke, alj svojo lenobo sakrivajo.

„Posheli suamnje od Boga, ali v' vishini nebes, ali v' globozhini morja,“ je rekel prerok k' malopridnimu Ahazu; ta mu je pa odgovoril: „Jes ne poshelim obeniga, in nozhem skufhati Gospoda.“ Oj ga hudobnesha! alj se ne dela, kakor bi narvezho spofhtovarje do Boga imet, in vender se brani, kakor, de bi ponishen bil, se sa gnado persadevati, h' kateri ga boshja milost vabi. Ali ne ume, de, ako naf hozhe Bog s' blagri obdarovati je gotova prevsetnost; zhe se jim odpovemo: de naf boshji darovi-k' sprejetju saveshejo, in de je ponishnost, se temu, kar Bog sheli, koljkor samoremo, podvrézhi? Shelje nashiga Boga je pa ta, de bi mi bili popolni, de bi se s' njimi sklenili, in ga posnemali, koljkor le samoremo. Prevsetnesh, ki sam na-se savupa, ima refnizhno dosti vsrokov, se bati, kaj sazheti; alj ponishen toljko ferzhnishi, bolj ko se slabiga sposna, in po tej meri, ko sam sebe malo obrajta, ferzhneji postane, ker je zelo svojo savupanje na Boga postavil, kterimu dopade, svojo vsigamogozhnost v' nashi slabosti povelizhati, ino svojo vsmilenje zhes nasho revfhino povikshati. Torej smemo v' ponishnosti ino svetosti s' savupanjem vse sazheti, kar kolj tajisti, ki nafbe dufhe vodijo, sa nash dufhni prid korishniga sposrajo.

„Se modrovati, de to vemo, kar ne vemo, je ozhitna neumnost; in ako se kdo v' kaki rezhi vuzhe-niga dela, od katere je debro preprizhan, de je ne

sastopi, tak je to prevsetnost, de ni sa prenesti; kar mene sadene, bi se sbe notel v' rezeh vuzheniga delati, ktire vém, nasprot bi se pa tudi notel nevedniga delati. Ako ljubesen tako hozhe, ni le kar to nasha dolshnost: de odkrito ino ljubesnjivo blishnimu povemo, kar mu je k' poduzhenju potrebniga, ampak tudi to, kar mu sa potolashik prav dojde. Sakaj ponishnost, ktira zhednost skriva de bi si jih perhranila, jih rada pufi svetiti, kakor hitro ljubesen sapove, de se tako pomnoshijo, povikshajo in bolj popolne postanejo. In v' tim je enaka drevesu, ki na otoku Tilos raste, ki zhes nozh svoje lépe, vertuizam enake roshe sapre, in jih le juternimu fonzu odpre, tak, de prebivavzi tistiga kraja pravijo, de te roshe po nozhi spijo. Sakaj, ravno tak sakriva ino sapira ponishnost nafhe zhednosti ino zhloveshke popolnosti, in jih odpera le sami ljubesni, ktira se lesli, ne kakor zhloveshka, ampak kakor nebeshka, ne kakor sadershanska ampak kakor boshja zhednost, ino je pravo fonze vsih zhednost, ktira jih veselej gospodiniti mora nasprot pa ponishnost, ktira ljubesen sadershuje, nikdar ni prava ponishnost.

Jes bi se notel nevedniga pa tudi ne modriga delati, sakaj; zhe mi ponishnost ne perpusti, se modriga kasati, tak mi priprosti ino ravnoserzhnost brani, se nevedniga delati; in zhe je prevsetnost ponishnosti nasproti, tak je svijazha, saroblenost ino pazhenje priprosti ino ravnodushnosti ravne tak nasproti. In so se tudi nekteri veliki flushavniki boshji nespametne kasali, de bi v' ozhéh sveta sanizhlivi bili, tak jih moramo vender le obzhudovati, pa nikar posnemati; sakaj, gotovo so imeli svoje vsroke, po tako nenavadnih potih hoditi, kteri so jim toljko lasni bili, in so tako zhisto posebni, de si jih nizhe v' isgled obrniti ne smé. David je plesal ino fškakal pred fhkrinjo savese bolj kakor se je po sploh shegi spodobilo, ino sbe mislil ni, de bi se bil nespametniga delal; sakaj ravnal je tako v' vsi priprosti ino bres vsiga kriviga namena, in njegovo

sunajno gibanje je le nesmerno veselje njegoviga serza snanilo. Ko mu je toraj Mihola, njegova shena te sadershanje kakor neumno ravnanje ozhitala, ni bil ras-shalen, zhe se je ravno sanizhovaniga videl ampak je kar naprej svojo refuzizno ino ferzhno veselje na snanje daval; in she veseliga se je skasal, de je savolj svojiga Boga nekoljko sanizhovanja prenesli smel.

Ko bi toraj prešlo, de bi te savoljo del prave ino ferzhne brumnosti sa neumno alj sanizhливо der-shali, bo ponishnost v' tebi storila, de se bosh zhes to sanizhovanje veselila, kteriga nisi ti kriva, ampak tajisti, ki te sanizhujejo.

,S H E ,S T A P O ,S T A V A.

Ponishnost stori, de svojo lastno
niskost ljubimo.

,She naprój grém ino ti rezhem, moja Filotejal de v' vsih rezheh ino po vsih krajih svojo lastno niskost ljubish. Me kjé vprashash, kaj se pravi, svojo lastno niskost ljubiti, tak ti odgovorim, de Latinzi pravijo niskosti ponishnost, ponishnosti pa niskost. Zhe torej preblashena Diviza v' svoji boshji hvallni pesmi pravi, de je Gospod 'na ponishnost svoje dekle ogledal, in de bode ona sa to od vsih narodov ko blashena hvalena, tak hozhe s' timi besedi rezhi, de je Gospod s' milosijo na njeno ponishanje, njeno majhinošt ino niskost pogledal, de bi jo s' gaudami ino nebeskimi blagri napolnil.

Vender je pa zhednost ponishnosti zhifto kaj drugiga kakor nifkost. Sakaj nifkost ni drugiga, kakor majhnost ino nevrednost, ki v' nas tezhni, bres de na to mislimo; zhednost ponishnosti je pa nasproti pravo sposnanje ino prostovoljno obstojenje nafhe navrednosti. Visoki verh ponishnosti obstoji po tim takim v' tim, de svojo nifkost ne le prostovoljno obstojimo, ampak, de jo s'he poverh ljubimo, ino si v' nji dopademo, in to ne kje sato, ker nimamo serzhnosti ino sposnave, kaj je imenitno, ampak, le samo sa to, de bi boskjo svetlost toljko visbje povelizhovali ino blishniga vse vezh ko fame sebe obrajtali. In k' timu te nagovarjam; in de me bosh bolj saftopila, tak vedi, de jih je med teshavami, ki nas sadevajo, nekaj takih, ki nas ponishajo, nekaj pa takih, ki nas store flavovite.

Kder svetiga puhavnika sagleda v' ras-stergani obleki, ki od mrasu dergezhe, tak zhasi njegovo obleko, in njegovo terplenje gre v' serze; naj pa kdo vbogiga rokodeljza, sboshaniga shlahtnika, revno gospodizhno v' taki obleki sagleda, tak ga sanizhuje ino safmehuje; in tako vboshtvo ponisha. Ako menih od svojiga vikfhiga, ali otrok od svojiga ozheta ojstro grajanje poboshno ino pohlevno poslusha, tak to vsak satajenje, pokorshino ino modrost imenuje; naj se pa kak shlahtnik alj kaka visoka gospa proti komu drugimu, ki ji take besede rezhe, ravno tak nosi, tak ne bo te poterpeshljivosti, de si ravno is sgol ljubeshni do Boga pride, nihzhe drugazhi klizal, ko plashnost ino bres-serzhnost. In to je spet terplenje, ki zhloveka ponisha.

Eniga rak je na rami! koga drugiga pa na obrasi; un je kar reven; ta pa reven in s'he poverh sanizhován, safmihovan ino ponishován. Pravim torej, de nimamo kar revshino sa ljubo imeti, kar se s' poterpeshljivosti stori, ampak de imamo poverh revshine s'he ponishanje ljubiti, in to stori zhednost ponishnosti. Dalej so med zhednostmi ene take, de ponishajo, druge pa, de k' zhasi perpomorejo.

Tak so poterpeshljivo, krotko, priprosto ino fama ponishnost, zhednosti ktire otrozi tiga sveta sa poredne ino sanizhlive dershijo, nasproti pa modrost, ferzhnost ino radodarnost zeló visoko zedijo. „So tudi djanja ene ino tajiste zhednosti, od kterih so ene sanizhovane, druge zhidlane. Milodariti ino rashalenje odpuhhati grejo med take djanja. Pervo djanje vsak povsdiguje, drugo pa svet sanizhoje. Mlad shlahnik alj kako mlada gospa si naj bodeta svesta, de bodeta od ljudi svojiga stanu sanizhovana ino slabo opravljana, ako se od rasvujsdanih drushinj ne dasta v' napzhnost sapeljati, ne k' pjanzhovanju, k' fhtimani noshi ino plesu perpraviti; saj bojo she njihovo lepo sadershanje s' imenam hinavshine ali hlinljivosti ogerdili; to krivizo ljubiti, se pravi svoje ponishanje ljubiti. Alj pa postavim: Dolshni smo bolnike objifkovati, poshlejo me pa k' bolniku, ki' je narrevnisthi, po misli sveta je to nekako ponishanje sa me, in to ponishanje bom ljubil; me pa poshlejo k' bolniku imenitniga stanu, tak je to de ponishanje po duhu, ker sraven ni, ne toljko zhednosti, ne toljko saflushenja, in ljubil bom torej tudi to ponishanje. Kdor v' fredi sela pade, imá rasen shkode she saframovanje, in to ponishanje imamo ljubiti. „Saj she pogreshkov je nekaj takih, per kterih ni druge shkode, ko ponishanje, in ponishnost nam fizer ne nalaga dolshnosti, de bi nalash v' take pogreshke padali; to dolshnost pa nalaga, de nimamo zhes vezh shalovati, zhe smo jih vender storili. Med take pogreshke shtejem neke nepremishlenosti, neperljudnosti ino opushenja, kterih se is modrosti ino perljudnosti varvati moramo. „Smo se pa vender prenaglili, ino v' eniga takih pogreshkov padli, tak se moramo tudi v' ponishanje, ktero is njega isvira, vdati, ino ga savoljo svete ponishnosti poterpeshljivo prenesti. „She vezh rezhem: ko bi se jes bil v' jesi ali v' rasmishlenji tako dalezh sposabil, de bi bil kaj nespodobniga rekel tako, de bi bil Boga ino blishniga rasshalil, tak bom to fizer serzhno sgrival, ino tesh-

ko mi bo ta greh padel, tudi si bom persadjal, koljkor bom le samogel, to hudo popraviti; pa ravno tako bom ponishanje, ktero me bo savoljo tiga sadélo, s' ljubesnjo sprejél, in ko se te dvoje lozhiti dalo, tak bi greh is serza sgrival, ponishanje pa v' ponishnosti prenefel.

De si pa ravno ponishanje ljubimo, ki is-haja is pogresfka, vender ne smemo sraven opustiti, pogreshek vrazhati, ki je ponishanje napravil, in fizer s' perpomozhki, ki so pravizhni eno po pameti, sosebno, ako bi is tiga pogresfka hudí nastopki isvirali. Ako bi jes na obrasi kako zhudno rano imel, bom gledal, jo osdraviti, pa vender ne tako, de bi sraven na svoje poprejshuo ponishanje posabil. Sim kaj napzhniga storil, kar pa nikogar ni shalilo, se tudi isgovarjal ne bom; sakaj, de si je ravno kaj napzhniga, pa kmalo samo od séb' mine; torej bi per tim isgovarjanji drujiga namena imeti ne mogel, kakor de bi svoje ponishanje isgovarjal, to pa ponishnost nikdar perpušiti ne more; drugazhi je pa, ako sim is nepasnosti alj nepremishlenosti koga ras-shalil alj pohujshal, tedaj moram shkodo s' refnizhnim isgovoram popraviti, sosebno ako pogreshek dolge naslopke imá, in me sapoved ljubesni veshe, pogreshek satreti. Po všim tim naf pa tudi vzhafi ljubesen veshe, de v' prid blishniga katerimu je nafhe dobro imé potrebno, vzhafi ponishanje odpraviti ishemo; kedar je pa tako, pa moramo med tim, de ponishanje spred ozhi spravimo, tajisto v' lastno duhovno raft v' svoje serze sakleniti ino fkriti.

Ali hozhefh vediti, moja Filoteja! ktero ponishanje je narboljshe? Tisto je, ti prav raslozhuo povém, sa nafho dušho k' nar vezhnimu pridu, Bogu pa nar bolj dopadljivo, ki naf sadene, de na nja ne mislimo, alj ktero je she s' nafhim stanam sklenjeno; ker si ga nismo sami isbrali, ampak ga prejele, kakor nam ga je Bog poslal, ki vselej vse bolj isbere, kakor mi. Ko bi pa mi sami imeli sa isbirati, tak je narvezho smeraj narboljshe; tisto je

pa sa narvezho dershati, ki je nashimu nagnenju narbolj nasproti, zhe je drugazhi po nashim pokli-
zu; sakaj (de enkrat sa vsekrat povém): nasho
lastno isbranje pokasi ino pomanjsha fkoraj vse na-
she zhednosti. O kdo nam bo milost podelil, de bi
vender enkrat s' tistim velikim kraljam rezhi samo-
gli: „Svelil sim si, rajshi v' gospodovi hishi sanizh-
liv biti, kakor v' shotorih gresbnikov prebivati.“
Nihzher tiga ne samore ljublena Filoteja! rasen tisti-
ga, ki je, de bi nas povikshal, tako shivel ino
vmerl, de je v' sanizhovanje ljudi; ino v' sasmeho-
vanje ljudstva postal. Povedal sim ti sdaj eno ino
drugo, kar se ti bo teshko sdelo, ako vse prav prev-
darish; pa le verjami mi, flajshi ti bo, ko fladkor
ino med, ako bofh sazhelda tako ravnati.

,S E D M A P O , S T A V A.

Kako se v' ponishovanji dobro imé
o h r a n i t i i m á.

Hvala, zhaft ino fluv ne bo zhloveku savoljo
kake priproste, ampak le savoljo kake imenitne zhed-
nosti. Sakaj s' lvalo hozhemo koga s' vifokim sa-
popadkam od imenitnosti kakiga posamesniga do-
briga dela navdati, s' zhaftjo mu na snanje damo, de
ga tudi mi vifoko obrajtamo, fluv pa po moji misli,
drujiga ni, kakor neki lish dobriga imena, ki se is-
vfiga spofhtovanja ino povikshovanja skupej svéti,
ker sta spofhtovanje ino povikshovanje euaka shlaht-
nim kamnjam vifoke vrednosti, is kterih, zhe se

fklenejo, fluv kakor slitek is - haja. Ker pa ponishnost tiga ne prenese, de bi sami od sebe kaj veliki-ga mislili, alj de bi hotli kaj vezh biti, kakor kdo drugi, tak tudi ne bo dovolila, de bi bili hvale, zhasi ino fluva lakomuf, ki le imenitnosti, flifhijo. Vender se pa vda nauku modriga, ki naf opomina, de naj sa svoje dobro ime fkerbimo, ker dobro ime ni spofhtovanje savoljo ene alj druge imenitnosti, ampak le savoljo navadne poshtenosti ino pridnosti, ktire nam ponishnost ne prepoveduje na febi sposnati, tudi ne, savoljo njih dober fluv sheljeti. Ref bi se ponishnost sa dobro ime malo menila, ko bi ljubesen bres njega obstati samogla; ker je pa dobro ime lepa podpera zhloveshke drushine, tako de bi ji bres njega ne le v' noben prid ne bli, ampak bi ji bili poverh she savoljo pohujshanja fhkodljivi, tak hozhe ljubesen, ino ponishnost perpufti, de dobro ime shelimo, in de ga fkerbno kovarimo.

In po tim, kakor perje drevja, ki samo na febi malo velja, vender veliko perpomore, ne le drevje lepfhati ampak tudi njegovo mlado sadizhe kovariti ravno tak tudi dobro ime, ki samo na febi nima toljko v' febi, veliko sadene ne le sa lepfhanje shivlenja, ampak tudi sa kovarstvo nafhizh zhednost, in she zeló, ako so she majzine ino rahle. Dolshnost svoje dobro ime ohraniti, ino biti, kar drugi od naf mislijo, spodbada salo ferze možno ino s' prijetno silo k' vsimu dobrimu. Ohraniva, najne zhednosti, ljuba Filoteja! ker so Bogu, velikimu ino narvikshimu zilu vsih nafhizh del dopadljive. Kakor pa ljudje, ki sad perbraniti shelé, nimajo s' tim sadovolj, de ga v' fladkorji ovrejejo, ampak ga she poverh v' posodve saprejo, ki so sa branjenje prilizhne, tak samoremo tudi mi, de si je ravno boshja ljubesen narperva zhvarka nafhizh zhednost, vender tudi dobro ime, ker je k' temu slo hasnovito ino prilizhno, oberniti.

Se pa tak sastopi, de se v' ti rezhi ne smemo zhes vezh gnati, filiti, ino preskerbni biti; sakaj kdor je sa obranjenje svojiga dobriga imena preobzhutliv

ino prekerben, je tistim enak, ki savolje narmanjshe bolesnize sdravila pijejo, ter menijo sdravje kovariti, ker ga vender le ravno s' tim kvarijo, ino do kraja podkoplej. Ravno tako tajisti, ki s' vso prevetliko skerbjo svoje dobro ime obraniti ishejo, poslednizh ob vso zhaft z'isto ino zelo pridejo. Sakaj ta prekerbna obzhutnost stori, de so polni prepira, lastne terme, in de niso sa prenesti, in tak sami podkurijo hudobijo obrekovavzov.

Spregledanje ino sanizhovanje ras-shalenja ino obrekovanja je sploh vse boljše vrazhilo, kakor obzhutnost, prepir ino mshovanje: sanizhovanje zelo potlazhi sopernika, jesa ga she pa le oserzhi. Krokodili shkodjejo le tistim, ki strah pred njimi imajo, in v' refuzi tudi obrekovanje le tistim shkodje, ki se ga bojé.

Nesmerni strah, svoje dobro ime sgubiti, osnajuje, de se na njegovo terdnost malo sanesimo, namrezh, de se nam samim nasho shivljenje dobriga imena vredno ne sdi. Mesta, ki zhes velike reke le lesene moste imajo, so vedno v' strahi, de jim jih bo perva povodnja pobrala; mesta pa, ki so s' sidanimi mostmi previdene, se le nenavadno velikih povodni bojijo. Tako tudi keršufke v' zhednosti dobro vterjene dushe vse napadke hudobnih jesikov sanizhujajo; ki pa same svojo malovrednost obzhutijo, per vsakim doletku nepokojne postanejo. Kdor, moja Filoteja! to ishe, de bi per tebi v' zhafti stal, bo gotovo ob njo perfhel; pa, kdor svojo zhaft per ljudéh isberazhiti sheli, kterim je pregreha zhaft no poshtenje vsela, po pravizi saflushi, do kraja vso zhaft sgubiti.

Dobro ime se ima le sa sunajni napis dershati, ki iskasuje, kjé zhednost prebiva; zhednost mora torej smeraj perva zhaft imeti. Rezhe torej kdo, de si hinavez, ker poboshno shivish alj de si shléva, ker ras-shalenje odpushash, tak ni drujiga treba, ko smejati se. Sakaj, rasen tiga, de takshne sodbe le od neumnih ino malopridnih jesikov pridejo, tudi

zbednosti zelo nikdar opustiti, ino ed njene fiese odstropiti ne smemo, de bi se ravno sraven dobro ime sgrabilo, fosebno, ker sal smeraj pred perjam, to je, snotravno, duhovno blago pred vsakim sunajuim blagam vsakokrat zhišlati moramo. Veliko nam mora sa nafhe dobre ime biti, malika pa vender ne smemo is nja narediti; in kakor ne smemo ozhefa dobriga zhloveka ras-shaliti, tak si tudi nikolj ne smemo persadevati, de bi ozhefu hudobnesha firegli. Brada je lepota na obrasu masha, ino lasji na glavi shene, naj se pa brada is podbradka, in lasje is glave is korenine populijo, in teshko bodo kdaj vezh na novo israflizhe se pale poreshejo alj postrishejo, kmalo se bodo spet obrafli, in fhe le terdneji ino gosteji; kakor poprej.

Ako nam tedej jesiki opravljiuzov, ki so po befedah Davida sbrufhenim fhkarjam enaki, dobro ime poreshejo alj zhisfo postrishejo, bodimo bres fkerbi; sakaj kmalo bo spet vnovizh, in ne le kar tako lepo kakor poprej, ampak shlahtnifhi ino terdneji israfflo. Ako nam pa nafhe pregrehe, nafha lenoba ino nafhe flabo shivlenje dobro ime odvsamejo, potim bo pazh teshko kdaj vezh vnovizh israfflo, ker je is korenine isruto. Korenina pa dobriga imena je dobrotu ino poshtenje, ktera, dokler se v' refnizi v' naf znajde, gotovo zhaft, ktera se ji spodobi, isroditi samore.

Sapustiti moramo tisto nezhimerno tovarfhijo, tiste nepridne fhege, tisto neumno prijasnost, kakor hitro bi nafhimu dobrimo imenu fhkodvati samogle; sakaj boljše je dobro ime, ko jesero prasnih krotkozhafov. Zhe naf pa kdo savoljo opravljanja poboshnih del, savoljo vifhiga persadjenja po brumnosti ino savoljo pota proti vezhnim sakladam sovrashi, obrekuje, alj savoljo tiga gondra in nam kljubje, po tim le pustimo, naj ti pšje nad meizam lajajo, in zhe bodo tudi samogli, flabe mifli od nafhiga dobriga imena narediti, ino tako lafe ino brado nafhiga dobriga flutja poresati ino postrizhi, sej se bo vnovizh spet obrafla, in fhkarje obrekovanja bodo nafhi zhafti rav-

no tako dobro pomagale, kakor vinjek vinški tertj, ktera savoljo njega dober in mnogi sad obilno poshene.

Le vfelej se na Jesufa Krishaniga obrnimo, in hodimo v' savupanju ino priprosti, vender pa modro ino s' premislikam, v' njegovi sveti flushbi; on bo varh nashiga dobriga imena; in naj tudi perpuſti, de nam dobro imé vsamejo, tak nam bo nameſto njega ſhe boljſhiga dal; pa tudi savoljo tiga perpuſti, de v' sveti ponishnoſti rafemo, od ktire je en ſam lot vezh vréden, ko jesero liber zhaſti. Naſ kdo krivizhno obrezhe, tak obrekovanju mirno reſuizo naſprot poſtavimo, zhe po tim obrekovanje pa le napréj gré, pa tudi mi oſtanimo v' laſtnim ponishovanji, in nikdar ne homo dobriga imena bolj okovarili, kakor, de ga tako s' naſho duſho v' boſhje roke poloshimo. „Sluſhimo Goſpodu v' dobrim ino ſlabim ſlutji, de bomo po tim s' Davidam rezhi ſamogli: „Moj Bog! savoljo tebe ſe je ſgodilo, de ſim bil ſaſramovan, in de je oframotenje moje oblizhje pokrilo.“

Od tiga pa vender odvsamem nektire gerde ino nemarne pregrehe, kterih obdalſhenja nihzher terpeti ne ſmé, ako ſe ga le ſuebiti ſamore, kakor tudi nektire perſhone, kterih dobro imé je mnogim ljudém k' raſti v' dobrim potrebno. Sakaj v' takſhni okoljſhini ſe mora po nauku svetih uzhenikov povernjenje dobriga imena mirno iſkati ino tirjati.

O , S M A P O , S T A V A .

**Od krotkosti proti blishnimu, ino od
vrazhb soper jeso.**

Sveta krisma, ktero po apostolskim isrozhili sveta zerkuv per sveti birmi ino per drugim blagoflovenji imeti mora, obstoji is oljkiniga olja ino palsama, ktire dve rezhi med drugim dve preljube zhednosti pomenite, ki ste se v' presveti zhlovezhnosti. Jesusa Kristusa svetile, in ktire je nam zeló posebno perporozhil, kakor de bi moralo nafhe serze narbolj fkos tajiste njegovi flushbi posvezheno ino njegovimu nasledovanju darovano biti. „Uzhite se od mene,“ je rekel, „sakaj krotek sim ino is serza ponishen.“ Popolne naf stori ponishnost proti Bogu, popolne krotkost proti blishnim; palsam, kater kakor sim she rekel, med drugimi mokrotami vselej na dnu pade, pomeni ponishnost; ino oljkinio olje, ki smeraj poverh plava, pomeni prijasnost ino krotkost, ki vse preмага ino vse zhednosti presvetli, ker je rosha ljubesni, ktira, kakor sveti Bernard govori, v' svoji popolnosti zveti, zhe ni le poterpeshljiva, ampak tudi krotka ino prijasna.

Dobro glej, moja Filoteja! de bo ti fkrivni, is krotkosti ino ponishnosti obstojezhi palsam refuizhuo v' tvojim serzu; sakaj ena nar vezbih smotnjav sov-rashnika je ta, de jih dosti le v' besedah ino na lizu te dve zhednosti imá, snotravnih nagibov pa ne prejiskujejo, in se sa ponishne ino krotke fhtejejo, de si ravno nikak niso. To se sposná is tega, de se per vsi svoji sladkasti krotkosti ino ponishnosti, ki se lepe

kashete, vender na enkrat strašno napuhljeni po konzi vsdignejo, ako le na bodezho besedizo alj narmanjše rasshalenje sadenejo. Pravijo, de kdor vrazhbo sa strup, masilo svetiga Pavla imenovano, v' se vsame, ne otezhe, ako je od gada pikujen, zle je le drugazhi to masilo shlahtno; tak naf tudi krotkost ino ponishnost, zhe so drugazhi te zhednosti shlahtne, pred otokam ino vrozhino, ktire rasshalenje rado v' serzi naredi, obvarjete. Ako otezhemo, kedar naf jesiki opravlivzov ino sopernikov piknejo, od jese, nevolje ino napuha, tak je to snamnje, de nafha ponishnost ino krotkost niste shlahtne, ampak vmishlene ino pohlinjene.

Ko je sveti ino kraljevi ozhak Joshef svoje brate domu k' svojimu ozheta nasaj ispustil, jim je le ti nauk na pot dal: „Ne jesite se na poti.“ To tudi jes tebi, moja Filoteja! pravim. To otoshno shivljenje je le popotovanje proti vezhno — frezhnimu; ne jesimo se torej med sebo po poti; hodimo krotko, mirno ino perjasno s' mnoshizo svojih bratov ino spremljavzov. In prav raslozhno ino bres vfiga isvsetja ti povém: Nikolj se ne jesi, zhe je le koljkanj mogozhe, in nikdar se ne daj pregovoriti, de bi jesi duri svojiga serza odperla; sakaj vse priprosto ino bres vfiga sadershka govori sveti Jakob, „de jesa zhloveka ne opravlja boshje praviže.“ Réf se je treba hudimu vstavljati, ino pregrehe podloshnih stanovitno, serzhno, pa vender tudi krotko ino mirno odganjati.

Nizhefar ne vkroti serditiga flona toljko, kakor pogled jagneta, in nizhefar mozh strela toljko ne vstavlja ko ovna. Nikdar ne bo svarjenje, ki je fizer po pameti, pa vender tudi s' jeso dano, toljko opravilo, kakor svarjenje, ki le is same pameti is-haja. Sakaj, ker je umna dusha po svoji naturi pameti podloshna, tak si jo jesa le po fili samore podvrezhi: ako se torej pamet v' tovarfhiji s' jeso dushe loti, tako stori samo sebo soperno, sato ker pride v'

slabi družini tranšiva nad njo. V' veliko zhaft ino pa tolashbo si ljudšiva shitejejo, ako njihovi vajvodš s' mirno drushbo h' njim pridejo; ako jih pa obišhejo v' drushbi armad, naj so armade she tóljko potrebne sa frezho deshele, tak je njihov prihod neprijeten, ino shkodliv; sakaj, naj she tako skerbno na poshteno sadershanje vojakov gledajo, tak vender ne bodo samogli prevarvati, de bi se kaj napzhuiga ne permerilo, kar ljudem teshko dé. Ravno takisto bo, dokler dolgo bo pamet sama gospodarila, ino svoje kasne, svarila ino ozhitbe, de si ravno ojštro ino natanzhno, pa vender mirno delila, vsak bo tajiste s' dobrim ferzam sprejel ino sa pravizhne terdil; naj pa s' sebo kreg, jeso ino togoto perpelja, ktire sv. Augufhtin njene vojshake sove, potim se je bodo sizerbali, pa ne jo ljubili, ino njeno lastno ferze bo s' tim slo škifkano ino tlahzeno. Boljšhi je, pišhe ravno tajisti sveti Augufhtin Profuturu, pravizhni ino drugazhi perpušheni jesi nastop vbraniti, kakor ji ga; naj bo she tako majzena, dovoljiti, ker se, zhe je enkrat snotraj, sa kar bodi isgnati ne da, ker, kakor zeló majzen sadeshzhek nastopi, kmalo pa korenine dobi, in préj, ko na to mišlimo, v' veljko drevo israšte. Samore jesa le eno samo nozh per naf ostati, in zhe zhes njo souze doli gre (kar nam apofstel prepové), kmalo se bo v' sovrafhtvo sprevergla, in hudo bo po tim, se je snebiti; sakaj jesero podpihavzov se bo k' nji perdrushilo, ki ji bodo mozh in raft dajali, ker serditen zhlovek nikdar svoje jese ne dershi sa krivizhno.

Boljšhi je tedaj; persadevati si, de bres jese shivimo, kakor de bi se je smerno ino modro poslušili; ako se naf pa vender le savoljo nafhe nepopolnosti ino slabosti tvegama loti, tak je šboljšhi, jo na enkrat odpoditi, kakor se en zhaft s' njo modrovati; sakaj, ona je she taka, de si, zhe ji le prostorzhek damo, kmalo zel sagrad posvoji, enaka kazhi, ki je kmalo s' zelim truplam škos, kjer je enkrat s' glavo prebódlá. Kako jo bom pa ispodila? me morde v-

prafhafh. — Morafh, moja Filoteja! hitro, kakor se smesi, vender ne nepokojno, in tudi ne s' filo, ampak krotko, vender pa refno fvoje dufhne mozhi sbrati, fakaj kakor ob s-hodeh ni nizh redkiga take viditi, ki s' mezhnim krizham: „Per miru!“ vezhi hrufh naredijo, ko ljudje, kterim tihoto vkasujejo, tak fe tudi vezhkrat pergodi, de mi, ko fitno jeso pofiliti ifhemo, vezhi nepokoj v' nafhim ferzi sproshimo, kakor bi ga fama jesa bila raredila; in ferze, v' tak nepokoj poflavleno, ni v' fitani, vezh febe pregofpodariti.

Po tim mirnim persadjanji ftori, kar je v' fvoji vifoki ftarofiti fveti Augufhtin mladimu fhkofu Avkfiliju fvetoval: „Stori, kar fe mofhu ftoriti fpodobu.“ Ko bi fe ti pa permerilo, kar fe je mofhu po ferzu boshjim pergodilo, ki v' fvojih pfalmih tako govori: „Moje oko je favoljo file moje jese okalneno,“ perbeshi k' Bogu, ino rezi: „Vfmili fe me, o Gospod!“ de bo fvojo defnizo iftegnil, in tvojo jeso vkrotil. Boga moramo tedej v' pomozh klizati, zhe nam jesa naganja, kakor fo ga apoftelni v' valovih burje ino vetrov klizali; in fapovedal bo valovam nafhiga ferza, de fe bodo vlegli, ino velika tihota bo pofiala. „She enkrat te pa opomnim, de molituv foper prizhejozho fitno jeso pohlevna ino mirna, nikdar pa nepokojna biti mora; in to velja od vfih vrazhb, ktire foper ta sleg obrazhamo.

Zhes vfe to, kakor hitro fe savéfih, de fi kaj v' jesi pozhela, hitro popravi ta pregreffhk s' kakim djanjam krotkofiti proti zhloveku, zhes kteriga fi fe rafjesila; fakaj, kakor foper lash vfelej pomaga, ako hitro befedo nasaj vsamemo, kakor hitro fagledamo, de nifmo refnize govorili, tak bo tudi foper jeso vfelej pomagalo, ako na enkrat fkos nafprotno krotkofiti ta pregreffhek popravimo, ker fe kakor prigovor pravi, nove rane loshej sdravijo, (ko faftarane).

Rafen tiga fi tudi ob zhafu mirniga pokoja, v' kterim nikakiga mika k' jesi v' febi ne obzhutifh,

Iep saloshik krotkosti ino dobrote ferza naberi, ino vse svoje dela, majhine ko velike s' narvezho mirnostjo opravljaj. „Spomni se sraven, de nevesta v' vifoki pefmi nima medú kar na jesiku, ampak tudi pod jesikam, to je v' perfah; ino, de nima sam méd ampak tudi mleko; sakaj ravno tak ni dosti, de bi kar nafh jesik, to je nafha beseda fladka proti blishnimu bila, ampak fladke morajo biti tudi nafhe zele perfi, to je. zelo snotranje nafhe dufhe. In ni dosti, de imamo fladkosti medu, ki je ves dufhez; to je prijasnost, kedar smo v' drufhini s' ptujimi ljudmi, ampak moramo tudi imeti prijetnost mleka do nafhah domazhah ino blishnah sofedov; zhes kar se vsi tajisti grosno pregrefhijo, ki so po drugoti angeljzi viditi, doma pa ko shivi slodeji.

DE V E T A P O , S T A V A .

Od krotkosti do famiga febe.

Narlepshi pa s' krotkostjo ravnamo, ako jo na fami febe obrazhamo, de nikdar zhes naf same, in zhes nafhe nepopolnosti ne reshimo; sakaj, de si ravno pamet tirja, de moramo zhes storjene grehe grivengo ino sovrashtvo iméti, tak se vender ta grivenga nikdar ne smé v' rafkazhenje, britkost, ferd ino jeso prevrezhi. In v' ti rezhi jih dosti napzhno ravná, ki se po svoji jesi jesijo, de so se rasjesili, ki so nevoljni, de so nevoljni bili, ino gondrajo, de so gondrali, sakaj ravno s' tim redijo ino obdershujajo v' svojim ferzi jeso; in zhe se ravno vidi, de

druga jesa prvo jeso isganja, tak vender ta druga jesa sa drugiga ni, kakor, de per nar prvi perloshnosti novi jesi duri odpre in ji pot naravna, de niz od tige ne rezhem, de ta jesa, ta togota ino raskazhuast famiga do sebe le napuh sa svoj zilj ino lastno ljubesen sa svoj sazhetek ima, ki je nepokojna ino huda, de naf she nepopolne vidi.

Nafhe sovrashtvo do storjenih grehov mora torej mirno, pokojno ino terduo biti, sakaj, kakor sodnik hudobne vse bolj prav shtrafa, ako pametno ino mirno sodbo zhes nje sklene, kakor de bi jih v' jesi ino togoti obfodil, ker, zhe v' jesi sodi, ne shtrafa hudobijo kakorshna je, ampak kakorshen je on sam, tako tudi mi sami sebe vse bolj prav shtratamo skos mirno ino stanovitno grivengo, kakor skos bridko, togotno ino serdito kfanje, kteriga ne obudavljamo toljko po velikosti greha, kakor po nagibu svojiga nagnjenja. Tak se bo postavim, tajisti, ki zhislost sosebno ljubi, savoljo narmanjshiga pregreshka, ki se mu je zhes to zhednost permeril, neisrezheno sam zhes sebe jesil, nad velikim opravljanjam, s' kterim se je soper blishniga pregreshil, se bo pa le laejal. Nasproti se bo pa tisti, ki opravljanje sovrashti, zhes narmanjshe godernjanje proti blishnimu jesil, pa nezhi porajtal na veliko prelomljenje soper zhislost. Takshnih perpetilj je dosti. Vse to pa od tod pride, de taki ljudje ne sodijo svoje vesti po pameti, ampak po naklonu svojiga serza.

Verjami mi, moja Filoteja! de kakor pohlevno ino preferzhno opominvanje ozheta veliko vezh zhes otroka samore, in ga vse bolj k' poboljšhanju spodbode, kakor njegova jesa ino togota, tako tudi nafhe serze, oko se je pregreshilo, ino mu mi njegov pogreshek s' krotkostjo ino pohlevnostjo ozhitamo, mu vezh pomilovanja kakor jese pokashemo, vse vezho grivengo obzhutilo ino bolj globoko presunjeno bo, kakor bi raskazhena, serdita ino nagla grivenga kedaj storiti samogla.

Ko bi jes, postavim, ljubezho sheljo imel, ne v' pregreshek nezhimernosti pasti, in bi bil vender le globoko padel, bi ne ozhital svojimu serzu nja pregreho s' tim le besedami: Ali nisi gerdo ino nemarno, de si se po toljkih fklepih vender pustilo v' nezhimernost sapotegniti! Vsemi konez v' svoji framoti, in ne povsdigni mi vezh kdaj svojih ozhi proti nebesam, ti slepo, neumno, golufno ino svojimu Bogu nesvesto serze! — alj s' zhem drugim takim; ampak jes bi ga s' pametnimi besedi in kakor s' pomilovanjam tako le nagovoril: Vsdigni se, revno serze moje! glej v' jamo sva padla, ktere sva toljkokrat fklenila, se isogibati. O, vsdigniva se, sapustiva jo na vselej! sdihujva k' boshji milosti, ino imejva terdno savupanje, de nama bo pomagala, v' prihodno bolj stanovitnim' biti; in podajva se spet na steso ponishnosti nasaj. Le serzhno! bolj fkerbna bodiva odslej; Bog naj bo podpiral, ino terdna bova; — in po tim ozhitanji bi jes refnizhni ino terdni fklep storil, nikdar vezh v' ta pregreshek pasti, in bi k' timu prave perpomozhke, in tudi svetovanje svojiga duhovniga vodnika obrazhal.

Bi pa vender kdo najdel, de s' tim krotkim ozhitanjam svojiga serza dohki ne omezha, tak sna fizer ojtremeje ozhitanje ino mozhneje opominvanje v' to obrniti, de bi svoje serze k' vezhimu framovanju nagnil, vender pa naj po tim ojstrim ravnanji s' krotkejim opominanjam sklene, ino naj svojo shalost in ferd s' ljubesnivim ino fladkim savupanjem na Boga iskonzha, kakor tisti velik spokornik, ki je, veliko shalost svoje dushe gledaje, jo s' timi besedi pokrepzhal: „Sakaj si shalostna, moja dusha! in sakaj me motish? Savupaj na Boga, sakaj, fhe ga bom hvalil, njega veselje mojiga obljizhja, svojiga Boga!“ Vsdigni torej svoje serze, ako je padlo, mirno ino krotko, ino se ponishuj savoljo sposnanja svoje revfhine globoko pred Bogam; in se zhes svoj padez, kar nizh ne zhudi; sakaj per tim se ni nizh zhuditi, de je bolesen bolana, flabost flaba, ino

revfina revna; vender pa obshaluj is vfe mozhi rasshalenje, kteriga si Bogu storila; obudi veliko ferzhnost ino savupanje na njegovo milost, in stopi vnovizh na fteso zhednosti, od ktire si odstopila.

DE ,S E T A P O ,S T A V A .

De svoje dela s' fkerbnostjo, vender bres prenagljivosti ino bojezhnosti opravljati moramo.

„Skerbnost ino pridnost, s' kterimi svoje dela opravljati moramo, se od fkerbi, bojezhnosti ino prenagljivosti zhisto raslozhite. Angelji fkerbijo sa nafhe svelizhanje ino to fkerbnost s' veliko pridnostjo opravljajo, pa vender savoljo tiga uifo ne v' fkerbi, ne bojezhi, ne prenagljivi, sakaj fkerbnost in pridnost flifhijo k' njihovi ljubesni, fkerbi pa, bojezhnost ino prenagljivost bi bile njihovimu svelizhanju zhisto nasproti, ker se fkerbnost ino pridnost s' miram ino pokojam duha sdrushiti daste; ne pa tako fkerb ino bojezhnost, fhe manj prenagljivost.

Bodi torej fkerbna ino pridna v' vsih delih svojiga pokliza, moja Filoteja! sakaj Bog, ki ti jih je isporozhil, hozhe, de jih s' veliko fkerbnostjo opravljash; vender pa zhe je drugazhi mogoze, ne bodi bojezha ino preskerbna, to se pravi, ne sazhi jih s' nepokojam, bojezhnostjo ino s' naglizo, ino ne presheni se v' delu, ker vfako prenagljenje pamet ino

prefodik moti, ino naf vstavlja, rezh, ktire smo se s' prenaqlenjam perjeli, dobro iskonzhati.

Ko je nafh Gospod Marti ozhital, ji je rekel: „Marta, Marta, ti si fkerbna, in se shenefu sa veliko rezh!“ Vidish! ko bi bila kar fkerbna, bi se ne bila gnada; ker je bila pa bojezhna ino nepokojna, se je prenaqlila in je smotena postala. In savoljo tiga jo je Gospod kregal. Vode, ki pohlevno po ravninah tezhejo, nefejo velike ladje ino dosti blaga, in desh, ki pohlevno na travnike pada, jih stori rodovitne na travi in jagodih; reke pa ino derezhe vode, ki v' velikih valovih hruhfijo, pokonzhajo blishne okoljze, in ne veljajo sa kupzhovanje, de bi po njih vosili, ravno tak nalivi ino plohe hudo fhkodo po polji ino po travnikih naredé. Nikdar ni delo, ki se prenaqló opravlja, dobro ofkerbleno.

„Se sheni, pa se ne presheni (Tezi pozhasi)“ je star pregovor. „Kdor jo vliva,“ pravi Salomon, „je v' nevarnosti pasti ali se sadeti.“ Dosti hitro delamo, zhe dobro delamo. Zhmerli vse vézhi hrup napravijo, ino so veliko naglishi ko zhebele, vender le kar vojfk naredé ne pa medu; tako tudi tajishi, ki s' fklezhimi fkerbmi ino s' hrupezho delavnostjo delajo, ne opravijo, ne dobro ne veliko. Komarji nam niso nadleshni savoljo njih mozhi, ampak le savoljo njihove mnogosti; tak naf tudi velike opravila ne motijo toljko, ko male, zhe jih je veliko. „Sprejmi torej dela, po vershi, kakor nastopijo, mirno, ino ishi jih po vershi, kakor pridejo, opraviti. Sakaj, ko bi ti hotla vse na enkrat, alj vse krisham ofkerbeti, potim bi se toljko s' njimi trudila, de bi se vpehala ino pod njih tesho opefhala, bres de bi kaj opravila.

V' vsih svojih delih se vpiraj le na boshjo previdnost, in le fkos njo se naj vse fkonzhá, kar si sazhela; ravno tako si pa tudi persadevaj, de bosh v' vsi krotkosti tudi storila, koljkor samorefsh; po tim si pa bodi svesta, de, zhe je bilo tvoje savupanje

terdno, tudi sa tebe vse dobro istezhe; naj se tebi dobro alj slabo dosdeva.

Majhinim otrokam enako, ki se s' eno roko sa svojiga ozheta dershijo, med tim de s' drugo per germovizhjih jagode alj malino tergajo, primi tudi ti, med tim, de si s' eno roko blago tiga sveta sberafh alj ofkerblujesh, s' drugo roko vselej nebeshkiga Ozheta, in vzhafi gorj k' njemu poglej, jeli mu je tvbj opravik dopadljiv. In le vari se, de njegove roke ino njegove brambe ne ispustish, ali menish, de bi bres njega vezh nabrala alj samogla. Sakaj, zhe te ispusti, she stopinje ne bosh vezh storila, de bi se ne sadela alj padla. Alj, de s' drugimi besedi rezhem, moja Filoteja! ako imafh navadne opravila alj dela ofkerbeti, per kterih ni posebne pashke ino vpehanja treba, tedaj glej vezh na Boga kakor na delo. „So pa opravila bolj imenitne, tako de vso tvojo pashko potrebujejo, tedaj pa le vzhafi vmes povsdigni svoj pogled k' Bogu, kakor ladjárji na morji, ki, de bi spet ua suho pribli, vezhkrat na nebo ko na morje pogledajo, po kterim se vosijo; in tak bo Bog s' tebo, v' tebi ino sa tebe delal; ino tolashba te bode po delu krepzhala.

EDNAJ, STA PO, STAVA.

O d p o k o r f h i n e.

Le ljubesen je, ki popolnomaš došeshe, pa pokorfina, zhištoš ino vbošhtvo so te prave tri pomagavke, ki jo došezhi pomagajo; pokorfina daruje nafhe serze, zhištoš nafho telo, in vbošhtvo nafho premoshenje ljubesni ino flushbi boshji. To so tri mladike duhovniga krisha, vzeplene vender vse tri na fhterti, ki je sveta ponishnost. Ne rezhem tukaj nizhefar od tih treh zhednost, kar oblubo sadene, s' ktero se jim saveshemo, ker to le osebe (perfhone) kakiga reda (ordna) sadene, tudi ne, kar sadene priproste oblube od njih; sakaj, de si ravno obluba vřim zhednostam obilniřhi gnade ino saflushenja peridobi, tak vender ni potrebno, de bi se jim řkos oblube savesali, zhe smo jim le drugazhi vdani. In zhe ravno, posebno po zhařtitlivi (ozhitni) oblubi, zhloveka na pot popolnosti spravijo, tak je vender, sa došego popolnosti she dořti, de jih sploh ispolnujemo, ker je med potam k' popolnosti ino samej popolnořtjo velik velik raslozhek; tak je vřak, ki v' duhoven řtan alj duhoven red řliřhi, na poti popolnosti, sa to řhe pa ne popolnoma, kakor ře, de bi tak ne, vezhkrat viditi samore. Persadevajva si torej, moja Filoteja! de te tri zhednosti, po tim, ko najin pokliz perpuřti, dobro dopoliva, sakaj zhe naj ravno na pot popolnosti ne pořtavijo, tak naj vender peljajo k' sami popolnosti; po vřim tim smo tudi vři od kraja dolřhni, te tri zhednosti ispolno-

vati, de si jih ravno niso vsi enako izpolnovati dolžni.

Dvojna je pokorshina, ena je potrebna; druga je prostovoljna. Po potrebni pokorshini si dolžna svojim duhovnim naprejpostavljenim, papeshu, škofu, fajmofstru, ino njihovim namestnikom pokorna biti, kakor tudi deshefkim naprejpostavljenim, svojimu vajvodu (zesarju) ino gosposkam, ktere oni zhes deshele postavijo, pokorna biti morash sadnizh hifhni gosposki, svojimu ozhetu, svoji materi, svojimu gospodarju, svoji gospodinji. To pokorshino imenujemo potrebno, ker se nihzher ti dolshnosti, svojim naprejpostavljenim pokoren biti, odrezhi ne smé, ker jim je sam Bog po raslozhnosti stanu oblast dal, nam vkasovati ino sapovedovati. Vbogaj torej vsako njihovih povelj, sakaj to je dolshnost ino potrebnost, vbogaj pa, zhe hozhefh popolna biti, tudi njihove svéte, ino zhe ljubesen ino modrost drugazhi ne svetujete, tudi njihove shelje ino nagnjenja. Vbogaj jih, zhe ti sapovejo jesti, alj si kak kratek zhaf narediti, sakaj, zhe se tudi vidi, de bi ne bila kaka posebna zhednost v' takih rezheh vbogati, bi bil pa vender velik pogreshek, ako bi ne vbogala.

Vbogaj v' rezheh, ki veljajo vse eno; ako ti postavim, sapovejo, to alj uno opravo oblezhi, po tim alj unim potu iti, peti alj molzhati; in velike hvale vredna je ta pokorshina. Vbogaj v' teshkih, neprijetnih ino teshavnih rezheh, in tvoja pokorshina je popolnoma. Vbogaj poslednizh s' krotkostjo bres vsiga isgovarjenja, hitro bres odlashka, veselo bres zhmernosti ino is ljubesni do tistiga, ki je is ljubesni do nas pokorn postal do smerti krisha, in ki je, kakor sveti Bernard govori, „raj hotel shivlenje kakor pokorshino sgubiti.“

De se bofh navadila, lahko svojim rapréjpostavljenim pokorna biti, podavaj se rada v' voljo tajistih, ki so tebi enaki, ino vdaj se njihovim dosdevkam v' vsih rezheh, ki niso hudobne, in sizer bres vsiga prepíra ino lastne terme; štori tudi rada to, kar tvoji

podloshni shelijo, dele pamet perpušti, in vari se, jih s' oblastjo gospodariti, dokler dolgo so dobri.

Slo se moti, kdor méni, de bi kakor menih alj nuna lahko pokorn bil, ako se brani, tistim pokorshino skasati, ktire je Bog mu naprejpostavil.

Prostovoljno pokorshino pa tisto sovemo, v' ktero se kdo is lastniga isvolenja saveshe, in ktire nam nihzher ne nalaga. „Sploh si nihzhe ne isvolji svojiga vajvoda (zesarja), tudi ne fhkofa, tudi ne ozheta ino mater, in she vselej ne svojiga fosakonfkiga; s' isvolimo si pa fami svojiga spovednika ino dufniga vodnika. Alj se pa kdo, kedar si ga isvoli, s' obljubo mu v' pokorshino saveshe, (kakor beremo, de se je sveta Teresija rasen ozhitno obljublene pokorshine do vikfhih svojiga reda (ordna) she s' priprosto obljubo k' pokorshini do patra Grazjana savesala), alj se bres obljube pod pokorshino kakiga zhloveka podá, tak se ti pokorshini pravi, de je prostovoljna, ker is nashe profte volje, is nashiga lastniga isvolenja is-haja.

„Sploh moramo vsakimu naprejpostavljenimu, kar oblast sadene nam sapovedovati, pokorni biti. Pokorni moramo biti vajvodu v' vsih rezheh, ktire dershanje deshelne shegurnosti ino druge ozhitne naredbe sadenejo, duhovnim naprejpostavljenim v' vsm, kar duhovno vladanje sadene; starisham, gospodarjam, fosakonfkim v' vsih hifhnih opravilih; spovedniku ino dufnimu vodniku v' posebni vodbi nashe dushe.

Pusti si vse dela poboshnosti, ktire imash opravljati, od svojiga duhovniga ozheta naprejpisati; to bo storilo, de bodo vse vezh vredne, ino s' dvojnoj dobrotoj ino gnadoj obdelene; eno she imajo fame v' febi, ker so brumne, drugo dobijo skos pokorshinost, ktera jih je naloshila, ino skos ktire mozh se bodo opravljale. Blagor pokornim; sakaj nikdar ne bo Bog perpustil, de bi si sajfhli.

DVANAJSTA POSTAVA.

De je zhiſtoſt potrebna.

Zhiſtoſt je lilija vſih zhednoſti, ino povsdigne zhloveka ſkoraj do angeljov; nizh ni lepiga, ko le ſavoljo ſnage, ſnaga zhloveka je pa zhiſtoſt. Pravi ſe tudi zhiſtoſti, de je poſhtenoſt, ino njeno ohranjenje ſe imenuje zhaſt; tudi ji pravimo, de je bresmadeshnoſt, in njej naſprotni pregrehi, popaka. S' kratkoma, ima to vſo poſebno flavo, de je nar lepſhi ino nar ſvetlejſhi zhednoſt duſhe ino teleſa.

Nikdar in nikolj ni perpuſheno naſhe teló v' kaj ſi bodi ſa eno nezhiſto veſelje oberniti, kakor v' pravizhni ſakonſki ſaveſi, ktire ſvetoſt po pravizhnim povrazhili pogreſhek popravi, ki ſi hladnoſti ſi-haja. Pa zeló v' ſakoni ſe mora zhiſta miſel ohraniti, de, zhe ravno v' iſpolnovanji tajiſte kaj neſpodobniga leſhi, vender volja zhiſta ino ſnaſhna oſtane.

Zhiſto ſerze je kakor biſariza, ki niti kaple vode ne ſprejme, ako ne pađe od neba; obeniga meſeniga veſelja ne ſamore vſhiti, raſen v' ſakonſki ſaveſi, ktira je ſi nebeſ iſporozhena. Sunaj ſaveſe mu ſhe ni perpuſheno v' proſtovoljnih ino poſtajozhkih meſenih miſlih na to miſliti.

Kar ſadene prvo ſtopnjo te zhednoſti, tak ſe varji, moja Filoteja! pred vſako prepovedano hladnoſtjo, naj ſi bo, ktira hozhe; prepovedana je pa vſaka ſunaj ſakona, ino zeló v' ſaveſi ſakonſki ako je ſapovedam ſakonſkim naſproti.

Kar ſadene drugo ſtopnjo, ſi prepověj, koljkor je kolj mogožhe, vſako nepotrebno raſveſelenje, zhe je tudi perpuſheno.

Kar sadene tretjo stopnjo, tak si ne naveshi svojih obzhtkov na sporozhene ino vstvarjene fladi v' sakonu; sakaj, de si ravno so v' zilj in konez svetiga sakona potrebne, tak se vender ferze in misel na nje nikdar navesati ne smé.

Po tim pa tudi nikogarja ni, de bi mu ta zhednost filno slo potrebna ne bila; ki v' vdovskim stanu shivijo, potrebujejo možno serzhne zhifosti, ki ne sovrashi kar prizhejozhnih ino prihodnih perloshnost, ampak ki se tudi mislam vstavlja, ki se lahko savoljo spomina na perpusheno veselje pretezheniga sakona v' glavo vladijo; in torej so takshni sa nezhiste nagibe bolj pripravni. Satorej obzhuduje sveti Augufhtin zhifoto svojiga ljubleniga Alipa tako slo, ki je mefene fladi sovrashil in si jih popolnoma is misli spravil, de si mu ravno v' njegovi mladosti niso nesnane ostale. In ref., kakor se popolnoma sdravo ino srelo sadje v' flami, v' pesku, tudi v' svojim lastnim perji ohraniti da, ofkrunjeno sadje se pa skoraj nikak ne obvarje, ako se ne povreje v' fladkorji ino medu, tako se tudi zhifto nepokvarjena zhifost da lahko ohraniti s' enim ino drugim perpomozhkam; nizhefarja pa ni, kar bi pokvarjeno ino ofkrunjeno zhifost obvarvati samoglo, rasen brumnosti, ki pa prav velika mora biti, in ki je, kakor sim she vezhkrat rekel, fladkor ino med ferza.

Mladini je priproste ino prav natanzhne zhifosti potreba, tako, de vsako radovedno misel is svojiga ferza odshene ino s' resnim sovrashtvam vsako nezhisto veselje sanizhuje, ki v' resnizi vredno ni, de bi ga ljudje posheleli, ker so ofli ino svinje bolj pripravne sa-nj, kakor oni. Varvati se torej morajo le té zhifte dushe, de ne bodo nikdar dvojile, de je zhifost vse in vse boljshi, kakor vse, kar ji je nasproti. „Sakaj sovrashnik,“ pravi veliki sveti Hieronim, „drashi divishke ljudi slo slo k' poshelenju, flad okufiti, ino jim jo vse boljshi ino veselshi naprej postavlja, kakor je, kar jim veliko nepokoja napravi, ker si nesnano rezh toljko prijetno mislijo.“ Kakor

pa vefha, plamen sagledàje, radovedno okolj nja léta, okusiti, ali je tudi fladek, ker je tak lep, ino od te misli gnana, ne neha, dokler se v' nja spuští, in se per pervim naletu osmódi: tak se tudi vezhkrat puští mladina od golufne ino hudobne shelje po plamenu mefene fladi prijeti, de po mnogoterih radovednih mislih sadnihz svojo pogubo v' nji najde; v' katerim pa bolj neumno ravna ko vefha, sakaj vefhe si lahko mislijo, de je ogenj fladek in prijeten, ker vidijo, de je lep in svétel, mladina pa vé, de je to, kar jifhe, nespodobno in neposhteno, in per vřim tim vender ne nehà visoko vrednost na neumno ino shivinsko fladnost polagati.

Kar sakonske posebej sadene, tak jim je, (kar se pa, de bi tak ne, vse premalo prevdari) zhistost slo slo potrebna; ker njihova zhistost ne obřtoji v' popolnim sdershanji, ampak le v' pravizhni smernosti. Kakor je pa, po moji misli, sapoved: Jesite se, pa nikar ne greřhíte, veliko teshji, kakor zelo nezh se ne jesite; in je loshej, se jese sa vřim sdershati, kakor ji prave menike vřtavljati, tak je tudi loshej, se mefene fladi savřim sdershati, kakor jo med meniki smérnosti ohraniti. Ref imà posvezhena prořtost sakonskiga řtanu sořebno mozh, ogenj posheljenja pogasiti; pa flabost tih, katerim je dana, lahko od perpuřhenja v' rasvusdanje, ino od pravize v' krivizo sajde.

In kakor se bogatini najdejo, ki ne kradejo is potrebe, ampak is lakomnosti, tak tudi sakonskih ni malo, ki se s' samo nesmérnostjo ino s' greřhuim posheljenjam pregreřhijo, de si ravno po pravizhuim perpuřhenji sebi savesaniga imajo, s' katerim bi samogli ino morajo sadovoljni biti; ker je njih posheljenje hitrimu plamenu enako, ki semtertje divja, vse poshgé, in nikjer ne obřtoji.

Smeraj nevarna rézh ostane, mozhne sdravila piti, sakaj zhe se vezh vsame, kakor je treba, in zhe niso prav napravlene, tak ne bo nikolj bres velike řhkode. Savesa sakonska je bila sapovedana,

in nekaj tudi sa perpomozhek soper hotivnost namenjena, in ref je prav dober perpomozhek soper njo, per všim tim pa vender možno sdravilo, ki torej lehke fhkodje, ako se s' njim prav pametno ne ravna.

Rasen tiga se dostikrat nakljuzhi, de savoljo marfkakiga opravka alj savoljo dolgih bolesni savesani vsak sebe biti morajo. Torej je savesanim dvojne zhistosti potreba, ene savoljo popolne sdershnosti, ako so, kakor sim rekel, eden od drugiga; druge, smernost med febó imeti, ako so po navadno fkupej. „Sveta Katarina is Siéne je med pogubljenimi veliko dufh vidila, ki so grosne muke (martre) terpéle, ker so svetost sakona ofkrunile, in sizer ne savoljo velikosti greha, pravi ta svetniza, ker ste vbijanje ino preklinjanje Boga sbe vse huje pregrehe, ampak savolj tiga, ker tisti, ki take grehe délajo, si obene vesti is tiga ne storijo, ino dolgo v' njih ostanejo.

Vidish tedej, de je zhistost všim stanovam potrebna. „Imejte mir s' vsakim,“ pravi apostel, „ino svetost, bres ktire nihzher Boga gledal ne bo.“

Pod svetostjo se pa po raslaganji svetih zerkvenih ozhetov Hironima ino Krisoftoma, zhistost sastopi. Ne, ne, moja Filoteja! bres zhistosti nihzher ne bo Boga gledal, nihzher ne bo v' njegovih svetih fhotorih prebival, kdor zhistiga ferza nima, in kakor Isvelizhar sam govori: „Pfi in nezhistniki bodo is njega saperti.“ Blagor njim kí so zhistiga ferza, sakaj oni bodo Boga gledali.

TRINAJSTAPOSTAVA.

Nauki, zhiſtoſt ohraniti.

Bodi prav slo urna, se vsake perloſhnoſti, ktira k' meſeni hladnoſti vabi, isogniti, ſakaj ta ſleg ſe poloti zhloveka, de ne miſli na-nj, in ſazhetek, ki zeló malo v' ſebi imá, imá hude hude naſtopke. Smeraj loſhej ſe mu je isogniti, kakor ſe kdaj ſavſim od njega iſſdraviti.

Zhloveſhke teleſa ſo poſodvam is ſtekla (glasha) narejenim ſlo enake, kterih ne mormo noſiti, de bi ſe ena v' drugo ſadevale, zhe nozhemo, de bi ſe nam ne pobile, enake tudi ſadju, ki, zhe je ravno bres vſe rane, kmalo madesh dobi, ako ſe eno drugiga dotika. „Saj ſhe voda, naj bo zhiſta kakor lozhe v' kaki poſodvi, ne bo vezh ſa piti, kakor hitrokaka ſhivad do njé pride. Ne perpaſti nikdar, moja Filoteja! de bi ſe te kdo alj is nerodnoſti, alj kar is ſhule (ſhpafa) alj le is prijaſnoſti, doteknil, ſakaj ko bi ravno ref s' takim pezhanjam, ki je bolj neſpametno kakor hudobno, zhiſtoſt zeló nepokvarjena oſtala, tak je vender le ſhkodlivo, ino roſhi zhiſtoſti njeno ſhivnoſt ino prah zveta odvsame, neſpodobno ſe pa dotikati puſtiti, ſe pravi, zhiſtoſt do kraja podkopati.

Zhiſtoſt ſtanuje v' ſerzi, imá pa telo ſa ſvojo vlaſt. Satorej ſe ſamore ſgubiti ſkos vſe ſunajine pozhutke teleſa, kakor tudi ſkos vſe miſli ino ſhelje ſerza. Nezhiſtoſt je, nezhiſte rezhi gledati, poſluſhati, govoriti, duhati ino tipati, ako ſe ſerze tiga veſeli. Apoſtel to vuzhi s' kratkimi beſedi: „Nezhiſtoſt ſe med vami ſhe imenovati ne ſmé.“ Zhebele

fe ne le merhe ne dotaknejo, ampak she pred vsakim smradam beshijo, ki od ondod pride, in ga slo sovrashijo.

Nevesta v' visoki pesmi imà roke, is ktirih mira kaple, ki strohnenja ino gnjilosti prevarje; nje uftni-ze so s' sveskam sklenjene, lepoto ino framoshlivoft v' njenih besedah pomenivfhi; njene ozhi so golobizh- ne ozhi savoljo njihove snashnosti, njene ufhesa s' slatimi trakzi prepletene, v' snamnje njene zhistote, njenin nos je Libanonfkimu zedru podoben, kteriga les nikdar ne strohni. Taka mora biti zhistà dusha, snashna ino framoshлива v' rokah, aftuizah, ufhesah, ozhéh ino na zelim shivoti.

Semkaj flifhi tudi beseda, od ktere ftari uzhe- nik Kafijan perpoveduje, ino ktero je is uft svetiga Basilija flifhal, ki je sam od sebe perpovedaje en-krat tako le djal: „Nevém, kaj je shenfka, pa ven-der nisim divifhki.“ Ref se zhistoft toljkofino sna sgu- biti, koljkorfna je nezhistoft, ktira, po tim, ko je vezha alj manjshi, zhistoft oflabi, orani alj vmori.

So nektire nepremifhlene, neumne ino mefene prijasnosti ino perpushenja, ktire fizer prav sa prav zhistofti ne rasranijo, ki jo pa vender oflabijo, omak- nejo ino njeni lepi belóti lifh odvsamejo. So she tudi druge prijasnosti ino perpushenja, ki niso le kar nepremifhlene, ampak pregrefhne, ne le kar neum- ne, ampak nespodobne, ne le telefne ampak tudi me- fene; in s' timi se zhistoft vsaj slo orani ino pokvari, pravim vsaj, ker tudi vmerje in popolnoma konez vsame, zhe te hudobne neumnosti sadno mozh me- fene fladi v' telefonu obudijo; in zhistoft she nevred- nifhi, gerfhi ino nefrezbnifbi s' tim konez vsame, kakor fkos kurbanje, preshestvo ino kervone framnost, ker so te sdaj imenovane gnufobe le grehi, une pa, kakor Tertuljan v' bukvah od zhistofti govori, posha- fti, hudobije ino pregrehe. In take misli je Kafijan ravno tako, kakor jes, de sveti Basili, od take po- shafsti méni, ker sdihuje, de divifhki ni; sakaj jes mislim, de on s' tim besedi le hude ino fladne misli

méni, ktere, de si mu ravno niso telefa omadeshovale, so pa vender mu serze ofkrunile, nad kteriga zhiftoftjo lepe dushe toljko fkerbno zhujejo.

Ne prijasni se nikdar s' nezhistimi ljudmi, fosebno zhe fo tudi neframni, kokor fo skoraj' vfelej, sakaj, kakor kosli, ako se fladkih jedrov s' svojim jesikam dotaknejo, njih fladkoft v' grenkobo spremeni-jo, tako tudi tisti nezhisti ino smradlivi ljudje fkoraj s' obenim zhlovekam ne govorijo, naj bo svojga alj drugiga spola, de bi njegovo zhiftoft kakor si she bodi, ne flabili; basiliskam enako imajo strup v' svojih ozheh, she zeló, njih sapa je strupna.

Nasproti se pa rada dershi ljudi, ki zhiftoft in zhednost ljubijo, beri ino premifhluj velikokrat poboshne ino brumne rezhi, sakaj beseda boshja je zhifla, in stori zhifte tajifte, ki imajo dopadenje nad njo; satorej jo David pergliha to pasu, shlahtnimu kamenu, ki imà lastnost, plamen poshelenja satreti.

,Sklepaj se vedno, po duhovno-fkos premifhlovanje, ino v' refnizi fkos sveto obhajilo s' kishanim Jesufam. Pravijo, de kdor na selifhu, agnus kastus (zhifto jagne) imenovanim, leshi, zhif in framoshliv postane, gotovfhi bosh pa ti, ako tvoje serze na nashim Svelizharji pozhivalo, ki je pravo ino neomadeshano jagne, isvedla, de se bota tvoja dusha in tvoje serze fkoraj od vsiga blata nefnashnosti ino nezhistosti ozhedila.

„SHTIRNAJ, STA PO, STAVA.

Kako se vbofhtvo v' duhu v' fre-
di bogastva ohraniti da.

„Blagor jim vbogim v' duhu, sakaj njih je ne-
beshko kraljestvo.“ Gorjé torej bogatim v' duhu,
sakaj njihov je pekel. Bogat v' duhu je, kdor svo-
je bogastvo v' ferzi, alj svoje ferze v' svojim bogast-
vi ima; vbog v' duhu je, kdor nobenga blaga v' svo-
jim ferzi, in tudi svojiga ferza v' bogastvu ni-
ma. Tize, simorodzi imenovane, si delajo guesde, de
fo jabelki podobne, ino pustijo na njih le èno samo
majzeno odpertino proti sgoraj, in potim jih spravijo
na breg morja, in jih drugazhi tako mozhne in ne-
premozhivne, napravijo, de zhe valovi perderejo,
kaplize vode v' nje ne pride. Smeraj plavajo po-
verh, ino morje gospodarijo na morji ino v' morji.
Tako, moja Filoteja! mora tvoje ferze smeraj nebe-
fam odperto, bogastvu ino minjozhim rezhém pa sa-
perto biti. „Si bogata, tak obvari svoje ferze fkerb-
no pred vfo ljubesnjo do bogastva, smeraj mora per-
vo oblast obdershati, in v' fre di bogastva bres bogast-
va, in gospod bogastva biti. O ne fili svojiga duha,
ki je is nebéf, pod bogastvo semlje, smeraj mora
nad njim, nikdar pa v' njim biti.

„Strup imeti, ino s' strupam savdan biti fo dve
zhifto raslozhne rezhi. Mende kolj vfi sdravilzharji
(apotekarji) imajo strupe, de jih v' eni alj drugi nak-
ljuzhbi v' prid oberniti samorejo; pa savoljo tiga ni-
fo s' strupam savdani, ker strupa nimajo v' telefu am-

pak v' f-hrambi; tak samorefih tudi ti bogastvo imeti, bres, de bi bila od njega savdána, zhe ga namrezh imafh v' svoji hifhi, alj v' svoji mofhni, pa ne v' ferzi. V' refnizi bogat, sraven pa vbog v' duhu biti, je prava frezha sa kristjana, sakaj tako ima frezho bogastva sa ta svét, in saflushenje vbofhtva sa uni svet'

Moja Filoteja! nihzher nebo kdaj obstal, de je lakomen; vsak odríva to porednost ino vmasilo ferza od sebe; eni se isgovarjajo s' potrebno fkerbjjo sa mnogo otrok, s' modroftjo, ktera svetuje, de naj nekaj premoshenja imamo, in de ga nikdar prevezh ni, ker smeraj kake potrebshine nastopijo, ki potrebo storiyo, she vezh iméti: in zelo tajifti, ki so zhes vse fkopi, she ne verjamejo, de bi lakomni bili, in she v' svoji vesti ne mislijo, de so; sakaj lakomnost je mozhua, mozhua oguenza (léger) ki zhloveka zhe dalje bolj neobzhutniga stori, vezha in bolj vrozha ko je.

Shelish stanovitno, gorezhe ino nepokojno blago, kteriga nimafh, tak pravish saftonj, de ga ne shelish krivizhno: sakaj savoljo tiga nisi nizhefar manj lakomna. Kdor stanovitno, gorezhe ino s' nepokojo piti shelí, zhe ravno drujiga ne, ko vodo, saftopno kashé, de vrozhinfko bolesen imá.

O moja Filoteja! v' refnizi nevém; ali bi bila pravizhua shelja, ako bi bogastva po pravizi posefti somogli, ktire so po pravizi koga drujiga; sakaj sdi fe, de bi mi fkos neprirozhnost blishniga prirozhno radi imeli. Ali tifti, ki kaj po pravizi posefe, nima vezh pravize, to kar imá, po pravizi obdershati, ko mi, po pravizi sheléti? sakaj sdaljshamo nafho sheljo noter do njegove prirozhnosti, ob ktero bi ga radi spravili? To poshelenje, ko bi se she dalo rezhi, de je po pravizi, faj ni po ljubesni; sakaj mi fami bi nikak ne hotli, de bi kdo, zhe tudi po pravizi, blago shelel, ktero mi po pravizi obdershati hozhemo. To je bil greh Ahaba, ki je Nabotov vinograd po pravizi imeti shelel, ko ga je ta she po pravizi ob-

dershati hotel; uni ga je shelel gorezhe, stanovitno ino s' nepokojam, in s' tim je Gospoda rasshalil.

Satéri, svoje shelja po blagu blishniga tako dolgo v' svojim ferzi, moja Fitoteja! de bo on sãm sazhel sheleti, se ga snebiti, sakaj tako njegova shelja ne bo le kar tvoje shelje opravizhila, ampak jo tudi v' djanje kerfhanke ljubesni spremenila. Rad perpuftim, de svoje blago ino premoshenje pomnoshifh, zhe ga le drugazhi ne le po pravizi, ampak tudi krotko in po ljubesni pomnoshifh. Zhe na poseftvi svojiga blaga prevezh visifh, zhe si slo fkerbna sa-nj; svoje ferze in svoje misli na-nj obesifh, in le s' trepetanjem na to mislifh, de bi ga snala sgubiti, po tim mi pa gotovo verjami, de na vrozhnizi bolehasf; sakaj ki so vrozhnizni, pijejo vodo, ki se jim podã, s' nekoj goltnostjo, urnostjo ino sadowoljnostjo, ki se per sdravih ne najde sa kar bodi. Ni mogozhe, de bi komu kova rezh dopadla, de bi ljubesni do njé ne dobil. Ako ob svoje blago pridefh, in tvoje ferze savolje tiga slo shaluje, in se otolashiti ne da, potim, verji mi, moja Fitoteja! slo na njem visifh; sakaj nizhefar ne prizha toljko od nagnenja do sgublene rezhi, kakor shalost zhes njeno sgubo,

Ne posheli torej nikdar s' velikim poshelenjam blagã, kteriga nimasf, ne obesi tudi prevezh svojiga ferza na tisho, ktero imasf; ne bodi nevtolashliva nad fhkodoj ino sguboj, in po tim snasf vupati, de si per resniznim bogastvi vboga v' duhu, in torej frezhna, kër je nebesfko kraljestve tvoje.

PETNAJSTA POSTAVA.

Kako se v' pravim bogastvi ref-
nizhno vboshno shivi.

Obrasnik (malar) Parasi je popisal Aténfko ljudstvo prav v' shivo, kakor ljudi ne enake in ne stanovitne nature: jesne, krivizhne, spremenlive, perljudne, dobrotljive, vsmilene, prevsetne ino pohnishne, serzhne ino bojezhe skupej. Jes, moja Filoteja! bi ti ravno tako rad bogastvo in vboshstvo, veliko fkerbnost sa zhafno blago ino ravno tako veliko sanzihovanje tajistiga na ferze poloshil.

Bodi bolj fkerbna, ko posvetni ljudjé, s' svojim blagam dobro ino pridno obrazhati; sakaj, povej mi, ali niso vertnarji kraljev ino velikih gospodov veliko bolj fkerbni ino pridni v' ofkerblenji ino lepshnji njim isrozhenih vertov, kakor, de bi njim v' last flihnali? Sakaj to? Ref sato, ker si te verte kakor verte svojih kraljev ino gospodov mislijo, per kterih se fkos te flushbe vtrezhi shelijo. Moja Filoteja! blago, kteriga mi posedemo, ni nafhe; Bog nam ga je isrozhil, de ga ofkerbimo, in hozhe, de sad in prid is njega dobimo; torej mu s' to fkerbnostjo dopadljivo flushbo storimo.

Bolj velika in bolj resna mora torej nafha fkerbnost biti, kakor je fkerbnost posvetnih ljudi sa njih posestva, sakaj oni si persadevajo le is ljubesni do famih sebe, mi pa moramo is lubesni do Boga delati. Kakor je pa ljubesen do samiga sebe ljubesen polna nepokoja ino sile, tak je tudi fkerb, ki is te ljubesni isvira, nepokojua ino presilena; in kakor je na-

proti ljubesen boshja krotka, mirna ino pokojna, tak je tudi ljubesen, ki is nje is-haja, krotka, mirna ino prijasna. Imejmo torej to ljubesni polno fkerbnost sa ohranjenje, ju zeló tudi sa pomuoshenje svojiga zhasniga blaga, ako se k'timu perloshnost nakljuzhi, in ako nash stan to dopusti, sakaj Bog hozhe, de is ljubesni do njega tako ravnamo.

Glej pa tudi, de te lastna ljubesen ne ogoljufa; sakaj velikokrat se v' podobo boshje ljubesni tako slo enako prevershe, de jo je teshko od nje raslozhiti. De te tedej ta smota ne vname, in se fkerb sa zhasno v' lakomnost ne prevershe, morash rasentiga, zhefar fim te v' posledni postavi opomnil, vezhkrat v' frede refnizhniga premoshenja ino bogastva shivljenje refnizhniga vbofstva peljati.

Odlozhi tedaj smeraj en del svojiga premoshenja, ino ga daj s' ferzhno ljubesujo vbogim, sakaj od poseftva tiga prozh dati, kar je nafhe, se pravi, sa ravno toljko vboshnisthi postati, in vezh ko dafh, vboshnisthi bosh. „Sizer ti Bog ne bo le na unim, ampak she na tim svetu povernil, sakaj nizhefar ne pernese zhasnimu blagu toljko blagoflova (shegna), ko Bogi v' ime dajati; pa do zhasa, de ti Bog poverne, postanesh toljko vboshnisthi. Oj ga, sveto ino bogato vboshanje, ktero milofhna pripelja!

Ljubi vboge ino vbofstvo, sakaj s' to ljubesujo bosh v' refnizi vboga postala, „ker smo“ kakor sveto pismo pravi, „enaki rezhém, ktire ljubimo.“ Ljubesen si firi ljubezhe enake! „Kdo je bolen de bi tudi jes s' njim ne sbolel?“ Klizhe narodov apostel. Rezhi je pa tudi samogel: Kdo je vbog, de bi tudi jes s' njim vboshen ne bil? sakaj enakiga ga je stori-la ljubesen tistim, ktire je ljubil.

Ljubifh torej vboge, tak bosh njihoviga vbofstva deleshna, in vboshna, kakor oni.

Ljubifh pa vboge, tak se vezhkrat spravi med nje, sprejmi jih rada, ino obifhi jih rada: govori rada s' njimi, in bodi vesela, ako se ti v' zérkvi, na poti, alj drugde kjé perblishajo. Bodi vboshna s' jesikam

proti njim, to je: govori s' njimi, kakor bi med nje flifhala; bodi pa bogata s' rokami, in podeli jim, kakor bogatejſha, ſvojiga premoſhenja.

Hozheſh ſhe vezh ſtoriti, moja Filoteja! tak ti ne bodi doſti, de ſi vboshna, ko vboshni, bodi vboshniſhi, ko vboshni. Kako to? „Sluſhàbnik je manj ko goſpod; bodi tedej dekla vbogih, poſtrefhi njim v' njihovih poſtelah, ako ſo bolni, in ſizer, s' laſtnimi rokami, bodi jim kuhariza, in ſizer s' laſtnimi iſtroſhki; bodi njihova ſhivila (muſhkra) ino periza. O moja Filoteja! ſlavniſhi je takſhna ſluſhba, ko oblaſt zhes zelo kraljeſtvo. Nikdar ſe ne morem nazhuditi zhes gorezhnoſt, s' ktero je ſveti Ludovik, eden narvezhkih kraljev pod ſonzam, in ſizer v' vſih imenitnih rezheh, ta ſvét dopolnil. Velikokrat je ſtregel per miſi vbogim, ktire je preredit, in ſkoraj vſaki dan jih je nekaj k' ſvoji laſtni miſi vsél; vezhkrat je ſhe s' ljubesnjo, de je teſhko verjéti, jedel, kar je njim oſtalo. Ako je bolniſhnize (ſhpitale) objiſkal (kar ſe je velikrat ſgodilo), tok je navadno tiſtim bolnikam ſtregel, ki ſo bili s' nargroſovitniſhimi bolesni, s' gohami, ranami ino enakimi ſlegi navdani, ino Sveli-zharja ſvetà v' njih ſpoſhtovàje, jim je ſtregel klezhé, odkrit, in je ravnal s' njimi s' toljko ſladko ljubesnjo, ko komaj narboljſha mati s' ſvojim perferzhno ljublením otrokam ravná.

„Svéta Elisabet, hzhér vogerſkiga kralja Andreja, ſe je velikokrat vbogim perdruſhila, ſe je vezhkrat v' fređi med ſovjimi goſpodizhnamí kakor kakſhna vboga ſhena oblekla, ino jim je rekla: „ko bi jes bila vboshna, bi ſe tak le noſila.“ O moja Filoteja! kako vboga ſta bila ta kralj in ta vajvodnja v' ſvojim bogatſvi, in kako bogata v' ſvojim vboshtvu!

Blagor tiſtim, ki ſo tako vboshni; ſakaj njihovo je nebeſhko kraljeſtvo. „Jes ſim bil lazhen, in naſtili ſte me, ſim bil nag, in vi ſte me oblekli; poſedite kraljeſtvo, ki vam je bilo pripravleno od ſazhetka ſvetà.“ Tak bo veliki dan ſodbe kralj vbogih ino kraljev rekel.

Nikogar ni, de bi ga per marfkaki prilozhnosti, kakfhno pomanjkanje alj fitnoba ne sadela. Vzhafi pride kak gost, kterimu bi radi lepo postregli; in kar bi tudi dolshnost bila, pa ravno tedaj nimamo s' zhem. Snamo imeti kjé prashno oblazhilo; pa bi ga kje drosi morali iméti, kjer se spodobno oblezheni perkasati moramo. „Se pergodi, de vse dobro viuo v' kleti flaj spremeni in sahne, in le to flabo ino kifelo she oftane. Lehko smo v' kakim ptujim kraji, alj na kaki pristovi, kjer vsiga pomanjka, in kjer ne najdemo, ne postele, ne prebivalnize, ne mise, ne postreshbe. „Sploh, vezhkrat pride, de nam je zhefar treba, ko bi drugazhi she tak premoshni bili. Tedaj smo v' refnizi vboshni v' tim, kar nam je potreba. Vefeli se takfhnih nakljuzhib, moja Filoteja! sprejmi jih s' pripravnostjo, in prenesi jih s' vefelim ferzam.

Te sadenejo nesrezhe, fkos ktire vezh alj manj oboshafh, postavim, hudo vreme, ogenj, povodnje, fufha, tatvine alj kriviza, tedaj je pravi shetuvni zhaf vboshtva, zhe tako manjshanje svojiga premoshenje pohlevno prenesefh, in se potérpeshljivo ino ferzhno v' to vboshanje vdash.

Esav je stopil pred svojiga ozheta s' kosmatimi ino dlakastimi rokami, tak je storil tudi Jakob, ker pa dlake na Jakobovih rokah niso v' koshi, ampak kar v' rokavizah tizhale, so se mu lahko dlake ispulile, bres de bi ga bilo kaj sabolelo, alj vrasilo; Esavove dlake so nasproti bile njegovi koshi prirafhene, kteru mu je debela in kosmata she prirojena bila, in kdor bi mu jih bil puliti hotel, bi ga bil gotovo slo vrasil, in slo bi bil on vpil se, jesil ino branil. Zhe nam je nafhe blagó kakor na ferze perrafheno, in nam hudo vreme, tolovaj ali kak goljuf kaj od njegga odterga, tak toshovanja ino nevolje ne bo noben konez. Zhe pa blago, kar na fkerbi lesni, ktero nam je Bog naloshil, ne pa na nafhim ferzi, potim s' njim ne sgubimo, zhe nam je vseto, ne ferza ne rasuma. To je, kar obiazhilo sadene, raslozhek med ljudmi ino shivino, de je shivini obla-

zhilo perrafheno, zhloveku pa kar od sunaj na te-
lesi leshí, de ga po svoji volji oblezhi alj iflezhi
samorejo.

,SHE,STNAJ,STA PO,STAVA.

Od duha bogastva v' refnizbnim vbofhtvi.

,Si pa v' refnizi vboshna, oj potim tudi vbosh-
na bodi po duhu. Naredi is file zhednost, ino ober-
ni si ta shlahten bifar vbofhtva po njegovi zeli vred-
nosti. Njegova svetloba se ne sveti bres sagrinala na
tim svetu, pa sato ni nizeh manj neisrezhenó lép in
shlahten.

Poterpi, sakaj v' dobri drushini shivifh; nafh
Isvelizhar, preblashena Diviza, apostelni in premno-
gi svetniki obojiga spola so bili vboshni, in so blago
sanizhovali, de bi si ravno lahko bogati bili. Koljko
imenitnih tíga sveta je bilo, ki so v' narvezhim bo-
gastvi rojeni, vender s' narvezho fkerbjo sveto vbofht-
vo jifkali po klofhtrih ino bolnifhnizah, de si se njim
je ravno vse vstavljalo! Veliko so si persadeli, de bi
ga najdlj; prizhe te refnize fo: sveti Alekfh, sveta
Pavla, sveti Pavlín, sveta Angela, ino toljko drugih.
In glej, moja Filoteja! vboshtvo tebe bolj ljubi, ko
une, ker je samo k' tebi perfhlo, de ga ni bilo tre-
ba jifkati, in bres vsíga persadevanja si ga najfhla;
o tak objami ga kakor dragigaprijatela Kristusa, ki je

v' boshtvi rojen bil, v' boshtvi shivel ino vmerl, in ga je zelo shivljenje sa tovársha ino rednika imel.

Dvoje pa je, moja Filoteja! kar tvojo oboshtvo posebno dobriga v' febi imá, in kar te lahko k' velikimu saflushenju perpeljá. Pervo, de te ni is svojiga lastniga isvoljenja, ampak po samim perpushenju boshjim sadélo, de te je tedaj Bog, bres, de bi bila ti s' svojo voljo le kolzhkanj perdjala, v' boshtvo postavil. Kar pa mi po sami volji boshji prejmemo, mu je vselej slo slo dopadljivo, de le tajišto s' voljnim serzam ino is ljubeshni do njegove svete volje sprejmemo. Kjer je manj nashiga, tam je vezh boshjiga; in priprošto ino voljuo sprijetje kakiga terplenja, ker nam ga boshja volja pohle, tajišto nesrezheno dobro stori.

Drugo posebno dobro tvojiga vboshtva je pa to, de je v' resnizi vbogo vboshtvo. Vboshtvo, kteriga hvalijo, povsdigujejo, spofштуjejo, podpirajo, in skos perpomozh manjshajo, imá marfkaj nad febo, kar po bogastvi dahne, saj ni zeló vbogo; alj vboshtvo, ki je sanizhovano, sametovano, ozhitano ino sapusheno je pazh v' resnizi vbogo vboshtvo imenovati. In takshuo je vboshtvo tishih, ki sunaj klofhtrov shivijo; sakaj ker si ga niso sami isvoljili, jim ga tudi nihzher sa kaj ne sarajta. In ravno sato, ker jim ga nihzher sa kaj ne sarajta, je oboshnishi, ko vboshtvo Klofhtarfkih, de si ravno klofhtarfko visoko vrednost imá; in savoljo oblube ino naména, is kteriga je isvoljeno, vse hvale vredno je.

Ne toshi toraj zhes svojo vboshtvo, ljublena Filoteja! sakaj mi le toshimo zhes kaj takiga, kar nam je soperno, in zhe ti je vboshtvo soperno, potim nifi vezh vboga ampak bogata v' duhu. Ne toshi, de nimash potrebne pemozhi, sakaj, ravno v' tim obstoji imenitnost vboshtva. Kdor bi vboshen fizer rad bil, do bi le nobene fitnobe v' tim ne obzhutil, bi bil slo napuhnjen, sakaj, kaj drujiga hozhe, ko zhasht vboshtva in dobrotu bogastva.

Ne framuj se, vboshna biti, tudi ne Bogi v' imé profiti. Sprejmi, kar se ti da, s' ponishnostjo, in prenesi s' krotkostjo, zhe te prasno odpravijo. Spomni se gostokrat pota, kteriga je naša ljuba Mati, presveta Diviza s' svojim ljubim Detetam v' Egipt storila: in koljko sanizhovanja, vboshtva in teshav si je tamkaj vshila! Zhe tako shivish, bosh v' svojim vboshtvi neisrezheno bogata.

,SEDEMNAJ,STA PO,STAVA.

Od prijateljstvom, in pervizh od
hudobnih.

Med nagibi dushe stoji ljubesen na pervim mestu; ona je kraljiza vsih gibljevov ferza, vse jih presvari po svoji lastni podobi, in naš stori enake tisti rezhi, ktero ljubimo. Glej torej dobro, moja Filoteja! de tvoja ljubesen ne bo huda, sakaj, kmalo bi ti fama bila vsa huda. Ni jo pa ljubesni, ki bi toljko nevarna bila, kakor je perjateljstvo, sakaj vsaka druga ljubesen samore bres nasprotniga podelenja obstati, perjateljstvo je pa na samo nasprotno podelenje sasi-dano, in torej se fkoraj nikdar perjateljstvo s' kom imeti ne da, de bi se nagnjenja ne sprijele (sedinile.)

1) Vsaka ljubesen ni perjateljstvo, sakaj lahko koga ljubimo; ki naš nasprot ne ljubi, ino tukaj se našhimu obzhatku pravi ljubesen, in ne perjateljstvo, ker perjateljstvo v' nasprotni ljubesni obstoji, in perjateljstvo ni perjateljstvo zhe ni ljubesen nasprotna. 2.) Tudi she ni sadosti, de je ljubesen nasprotna; perjатели, ki

en drugija ljubijo, si morajo tudi nasprotniga nagnjenja sveſti biti, in zhe ſi ga niſo, tak je le ljubesen, pa ne perjateljſtvo. In zhes vse to mora 3) kakſhna drushba med njimi biti, na kateri dnſ njihoviga perjateljſtva pozhiva.

Po tim pa, kakor ſo drushbe mnogitere, ſo tudi perjateljſtva ſame mnogitere, te drushbe ſe pa raslozhijo po mnogiterih rezheh alj laſtnoſtih, ktire ſe naſproti podelijo. So leté krive ino nezhimerne, potim je perjateljſtvo ſamo krivo ino nezhimerno, ſo pa prave ino reſnizhne, tak je tudi perjateljſtvo pravo ino reſnizhno, in boljſhe kó ſo te rezhi, boljſhe je tudi ſamo perjateljſtvo. Sakaj kakor je med, is zvetja narboljſhih roſh nabran, boljſhi ko vſak drugi, tak je tudi ljubesen, ki is dobre drushbe iſhaja, ſilno dobra. In kakor je (v' Heraklii na' Ponti) nek med, ki je ſtrupen, de tiſti, ki ga vſhijejo obdivjujo, ker ſe is ſtrupuiga ſelſha, volzhji koren alj liſjak imenovaniga nabira, ki v' tiſtim kraji ſlo raſte, tak je tudi perjateljſtvo, ki je na naſprotno podelenje krivih ino hudobnih rezhi ſaſajeno, ſkos in ſkos krivo ino hudobno.

Sdruſhenje meſenih ſlad je naſprotui nagib in ſhivinſki ſpodbadik, ki imé perjateljſtva ravno toljko ſafluſhi, kakor obzhina konjov ino oſlov v' enakih okoljſhinah, in kó bi v' ſakonſki ſavesi ne bilo druge drushbe, kó taka, tak bi v' nji tudi obeniga perjateljſtva ne bilo, ker je pa v' nji tudi sdruſheno ſhivljenje, sdruſhena pridnoſt, sdruſheno blago ino nagnjenje in pa neraslomeljiva ſveſtoba, tak je ſakon pravo ino ſveto perjateljſtvo.

Perjateljſtvo, ki je na podelenje poſvetniga veſelja ſaſidano, je vſelej neobteſano, ino ne ſafluſhi imena perjateljſtvo, ravno tak perjateljſtvo, ki je ſaſidano na popolnoſti, ki ſo nezhimerne, ino v' reſnizi popolnoſti niſo; ker le od ſunajnih pozhutkov ſvojo vrednoſt dobivajo. Poſvetno veſelje imenujem jes tajiſto, ki na ravnnoſt in ſoſebno ſunajne pozhutke ſadeva; kakor veſelje, lepoto gledati, prijetno zbloveſh-

ko gerlo flifhati, pošipanje i. t. d. Nezhimerne popolnosti, in take, ki v' reznizi popolnosti niso, imenujem neke urnosti ino nezhimerne lastnosti, ktire flaba pamet popolnosti imenuje.

Le poslušhajmo vezho shtevilo dekliz, shen ino mladih ljudi, ne sakrivajo in ozhitno rezhejo: ta mlad zhlovek je silno popolnoma, dobro pleshe, igra vsako igro prav prebrifano, hodi verlo oblezhen, pòje, de je kaj; je poln shalj (norzov) in se salo vède. In vreshaki dershijo narvezhe persmode sa narpopolnishi ljudi. Ker vse té lastnosti le pozhutke sadevajo, tak perjatelstva, ki is njih is-hajajo, posvetne, nezhimerne, minljive imenujemo, in bolj prav bi se jim reklo, de so neumnosti, ko perjatelstva.

Takshne so vezhi del perjatelstva mladih ljudi, ki imajo svoje veselje nad refasto, neobrito (mustazhasto) brado, nad konjmi, nad saljubljenimi pogledi, nad oblazhili, nad salim vèdenjam, ino nad bedastim zhenzhanjam; pazh nikomur ne flifhi takshno perjatelstvo kakor med mladost, ktire zhednost se she ozimila ni, in kterih rasum she v' zimi leshi; tudi so take perjatelstva minljive ko flana ki se raszedi, ko le sonze perslje.

O, SEMNAJ, STA PO, STAVA.

Od nezhimerniga ljubovanja.

Ako se take neumne perjateljstva med perfhonami nasprotniga spola sazbujejo, ki se ne mislijo vseti, tak se imenuje nezhimerno ljubovanje (neframna ljubesen), sakaj ker so le nesrel sad, alj she bolj pravfenza perjateljstva, tak jih savoljo njihove prevelike nezhimernosti ino nepopolnosti nemoremo ne perjateljstvo ne ljubesen imenovati. „Serza moshkih ino sheufkih so fkos nje vnete, premreshene in med se bó sapletene v' nezhimernih ino neumnih nagujenjah, ki so vse na tiste neumne drushbe ino minlive prijetnosti sasidane, od katerih je bilo poprěj govornjeno. In de si ravno vse to neumno ljubovanje s' neframnostjo ino gerdo loternijo nehá tak vender v' sazhetki to ni bila misel tistih, ki so se v' enako perjateljstvo podali; drugazhi bi se nikdar ne bilo ljubovanje (vesovanje), ampak gola nezhistost ino gnufoba imenovalo. In vzhafi ze le leta pretezhejo, prěj de taki, ki so fkos to neumnost oflepleni, kaj sazbujejo, kar bi zhistost trupla savsim ofkrunilo; ker jim je dosti, de si ferza le s' sheljami, sdihovanjam, ljubovanjam in drugim takimi neumnostmi, in sizer is mnogiterih namentov nastijo.

Eni namrezh nimajo obeniga drujiga namena, kakor de si volzhjo lakoto svojih ferz s' ljubesnjo ino nasprotno ljubesnjo potolashijo, in taki per isvoljenji svoji ljubezni ne gledajo na drujiga, kakor na svoje pozhutke, in se spuštijo, kakor hitro s' kako prijetno vsebo (perfhono) vkup pridejo, s' tajisto v'

tako ljubovanje, bres, de bi njeno serze alj sader-shanje prejkivali, in se potim v' te nefrezhne sanjke tako hudo samotajo, de se posnej le s' teshavo isvosljati samorejo. Dragi se dajo is fame prevsetnosti v' take rezhi sapeljati, in menijo; de je velika zhaft sa nje, ako serza s' ljubesnjo vjamejo ino sakujejo. Ker taklhni per svojim isvolenji le zhaft sa svoj namén imajo, tak nastavijo svoje mreshe ino sanjke na imenitne, visoke ino flovezhe kraje. ,She druge goni saljubljeno nagnjenje ino prevsetnost skupej; in, de si je ravno tudi njihovo serze k' ljubezni nagnjeno, tak so vender ne dajo v' ljubesen sapeljati, zhe se tudi kaka zhaft sraven ne perdobí.

Vse take perjateljstva so savsim hudobne, neumne ino nezhimerne: ker se s' greham soper zhiftoft konzhujo, in po tim takim svoje serze Bogu, sheni alj moshu vkradejo, kterim po pravizi flifhi; neumne: ker so bres pametniga sazhetka ino vsroka; nezhimerne: ker ni sraven ne dobizhka, ne zhafti ino vtolashenja. Nasprot pokvarijo zhaft, podkoplejo dobro imé, in ne pernesó drujiga veselja, kakor neko tifhanje, nekaj hoteti ino vupati, bres, de bi se prav vedilo, kaj se hozhe, in kaj se sheli. Vedno se dosdéva tim smotenim flrotam, kakor de bi v' rasodevanji nasprotne ljubezni; ktira se jim iskazuje, kaj skrivniga, vliga posheljenja vredniga skrito leshalo; in vender prav sa prav nikdar povedati ne mogo, kaj njihove shelja bres kouza shive obdershi, in njihovo serze vedno s' nesavuplivostjo, straham pred sgubo nasprotne ljubezni in nepokojam grení.

,Sveti Gregor pishe v' enim spisfu soper prevsetne shene zhudno lepo od te rezhi. Tukaj ene besede, ki zhe so ravno na shene pisane, vender tudi moshém v' prid biti samorejo. „Lepota, kakor ti jo je Bog dal, je sadosti sa tvojiga mosha, ako she pa shelifh, de bi tudi drugim dopadla, in jo hozhefh, kakor rasprostreno mreshe sa vlovlenje ptizhov nastaviti, kaj bo pa perfhlo is tiga? Dopadel bo tebi

tajiti, katerim bo tvoja lepota dopadla, saljublene poglede boš s' saljubljenimi pogledi povrazhovala; potim se perdrushi od kraja neko perjasno nasmejanje, potim na fkrivnim besede ljubeshni; pa fskorej bo nasprotna ljubeshen saneflivfhi, in se prevershe v' bolj safopno ljubovanje. Vari se, moj besedliv jesik perpovedovati, kaj potim pride; vender fhe pa moram te le besede pervrezhi: Nezh kar mladi ljudje ino shene v' takim neumnim ljubovanji pozhno, ni bres velikiga napeljovanja v' greh. Vse to hudobno ljubovanje se dershi fkupej, alj eno drugo na se vlezh, kakor sheleso, ki je bilo od magneta na se potegnjeno, fhe vezh drujiga shelesa na se vlézh.“

O kako prav govori ta veliki fhkof! Kaj mislsh sazketi? K' ljubeshni vnéti? — Poflufhaj me: Nihzhe ne vname koga s' ljubeshnjo, ki bi poslednizh sam od ljubeshni vnet ne bil. Kdor v' tej igri lovi, se vloví. Selifhe Aproksis prime ogenj, kakor ga bliso sebe obzhuti, in je v' tim prava podoba nafhizh ferz, ki so tudi kakor hitro obzhutijo, de kdo od ljubeshni do njih gori, kmaio od enakiga plamena k' nasprotni ljubeshni perjete. Kaj pa je she, sna kdo rezhi, zhe tudi ta plamen en trenlje obzhutim, de se le od njega prijete ne dam? O kako slo se motifh! ta ogenj ljubeshni je mozhnejí ino vse globokeje feshe, ko ti misliti samofesh: le eno ifkro mislsh ti v' ferze sprejeti, pa se zhudivfha boš sagledala, kako se na enkrat zeliga tvojiga ferza poloti, vse tvoje fklepe v' pepel spremení, in tvoje dobro ime savfim v' dim rasshene (raskadi). „Kdo bo pomiloval fleparja,“ pravi modri, „kteriga je kazha piknila?“ In sa njim vpijem jes: O neumni tepzil ali kje mislite, de ljubeshen tako sarotiti samorete, de bi s' njo sfiriti samogli, kar se vam ljubi? Igrati si hozhete s' njo, pa nevarno vaf bo piknila ino vgrisnila. In veste, kaj bodo ljudje k' timu rekli? Vlak vaf bo saframoval ino safmihoval, de ste ljubeshen sarotiti hotli, in de ste is bedaftiga savupanja

v' nederje nevarno kazho vseli, ki vaf je ranila, ter ob dušno ino zhaft spravila.

O Bog! koljka flepota je vender, narshlahtnišhi blago nafhe dušhe tako bres škerbí v' igro poštaviti, in sa toljko minljive saštave ga v' nevarnost sgube djati? Pazh v' refnizi, moja Filoteja! sakaj Bog ho-zhe zhloveka le savoljo dušhe, dušno pa savoljo [vo-lje, in voljo le samuzh savoljo ljubesni

Joj! koljko manj imamo ljubesni, kakor nam jo je treba, nefkonzhuo vezh bi je she imeti morli, de bi samogli Bogo tako ljubiti, kakor ga je ljubiti dolshnost, in, kakor bi je imeli preobilno, spravimo ino sametujemo mi neumni ljudjé svojo ljubesen sa minljive ino nevredne rezhi! Pazh bo ta veliki Bog, ki si je edino ljubesen nafhíh dušh, v' hvalo in sahvalo sa njeno stvarjenje, ohranjenje ino odrefhenje perdershal, enkrat ojštro rajtengo od tiga neumniga perterganja ljubesni od naf tirjál, kteriga smo na toljko nezhimerne rezhi spravili: in zhe bo she vfako nepotrebno befedo v' ojštro rajtengo vsél, kak bo she le tiste nespametne, nespodobne, neumne in fhkodljive perjatelstva sodil?

Oreh vinogradam ino poljam filno slo fhkodu-je; sakaj, ker se delezh ras-fhiri, ino veliko profora vsame, semlji vef fok odvsame, in ona potim ne more vezh drugiga selifha došti preshiveti. Verh tiga je tudi njegovo listje tako gošto, de fh-roko ino možno senzo napravi, sadnizh tudi vmem gredozhe vabi, ki, njegovo sadje dobiti ino isklatiti, vse okolj njega pokvarijo ino pomandrajo. Ravno tak fhkodljivo je tisto ljubovanje dušhi, sakaj tako možno se je poloti, ino vse njene svete pozhutleje tako do zhiftiga ispije, de je njena mozh po tim k' vřakimu dobrimu delu preflaba; listja pa, to je, zhenzhanja, drushovanja, ino saljubljeniga shalobarjenja je tako fhtevílo, de ji vef dragi zhaft poshre, potim je toljko skafshujav, rastréfenja, neumnih mi-fli ino drugíh fhkodljivih nastopkov, ktire vedno k'

febi klizhe ino vabi, de se od njih zelo ferze firati ino pomandrá. „Skratkoma, to ljubovanje prepodi ne le kar nebesfko ljubesen, ampak tudi firah boshji, oflabi ferze, in potere dobro imé, je igrazha postopazha, pa kuga ferza.

DE V E T N A J, S T A P O, S T A V A.

Od praviga perjateljstva.

O moja Filoteja! ljubi vsakiga zhloveka s' veliko, s' ferzhnojubesnjo; pa le s' tistimi perjateljko druffhino skleni, s' katerim se posvetovati samorefih od tiga, kar k' zhednosti pomaga; in vezhe, ko so zhednosti, kí se v' ti druffhini opravljati samogo, bolj popolno bo tudi perjateljstvo.

Ako se uzhene snanosti nasprot delijo, tak je perjateljstvo ref hvale vredno; pa she vezho hvalo saflushi, ako eden drugiga k' zhednostam', k' modrosti, ponishnosti, ferzhnosti ino pravizhnosti ferzhite. Ako se v' ti tovarshiji od svete ljubeshni, od poboshnosti, od kerfhanfke popolnosti pogovarjate, o kak shlahtno je potim vashe perjateljstvo! Visoko je, ker od Boga pride; visoko, ker je njegova sklenitva v' Bogu sklenjena; visoko, ker bo vekomaj v' Bogu obftalo. **O** kak dobro je, she tukaj ljubiti, kakor se v' nebesah ljubi; she tukaj na tim sveti eden drujiga sa ljubo iméti, kakor se bomo gori na drugim svetu vekomaj sa ljubo iméli! Jes ne govorim tukaj od kerfhanfke ljubeshni sploh, ktero smo de vsakiga zhloveka imeti dolshni, le du-

hovno perjateljstvo sadene, kteriga tukaj menim, po kterim si dvé alj tri, alj vezh duha svojo poboshnost, svoje brumne obzhutleje nasprot delijo, in kakor eno ferze, kakor ena duha med seboj postanejo. Kak po pravizi samorejo takshne dushe s' pfalmistam péti: „Glej, kak dobro, kak prijetno je, kjer brati vkup prebivajo.“ Pazh ref, sakaj shlahten palsam poboshnosti tezhe po vednim nasprotnim podelenji is eniga ferza v' drugo, in v' refnizi se da rezhi, de je Bog svoj blagoslov ino svoje shivljenje sa vezhne zhase zhes to perjateljstvo rasil.

Vse druge perjateljstva so, po moji misli, le fen-zé proti letim, ino njihove vesí proti veliki vse slati vesí sveté brumnosti le steklaste (glashovne) alj gip-faste verige (ketue).

Ne fklepaj nikdar drugazhniga perjateljstva, ako ga fklepati mislish; sakaj perjateljstva, v' ktire te natura ino poprejshna dolshnost véshete, postavim, periatelske savese s' shlahto, forejenzi, dobrotniki, fosedj ino drugimi se nimajo savoljo tiga nikdar ne savrezhi ne povegrati. Tukaj se govori le od perjateljstvov, ktere ti sama fklepash.

Snal bi ti kdo rezhi, de nimamo zeló nobeniga posebníga nagnjenja alj perjateljstva do koga posebej imeti, ker to prevezh ferze nadlegje, duha rastrefe, in vezhkrat tudi vméf sbe nevofhliivost obudi. Alj tiga svéta se ni prijati; sakaj, ker so takshni v' pis-mih nekterih svetih ino brumnih moshov brali, de je posebno perjateljstvo ino nenavadno nagnjenje klof-kterfskim slo fhkodljivo, tak fklenejo, de je ravno taka tudi sa druge ljudi. Pa velik raslozhék je tukaj. Sakaj v' dobro vredenim klofshtri, kjer je vsih eden in tajishi zilj ino konez le brumnost, ni obenih posebnih drushb potreba: drugazhi bi se lahko, ker bi se to, kar vse sadené, posebej ifkalo, od odlezhenja v' ras-dertje sajshlo.

Tim dusham pa, ki med svetam shivíjo, in po pravi zhednosti brepenijo, je bres raslozhka potrebno, de se v' brumnim ino svetim perjateljstvi med fe-

bó fklenejo, in tako serzhijo, podpirajo ino nasprot k' vřimu dobrimu spodbadajo. In kakor popotnikam, ki po ravnini fkupej gredo, ni ravno potrebno eden drugiga sa roke dershati, de bi manj nevarno naprej fbli; potrebno pa tiřtim, ki po řtermih ino polřkih potah potujejo; tak tudi tiřtim, ki so po klořtrih, obeniga perjateřtva pořbej ni potreba; alj potreba ga je tiřtim brunnim, ki v' řredi řvęta řhiveti morajo, de po mnogih řtermih ino polřkih potah, po kterih hoditi morajo, eden drugiga kovarijo, ino eden drugimu naprej pomagajo. Na řveti ne hrepenijo vři po enim in tajiřtim zili; tudi nimajo vři enakiga nag-njenja; torej se je treba odlozhiti, in fi pořebne per-jateřtva po řvojim nameni delati; in to je v' řefnizi odlozhenje, pa řveto odlozhenje, ki obeniga ras-dertja ne napravi rasen tuga, dořbrega od řudobni-ga, ovz od řošlov, zhebelf od of, kar je gotovo slo potrebno.

Ne da se nikak tajiti de je nafř Isvelizhar řvetiga Janesa, Lazarja, Marto ino Magdaleno s' bolj řerzhno ino pořebno ljubefnjo ljubil; řakaj řamo řveto piřmo naf tuga prepriřha. Tudi vemo, de je řveti Peter řvetiga Marka ino řveto Petronilo perřerzhno ljubil, in ravno tak řveti Pavel řvojiga Timoteja ino řveto Teklo. Vezh ko řtokrat se hvali řveti Gregor Nazijanřhan řvojiga perřerzhniga per-jateřtva s' velikim řvetim Bařilijam, ino tajiřto s' tim le beředami popiřuje: „Je bilo, kakor de bi bila v' nama obęh le ena duřha, ki bi dvoje truplo řhivila. In, de fi ravno tiřtim nimamo verjeti, ki pra-vijo, de je vře v' vřim, tak se ima vender nama verjęti, de řva bila oba v' enim, ino vřak v' dru-gim; obedva řva imela edin namen, po řhednořti řhiveti, hrepenjenje najuiga řhivlenja v' řavupanji priřodniga bogařtva ravnati, in se tako řhe pred najno řmertjo od tuga vniřjozhiga řhivlenja lozhiti.“ řveti Avguřtin řpriřhuje, de je řveti Ambroř řve-to Moniko řavoljo pořebno imenitnih řhednořti, ktire

je na nji vidil, zelo fosebno ljubil, in de je tudi ona njega kakor angelja boshjiga ljubila.

Pa bres potrebe se sadershujem tak dolgo per ti rezhi, ktira je sama na sebi tak sastopliva. „Sveti Hironim, sveti Avgufhtin, sveti Gregor, sveti Bernard in nar vezhi flushabniki boshji so imeli bres vsiga perterganja svoje popolnosti, zelo posebne perjateljstva. „Sveti Pavel, ki ajdam njihovo raslozhenje ozhita, jih dolshi, de so ljudje bres vse perferzhnosti, to je, bres vse pripravnosi sa perjateljstvo; in sveti Tomash dershi, kakor vfak dober modrijan, perjateljstvo sa zhednost. On govori pa od posebniga perjateljstva, ker, kakor on sam pravi, popolno perjateljstvo le majhino fhtevilo ljudi obsezhi samore. Popolnost po tim takim, ne obstoji v' tim, de obeniga perjateljstva nimamo, ampak, de obeniga drujiga, ko dobro, brunno ino sveto perjateljstvo imamo.

DVAJ,STA P O,STAVA.

Od raslozhka med pravimi ino
krivimi perjateljstvi.

Poflufhaj sdaj, moja Filoteja! prav potrebno opombo. Méd is Heraklee, ki je toljko firupen, je na vides sdravimu medu enak; preslo nevarno je pa, eniga namesto drujiga alj obojiga vkup vseti, sakaj dobrota eniga ne odvsame drugimu firupa. Vrano se moramo v' takfnih perjateljstvah vésti, fo-

sežno, ako so bile is kakerfhniga si bodi namena med ofebami (perfhonami) nasprotniga spola vpeljane; saka kaj marokrat ogolufa ozhe lashí serza ljubezhili. Sazhne se s' ljubesnjo zhednosti, ako pa ni varnost velika, se bo kmalo neumna ljubesen sraven permetla, ki potim v' posvetno in poslednih v' meseno ljubesen isdivjà; faj she zeló duhovna ljubesen ni bres vse nevarnosti; ako se dosti ne okovari; de si se ravno smota tukej ne mora tako lahko vdrushiti, ker zhistôta in belôta te ljubesni vsako marogo in vsak madesh raslozhnifhi pokashete, ktere satanova svijazhnost permétiti hozhe. Ako misli kaj takiga sazheti, se zhes zhuda svito véde, in skufha srup nesnage prav fkrivaj; de fkoraj ni posnati, vméč spraviti.

Posvetno perjateljstvo samorefh od svetiga perjateljstva, in ki je po zhednosti, s' tim raslozhiti, s' zhim se méd is Heraklee od sdraviga medu raslozhi. Heraklejfski méd je slajfsi na jesiki kakor navadni méd, ker ga volzhji korén preflajf, in posvetuo perjateljstvo je s' premnogimi medenimi besedami, s' sreki saljubljenih obzhutlejov ino s' prehvalenjam lepote, prijetnosti in drugih lastnost, ki v' ozhi padejo, preflajeno; sveto perjateljstvo je nasprot v' besedi priprosto ino refnizhno, in ne more drugiga hvaliti, ko zhednost ino gnado boshjo, edino podpero, na kateri pozhiva.

Heraklejfski méd naredi, ako se vshije, omotizo v' glavi: krivo perjateljstvo naredi omotizo duha, po kateri se omoten v' zhistosti ino brumnosti omahovati sazhe, si nezhiste, saljubljene ino rasvujsdaue pogledé perpufti, se od ljubovanja vname, se tihim sdihovanju po nasprotni ljubesni prepufú, svoje truplo nekak posebno napravlja, s' katerim v' ljubesen vabi, se v' saljublene pogovore, kufhovanje in druge grefhne perjasnosti potegniti da, ki so gotove snamnja ino refnizhni nepovedovavzi blishne finerti predrage zhistosti. „Sveto parjateljstvo imé le priproste ino framoshlive ozhi, le zhisto ino refnizhno rasodevanje

dopadenja, le sdihleje sa nebefa, le skrivnosti sa lepoto v' duhu, le sdihovalje savoljo premajhine ljubesni do Bogá; fame gotove snamnja zhistosti.

Heraklejski méd temni oko telefa, polvetno perjateljstvo pa oko duhá, in sizer tako slo, de ti, ki se v' nja podajo, dobro délati menijo, med tim de budo delajo, ino svoje isgovore, sagovore ino nezhimerne besede sa resnizhne vsroke imajo. „Se sogibajo lju-zhi, in ljubijo temo; sveto perjateljstvo je pa nasprot biltriga ozhesa, in se ne skriva, ampak se rado pred brunnimi ljudmi pokashe. Poslednizh heraklejski méd veliko grenkobo v' ustah pusti, ravno tako se skonzhajo krive perjateljstva s' nezhistimi besedami ino sheljami, alj per odreki, s' rasshalenjam, opravljanjam, golufijo, shalostjo, oframotenjam ino straham savoljo nesvestobe; ktero se vse vezhkrat s' shivinsko divjostjo ino raskazhenjam dodeluje; zhisto perjateljstvo je pa vedno enako spodobno, enako perljudno ino perjasno, in se nikdar v' kaj drujiga ne spremeni, kakor v' zhedalje popolnishi ino zhistishi fklenitvo ferz; lepa shiva podoba presrezhuiga perjateljstva med nebeshkimi prebivavzi.

„Sveti Gregor is Nazijanža pravi, de pav, ke-dar svoje perute prevsetno rasprostí ino vreshi, pavize, ki ga poslufhajo, slo k' posheljnosti alj hotivnosti nagiba.

Ravno tak zhlovek, ki se kakor pav shopiri ino lepotizhi, in bres framoshlivoosti s' kako shensko ljubuje in shepta bres namena, v' spodoben sakon s' njo stopiti, gotovo druge misli nimá, kakor jo v' kako nezhistost sapeljati. Shenska, kteri ni zhasť prasno imé, si bo ufhesa samashila, de ne bo vrésh tiga pava poslufhala, ne glasu zopernjaka sastopila, ki jo svito omotiti ishe; ga pa poslufha, potim gorjé! sakaj, v' resnizi je to hudo predsnamnje blishne potrate njeniga ferza.

Mladi ljudjé, ki se tako védejo, napravljajo, ljubujejo ino pogovarjajo, de bi si ne upali, v' tim od svojih itarishov, moshov, shen alj svojih spovednikov

sapaseni biti, dosti na suanje dajo, de nobene rezhi tako malo med seboj imajo, kakor spodobnosti ino poboshnosti. Presveta Diviza je osterméla, ko je angelja v' zhloveshki podobi sagledala, ker je bila fama, in jo je angelj s' preveliko, de si ravno nebeshko hvalo povsdignil. O Svelizhar svétá! zhistota ostermi pred angeljam v' zhloveshki podobi, in nezhistota bi se zhloveka ne bala, ki jo, naj bi se tudi v' podobi angelja perkasal, s' posvetno ino zbloveshko hvalo povsdiguje?

ENINDVAJ,STA POSTAVA.

**,Svaríla in vrazhíla soper hudo
perjateljvo.**

Ktíre vrazhíla so pa soper mergolivo ljuljko tígá nespametniga vesovanjá ino nezhistiga neumovanja? Hitro ko se te lotiti hozhe, oberni svoje serze na drugo stran, in beshí, to nezhimernost refnizhno sanizhováje, h' krishu, Odrefhenika, vsemi njegovo ternjovo krono in si spleti is nje, po besedah svetiga písmá, ográjo okolj svojiga serza, de tiste male lesíze ne bodo do-nj mogle. Bodi varna, in se ja níkak ne pusti v' kako barantíjo s' tim sovrasnikam.

Ne rezi: poslušhala ga bom fízer, pa nez h všíga tígá ne bom storíla, kar mi porezhe; uho mu she odprem, serze mu bom pa terdno sakleníla, O moja Filotejá! okovari se sa boshjo voljo, s' ojštrostjo v' takih nakljuzhbah; serze in uho stá prevezh med seba saresana; in kakor je vse sahtonj, reko vstano-

viti, ki je zhes odvisle (na vdol) kake gore svoj ték vsela, tak je tudi zhes vse teshko vbrani, de bi ljubesen, ki je fkos ufhesa perderla, v' ferze ne vteklala. Kose sopijo, kakor vuzhen Alemeon terdi, fkos ufhesa in ne fkos nosnize; ker pa Aristoteles to ne poterdi, tak ne vém, kter imá prav. To pazh dobro vem, de nashe ferze fapo fkos ufhesa dobiva, in kakor svoje misli s' jesikam ven veja, tak fapo fkos ufhesa dobiva, fkos ktire se mu misli drugih ljudi dopeljavajo. Varvajmo torej svoje ufhesa pred fapo nespodobnih besedi, sakaj kmalo bi bilo nashe ferze od njih ostrupnjeno. Nikdar in nikak ne vsemi kake nespodobne ponudve (vabe), le v' ti edini fami okoljfhini ti je perpuheno, de smefh neljudna, zhudna in groba biti.

Spomni se, de si svoje ferze Bogu darovala, in svoje ferze njemú v' dar pernefla. *) Boshji rop bi bil, mu ga nar manjshi del sadershati. Daruj mu ga raji s' jesero fklepami ino naprevsetjami v' novizh, in se dershi v' njih, kaker jelen v' gofhavi; klizhi Boga v' pomozh, in pomagaj ti bo, in bo tvojo ljubesen varval, de bo le v' njem in sa njega gorela.

,Si pa she v' mresho te nespamétne ljubesni samotana; o Bog! kak teshko se bosh premagala ino isfuula! ,Stopi kje pred svetlost boshjo; sposnaj pred njoj velikost svoje revfhine, svoje slabosti ino nezhi-mernosti, in s' narvezhim persadetjam, kteriga tvoje ferze samore, sanizhuj sazhetek tiga ljubovanja; odroti se jim, odpovej se vsaki obljudi, ktera ti je v' ta namén dana bila, in stori terdni fklep, se nikdar vezh v' tako tovarfhijo spustiti.

*) Ali s' obljudo, vedno nesavesana (diviza) oftati, ali s' mislijo, poshteno ino kerfhanfko v' sakon stopiti, ali zhe si v' sakoni, tajistiga v' edini savezi s' svojim fosakonfkim, poshteno peljati.

Kar ti narbolj svetujem, je to, de kraj sapu-
stih, ako je le kolj kanjmogozhe, sakajkakor pravijo,
de se tisti, ktire je gad pizhil, teshko dajo v' prizho-
tistih osdraviti, ki so zhe tudi kdaj od njega pik-
njeni bili, tak bo tudi, kdor je od ljubeshni ranjen,
teshko od te bolesni osdravil, dokler dolgo je bliso-
tistiga, ki je s' enakim piknenjam ranjen bil. Spre-
menenje kraja slo perpomore, ogenj in fkerb alj
bolezhine alj ljubeshni pregnati. Mladenzh, od kte-
riga sveti Ambrosh v' drugih bukvah od pokore go-
vori, je perfhel po dolgim popotvanji, ki ga je storil,
od neumne ljubeshni, v' kateri je poprej samotan bil,
ves osdravljen ino prost in tako spremenjen nasaj,
de, ko ga je njegova nespametna ljubka frezhala, ino
vprafhala: Alj me ne posnafh? glej, smiraj sim she
ta perva; ji odgovoril je: „Ref, de bi tak ne! jes pa
vezh nisim ta prvi.“ Oddalshanje od svojiga kraja je
takshno frezhno spremenjenje v' njem naredilo. Tudi
sveti Avgufstin sprizhuje, de, si shalost zhes smert
svojiga ljubiga perjatela vkrotiti, je Tegafte sapustil,
kjer je perjatel vmerl, in se v' Kartago podal.

Kaj imà tisti storiti, kter prozh ne more? So-
gibati se mora zeló vshakiga posebniga pogovarjenja,
vshakiga fkrivniga zheuzhanja, vshakiga saljubljeniga
pogleda, vshakiga nafmejanja, in sploh vshake drushbe
in vshakiga napeljvanja, ki bi ta smraddliv in fopazhén
ogenj ohraniti alj podpihati samoglo; alj zhe je per-
filjen, s' nekdejnim tovarsham pregrehe govoriti, tak
mu naj k' vezhim s' kratkimi, ferzhnimi ino
refsnimi besedi na vekomaj fklenjeno slovo napové.
Glasno klizhem vshim, kj so v' tih nefrezhnih sadergah
samotani: rasreshite, ras - sekajte, rasdrobite jih! Ne
pozhasi narasen parati se morajo take neumne fkle-
nitve; raftergatife morajo; ne pozhasi odpenjati te sa-
vese, ampak raszesniti alj rasresati se morajo, ker
so traki in vesi sa nizh, Ne smé se rahlo ravnati s'
tako ljubeshnjo, ki je boshji ljubeshni tako slo nasproti.

„De si pa ravno po takim vervi te framotne
fushnosti raslomim, tak mi she vender nek pozhutek

saostane, in sledi in maroge bodo sbe smeraj mi na nogah, to je v' spominu vtisnjene ostale!" Ne, ne, moja Filoteja! tiga ne bo, ako toljkfihino grivengo zhes svoj dolg obudifh, koljkorfihne saflushi; sakaj potim te ne bo obeden obzhutek spodbadal rasen velikiga gnusenja nad to gerdo ljubesujo, in na vsm, kar k' nji flifhi, in prosta bosh ostala od vsakiga nagnjenja do sapufsheniga tovarfsharasen de ga is gole zhfite kerfshanfke ljubesni savoljo Boga ljubifh.

Zhe pa savoljo nepopolnosti tvoje grivenge fhe kaki hudi nagibi v' tebi savstanejo, tak peli svojo dufo v' duhovno samoto, tak kakor fim te spredi uzhil, in dershi se v' nji, kakor dolgo le samorefh, in se odpovéj s' stó-ino stokratnimi povsdigovanji svojiga duha vsmu svojimu nagnjenju, sataji jih is vse mozhí! beri vezhkrat, ko po navadi, duhovne bukve, idi pogosto k' sveti spovedi ino obhajilu, se pogovarjaj ponishno ino odkrito s' svojim duhovnim voditelam, alj zhe to ni mogozhe, faj s' kako drugo svefsto in modro dufo zhes svoje snotranje ganjenja ino fkuflnjave. Ne boj se; Bog te bo gotovo od vsake ftrafsti refhil, ako le drugazhi svefsta in stanovitna v' vadbi tih zhednosti ostanefh.

Alj pa ni nehvaleshnost, mi morde nasproti rezhesf, tak naglo in tako nevsmileno snanje rasdreti? O jo blago nehvaleshnost, ki perdobi boshjo dopadenje! Ne, ne, moja Filoteja! ni ne nehvaleshnost, (Bog je moja prizha, de refnizo govorim) ampak le dobrota je, ktiro svojimu tovarfshu podelifh; sakaj svoje vesi raslomivfhi, raslomifh njegove, ker so bile obéh, in zhe tudi svoje frezhe na enkrat ne sposná, je bo pa kmalo po tim sposnal, ino s' tebo, s' hvaleshnim ferzam pél: „O Gospod! rasdjaj si moje vesi, daritve hvale ti bom daroval, in v' tvoje sveto ime klizal.“

DVEINDVAJ, STA P O, S T A V A.

,She nektiri nauki od perjateljstva.

,She ti moram od perjateljstva eno potrebno svarilo podeliti. Perjateljstvo potrebuje med ljubezhim terdno sdrushbo, drugazhi se ne more, ne sazheti, ne obdershati. Torej se velikokrat pergodi, de s' nasprotnim perjateljstvom, po nasprotnim odpiranji serza, ino samenanji obzhutlejev, nagnjenj ino vtiskov tudi she kaj drujiga is serza v' serze prestopi. ,Sosebno se to tedaj rado permeri: zhe tistiga tudi visoke obrajtamo, kateriga ljubimo; sakaj odpremo njegovimu perjateljstvu serze tako slo, de s' perjateljstvom tudi njegove misli ino nagnjenja, ravno take kakorfhne so, jeli dobre ali hudobne v' serze pertifnejo. Zhebele, ki heraklejski med berejo, ishejo réf le méd; pa, de ne sprevidijo, sesajo ob enim tugi strupne lastnosti volzhjiga korena v' sebe, ker na njem medéno rofo berejo. Tukaj, moja Filoteja! moramo sosebno besedo pred ozhmí obdershati, ktiro je Svelizhar nashih dufh toljkokrat v' ustah imel: Bodite modri menjavzi in barantavzi; to je: ne vsemite s' dobrim duarjam tudi takiga, ki nezh ne veljà, tudi ne s' shlahtnim slatam poredno slato isberite vselaj le dobro ismed slabiga; sakaj, kolj redek je, ki bi kakfhne nepopolnosti na sebi ne imel. In sakaj bi morli pogresfhke in slabosti svojiga perjatela s' perjateljstvom vred hranjevati? Ljubiti ga saref moramo per vsih njegovih slabostah, slabosti pa ne smémo ne ljubiti, ne prevseti; sakaj perjateljstvo réf hozhe podelenje dobriga,

ne pa hudiga; Kakor tifti, ki is reke, Tajo imenovane, pések lovijo, slato is peška odberejo ino s' sebo' vsamejo, pešek pa na brodi puftijo, tak tudi tifti, ki drushbo dobriga perjateljstva vshivajo, naj pešek nepopolnosti odberejo, in nikdar de perpuftijo, de bi se jim v' ferze vtisnil. Sveti Gregor Nazijanški perpoveduje med drugim, de so nekteri, ki so svetiga Basilija ljubili ino obzhudovali, v' posnemanji tako delezhi fhli, de so ga zeló tudi v' njegovih sunanjih nepopolnostah, v' pozhafnim govorjenji, per katerim je globoko mislil, v' podobi njegove brade, ino v' njegovih hoji posnemali. Tako vidimo tudi sakonfke otroke, ino perjatele, ki veliko spofhtovanje do svojih perjatelov, starifhov, ino sosakonfkkih imévshi, jeli is perjasnosti ali is posnemvavposti bres - fhtevilne majhine nepopolnosti v' nasprotnim perjateljstvu eden od drugiga na se vsamejo.

To se nikak ne smé sgoditi. Sakaj, vsak she imá dosti svoje lastne nepopolnosti nositi, pokaj si bo she ptuje slabosti nalagal? in perjateljstvo ne le kar tiga ne tirja, ampak na she savesuje, eden drugimu pomagati, de bi eden drugiga od vsakofhne nepopolnosti refhili. Moramo ref s' nepopolnostmi perjatelya poterplenje imeti, pa ne jih zhiflati alj zeló posnemovati.

Jef govorim tukaj le od nepopolnost, sakaj grehov ne smemo na perjatelyu ne zhiflati ne terpeti. Slabo in hudobno je perjateljstvo, ki vidi perjatelya konez jemati, in mu ne pomaga; ga na rani vmirati vidi, in se britve svarjenja boji, ga refhiti. Pravo ino shivo perjateljstvo ne more s' greham obstati. Pravijo, de mazharád ogenj vgasne, ako se v' nja vleshe; gotovo pa gréh perjateljstvo rasdere, med ktero prebivaljshe postavi. Zhe greh hitro prejde, tak ga perjateljstvo s' svarjenjam splafhi, de se ne uverne nasaj; ako se pa sazhne sadershavati, in si hozhe prebivaljshe postaviti, tak bo perjateljstvo gotovo nehalo, sakaj nikdar ne more bres prave zhednosti obstati. Koljko manj je she le perpufteno, is ljubesni do perjatelya

greshiti? Ni vezh perjatel, ampak sovrashnik, ako naf hozhe v' gréh napeljati, ako perjatela spazhiti in v' pogubljenje spraviti ifhe; ino nargotovfhi snamnje hudiga perjateljstva je, ako vidimo, de se s' kakim zhlovekam dershi, ki je kaki pregrehi vdan, naj bo kakorfhna si hozhe. Ako je tifti, kteriga ljubimo, pregrehi vdan, je gotovo tudi nafho perjateljstvo pregresfhuo; sakaj ker perjateljstvo le na pravi zhednosti pozhivati samore, mora tukaj gotovo kako neumno le dosdevavno zhednost alj pa kako posvetno lastnost v' ozhesi imeti.

Perjateljstvo, v' kteriga barantavzi med sebo stopijo, je le kar po sunanjim pravimu perjateljstvu podobno, ker ni sklenjeno is ljubesni do poseb (persfhn), ampak is ljubesni do dobizhka.

Poslednizh ste tiste dve boshje isreke dva terduna stebra, ki kerfhanfko shivljenje podpirata: ena je isreka modriga, ki pravi: „Kdor se Boga boji, bo dobro perjateljstvo imel.“ Druga pa je beseda svetiga Jakoba: „Perjateljstvo tiga sveta je sovrashstvo boshje.“

TRINODVAJ, STA PO, STAVA.

Od del sunanjiga pokorjenja.

Nekteri, ki so naturne mozhi prejifkovali ino od kmetijfiva pisali, terdijo, de, ako se na zelo in she mlado mandelnovo jederze kaka beseda sapifhe, in potim spet v' koshizo poloshi ino dobro saperto v' semljo vsadi, vsi mandelni tiftiga drevesa, ki is nja

israfe, tisto besedo vpisano ino vtisnjeno imajo. Kar pa jes terdim, je to, moja Filoteja! de nisim nikdar sa tistimi potegnili, ki, zhloveka spreoberniti, s' sunanjim, s' vedenjam trupla, oblazhilam ino lasmi sazheje.

Veliko vezh, se mora, po moji misli, od snotraj sazheti. „Spreobernite se k' meni,“ pravi Bog, „is vfiga svojiga ferza; moje dete, daj mi svoje ferze!“ Sakaj ker je ferze studenz vsakiga djanja, tak bo vsako djanje takfhno, kakorfhno je ferze. Boshji shenin v' visoki pesmi govori, ker dusho k' svoji ljubesni vabi, tako le: „Poloshi me, kakor pezhad, na svoje ferze, kakor pezhad v' svoje narozhje.“ Po pravim govori; sakaj, kdor kolj Jesufa Kristufa v' ferzi ima, ga bo skoraj tudi v' vsih sunajnih djanjih imel. Torej sim ti hotel, moja ljublena Filoteja! pred vsimi rezhmi to sveto ino prezhasitno besedo: Jesuf naj shivi!“ v' ferze sapifati ino vtisniti, ker sim zelo preprizhan, de bo potim tvoje shivljenje, ki is tvojiga ferza, kakor mandelnova drevo is jederza ishaja, v' vsih svojih djanjih, njegovim sadu, te besede svelizhanja vpisane ino vtisnjene perneflo; in, de kakor sladki Jesuf v' tvojim ferzi shivi, tudi v' vsih tvojih djanjih ino v' vsm tvojim sunajnim vedenji shivel, in se v' tvojih ozheb, v' tvojih uftah, v' tvojih rokah, ino zelo na tvojih lasih rasodeval bode, de bosh samogla s' svetim Pavlam rezhi: „Shivim, pa ne vezh jes, ampak Kristuf shivi v' meni.“ „Skratкома kdor si je ferze zhloveka perdobil, si je zeliga zhloveka perdobil. Vender pa tudi potrebuje samo to ferze, s' kterim sazheti hozhemo, de ga poduzhimo, kako svoje sunanje sadershanje vravnati ino sverstiti mora, de se ne bo le sama brumnoft v' njem perkasala, ampak tudi velika modroft in premishlenoft. Torej ti hozhem tukej nektere kratke nauke popifati.

Ako samorefh post prenesli, tak bosh prav storila, ako se bosh, ne le sapovedane postne dui, am-

pak tudi sbe ob drugih dnéh postila; sakaj rasen navadniga sada, ki duha povsdigne, ino mefo vkroti, zhednost pomnoshi, in veliko plazhilo sa nebefa peridobi, je tudi lep dobizhek, ako poshreshnost premagamo, ino teló pod postavo duhá spravimo, in zhe se tudi zhes slo ne postimo, se naf vender sovrashnik vse vezh boji, ako vé, de se postiti samoremo. „Srede, petki ino sabote so dnevi, ob kterih so si prvi kristjani v jedi pertergovali. Isberi si torej is tih dnevov nektire sa post, potim, ko te tvoja poboshnost nagiba, in ti moder presodik tvojiga duhovniga vodnika svetuje.

Rad tukaj rezhem, kar je sveti Hironim brumni gospéj Leti rekel: „Dolgi in zhesmerni postu mi zhisto nizh ne dopadejo, sosebno per tistih, ki so sbe mladi.“ Is l.stne skushnje sim se isvuzhil, de, zhe se mlad esel na poti ispéha, is stese stopiti isbe; in mladi ljudje, ki si savoljo preostrih postov bolehnosti nakoplejo; se radi od ojsrosti na mehkushnost obernejo. V dvéh okoljshinah se jeleni k' teku nepripravne storijo: ako so namrezh savoljo predobre pashe predebeli, ali kedar so savoljo preflabe pashe presuhi. Narbolj smo od skushnjav nadlegvani, ako teló prevezh redimo, in zhe ga prevezh oflabimo, perva ga stori prevsetniga, drugo pa savoljo flabiga pozbutenja otoshniga; in kakor ga minositi ne moremo, ako je predebelo, tako telo ne more naf nositi, ako je presuho. Ta nesmernost v postih, v bizhanji, v noshi spokornih oblazhil is shime in v drugih spokornih delih stori, de narboljshe leta marfkteriga brumniga v flushbo ino ljubesen boshjo nepripravne postanejo, kakor se je svetimu Bernardu sgodilo, ki je shaloval, de je s' svojim truplam tako ojsiro ravnal; in ojsreji ko so taki od sazhetka proti svojimu shivotu, bolj so na konzi persileni, mu spregledovati. Ali bi ne bili bolj prav storili, ko bi bili smeraj enako, kakor se njihovimu poklizu ino njihovi flushbi perteshe, s' njim ravnali.

Post in delo slabita in krotita mesó. Ti je tvoje delo potrebno, alj povikšbuje boshjo zhaft, tak mi je ljubfhi, de teshavo dela voljno prenasafh, kakor de se s' postam vbijafh. To je tudi misel svete zerkve, ki savoljo opravil ki so Bogu dopadlive, in blishnimu korifine, takfhne delovze she od sapovedanih postov profte isgovori.

Teshko enimu pride, se postiti, drugimu, bolnikam šrezhi, jetnike objifkati, spovedovati, pridgovati, shalofine tolashiti, moliti, in druge takfhne dela opravljati; bolj korifno je pa to persadevanje, ko uno; sakaj rasen tiga, de oboje enako vpéha, pernese to bolji sad, kot uno. Torej je, vsploh govoriti, boljše, truplo bolj, kakor je ravno potrebno, per mozhi obdershati, kakor ga zhes pravizo slabiti; sakaj, mozh mu she smeraj lahko odvsamemo, kedar hozhemo, dodjati mu je pa ne moremo, kedar in kakor bi hotli.

Po moji misli bi morali besede, ktere je nash boshji Odrefhenik Jesus Kristus k' svojim vuzhenzam govoril: „Jejte, kar te pred vas postavi,“ v' veliki zhafti dershati. Mislim, de je vezha zhednost, jesti bres vsiga isbirka, kar se pred te postavi, in po versti, po kateri se postavi, naj ti dishi, alj ne, kakor pa, de bi si vselej le narprednisthi jed isbrala. Sakaj, de si te ravno to posleduje vidi, kakor de bi ojtstreje bilo, tak je vender per pervim vezh satajenja, ker se ne odpové kar svojimu flaju ampak tudi svojimu isvoljenju; to pa ni majhino pokorjenje, svoj flaj po volji vfakiga obrniti, in ga per vfaki perloshnosti premagati. Rasen tiga je to tudi takfhno pokorjenje, de ga nihzher ne sapasi; ni nikomuri soperno, in se v' shivljenje zhloveshke drushne posebno lepo pertéshe. Eno jed odriniti, po drugi sézhi, vse okufiti ino nazheti, in nikjer kaj najti, de bi dobro napravleno alj dosti snashno bilo, od vfakiga grishleja kaj povédati, je snamnje mehkušnosti, ki je le v' okroshnike (talerje) ino fkléde samishljena.

Vezh obrajtam svetiga Bernarda, de je namesta vode alj vina olje pil, kakor de bi bil isnaprejvsetjo

pelinovez pit; sakaj s'tim je na snanje dal, de ni na to mislil, kar je pil. Ino v' ti nekernosti na to, kaj bi jedli alj pili, obstoji popolnost ispolnenja tistih svetih besedi: „Jejte, kar se pred vas postavi.“ Med to pa ref jedi ne fhtejem, ktere so sdravju fhkodlive, alj bi zelo nashiga duha slabo navdale, kakor se to nekterim pergodi, ako tople, slo dishezhe, okajene ino napihajozhe jedi vshivajo; tako tudi perlshnosti od - isvsamem, v' kterih natura polajfhanja ino pomozhi potrebuje, de bo samogla kako vezhe delo k' zhasti boshji preneli. Stanovitna ino spametna mernost je bolji, kakor dolga posilena sdershnost, ktera se pa vezhkrat s' velikim polajfhanjam ino verlim gostovanjam preterga.

Bizh, (gajshla) s' smernostjo v' pokorjenje ober-njen, ima prezhudno mozh, hrepenjenje po brumnosti spet oshiveti. Spokorno oblazhilo is shime kroti telo slo, vender sakonfkim ljudem, in takim, ki so bolj slabiga shivota, in tudi tistim, ki teshke dela opravljati imajo, ni perporozhiti. Vender se snajo taki ob nar imevitnistih zhafih pokore s' njim pokoriti, ako moder spovednik k' timu svetuje.

Nazh imamo v' spanje obrazhati, in fizer vfak po potrebi svojiga trupla, in koljkor je potrebno, de se po tim zhes dan bedeti da, in potrebne dela opravljati samorejo. In ker nam sveto pismo v' mnogih krajih, sgled svetnikov, in sdrava pamet juterne ure kakor narbolje in nar rodovitnisthi zeliga dne tako slo perporozhajo, in ker je zelo Kristuf, nash gospod, sonze pravize imenován, preblashena Diviza pa juter-na daniza svana, tak dershim sa lepo navado, de se svezher sarán spat podamo, de bo mozhi drugi dan svet sarán vstati. Gotovo je ta zhaf narperjasnisthi, narprijetnisthi in narpokojnisthi, she zelo tize nar tedaj klizhejo vstati in Bogu hvalo dati. Vsgodaj vstajati ni torej le k' sdravju ampak tudi k' svetosti,

Balaam je na svoji oflizi jesdaril ino kralja Bala-ka ifkal, ker pa ni nish dobriga v' misli imel, ga je perzhakal angelj boshji na poti s' nagim mezham, de

bi ga vmoril; ofliza pa, ko je angelja sagledala, se je splafhena trikrat nasaj savernila. Alj Balaam jo je nevfsmileno s' svojo palizo pretepal in jo je naganjal naprej, tak dolgo, de se je ob tretjim pod Balaamam na tla isdrusnila, in ga po velikim zhudu tak nagovorila: „kaj fim ti storila, de me she v' tretje pretepassh?“ In sdaj so se Balaamu ozhi odperle, in sagledal je angelja, ki ga je tak nagovoril: „Sakaj pretepassh svojo oflizo? ko bi se ne bila meni vmaknila, bi bil tebe vbil, njo pa shiveti puftil.“ Balaam je pa rekel k' angelju: „Gospód! greffhil fim, sakaj nifim vedel, de si se soper mene na pot vftavil.“ Glej, moja Filoteja! Balaam je tiga slega kriv, in pretepa vbogo oflizo, ki je vender v' vfm tim zhisto nedolshna. To se mnogokrat v' nashim shivlenji najde. Tam je shena, ki vidi svojiga moshha alj svoje dete bolano, in kar se sazhne postiti, spokorno oblazhilo nositi, se bizhati, kakor je nek-daj David v' takfhni okoljfhimi ftoril. Oj perjateli-za! pokaj tepeffh svojiga vbogiga ofla, pokaj trudiffh svoje telo? Saj je nedolshno nad slegam, |ki te je sadél, de je Bog svoj mezh zhes tebe vsdignil; poboljfhaj le svoje Serze, ki je tiga moshha kakor malika molilo, ki je timu otroku jesero napzhnoft spre-gledalo, in ga k' napuhu, nezhimernofiti ino prevsét-nofiti redilo. Uni mosh sposná, de je vezhkrat v' greh nezhistofiti hudo padel; njegova vest se kakor nevfsmil-jena mashovavka s' nagim mezham zhes njega vsdigne, ga s' svetim straham prebófti. Hitro se sam v' fe oberne, ino savpije: De bi te, nesvesto mesó! de bi te, isdajavez od shivota! ti si me sovrashniku is-dal! In glej, ves rafkazheu se loti shivota, in ga oj-ftro terpinzhi s' nesmérvim postam, s' hudim bizhan-jam s' neprenefflivimi spokornimi oblazhili. O vboga dusha! ako bi samoglo tvoje mesó govoriti, kakor Balaamova ofliza, reklo bi ti: Sakaj tepeffh mene, vbogiga revesha? Soper tebe samo, moja dusha! vsdi-guje Bog svojo mashovavno roko, ti fama si prelom-ljivka! Pokáj me vodiffh v' tiste flabe perloshnofiti?

pokaj obrazhah moje ozhi, moje roke, moj jesik k' nezhistosti? pokaj me vmashesh s' nestrannimi misli? Imej dobre misli, in obena hudobna shelja se ne bo v' meni vsdignila. Pajdash se s' zhistimi ljudmi, in nikdar me moje poshelenje ne bo v' greb skufhalo. Oj te, ti sama me mezhefh v' plamen, in hozhefh, de bi ne gorel; mi pihah dim v' ozhi, in hozhefh, de bi ne otekle. In gotovo tudi Bog v' ti okoljshini k' tebi govori: Pretepajte, vbijajte ino rasdrobite sosebno svoje serza, sakaj soper nje se je moja jesa vshgala.

Serbenja se snebiti in ga is-sdraviti, ni toljko treba, se vniavati ino kópati, kakor veliko vezh, fi kri in jetre iszhistiti. Ravno tak, ako se hozhemo pregreh refhiti, in jih issdraviti, je fizer dobro, de teló pokorimo, vender je pa sosebno potrežno, de fi serze prav iszhistimo. Satoraj se nikdar ni podati k' pokorjenju telefa, drugazhi, de duhovni vodnik kaj takiga svetuje.

,SHTIRNODVAJ,STA PO,STAVA.

Od drushne ino famote.

Sa drushnoj tekati, in se je sogibati, nobeno ni pametno nobeno se ne perleshe brunnosti, ki imá dolshnosti zhloveshke drushbe lepo réditi. Drushin se sogibati, kashe neko sanizhovanje ino sametovanje blishniga, jih nalash jiskati je snamuje lenobe in vtraglivosti.

Blishniga moramo ljubiti, kakor famiga sebe; mu to ljubesen fkasati, se ne smemo njegove tovarshije sogibati, v' snamuje pa, de sami sebe ljubi-

mo, moramo fami per sebi ostati, kedar smo per febi. Per febi smo pa, kedar smo fami. „Misli sam na - se“, pravi sveti Bernard, „potim na druge.“ Ako te tedaj nizhefar ne veshe, v' drufhino iti, alj drufhino sprejeti, tak ostani v' famim febi, in se pogovarjaj s' svojim ferzam. Pride pa drufhina k' tebi, alj te kak pametni vsrok vabi, drufhino obiskati, potim, moja Filoteja! idi s' Bogam, in gledaj svojiga blishniga s' veselim ozhefam ino ferzam.

Slabe drufhine se sovejo tiste, v' ktire se s' slabim namenam s - haja, pa tudi, ako so tisti, ki se s - hajajo, hudobni, nepremishleni ino rasvujsdani; in tih se je isogibati, kakor se zhebele of in obadov isogiblejo. Sakaj kakor so put, sapa ino flina tistih ljudi, ki so od isteklih pfov vgrisuje ni, sofebno otrokam ino ljudem drobniga shivota nevarne; tak se tudi ne dá s' hudobnimi ino rasvujsdanimi ljudmi pezhati; sofebno naj bodo tisti prav slovarni, kterih zhednost je The rahla ino nevterdena.

So tudi take drufhine, ki k' nizhemuri nifo, ko le, si po vtrudivnih opravkih oddehniti. In, de se jim ravno ne smemo zhisto ino savsim vdati, tak vender toliko zhasa smemo na nje oberniti, koljkor ga je sa odehniti si, treba.

She druge drufhine so, ki nimajo drujiga namen, ko perljudnost. Takshne so obiskovanja ino nekteri s - hodi, ki se blishnimu v' zhasi storé. In zhe nam tudi ni treba, kar to sadene, zhes vezh skerb nim biti, tak vender tudi ne smemo tak neperljudni biti, de bi se nézh sa - nje ne smenili, ampak dolshnost perljudnosti se mora priprosto dopolniti, in varvati se je sraven vse neobtesnosti ino lahkomišlenosti.

Sdaj je she govoriti od koristnih drufhin, v' ktire se brumne ino poboshne dushe sberajo. O moja Filoteja! sa veliko frezho si fhtej, ako v' takshne drufhine vezhkrat priti samorefsh. Vinfke terte, ki med oljkami rastejo, oljuate in po oljki difhezhe grosdje nosejo; in dusha, ki se rada med brumnimi ljudmi sadershuje, mora njihove lastnosti na - se vseti. Troti

fami ne mógo nobeniga medu narediti, pomagajo pa, ga zhebelam napravljati. Ravno tak sadershovanje s' brumaimi dufhami nafhi brumnofti možno k' rasti pomaga.

V' vsaki drufhini mora vse odkrito, priprofto, pohlevno ino spodobno biti. „So nekteri, ki nizhefar ne pozhnejo, kar bi ne bilo tako perfileno, de vsakiga nadlegje. In kakor bi zhlovek, ki bi nikdar drugazhi ne pregovoril alj ne preftopil, kakor de bi pel ino svoje flopinje shtel, s' tim vsakim soperu bil, ravno tak so tifti zeli drufhni filno na poti, ki se ne smesijo drugazhi, kakor le perfileno, in bi rakel, kakor de bi bili na fukripze; in kaj jih drujiga tako ravnari, kakor skriti napúh! Smer-na dobroveljnoft mora smeraj na pervim mefti v' drufhini biti. Svetimu Romualdu ino svetimu Antonu k' veliki zhafti perpovedujejo, de so nju oblizhja per vfi njuni ojtiri spokornofti vedno s' veseljam, dobro voljo ino perljudnoftjo olepfhane bile. „Smejjajte se s' smejozhimi, in veselite se s' veselimi,“ ti sopet pravim s' apofteljuam, „veseli se vedno, to de v' Gospodu, in tvoja spodobnoft naj bo vfm ljudém snana.“ De se v' Gospodu veselish, mora podloga tvojiga veselja ne le perpushena ampak tudi vfa spodobna biti; to rezhem sato, ker je nekaj rezhi, ki so fizer perpushene, to de ne savfim spodobne; in de bo tvoja spodobnoft snana, varj se vfake napake, ki nikjér ni perpushena. Enimu sanjko nastaviti, de bi padel, drujiga ozherniti, tretjiga sabavljati, nespa-metnimu kaj hudiga ftoriti, jeneumna in divje veselje, in smejjati se savoljo kaj takiga, je veselje slo nerodno.

Rasen snotrajne famote, v' ktiro se tudi is fre-de narglafnifhi drufhine podati samorefh, kakor fim te she v' 12. postavi drugih bukev vuzbil, ljubi tudi refnizhno famoto; ne de bi morala v' pushavo béshati, kakor sveta Marija Egipzhanka, sveti Pavel, Anton, Arseni ino drugi brumni ozhaki, ampak sadershi se nekaj zhafa v' svoji jifpi, v' svojim verti, alj drusi kjé, kjér se v' narsnotranje svojiga ferza podati ino svojo

dufho s' brumnimi ino svetimi misli, alj s' poboshnim branjam rasjafniti samorefh; in posnemaj v' tim sgled velikiga svetiga Gregorjais Nazijanza, ki sam od sebe tako perpoveduje: „Proti sonzhnemu sahotu fim se sam s' sebó po brodu morja sprehajal; sakaj treba mi je tiga polajfhanja, de si duha rasjafnim, in butaro navadnih opravkov od - tresem.“ In potim rasklada tisto svelizhavno misel, ktiro fim jes she nekidrusi v' misel vsél. Tudi sveti Avgufhtin pokashe od tiga en isgled od svetiga Ambrosha, ino rezhe, de je vezhkrat v' prebivavnizo tiga velikiga moshá stopil, (sakaj to je bilo vsakim perpusheno), in de ga je tamkjé premifhloval, kak je bral; in de se je zhes nekaj zhasa prav tiho ven podal in mislil, de se ti-mu velikimu dufhnimu pastirju ta kratek zhas vseti ne smé, kteriga mu je po pretoljkfshnih opravilih potreba, de si duha podshivi ino rasjafni. Tudi Gospod Jesus je enkrat rekel aposteljnám, ki so mu perpovedovali, kak so pridgovali, in kaj so she drugiga opravili: „Pojdite v' samoto, in si eno malo odahnite.“

PETINDVAJ, STAPO, STAVA.

Od spodobnosti v' oblazhilih.

,Sveti Pavel narozha brumnim shenfkam (in to sadene tudi moshke) de bi se spodobno-oblazhile in se poshteno, in le kar je prav, lishpale. ,Spodobnost v' obleki ino lishpanji se pa ravná po tim, is zhesa, de je, kak je vresana, in potim, kak je snashna. ,Snaga mora v' vsakim nashim oblazhili bi-

ti, in na obenim ne smemo, kolikor je le mogoče, kakšno vmasanje alj nesnashnost terpeti. „Sunajna snaga nekoliko odkriva snotrajno zhištoto. Bog sam sapoveduje flushabnikom altarja, in tistim, kterim je perva fkerb sa brumnost isrozhena, telesno snashnost.

Is zhefa, de naj bo oblazhilo, in kak naj bo vresano, to naravnava kerfhanska modrost po mnogih okoljshinah, namrezh, po tim, ko je zhas letá, starost ali stan zhloveka, in kakor pernese s' sebo drushina alj perloshnost. Zhasitlivshi se sploh opravljajo ob prasnikih, in toljko bolj, ko je prasnik velik ino imeniten. Ob zhasi pokore, kakor v' postli se oblazhijo priprosto, na shenituinah nosijo svatovske oblazhila, in per pokopalishah obleko shalovanja. Na dvori oblastnika se obleka povikšla, ki se doma per svojih spet ponishati mora. Sakonska se smé ino imá, kedar je per moshu, spodobno lishpati, ako se pa lishpa, kedar mosha ni v' prizho, tak bi jo bilo dobro vprashati, komu s' svojim lishpam dopasti sheli. Divizam se smé nekaj vezh lishpanja perpušiti, de ne bojo savoljo sanemarjenja snage v' noshi spregledane, bres mosha ostale.

Tudi vdovam, ki bi se spet rade omoshile, nihzher ne bo sameril, ako se she nekoliko lishpajo, to de ne bodo kake otrozharije na se navešile, ker so she gospodinje bile, in jih she vsak sa bolj refne dershi, ker so she shalošt vdovštva pokušile. Vdovam pa, ki niso kar po telesu ampak tudi po ferzi vdove postale, se ne spodobi drugo lishpanje, ko ponishnost, spodobnost ino brumnost. Sakaj, niso prave vdove, ako na to grejo, moshé s' ljubesnjo navdati; ako pa tiga noto, pokaj pa orodje ljubesni s' sebo nosijo? Kdor gostov nozhe, naj oshtarijno snamnje is svifli vsame. „Starim ljudém se vsak smeji, ako se lishpajo, ta neumnost se le nad mladim she nekaj prenesti da.

Bodi snashna, moja Filoteja! in nezhefar ne smé v' tvoji obleki raterganiga alj nespodobnigabiti. Snam-

nje je, de tiste malo obrajtamo, s' kterim se drushimo, ako nespodobno pred-nje pridemo; vari se pa ravno tak, de se ne bofh venzharla, fhopirila ino gisdavo oblazhila, kakor de bi ti ob pamet shlo. Dershi se smeraj, koljkor se kolj da, priprosti ino spodobnosti, ki v' refuizi narbolj lepoto povsdigne, in neprilizhen obras narbolj sagovarja.

,Sveti Peter fosebno mlade shenfke opomina, de si nimajo lasov ferklati, kroshtati, spletlati, ino kodrati. Moshkimki so se tak omehkushili, de to ne spametno lishparijo ljubijo, vsak pravi, de so se pobabili. In ako zhifost sheufek, ki se fhopirijo, nihzher visoko ne obraja, tak se saj toljko rezhi samore, de jo v' tej lishpariji ino v' tih norostih sagledati ni. ,Se sizer isgovarjajo, de nizhefar hudiga ne mislijo. Jes pa odvishzham, kakor sim she nekdi drusi, de pa hudizh vedno kaj hudiga misli. Jes bi rad, de bi moji brumni, kakor tudi moje brumne smeraj, narboljsi, pa ne narbolj imenitao in narbolj slishpano v' zeli drushini oblezheni, in kakor v' bukvah prigovorov stoji, s' prijetoostjo, spodobnostjo ino zhahtitostjo olishpani bili. ,Sveti Ludovik pravi s' kratkimi besedi, de se imam po svojia stani nositi, de modri ino brumni ne porezhejo: ti storish prevezh; pa tudi ne mladi ljudje: ti storish premalo. Ako pa mladim ljudem s' spodobnostjo ni sadofti, tak se je po mislih modrih ravnati.

,SHÉ,STINDVAJ,STAPO,STAVA.

Od pogovarjenja, in fizer pervizh, kakor od
Boga govoriti moramo.

„Sdravniki si po spregledanji jesika veliko snanje perdobijo, kak s' sdravjam zhloveka stoji, ravno tak so tudi nafhe besede refnizhne kasavke, kak se nafha dufha pozhuti. „Po svojih besedah“, pravi Isvelizhar, „bofh opravizhen, in po svojih besedah bofh pogubljen! Hitro seshe roka po tistim deli telefa, ki naf boli, hitro jesik po rezhi, ktero ljubimo.

Ako torej Boga perferzhno ljubish, moja Filoteja! tak se bofh velikokrat s' svojimi domazhimi, fofedi ino perjateli od nja pogovarjala. Ne dvemim, de bi ne, „sakaj ufta pravizhniga bodo modrost premishlovale, in njegov jesik bo sodbo osnanoval.“ In kakor se s' svojimi majzhknimi uftmi zhebele le medu dotikajo, tak bo tudi tvoj jesik vedno od prevelike sladkosti svojiga Boga oflajen, in nikdar ne bo vezhe sladkosti obzhutil, kakor, ako zhaft ino hvala boshjiga imena zhes tvoje uftnize tezhe; kar se od svetiga Franzifhka (Seraffhkiga) pravi, ki je vedno svoje uftnize is-sesaval ino oblesaval, ako je sladko ime boshjiga Gospoda isrekel, kakor de bi is svojih uftniz narvezhi posemelfko sladkost is-sesal.

Govori pa vselej od Boga, kakor se boshji svetlosti spodobi, to je s' podobnostjo ino s' poboshnostjo in ne s' lastno dopadljivostjo, tudi ne s' glafam pridgarja, ampak v' duhu krotkosti, ljubesni ino ponishnosti, in rófi, kakor dobro saftopish, (po izgledu neveste v' visoki pefmi) zhudno sladek med poboshnosti ino nebeshkih rezhi, po kaplizah, sdaj v' uho eniga, sdaj drugi-

ga, in profi Boga is dna svojiga serza, de bi to sveto roso v' serze tajistih vtisnil, ki te posluhajo.

Zhes vse pa, to angeljsko opravilo krotko ino ljubesnivo opravlaj, ino ne s' hndimi besedi, ampak veliko vezh takofno, kakor Bog nebeshko prijetne besede duham vdaja; sakaj zhudno mozh imá ljubesnivoft ino prijasno dopovedovanje dobre rezhi, in silno vabi ino vlezhe serze na se.

Ne govori torej nikdar hitro in le is kratkiga zhafa od Boga ino brumnosti, ampak, ako govorish, tak bodi vfa poboshna, in misli dobro, kaj govorish. To ti rezhem, de se pred neko prevsetnostjo, ktira je nekterim ljudem lastna, ki se med brumne shtetjejo, in per vsaki perlosnostii, bres, de bi na to mislili, v' svete ino gorezhe besede is-hopernijo in potim sht mislijo, de so réf takshni, kakor njihove besede kashejo, kar pa v' resnizi ni tako.

,SEDEMINODVAJ,STA POSTAVA.

Od spodobnosti v' besedi, ino od spofhtovanja, kteriga smo ljudém dolshni.

„Kdor se v' besedah ne pregreshi,“ pravi sveti Jakob, „je popoln zhlovek.“ Bodi slo slo fkerbna, de ti nikdar kaka nespodobno beseda is tvojih ust ne ujide; sakaj ko bi jo tudi ti is obeniga hudiga namena ne isgovorila, si jo snajo pa tisti, ki jo slifhijo, vse drugazhi rasloshiti. Nespodobna beseda, ki pade v' flabo serze, se v' njem ras-shiri ino si prostor perdobi, kakor kapla olja, ki na sukno pade; in vezhkrat se serza tako poloti, de ga s' tav-

shenterimi nemarnimi misli ino skušbnjavami napolni. Sakaj, kakor telesni štrup fkos uſta noter pride, tak pride ſtrup ferzà fkos uho, in vſmertenja je jeſik kriv, ki je ſtrupno beſedo iſgovoril, in ko bi tudi iſpljuvan ſtrup ne bil ferza poſluſhavzov oſtrupil, ker je dobro okovarjeno bilo, tak ni ſtrupu perpifati, de ferza niſo bile po njem vmorjene.

Nihzher mi naj naſproti ne rezhe, de v' tim nizheſar hudiga ne miſli, ſakaj vezhna reſniza, kateri ſo gotovo vſe zhloveſhke miſli snane, na ravnoſt pravi, „de uſta to govorijo, zheſar je ferze polno.“ In naj bi ſhe mi nezhi hudiga ne miſlili, pa gotovo ſovraſhnik naſhiga iſvelizhanja veliko hudiga miſli, in vſe fkrivaj te hude beſede na to oberne, de ferze zhloveka s' njimi prebòde. Pravijo, de kdor od angelizhnih korenin vezhkrat kaj vſhiva, vedno lepo ino duſhezho ſapo imá, ravno tak ſo beſede tiſtih, katerim ſpodobnoſt ino zhifoſt v' ferzi prebivate, vedno ſpodobne prijaſne ino zhiſte. Neſpodobne ino nerodne rezhi nam ſhe iſgovarjati apoſtelj prepoveduje, in nam pové, de „dobriga ſadershanja nizheſar toljko ne popazhi, kakor neſpodobno govarjenje.“

Pa vſe ſtrupniſhi ſo le te neſpodobne beſede, ako ſe ſakrivano, tenko ino, na dvojo ſtran iſgovarjajo; ſakaj tenji ko je pſhiza, loſhej gré v' telo; in bolj ko je nezhiſta beſeda iſglajena, globokeje ſe bo v' ferze vtisnila; in kdor meni, de ſe s' tazimi beſedi ko obteſan v' druſhni fkaſhe, v' reſnizi ne vé, ſakaj ſo druſhne. Sakaj druſhne morajo biti zhbeldimu roju enake, ino ſe morajo ſa to fkleniti, de méd prijaſniga ino ſpodobniga pogovarjenja vkup ſpravljajo, ne pa kakor broj óſ, ki ſe ſa to fklencijo, de gnilo merho iſſiſájo. Ako ti bedak neſpodobne beſede blodi, daj mn obzhutiti, de je tvoje uſheſa raſſhalil, in ſe kam drugam oberni, in ſtòri kaj drujiſga, kar te umnoſt uzhi.

Ena iſmed narflabſhkih laſtnoſt, s' kterimi ſamore ferze navdano biti, je laſtnoſt ſaſramovavzov. Bog preſlo to prègreho ſovraſhi, ino jo je ſhe vezh-

krat ojtro kasnil (shtrafal). Nizhesar ni ljubesni, s'he vezh po brumnosti tako nasproti, kakor sanizhovanje blishniga. Nikdar pa safmehovanje ino rasframovanje ni prosto od tiga sanizhovanja; torej je velik greh, in po pravizi pravijo bogoslovi (to je v' boshjih rezheh svuzheni), de je saframovanje narhujshi rasshaljenje, ki se blishnimu s' besedo storiti samore; ker je drugo rasshaljenje s'he vender s' nekakim spofhtovanjam rasshaleniga spremljano, to se mu pa s' ozhitnim sanizhovaujam naredi.

„Shale (shpasi) ino opletene besede, ktire si drushina s' spodobno dobrovoljo ino s' veselim serzam med sebó dovolji, flishijo k' zhednosti, ktero so stari gerki evtrapelja imenovali, mi bi ji pa vesela kratkozhafnost rezhi samogli; s' njo si kratkozhaf delamo spodobno ino prijasno nad nakljuzhbi, ktire is zhloveshke nepopolnosti is -hajajo. Vender je pa gledati, de to spodobno veselje v' saframovanje ne isdivjá. Saframovanje naf namrezh nagiblje, se is sanizhovanja blishniga smejati; dobrovolja pa ino shala napravite prijasno smejanje is dobriga serza ino is prijasnosti, sdrusheno s' kako snajdeno shaljno besedo. „Sveti Ludovik je rekel svojim duhovnám, ako so po koshlu od visakih rezhi s' njim govoriti hotli. „Sdaj ni zhaf vuzheno govoriti, ampak si skos kako veselo besedo kratkozhaf narediti, vsak naj spodobno kremlja, kar se mu ljubi.“ To je rekel is prijasnosti do imenitnih gostov, ki so kako veselo besedo is ust svojiga kralja flishati sheleli. Pa, moja Filoteja! dopernesimo ure kratkozhafa vselaj tako, de svete vezhnosti sraven ne sapravimo, ampak si jo s' brumnostjo oko varimo.

O, SEMINODVAJ, STA PO, STAVA.

O d krivizhniga sojenja.

„Ne sodite, de ne bote sojeni,“ pravi Odrefhenik nashih duh, „ne pogublajte, de ne bote pogubljeni.“ „Ne sodite,“ pravi sveti apostelj, „ne sodite pred zhasam, dokler Gospod pride, ki bo skrivnost teme rasodel, ino svête ferz odkril.“ O, kak slo fo so-perne Gospod-Bogu predersne sodbe! Predersne fo sodbe zhloveshkih otrók, ker obeden ni sodnik drugiga, in ker si s' svojimi sodbi oblast nashiga Gospoda in nar vikshiga sodnika lastijo. Predersne fo dalej njihove sodbe, ker narvezha hudobija greha v' nameni ino shelji ferza leshi, kar je pa sa ref nam popolnoma skrito. Predersne fo dalej, ker vsak imá s' tim dosti opraviti, de sam sebe sodi, ni mu torej potrebno si sodbo zhes blishniga po krivizi lastiti. Ako nozhemo enkrat sojeni biti, je ravno tak potrebno, de drugih ne sodimo, kakor, de sami sebe sodimo. Sakaj, kokor nam Jesus, nash Isvelizhar, eno prepové, tako nam njegov apostelj drugo sapové s' tim besedmi: „Ako bi mi sami sebe sodili, bi ne bili enkrat sojeni.“ Pa delamo, de bi tak ne! ravno nasprot; nikdar ne henjamo delati kar je prepovedano, in sodimo svojiga blishniga per vsaki perloshnosti; in nikdar ne storimo kar nam je sapovedano, nikdar namrezh sami sebe ne toshimo.

In tako moramo na vsroke gledati, is kterih nashie krivizhne sodbe isvirajo de jih vstavimo. „So ljudjé, kterim je gorupo, britko ino neperljudno ferze kakor perrafheno; in takshni ogrenijo vse, kar vidijo ino slishijo, in spremenijo po besedah preroka sodbo v' pelia, ker od blishniga nikdar drugazhi, kakor s' ojštroshjo ino grenkoshtjo ne sodijo. Slo potrebno je takim, de v' roke dobriga duhovniga sdravni-

ka sdravnika pridejo; sakaj ker jim je ta grenkoba ferza natorna, tok je slo teshko premagati, in de si ravno sa nje ni greh ampak le nepopolnost, tak je vender le nevarna, ker predersno sodbo ino opravlivost v' duhbo vpeljà, in jima gospodarstva prepusti. Predersno sodijo eni, ne is grenkobe, ampak is napuha, ker mislijo, de svojo zhaft sa toljkor pomnošhijo, sa koljkor zhaft blishniga pomanjšhajo. Napuhneni predersni duhovi so ti, ki se sami sebe obzhudujejo, ino v' spofhtovanji samiga sebe tako visoko stavijo, de vse kar niso oni, sa majhino ino nezhyvredno dershijo. „Jes nisem tak, kakoršni so drugi ljudje,“ je rekel tista persmoda od fariseja. „So s'he drugi, ki pa niso tako ozhitno napuhneni, ampak kar s' nekim lastnim dopadjenjam hudo na drugih gledajo, tako, de to dobro, ktero mislijo, de na sebi imajo, s' preferzhnim veseljam okushajo ino drugim okushati ponujajo. In ta dopadljivoft nad samim sebé je tak skrita in nenajdljiva, de, kdor nima prav bistriga ozhefa, jo ne bo sapasil, in s'he zelo tiste ne vejo sa-njo, ki so od njé vneti, ako jih tiga ne preprizhamo. Eni so, ki se sami sebi perlisujejo, sami sebe isgovarjajo, ino si svojo hudo vést s' tim tolashijo, de sodijo, de imajo drugi ravno tako pregreho nad sebé, alj s'he pa kakšno vezbi, ko oni, in menijo, de njihov gréh savoljo velikiga shtevila hudodelnikov ne bo tako hudoben.

Nekteri pa kar savoljo tiga veselja radi predersno sodijo, de bi se modre iskasali, ki sadershanja ino nagnjenje drugih ljudi s' famo saftopnostjo istuh-tati samorejo. Ako vzhafi k' nefrezhi s' svojim sojenjam resnizo sadenejo, potim raste njih predersnost in veselje, se v' ti hudi navadi s'he bolj isbrihtati, tako slo, de je teshko, jim jo vstaviti. Drugi sodijo is hude strasti, in mislijo smeraj dobro od tistih, ktire ljubijo, in smeraj slabo od tistih, ktire sovrashijo, rasen v' eni sami zhudni pa vender resnizhni rezhi ne, namrezh, kjer jih preobilna ljubesen k' hudi sodbi zhes rezh napelja, ktero

ljubijo. In to je saref nerodni nastopik [nezbiste, nepopolne, smotene ino bolne ljubesni, namrezn ajfran-ja, ktero, kakor je vsakimu snano, savoljo eniga famiga pogleda, kakiga maliga nasmejanja druge nesvestobe in preshestva obdolshi. Poslednizh tudi bo-jezhnost, zhaftishelnošt ino druge dušne slabosti veliko k' natolzovanju ino predersnim sodbam perpo-morejo.

Vender, kako se da tukaj nasprot[uravnati? Pravi-jo, de se tistimu, kdor je soka od selisha ofusa pil, ki v' Etiopi rafe, sdi, de povsod kazhe ino strahne poshasti vidi. Tak tudi tisti, ki so sirup napuha, ne-vošhljivosti, zhaftishelnosti, ino sovrashtva posherli, obeno rezhi ne vidijo, ki bi se jim ne vidila hudobna ino nizh vredna. Ki so un fok pili, morajo potim vino is palmoviga sadja piti, de jim smota prejde, tim poslednim pa naprot vpijem: Pijte, koljkor samorete od vina svete ljubesni, pregual vam bo gerdifok, ki vas h' kazhjim sodbam napeljuje. Ljubesen se boji, na hudo sadeti, veliko manj ga bo sama iskala, in ako v' njega sadene, tak odverne od nja oblizhje, kakor, de bi ga ne vidila. In she per pervim perkasanji saklene ozhi, poprěj kakor ga she savsim vidi, in misli potim v' sveti priprosti, de ni hudo, ampak le kar senza hudiga. Ako je pa vender persiljena, ga sposnati, tak se hitro prozh oberne, in si persadeva, njegovo podobo is spomina spraviti. Ljubesen je gotovo sdravilo sa vsak sleg, posebno pa sa tiga. Slatenizhnuimu se vsaka rezh sdi romena, in kdor se te bolesni snebiti sheli, pravijo, de si mora pnšiti na podplate selishe kelidonium imenovano, pervesati in ganekaj zhasa nositi. V' refnizi, navada, predersno soditi je duhovna slateniza, ki ozhém bolnih, ki so s' njo navdani, vse rezhi hudobne predpofstavi. In kdor od nje osdraviti sheli, mora sdravilo, ne na ozhi, ne na um, ampak na serze, ki so prave noge dušhe, poloshiti. Je tvojo serze krotko', tak je tudi tvoja sodba polna krotkosti, je ljubesni

polno, tak bo tudi tvoja sodba. Tri prezhédne sglede ti od tiga prejpovstavim. Isak je rekel, de je Rebeke njegova sestra. Abimeleh je pa vidil, kak je s' njo prijasno ino preferzhno ravnal, in kmalo je obfodil, de je njegova shena. Hudobno oko bi bilo raji sodilo, de le njegova vlazhuga, alj pa, de zhe je njegova sestra, njuna prijasnost po pravizi ni; Abimeleh je pa vse bolj s' ljubesnjo sodil. Tudi mi, moja Filoteja! moramo smeraj tako ravnati, in koljkor je mogozhe, vse v' prid blishniga raslagati. In ko bi imela ena rezh sto strani, tak jo moramo smeraj od nerlepszé strani pogledati. Marija Diviza je bila blagoslovleniga telefa, ni si samogel sveti Joshef tiga sakrivati, ker jo je pa od druge strani polno svetosti ino angeljske zhivosti vidil, mu nikak ni bilo mogozhe verjeti, de bi bila ona samogla s' prelomljenjam dolshnosti svoj stan spremeniti, in je fklenil, ko jo je od se ispuistiti hotel, sodbo Gospod-Bogu prepustiti. De si je imel veliko vsrokov slozhesto od presvete Divize misliti, tak vender ni hotel, sodbo zhes njo fkleniti. Sakaj to? — Ker je bil, kakor sveti Duh od nja prizha, pravizhen. Ako si pravizhen ne more sakrivati ne djanja ne namena kaviga zhiloveka, kteriga drugazhi sa poboshniga posna, tak si vender nikdar sodbe zhes njega ne ofvoji, ampak jo prepusti samimu Bogu. Tak je tudi krishan Isvelizhar, ker pregrehe tistih, ki so ga na krish perbili, ni samogel sagovarjati, vender njihovo hudobijo pomanjschal, in jih je s' nevednostjo isgovarjal.

Ako tedaj greha isgovarjati ne moremo, tak ga vsaj v' pomilovanje saobernimo, in ga perpishimo vsroku, ki je s' narloshje prenesti, nevednosti alj pa zhloveshki slabosti.

Alj pa zelo nikdar ne smemo svojiga blishniga soditi? — Nak, v' resnizi, nikdar. Bog sam sodi krivizhne v' pravizi. Sizer svojo sodbo tudi fkos glaf gosposke nashim ufhesam snani, gosposke so njegovi flushavniki ino tolmazhi; pa tudi té ne smejo drugazhi.

isgovoriti, kakor, kar so se ko njegovi raslagavzi od njega navuzhili. „Sodijo drugazhi, in ravnajo po svojim lastnim nagnjenji tak ref sami sodijo, in bojo torej tudi sami obsojeni. Sakaj zhloveku samimu na sebi je prepovedano, druge soditi.“

Pogledanje alj sposnanje ene rezhi fhe ni obena sodba, sakaj sodba mora, saj po jesiku svetiga pisma, vselaj kak vsrok imeti, ki je majhin alj velik, refnizhen alj le dosdevan, ki se mora poprěj prejiskati, kakor, de se samore ino smé soditi. Torej tudi sveto pismo pravi: „kdor ne vérje, je shé sojen,“ sato ker zhes njegovo pogubljenje ni obeniga dvoma. Ali torej ni oben greh, ako zhes svojiga blishniga dvomimo? — Ne, sakaj ni prepovedano dvomiti, ampak le soditi je prepovedano, vender pa tudi ni perpusheno dvomiti ino natolzovati, ako naf ne filijo prav imenitni vsroki ino sprizhanje na to; drugazhi bi bilo dvomenje ino natolzovanje predersno. Ko bi bilo kako hudobno oko Jakoba gledalo, ko se je per shitepihu perljudno s' Rahelo menil, alj vidilo, kako je Rebeka uhalnize ino rozhne vesila od ptujiga Eleazarja v' tishi desheli sprejela, bilo bi gotovo od tih dvéh sgledov zhifosti flabo mislilo, ino vender le bres vsiga vsroka. Sakaj, ako je djanje tako, de samo na sebi nezhe ne pomeni, tak je predersno natolzovanje, kaj hudiga is njega fkle-niti, drugazhi, zhe fhe vezh takih okoljshinj sraven pride, is kterih se to djanje bolj gotovo isprizha, kakshno, de je. Tud je predersna sodba, ako se is eniga samiga djanja fklepa, kakshen je drugazhi zhlovek. „Skoraj se bom pa zhes to rezhe bolj saftopno isgovoril.“

S' kratkoma, komur je sa lastno vest refnizhna fkerb, se v' predersne sodbe zhes blishniga ne bo lahko ispustil. Sakaj, kakor se zhebele, ako v' megle-nim vremeni oblake sagledajo, v' svoje panje nasaj povernejo, ino svoj spravljien med predelavajo, tak se tudi misli brumnih dush ne spuštijo v' kalne ino samotane pravde ino v' meglene djanja svojiga blishniga, ampak, de si svojih ozhi ne nasmetijo, se potegnejo

v' svoje lastne serza nasaj, de dobre fklepe svojiga lastniga poboljšhanja oskerbijo ino ispolnujejo.

Le duša, ki jo ni nezh prida, se s' sodbimi shivljenja drugih pezha. Pa ne smesh misliti, de to tudi tiste sadene, ki imajo dolshnost na svojo hišo, alj pa zeló na zele okoljze aij deshele gledati, sakaj ena narvezhih dolshnosti, ktire na vesti imajo, jih ojštro véshe, vedno zhujezho oko nad drugimi imeti. Takšni naj svojo dolshnost s' ljubeshno ino krotkostjo is polnujejo, drugazhi pa naj bodo sami v' sebi saperti.

—DEVETINDVAJ, STA PO, STAVA.

O d o p r a v l j a n j a.

Is predersnih sodb is-haja nepokoj, sanizhovanje blishniga, napuh, lastna dopadljivost ino jesero drugih slo slo shkodljivih nastopkov, med kterimi je opravljanje, prava kuga zhloveshkih drushinj na pervim mesti. O de bi jes imel sherez h ogel od svetiga altarja, de bi se dotaknil s' njim zhloveshkih ust, jim njihovo hudobijo odvset, in njih greho ozhifit, kakor Serafia ki je usta preroka Isaia ozhifit! Kdor bi opravljivost is semlje spravit, bi vezho shtevilo pregreh krivize odvsel.

Kdorkolj dobri sluv svojiga blishniga po krivizi perkrajsha, je, rasen greha, ki ga stori, k' povernjenju savesan, in to povernjenje se spremenuje kakor se opravljivost raslozhi; sakaj nihzher ne samore s' ptujim blagam v' nebefa, in med vřim zhasnim blagam je dober sluv narboljšhe. Opravljanje je nekakšen vboj. Sakaj trojno je nafhe shivljenje: duhovno, ki v' gnadi boshji obřtoji; telefno, ki se po duřhi obdershi,

in družinsko, ki se le v' zhaši ino v' dobrim slutji ohrani. Opravljiviz vezhi del s' samim enim vbodlejani svojiga jesika ob enim trojni vboj|dopernefe: vmori po duhovno svojo lafno dufo, dalej dufo [tistiga, ki ga poslufha, ino spravi tistiga, nad katerim jesik brufi, ob družinsko shivlenje. „Sakaj,“ kakor sveti Bernard govori, „imata obá hudizha per febi, opravljivez ino njegov poslufhavez; enimu tezhi na jesiku, drugimu zhepi v' vřhefu.“ David pravi ud opravlivzov: „Ofhpizhili fo fi jesike, kakor kazhe.“ Kazhe imajo, kakor Aristoteles pravi, vilzhnat jesik, ki se v' dva konza nehá. Ravno tak jesik imá opravljivez, sakaj, kakor ga poshene, prebode ino oftrupi uhó poslufhavza ino dobro imé tistiga, od kteriga govori.

Sarotim te torej, moja preferzhno ljubljena! Filoteja! de nikar kdaj koga ne na ravnost, ne po ovinkih ne opravljash; vari se vender zhes vse fkerbno, de ne bofh nikdar koga ne ismifhlenih pregréh in hudobji obdolshila, pa tudi ne njegovih fkrivnih ino fkritih grehov rasnafhala, in de tudi tistih ne bofh povikfhala, ki fo snani, ne dobrih del v' hudo raslagala, alj dobro, ki ti je od koga snano, tajila, alj s' hudobnim namenam sakrivala alj s' befedo pomanjfhala. Sakaj, dvojin greh je, legati, in sraven tudi blifhnuimu fhkodovati.

Tisti, ki poprój de koga opravljati sazhejo, hvale vredne rezhi od njega kvalijo, alj pa kakfhno majhino lizhuo befedo alj kvanto vmes vėrshejo, fo narbolj sviti ino narbolj ftrupni opravljivzi is med vřih, kar jih je. „Povém, de ga ne ljubim eno malo, pravijo postavim, in de je drugazhi, moder zhlovek, pa kar je ref, je ref, gerdo je ravnal, de je tako nesvestobo dopernefel. Ona je réf dekle lepiga sadershanja, pa sapéjati se je dala,“ — in druge take opletene befede. Kdo ne vidi tukej svijazhe? Kdor s' lokam fšrelati hozhe, potegne pfhize k' febi, kar samore, pa le sa to, de jo po tim s' vezho mozbjo ifštrelí. Tak se tudi sdi, de taki opravljivzi pfhizo opravljanja k' febi vlezhejo, pa le sa to, de

se bo po tim terdneji pognala, in globokeje v' ferze poflufhavzov vtifnila. Opravljanje, ki se v' fhalah dopernafha, je fhe bolj nevfsmileno, ko vfako drugo. Zikuta *) fama na febi ni obeden hitri ftrup, ampak le pozhafsi fhkoduje, in fe fhe da s' vrazhili pregnati, alj zhe fe s' vinam smefhana fpije, potim je vfako vrazhtvo faftonj.

Tako tudi opravljanje, ki bi bilo drugazhi per enim ufhefu noter, per drugim ven fhlo, kakor prigovor pravi, terdno v' ferzih prizhejzohih oftane, ako fe s' premeteno ino fhnefhno befedo oflajfha. „Oa imajo,“ pravi David, „gadji ftrup na svojih jesikih.“ Ako gad pikne, fe od kraja obena nevarnost ne perkafhe, in ta ftrup napravi neko prejetno fhgetanje, fkos kteriga fe ferze ino oferzhje rasteagne, tako de vef ftrup v' fe posisá, in potim je vfako vrazhenje prasno délo.

Ne rezi; un je pijanz, tudi, ako fi ga pijaniga vidila, tudi ne, de je prefheftnik, ker fi ga v' tim grehi sapasila; tudi ne, de je kervoframmesh, ko bi ga bila v' ti pregrehi salesila, sakaj eno famo djanje fhe ne ftori imena. „Sonze je enkrat obftalo, de je Josuetovo premaganje povelizhalo, enkrat fe je pa otemnilo, de je smert Odrefhenika ohshalovalo, pa komu bo v' glavo padlo, rezhi, de fe fonze ne mesi alj de je temno. Noe fe je enkrat vpijanil, Lot en drugi krat, in pofledni je fhe enkrat kervoframnost dopernesel; vender ni bil pijanz, ne eden, ne drugi, in pofledni nobeden kervoframmesh, tak malo kakor fveti Peter kervoshejen, ko je enkrat kri prelil; alj pa boshji preklinjovavez, ko je enkrat po krivim perfelgel. De kdo od ene zhednosti alj hudobe imé sadobi, fe je moral v' njé she koj vterditi ino fe navaditi. In fhe tedej, ako bi bil kdo v' eni pregrehi dolgo shivel, bi fhe lahko lash go-

*) Trobelika, neko seleno, veliko selifhe, ki po fenzah rado rafte, ino hud ftrup ima.

voril, kdor bi ga hudobniga imenoval: „Shimon, govov, je Magdaleno grefhuizo imenoval, ker je she pred kratkim grefhuiza bila; vender je ozhitno legal, sakaj, ni bila vezh grefhuiza, ampak sveta spokorniza, satorej jo je Odrefhenik sagovarjal.

Tisti bedaft farisej je dershaf zoljnarja sa velikiga grefhuika, in she morde sa krivizhuika, preeftuika ino tatu, pa kak se je motil, sakaj ob tajisti uri je bil opravizhen. Kako samoremo sa gotovo terditi, de je tajisti, ki je vzheraj grefhuik bil, she donef, ker je dobrotu boshja tako velika, de je en trinik sadosti, gnado boshjo sprofiti ino dobiti? — Vzherajfshni dan ne sme nikdar denafshniga soditi, pa tudij danafshni zhes vzherajfshniga ne sodbo fkleniti; sadni dan je tajisti dan, ki zhes vse druge fklene.

Torej ne samoremo nikdar rezhi, de je kter zhlovek hudoben, de bi se ne postavili v' nevarnosti, krivizo govoriti. Kar rezhi samoremo, ako govoriti moramo, je, de je to alj uno hudo deto storil, de je ta alj ta zhaf flabo shivel, de sdaj flabo ravna; nikdar pa ne moremo od vzheraj na donef, alj od donef na vzheraj, veliko manj pa na juter fkleniti.

Ako je pa ravno treba slo fkerbeti, de blishniga ne opravljamo, tak se nam nizh manj ni treba nasprotniga greha varvati, Sakaj eni grejo tako dalezh, de, se opravljanja isogniti, zelo hudobije hvallijo, ino dobro od nje govorijo. Ako je kdo v' refnizi opravljivez, tak ga ne isgovarjaj s' tim, de bi ga odkritoserzhniga imenovala; ne rezi od perfhone, ki je ozhitno nezhimerna ino prevsetna, de je visokoserzhna ino smashna, in ne imenuj nevarne tovarfshije nedolshno prijasnost. Ne lepotizhi nepokorfshino s' imenam serzhnost, alj napuha s' imenam odkritost, alj nezhistost s' imenam perjastvo. Ne, ljuba Filoteja! ako se hudobije opravljanja isogniti hozhemo, tak ne smemo drugim hudobijam potuho dajati in jih sagovarjati, ampak moramo na ravnost ino bres ovink hudo imenovati, kar je hudo, in grajati kar je gra-

janja vredno; tako damo Bogu zhaft. To de se ima vse to tako le goditi.

De se hudobije drugih po pravizi ino v' prid grajajo, mora frezba tistiga, od kteriga se govori, alj frezba tistih, k' kterim se govori, tako potrebovati. Perpoveduje postavim kdo pred mladimi dekletzi nespodobno perjasnost med tim ino to, nju ozhitno neframne besede ino vedenje; ako sdaj te hudobije odkritoserzno ne grajam, ino ishem sagovarjati, tak bodo nedolshne dushe, ki me poslufhajo s' tim napeljane, kadar perloshnost pernese, tudi kaj takfhniga pozheti. Njihova frezba torej potrebuje, de te rezhi kar na enkrat ravno grajam, ako ne previdim kako perloshnost, ob kteri bi to dobro delo sbe k' vezhimu pridu ino k' manjshi fhkodi tistih fioriti samogel, od kterih se govori.

Verh tiga sbe tudi moram pravizo imeti, zhes kaj takiga govoriti. Ako sim eden narimenitnifhkih v' drufhni, ino molzhim, tak se vidi, kakor bi jes to hudobijo poterdil, sim pa eden poslednih, tak mi ne gre, druge soditi. Naj bo pa drugazhi, kakor hozhe, tak moram vender vselej vsako beseda dobro dobro pretchtati, de ne bom fame ene prevezh govoril. Grajam, postavim, prijasno pezhanje tistiga mladenzha s' uno dekliizo, o Filoteja! kak natenzhno moram tehtnizo dershati, de se sa en fun las ne sarajtam. Je le kar majzeno dosdevanje, tak ne bom drujiga, ko to rekel; je le ena priprosta nepremifhlenost, tak tudi besedze ne perstavim; ako pa ni nenepremifhljenost, ne resnizno dosdevanje hudiga, ampak rezhi stojijo le tako, de bi kakimu hudobnimu ozhesu perloshnost k' opravljanju dati samogle, tak bom, alj zhifto molzhal, alj pa drujiga ne rekel, ko to, kar je. Jesik v' mojih ustah je, med tim, de od blishniga govorim, kakor kopjize (sulzhiza ojster noshizh) v' rokah sdraavnika, ki med zhutnimi nitkami ino shilami resati hozhe. Vres, ktero delam mora tako natenzhno premerjena biti, de ne rezhem manj ne vezh, kakor je. Poslednizh sbe

morefih pa na to dobro gledati, de, ako hudobijo tepefih, zhloveku, ki jo je storil, koljkor morefih, persanafhafh.

Ref se smé od nemarnih, rasnefhenih ino ozhitnih grefhuikov ravnoferzhno govoriti, ako se to drugazhi v' duhu ljubesni ino vsmiljenja, ne pa s' predersnim napuham alj s' dopadenjam nad ptujimi popaki godi; to posledno je snamnje poredniga ino sanizhliviga ferza. Ismed tiga odvsamem pred vfm ozhitne sanizhóvavze Boga ino njegove svete zerkve; sakaj take moramo v' hud fluv spravljati koljkor kolj samoremo, to fo odlozheni sdrushki krivoverzov ino odpadnikov ino njihovih poglavarjov; ljubesen naf fili, de soper volka sa pomozh vpijemo, ako je med ovzami, de se odpodi, naj bo, kjér si hozhe.

Koljko se jih tudi predersne, kralje ino oblastnike prezenjati ino soditi, ino zele ljudfiva obrekovati, po tim, ko se jim sdi. Moja Filoteja! ne stori te napake nikdar, sakaj rasen rasshaljenja boshjiga, ki je vefelej sraven, bi se lahko tudi v' jesero saderg in fitnob s' tim samotola,

Slifhifh zhes koga flabo govoriti, tak se sheni, koljkor se po pravizi ino spodobnosti da, de se ta obdolshba ne bo sa gotovo verjéla; ako se to ne da, tak isgovarjaj namen obdolsheniga; in ko bi she to ne bilo mogozhe, tak pa rasodeni pomiljovanje do njega, in opomni drufhne, de kdor ne pade, to le goli gnadi boshji sahvaliti ima. Vravnavaj s' kako poblevno besedo alj djanjam, de se bo opravljivez sposnal, in povéj kaj dobriga od rasshaleniga zhloveka, ako ti je le kaj dobriga od njega snano.

TRIDE, SETA PO, STAVA.

,She nekaj naukov od pogovarjanja.

Nafhe besede morjo biti pohlevne, priproste, odkritoferzhne, ravne, neoblédne in pa refnizhne. Vari se pred dvojeftranfkimi, svijazhafnimi ino hinavfkimi besedami; de fi ravno ni dobro, vfelej refnizo rasodeti, pa vender ni nikdar perpufheno, soper refnizo govoriti. Navadi se, nikdar s' premiflikamlegati, ne, de bi se isgovarjala, ne is kakiga drujiga vsroka, in ne posabi, de je Bog — Bog refnize. „Si kjé is nepremiflika kaj lashnjiviga rekla, in samorefh pogrefhek s' nasaj-vsetjam besede popraviti, tak hitro popravi, refnizhni isgovor imà veliko vezh prijetnosti ino mozhí, se isgovoriti, kakor lash.

De se ravno s' umno obrazhbo refniza vzhafi modro ino pametno sagerne, tak tiga vender drugazhi ne smemo, kakor v' takih ókoljfhinah, v' kterih je to savoljo boshje zhafni ino flushbe potrebno. Prasen te okoljfhine fo take premetenosti nevarne; sakaj sveto pifmo pravi, de „sveti Duh ne prebiva v' lashnjivim ino dvojnim ferzu.“ Obena premetenost ni tak lepa in ljuba, ko pripofost. Pofvetna modrost ino mesena svijazhnost ste blago otrok tiga sveta, boshji otrozi pa ne hodijo po ovinkih, in bres vfake gerbe je njihovo ferze. „Kdor pripofto hodi, hodi varno,“ pravi moder. Lash, dvojnost ino spakarija fo smeraj gotovo snamnje flabiga ino poredniga ferza.

,Sveti Avgufhtin pifhe v' fhtertih bukvhaf svoje ozhitne spovédi, de ste njegova dufha in dufha njegoviga perjatela le ena dufha bile, in de mu po

smerti tiga perjateľa shivlenje ni bilo sa preneſti, ker s' polovizo duſhe ni hotel dalej shiveti, ravno tak ſe pa vmreti bal, de bi njegov perjateľ do kraja ne vmerl. Vender ſo ſe mu poſneje (ko je ſhe meſhki kriſtjan poſtal) preſnajdene in preprijasne ſdĕle, torej jih je v' bukvab naſajvſetja naſaj vſel, in jih imenuje golo neumnofť. Vidifh, ljuba Filoteja! kako oſtro je ta velika ino lepa duſha od poſilenih beſedí miſlila. Sveťtoferzhnofť, priproſtoſť ino ravnoferzhnofť ſo rĕf ſala ſala lepota kerſhanſhiga ſhivljenja, David pravi: „Djal ſima paſiti hozhem: na ſvoje pote, de ſe s' jesikam ne bom ſpoteknil. O Gofpod! poſtavi ſtraſho pred moje uſta, in s' duri ſapri moje uſnize.“

Prav koriftna opomba ſvetiga Ludovika je ta le: nobenimu ſopergovoriti, drugazhi ko bi is pervoljenja kak greh alj kaka druga ſhkoda vſtala, to je rekal, vſakofhen kreg ino prepir prevarvati. Ako bo pa potrebno, de komu ſopergovorimo, alj ſvojo miſel njegovi naſprot poſtavimo, tak ſe moramo s' veliko krotkoſtjo ino ſnajdenoſtjo védeti (véſti), bres, de bi hotli ferzu bliſhniga ſilo ſtoriti, in ſhé zelo, ker ſe s' ſilo nizh ne opravi.

Malo govoriti, kar ſtari modri toljko perporozhajo, ne obſtojí v' tim, de ſe malo beſedí iſgovori, ampak, de ſe malo nepotrebnih beſedí rezhe. Sakaj v' govorjenji ſe ne gleda toljko na ſhteвило kakor na veljavo beſedí, in meni ſe doſdeva, de ſe je per obema neſmernofťi treba varvati. „Se premodriga ino prerĕfniga kaſati, ino v' druſhni nizh k' naſprot-nimu pogovori prirezhi, kaſhe, kakor ſe meni ſdí, neſavupnofť v' druſhno, alj kako ſanizhovanje is napuha; naſproti pa smeraj zhenzhati ino norze predajati, ino drugim nobene perloſbnofťi perpuſtiti, de bi ſe po ſhelji nakramljali, je ſnamuje nepremiſhljenofťi ino otrozhnofťi.

„Svetimu Ludoviku ſe je teſhko ſdĕlo, ako ſo ſe v' druſhni ſkrivaj pogovarjali, kakor de bi ſe kaj poſvetovali, ſoſebno per miſi, de bi kjé kdo ne miſlil, de

fe od drugih flabo govori. „Kdor je per misi v' dobri družni, je rekel,“ in imá kaj veseliga alj kratkozhafniga povedati, naj glasno pové, de bo vsak flifhal; je pa kaj imenitniga, tak naj molzhi, in ne govori od tiga.

ENINTRIDE, SETA POSTAVA.

Od kratkozhafa ino sprelajfhanja, in lizer pervizh kar je perpuhheniga ino poshteniga.

Vzhasi moramo svojimu duhu nekaj pozhitka dati, in svoj shivot s' kakim kratkozhafam poshive-ti. Svetiga Janesa Evangelista je enkrat, kakor Kafijan dopoveduje, nek lovezh sapasil, ko je ravno je-rebizo na roki dershal, in si s' tim kratkozhaf delal, de si je prijasno s' tim tizham igral; in tak ga je lovez vprafhal, sakaj ou, toljko imeniten ino svet mosh s' toljko porednimi ino nevrednimi rezhmi zhaf trati. Namesto odgovoriti, ga je nasprot sveti Janes vprafhal: „Sakaj ne nosish smeraj svojiga lozna napetiga? Sato, mu je odgovoril lovez, ker bi smeraj napet ino vkriven svojo urnost sgubil, kadar bi mi narbolj potreben bil. Tak se pa tudi ti ne zhudi, mu je rekel apostel, ako jes svojimu duhu nekaj pozhitka od dela ino persadevanja dovoljim, in se nekoljko sprelajfham, de se po tim toljko visbi k' premishlovanju [sagnati] samorem. Gotovo je to napzhno, ko bi tako ojfiri, neobtesani ino neperljudni bili, de bi ne perpuhili ne sebi, ne drugim kak-fhniga sprelajfhanja.

Jasniga sraka se nadihati, sprehajati, v' veselim, prijasnim pogovori se rasveseliti, piskati ali brenkati, peti, na lovfivo iti, so takšni kratkozhafi, de se s' njimi sprelajfhati drujiga ni treba, ko se po modrofti ravnati, ktera v'faki rezhi njeno verfto, njenin zhaf, kraj ino mero odlozhi.

Igre, v' kterih se urnoft shivota ino sbrifanoft saftopnofti brihta, kakor palm metati, palm isbijati ino perfiregati, v' zilj letati, fhpane vlezhi, fo fami na febi nedolshni ino perpuftteni kratkozhafi. Le se je treba sraven nesmernofti varvati, v' tim kar sadene zhaf, ki se na to oberne, ino v' tim, kar se na igro ftavi; sakaj, ako se prevezh zhafa v' kaj takiga oberne, tak ni vezh sprelajfhanje, ampak golo delo, tako de fi sraven ne oddehne ne duh ne truplo, ampak oba se fhe le bolj vtudita ino omotita. Ako se pet ali zelo fheft ur fhpani vlezhejo, tak bo igravz vel vtuden, kedar od igre vftane. Predolgo s' palmam igrati, ne isbrihta shivota, ampak ga le vpcha. Se prevelik dnar v' igro postavi, tak lahko igravza v' lakomnoft sague, in rasen tiga ni po pravizi, na take poredne ino malovredne sbrifnofti velik dnar postaviti, kakor je prebrifnoft v' igri. Pred vfm pa dobro glej, moja Filoteja! de fi na take rezhi duha ne naveshesh; sakaj, naj bo shé igra poshtena kakor hozhe, tak vender smeraj napzhno oftane, svoje zelo ferze ino vse svoje pozhutleje tajifti nanagniti. Ne rezhem, de bi ne smeli per igrauji svojih misli per igri imeti, (sakaj drugazhi bi nam ne bil kratek zhaf per njih) ampak le pravim, de ji ne smemo zeliga ferza podati, velikiga posheljenja po nji imeti, se nesmerno sraven veseliti, in po nji koperneti.

DVENOTRIDE, SETA PO, STAVA.

Od prepovedaniga igranja.

Kozkati (kobrati, burflati), kvartati, ino s'drugimi takimi igri se pezhati, per katerih le tisti dobi, katerimu se permeri, niso le, kakor plef, nevarni kratkozhafi, ampak so she same na febi hudobne alj kasljive, in torej tudi po desheljskih ino duhovskih postavah prepovedane. Me morde vprashash: Kaj je pa she toljko hudiga sraven? — tak odgovorim: dobizhek per tih igrah ne pade po pameti, ampak po frezhi, in vezhkrat tist dobi, ki po svoji sbrifnosti ino premetenosti nizeh ne saflushi. Pamet je torej sraven saframovana. „Pa fino se tako med febo pogodili,“ pravish. — Ref je, alj to je le toljko sadelo, de dobizhkar drugim obene krivize storiti ne sme; in is tiga she ne is-haja, de bi ta pogodba s' igro vred nespametna ne bila; sakaj stava, ki bi menila plazhilo sbrifanosti biti, postane tukaj plazhilo frezhe, kateri obeno plazhilo ne flifhi, ker ne is-haja od igravza.

Verh tiga imajo te igre ime, de so kratkozhafi, ino so sato tudi isnajdene; vender niso nizhefar manj, ko kratkozhafi, ampak so le posilno trudenje. Sakaj, ali ni to trudenje, ako je dah fkos vedno pasljivost napet, alj fkos vedno nepokojnost, bojezhnost ino jesostifkan? Ali se najde bolj shalofstna in bolj otoshna pasljivost, kakor je pasljivost igravzov? She govoriti ne smejo med igro, ne se smejati, ne kaslati, de bi jesa med njimi ne vftala.

Poslednizh obstoji veselje per igri v' eduiim dobizhku; ali pa ni to veselje zhes vse hudobno, ki le is fhkode ino nevolje foigravza is-hajati samore?

„Sramotno saref je tako veselje. Is tih treh vsrokov fo torej igre prepovedane. Ko je veliki sveti kralj Ludovik salfifhal, de njegov brat, Anshuvski knes s' Balteram, Nemurskim Gospodam igra, se je per vfi svoji bolesni is postele vsdignil, se je sapotikáje v' njihovo jispo podal, je popadel desko, na kateri sta igrala, s' kobri ino dnarmi vred, in je vergel use skupej, v' veliki jesi nad obema fkos okno v' morje. Ko je sveta ino zbilta diviza Sara s' Bogam od svoje nedolshnosti govorila, je rekla: „Ti vésh, o Gospód! de se nikdar nisim s' igravzi pezala.“

TRINOTRIDE, SETA POSTAVA.

Od plesov in drugih perpushenih, vender nevarnih kratkozhasov.

Plesi, de si ravno niso sami na sebi pregreshni, se vender h' grehu slo nagnujejo, kakor se sploh imajo, in fo torej slo slo nevarni. Napravljajo jih po nozhi, v' temi se pa prav rado kaj temniga ino hudiga med veselje pertepe, ki je po svoji naturi filno slo k' hudimu nagnjeno. Tudi se sraven ob enim naprej bedí, in tak se juterne ure prihodniga dneva, in s' njimi perlosnost sgubi, Bogu v' tim zhafi flushiti. In s' kratkim je in ostane neumno, dan v' nozh, ljuzh v' temo, in dobre dela v' napzhnosti spremenjati. Vlak si persadeva, de bi vezh nezhimernosti k' plesu pernesel, in nezhimernost je tako velika priprava h' greshnimu shivlenju ino k' nevarnimu ino greshnimu sesnanju, de se per plesu vezhi del sazhne.

Rezhem ti, od plesa, Filoteja! kar sdravniki od gob. Narboljšhi, pravijo, so sa njih; tudi jes ti rezhem, de narboljšhi ples veliko ne velja; ako pa morash gobe jesti, tak glej, de bodo dobro napravljene. Ako ti is kakiga vsroka, soper kteriga se ne moresh lahko isgovoriti, na ples iti morash, tak dobro poglej, de bo ples dobro perpravljen. — „S' zhan bi pa moral perpravljen biti?“ S' spodobnostjo, resnobo ino dobrim namenam. Malo jih vshij ino malo kdaj (pravijo sdravniki od gob), sakaj, kakor dobro so she napravljene, tak je she to strup, ako jih je mnogo. Pleshi malo ino malokdaj; sakaj, ako drugazhi ravnash, se postavish v' nevarnost, de ti bo ples prevshezh postal.

Ker so gobe polne sesavk ino majhnih odpercin, tak lahko ves strup posesajo, ki se bliso njih snajde; in so bliso kazh, tak lahko njihov strup na se potegnejo. Plesi ino drugo enako ponozhno s-hujanje vlezhejo sploh vse grehe ino napake, ki so v' enim kraji doma, na se, kakor prepire, nevoshljivost, saframovanje ino gresshno ljubesen. In kakor se skos telefno premesenje plesavzov potne odpertine odprejo, ravno po tej meri se odpirajo tudi njihove ferza. „Se perblisha torej ob taki perloshnosti strupna kazha, in vshepézhe nesramno besedo alj saljubljen perlisik v' uhó, alj pogleda kak mazharad s' nezhistim pogledam alj saljubljenim kimanjem, kak lahko se da ferze vjeti alj ostrupiti.

Ti nespodobni kratkozhasi, moja Filoteja! so sploh silno nevarni; odpodijo duha brumnosti, oftabijo dushne mozhi, ohladijo sveto ljubesen, in isbudijo jesero hudobnih nagujenj v' ferzi; torej je slo slo velike modrosti timu potrebá, ki shé mora sraven biti.

Sdravniki pravijo, de kdor je gobe jedel, mora pred vshim drugim mozhno ino dobro vino piti; jes pa pravim, de se po plesu morajo svete ino svelizhávne rezhi premishlovati, ki so v' stani, nevarne vtifke rasgnati, ktere je veselje plesa v' ferze lahko vtisnilo. „Kaj si pa moramo pred duha perpeljati?“

1. Med tim, de si plesala, je veliko duh v' pekli gorelo, savoljo grehov, ktire so per plesu alj savoljo plesa dopernesse.

2. Veliko menihov ino brumnih duh 'je bilo ravno v' tisti uri pred Bogam sbranih', so prepevali njegovo hvalo, in so obzhudovali njegovo neskonzhno lepoto. O koljko blashnisthi so obernili leti svoj zhaf, kakor ti svojiga!

3. Med tim, de si plesala, se je veliko duh v' veliki smertni sili lozhilo, in veliko jesero ljudi vbojiga spola je terpelo hude bolezhine v' postelah, bolnisthnizah in pod milim nebam na kerzhu, pesku ino kamnu, ino na hudi ognenzi. Oh, obeniga pozhitka niso imeli, ali te ne gane to k' pomilovanju? — In ali se zeló nizh na to ne opomnisth, de bosh ravno tako enkrat sama jezhalo, med tim, de bodo drugi plesali?

4. Nafh Gospod Jesuf, presveta Diviza, angeli ino svetniki so te vidili na plesu. O kak si se jim vsmilila, ko so tvoje serze vidili, de se je toljko veliki neumnosti vdalo, in je toljko na to otrozhnost pasilo.

5. Oh, med tim, de si tam bila, je zhaf naprej tekel, in smert je blishej nastopila. Glej, kak se ti smeji, in te na svoj ples vabi, ker bodo sgrivani sdihleji zhes tvoje grehe tvoja musika, in kjer bosh le en fkok storila, skók od shivlenja v' smert, ker preskop od zhafa do vezhnosti veselja alj terplenja le en sam trenk terpi. Te rezhi sa pervo prevdari, vezh in boljshih ti jih bo Bog vdahnil, ako je njegov strah v' tvojim serzi.

,SHTIRINOTRIDE, SETA PO, STAVA.

V' kterih okoljshinah se igrati
alj plesati sme.

Plesati ino igrati se smé le is sprelajshanja, ne is nagnjenja, malo kdaj in le na kratko, ne pa do vtrudenja ino omotenja. Sakaj, kdor bi si is nju navado naredil, bi sprelajshanje v' delo spre-menil, „Pa ktere so okoljshine, de se v' njih igrati ali plesati smé? „Spodobnih perloshnosti k' plesu, kakor tudi k' igram, ki fame na sebi niso greshne, je vezh; alj malo jih je k' prepovedanim igram, sato ker so te vezh grajanja vredno ino bolj nevarne.

Satoraj s' kratkimi besedami rezhem: Pleshi si shé ino igraj ob takih nakljuzbah, kakor sim ti po-vedal, ako namrezh, se poshteni drushni vstrezhi, modrost in perljudnost tako svetjete; sakaj is dobri-ga namena volji drugih se vdati, spreoberne rezhi, ki fame na sebi nezh ne veljajo v' dobre, nevarne v' perpushene, in she tistim hudobijo odvsame, ki so od ene alj druge strani kolj hudobne.

Satoraj tudi igre srezhe, ki fame na sebi niso bres graje, grajljive biti nehajo, ako naf pravizhno podvershenje v' voljo drugih v' nje perpeljá. Poto-lashilo me je, ko sim v' shivlenju svetiga Karelna Ba-romeja bral, kako je ,Shvajzerjam mnoge rezhi do-volil, v' kterih je drugazhi ves ojster bil; in kako je sveti Ignazi, k' igri vabljen, se v' tajiste spustil.

Tudi sveta Elisabet, vogerfka prinzesija je vezh-krat plesala ino igrala, ako je bila v' kratkozhasnih drushnah, bres de bi bila svojo poboshnost kaj po-

fhkodovala, ki se je tako globoko v' njeni dushi okoreninila, de je, enaka skalam, ki jéseri Reate obdajajo, in rastejo, ako jih valovi pluskajo, v' fredi posvetne visokosti ino nezhimernosti rafla, v' kterih jo je njenin stan dershal. Veliki ogenj se vishi vsdigne, ako ga veter podpihuje, majhin pa ravno skos pihanje vetra vgasne, ako se ne saflone fkerbno s' pokrivavko.

PETINTRIDE, SETA POSTAVA.

De moramo v' velikih kakor v' majhinih rezhéh svefci biti.

Boshji shenin v' visoki pesmi pravi, de mu je njegova nevesta s' enim svojih ozhi ino s' enim svojih lafov serze vropala. Med vsimi sunarjimi udi zhloveshkiga trupla, naj si bo, kar vmetno sostavo alj njih opravila sadene, ni obeden toljko shlahten ko oko, obeden nasproti, tako poreden ko laf. S' tim nam hozhe boshji shenin pokasati, de mu niso kar imenitne opravila brumnih ljudi dopadlive, ampak tudi njihove poredne ino nifke deliza, in de, kdor mu po njegovim dopadenji flushiti hozhe, s' veliko fkerbjo na to gledati mora, de mu bo ne le v' visokih ino velikih, ampak tudi v' priprostih ino porednih delah flushil, ker mu s' obojimi enazhno skos ljubesen njegovo serze prijeti samoremo.

Perpravi se torej, moja Filoteja! velike ino mnoge teshave in fhe zelo muke sa Boga terpeti.

Bodi perpravljena, ako bi njegoví sveti volji dopadlo, ker ti je narljubíhi ino nardrajíhi, ozheta, mater, fosakonfkiga, otroke, in zeló svoje ozhi ino svoje shivlenje mu prepustiti. Dokler dolgo pa vendar tebi boshja previdnosti toljko obzhutnih in tako velikih teshav ne pofhlje, in tvojih ozhi ne terja, ji faj lafe darúj; to se rezhe: terpi s' krotkostíjo majbino rasshalenje, tisto majbino sgubo, tiste majbine fitnobe, ki te skori vsak dan sadevajo; sakaj ako si take majbine okoljshine v' dubu ino v' obzhutku ljubeshni k' pridu obrazhasth, si bosh njegovo serze savfim predobila, in si ga v' svojo vlast spremenila. Tiste vsakdanje dela kershanskiga vsmilenja, tisto glavno bolesen sobje pobolenje, nahod, zhmerenje fosakonfkiga, potrup kakiga stekla (glasha), tisto saframovanje alj gondranje, una sguba rokovize ali robza, una majbina fitnost, sarano se k' spanju podati, de bo vsgodaj mogožhe poboshne dela molitve alj svetiga obhajila opravlati, tista majbina framota, nektire dele poboshnosti ozhitno opraviti, sploh, vse tiste majhine fitnobze ino terplenje, so boshji dobroti slo dopodljive, ako jih v' duhu ljubeshni sprejmemo ino preterpimo, ki svojim svestim flushabnikam sa sam kosarez vode morje neskonzhne radošti ob ta; in ker se takshne perloshnosti skoraj vsaki dan nakljuzhijo, tak imamo, ako jih pametno oberujemo, s' njimi velik perpomozhek, si veliko blaga sa svojo dušo nabrati.

Ko sim v' shivlenji svete Katarine is Siene bral, koljkokrat je bila v' duhu samaknjena, kakshne vifoke besede modrosti je govorila, kakshne prezhudne pride je deršhala, mi je bilo bres vřiga dvoja, de je s' ozhesam snotranjiga gledanja serze svojiga nebeshkiga shenina oropala; pa obeniga manjšhi tolashenja nisim obzhtil, ko sim bral, de je ravno ona v' kuhni ozhetove hišhe v' ponishnosti pezhenko sukala, jogen vpihala, sakurila, kuhala, moko kvafila, in narporédnišhi hišhne dela opravljala, s' velikim veseljam, ki je bilo s' perferzhno ljubeshno do Boga

osbivleno. In nezh manj ne fhtejem kratke ino pri-
 profte premishlovanja, ktire je v' fredi svojih niskih
 ino porednih opravkov dershala, ko samaknjenja ino
 visoke ras-svetlenja, s' kterimi je toljko mnogokrat
 bila od sgorej oblagodarvana, in ki so ji bile mor-
 de ravno savoljo tiste njene ponishnosti ino same
 sebe sanizhovanja podelene. Njene premishlovanja
 so bile pak takshne le: Misllila si je, ko je sa
 ozheta kuhala, de kakor druga Marta Gospodu Je-
 sufu obed napravlja; v' svoji materi je gledala
 preblasheno Divizo, in v' svojih bratih aposteljne, in
 se je po takim v' dubu serzhila, zelimu nebeskimu
 dvoru flushiti, ter je vse rezhi s' prezhudno ljubes-
 nivostjo opravljala, ker ji je bilo gotovo, de je
 tako volja Narvikshiga. Ta sgled, sim ti, moja Fi-
 loteja! sato pred ozhi postavil, de vidish, koljko
 velja, ako vse nafhe opravila, naj bodo she toljko
 poredne, sa v' flushbo boshje svetlosti opravljam

Torej ti perporozham; kar narvezh samorem,
 de tisto jako sheno posnemash, ktéro veliki Salo-
 mon tako mozhno hvali, in ki je svoje roke na
 mozhne, shlahne ino imenitne rezhi poloshila, per
 vshim tim pa ne opustila, shpulizo verteti. Na mozh-
 ne rezhi je poloshila roko, in s' svojimi perstmi je
 shpulizo vertela; tak tudi ti svojo roko na mozhne
 rezhi poloshi; vadi se v' molitvi ino premishlovanji,
 v' pogostnim savshitji Sakramentov; bodi gorezha,
 ljubesen boshjo v' dufhah obuditi, njih serza s' do-
 brimi misli navdati, in velike ino imenitne rezhi,
 po tim, ko tvoj stan dopustil, opravljati; pa ne po-
 sabi per tim na svojo shpulizo, to se rezhe: oprav-
 ljaj une niske ino porédne zbednostize, ki lizhnim
 voshizam enako ispod krisha rastejo, kakor so: vbo-
 gim postrezhi, bolnike obiskati, domazhe prefker-
 beti, s' vshimi opravki, ki sraven flishijo, in s' ko-
 ristno pridnostjo, ki te ne bo nikdar bres dela po-
 stopati pustila; ino med timi opravili stóri premishlo-
 vanja, kakor sim ti jih ravno od svete Katarine
 raskasal.

Perloshnost, Bogu v' velikih rezheh flushiti, je malo, navadne so pa take, v' kterih mu v' majhnih rezheh flushimo. „Kdor bo pa v' majhnih rezheh svešt snajden,“ pravi Odrefhenik, „bo zhes velike postavljen.“ „Stôri torej vse v' imenu boshjim, in vse bo prav storjeno, naj jêfh, alj pijesh, spish alj si oddêhnesfh, pezhenko vertish, alj kaj drugiga pozhnesfh; de si le vse pametno uravnash, bosh zhedalje vezha v' boshjih ozheh perhajalà, to se pravi, ako le sato vse storish, ker Bog hozhe, de storish.

,SHE,STNOTRIDE,SETA PO,STAVA.

D e moramo pravizhnih ino pametnih misli biti.

Ljudjê se nam le sato rezhe, ker pamet imamo, vender je zhlovek, refnizhno pameten slo kaj redkiga, ker naf lastna ljubesen sploh od pameti odtesuje, in naf v' stotere in stotere krivize in hudobije sapeljâ, ki enako tistim majhinim lefizam, od kterih se v' visoki pesmi govori, vinograde pokonzhajo; sakaj ravno sato, ker so majhiue, se ne menimo sa nje, ker jih je pa grosno fhteвило, pa le veliko fhkodo napravijo.

Alj ni to ludobija in nespamet, kar ti bom sdaj le povedal? Savoljo kake male stvarize obfodimo blishniga, sami sebe pa isgovarjamo v' muogih rezheh. Predali bi radi vse drago, kupili pa sa majhino zeno. Hozhemo, de bi se s' blishnim po ojstri pravizi ravnalo, nam pa vse spregledalo ino persanesflo. Sheli-

mo, de bi nam nafhih besed nihzhe flabo ne raslagal, smo pa silno pikri, zhe kdo kaj zhes naf sine. Silimo, de bi nam blishnipredal, kar je famimu vfhezhe; alj bi ne bilo bolj spodobno, de obdershi svoje drago blago, mi pa svoj duar? Sa hudo mu vsamemo, de se nafhi fitnosti ne vda, ali bi ne imel on bolj prav, de bi nam sa hudo vsel, de ga nadlegjemo?

Ako se v' kakim opravilu poboshnosti dobro uva-dimo, vse drugo sanizhujemo, in vse drugo dershimo sa nezh, ker se s' nafhim dosdevkam ne slega. Ako kdo nafhih podloshnih ni tak, kakorshniga mi shelimo, alj, ako smo enkrat nevoljo soper njega dobili, po tim nam vezh ne vstreshe, naj pozhne, kar hozhe; ne nehamo ga shaliti, in vedno mislimo, kak bi ga isplazhali. Se nam je pa enkrat kdo is kake naturne prijetnosti perkupil, po tim vse sogo-varjamo, naj sazhe, kar hozhe. Se najdejo ljubeshnjivi otrozi, kateri pa sato nikdar dobriga ozhefa od starishev ne dobijo, ker kak telefni popazhik na febi imajo; nasprot se pa tudi prav hudobni otrozi naletijo, ki so savoljo telefne lepote ljublenzhki starishev. Povsod bogate vezh zhiflamo, kakor vboshne, ako tudi niso, ne imenitnishiga stanu, ne boljshiga sadershanja; saj she tisti v' nafhih ozhèn vezh velja, ki boljjo obleko na febi ima. Svojo pravizo tirjamo natenzhno, nasprot pa hozhemo, de bi vsak, ki per naf kaj ifkati ima, ves dober bil. Nihzher nam njima nafhe zhasti sa en las iskrajshati, in hozhemo, de bi se nam vsak pouishen in pohleven fkasal. Le preradi se zhes blishniga pertoshimo, zhes naf bi se pa ne smel nikdar nihzher pertoshiti.

Kar mi drugim storimo, visoko zenimo, kar pa drugi sa naf storijo, se nam pa fkorej nezh ne sji. S' eno besedo, taki smo, kakor jerebize is Passigonije, ki dvojje ferze imajo. Krotko, ljubeshnijvo, perjasno ferze imamo sa se, terdo, ojstro in bodezhe ferze imamo sablishniga. Dvojje tehnizo imamo: eno, de svojo prirozhnost in lasten dobizhek bolj dobro, ka

je mogoče, s' njo odtehtamo (odvagamo), drugo pa, de prirožnost ino dobizhek blishniga v' narvezho njegovo shkodo s' njo odmerimo. Kako pa sveto pismo govori? Vsta hudobnih so is eniga in she eniga serza govorile, "to se rezhe, hudobni imajo dvojno serze; in gnufoba je pred Bogam dvojno tehtnizo (vago) imeti, eno ki zhesobilno vaga, s' katero kupujemo, drugo pa prelehko, s' katero dajamo ino predajamo.

Moja Filoteja! bodi enoserzhna ino pravizhna v' svojih djanjih; misli se vselej na mesti blishniga, in blishniga na svojim mesti, in pravizhno boih vse rasfodila. Bodi kupovavka, kedar predajash, in predajavka, kedar kupujesh, in pravizhno boih kupovala ino predajala. Vse te krivize se dersijo sa majhine, sato ker k' povrazhilo ne veshejo, in sraven med menjiki natenzhnosti tiga ostanemo, kar naf v' situobe ne perpelja; vender naf pa te krivize k' poljhanja veshejo; sakaj veliki-pogreshki pameti ino ljubeshni so to, in ref tudi krivize; in nikdar nam ne bo to shkode preneslo, de dobro serzhno, poshteno ino prijasno ravnamo, in se s' pravizhnim, dobrim ino pametnim serzam vedemo. Ne posabi torej, moja Filoteja! svojiga serza vezhkrat prejiskati, jeli je proti blishnima tako kakor shelish, de bi serze blishniga proti tebi bilo, ko bi ti bila na njegovim mesti, sakaj to je poglavitnost, kar nafho pamet sadeva. Ko so zesarju Trajanu njegovi perjateli ozhitali, de svojo visokost prevezh na nezhdava, ker prelehko vfakiga pred se pusti, jim je odgovoril: „Kaj, ali ne bom proti podloshnim tak zesar, kakor bi si sam zesarja shelel, ko bi jes podloshen bil?“

,SEDEMINOTRIDE,SETA PO,STAVA.

O d p o s h e l j e n j a.

Koj vřak vć, de se moramo poshelenja po greřnih rezheh varvati; sakaj poshelenje hudiga nař ťori same hudobne. Jes ti řhe pa poverh tiga rezhem, moja Filoteja! ne posheli nezh kaj takiga, kar bi tvoji duřbi lahko řhkodovalo, med to řliřhijo pleři, igre in mařkteri drugi kratkozhafi; kakor tudi nezh manj: viřok řtan ino zhařtitljive řluřbe, in řhe zeló perkasni ino samaknjenja. Sakaj mnogo nevarnořti, mnogo nezhimernořti ino smote se rado med take rezhi permete. Ne posheli tudi takih rezhi ne, ki řo řhe predalezh, to je takřnih, ki ře řhe le zhes veliko zhařa řgoditi samorejo. Koljko jih je, ki ři bres vřiga prida s' takimi řheljami řvoje řerze rastreřejo, in ře v' nevarnoř velikiga nepokojja řpravijo. Kaj perneře mladenzhu, de ře s' řheljo po kaki řluřbi vbija, poprej de zhař pride. Ako řakouřka řhena po nunřtvu řdihuje; kaj ji njeno řrepenenje pomaga? Ali ne řpravim neřridno zhařa, ako blago bliřniga kupiti řhelím, poprej, ko ga v' pródej řpuřti? Ako řim bolen, in řlo řhelím pridgovati, alj řveto mařho brati, bolnike obifkovati, alj niřo takřhne řhelje řrasne, ker ne řtoji v' moji oblařti? Tak pa takřhne řhelje je prořtor prevsamejo drugim řheljam, ktere bi moral imėti; namrezh, řheljė, de bi řlo poterpeshliv ino Bogu vdan bil, de bi řam řebi odmerl, pokorn ino pohleven v' řvojim terplenji bil, ker to je prav řa prav, kar volja bořhja od mene hořhe. ,Sploh řo pa nařhe řhelja, kakor nořezhřh,

ki v' jesen vnovizh nabranih zhefhen, in v' spomladi vnovizh naterganiga grosdja posheljijo.

Nikdar ne bom poterdil, de bi, kdor je k' dolshnostam eniga stanu savésan, kako drugazhno shivljenje shel, ki se s' njegovim stanam fklepati ne da; alj de bi kake poboshne dela opravljal, ki so njegovimu stanu vse nasproti, sakaj to moti ferze, in mu odvsame mozh k' potrebnim opravilam. Ko bi jes po kartajсарski famoti poshelaval, se saftonj tērem s' posheljenjam, in to posheljenje je na mestī tīsiiga, kteriga bi v' refnizi imeti moral, namrezh, dolshnosti svojiga prizhejozhiga stanu natenzhno ispolnovati.

In jes bi she notel, de bi kdo boljshi saftopnost in raslozbnishi ras-fodik, imeti shel; sakaj saftonj so take shelje, in jemljejo proftor tistim sheljam, ktire bi vsak imeti moral, svojo saftopnost in ras-fodik, kakor jih imá, v' dobro obrniti; tudi bi notel, de bi kdo, Bogu flushiti, perpomozhkov shel, kterih nima, ampak, de tiste, kteri so v' njegovi oblasti, prav oberne. To sadene pa le hrepenjenje, ki ferze saftonj terga; sakaj priproste shelje ne perneso obene shkode, de jih le prevelikrat nimamo.

Ne posheli tudi nobeniga krisha, rasen po velikosti, poterpeshljivosti s' ktero si dosdajuje teshave prestala; sakaj smota je, si martro sheljeti, ako nimamo ferza, rasshalenje prenesti. Vezhkrat obudi sovrashnik velike shelje po takih rezheb, ki so delezh, in naf nikolj sadle ne bodo, de nam ferze od prizhejozhih rezbi odverne, ki nam, take majhine, ko so, vender veliki dobizhek pernesi samorejo. V' nafhim dosdevanji pobijamo poshasti v' Afrifbkih pushavah, med tim, de naf savoljo nekferbnosti majhine kazhe vmo-rijo, ki so na nafhah potih.

Ne sheli si shkufnjav; sakaj to bi bila gola perdersnost, perpravi si pa ferze, de jih bosh ferzhno perzhakala, in se jim vbraniti samogla, kadar se te lotijo.

Mnegitere jedi per enim obedi vshivati, posebno ako jih je veliko, stiskajo vselej shelodez, in ga poterejo, ako je slab. Ne napolni svoje dushe s' premnogimi sheljami, ne s' posvetnimi, sakaj bi te do kraja vgonobile, pa tudi ne s' duhovnimi, sakaj te bi te prevezh smotile. Ako je tvoja dusha dobro ozhishena, in se vsih shkodljivih' fokov prosto obzhuti, tedaj imá prav veliki glad po duhovnih rezbeh, ino v' svoji veliki lakoti sheli stotere opravila poboshnosti, pokorjenja, ljubesni ino molitve. Dobro snamnje je saréf le ta glad, moja Filoteja! vender pa tudi prevdari, ali bofh samogla vse dobro preshvezhi, kar vshiti hozhesh. Isberi si torej po svetu svojiga' duhovniga ozheta is med tolj anjih shelj tajiste, ktire sdaj ispeljati ino ispolniti samorefh, in tistih se stanovitno dershi, potim ti bo Bog druge poslal, ktire bofh ob svojim zhasu ispeljati samogla: in tak si ne bofh zhafa s' prasnimi sheljami sapravljala. Jes ti pa s' tim ne rezhem, de bi iméla kako dobro sheljo sanemariti; ampak moramo shelje po redi ispolnovati, in tiste, ki se sdaj ispeljati ne dajo, tako dolgo v' kotez serza tirati, dokler njih versta pride, do tih malov pa liste ispolnovati, ki so she srele sa ispolniti. In to ne gré kar od duhovnih, ampak tudi od takih shelj, ki posvetno sadevajo, ker bi mi drugazhi nikdar ne samogli bres nepokoja in bojezhnosti shiveti.

O, SEMINOTRIDE, SETA POSTAVA.

Poduzhenje sa porozhene.

„Sakon je velik Sakrament, (jes rezhem) v' Kristufu ino v' njegovi zerkvi.“ Od vsih, v' vsih, ino v' vsm, to je, v' vsih svojih delih je sakon v' zhashti dershati. Od vsih; sakaj tudi divize ga imajo v' ponishnosti zhiflati. V' vsih; sakaj enako svet je sakon med vbogimi, kakor med bogatimi. V' vsm, sakaj svet je njegov sazhetek, njegov zilj in konez, njegov prid, njegovo snamuje in njegov sapopadik. On je sadni vert kerfhanstva, ki semljo s' vernimi napolnuje, de bo shtevilo isvoljenih v' nebesih enkrat polno. Ohranjenje sakonfkiga stanu je torej narimenitnifhi rezh sa deshelo, ker je sazhetek ino isvirk vsih njenih potokov.

O ko bi vender „Sin boshji na vse shenitnine bil povablen, kakor je bil povablen na tisto ki so jo v' Kani na Galilejskim obhajali! V' nobenim sakonu bi po tim vina tolashb in blagoslovov ne grefhali. De se pa, rasen kjé v' sazhetki, sploh grefha, pride le is tiga, ker Adona (nezhimernosti) namesto beshjiga Odrefhenika, in Venero (nesramnost) namesto visokohvalene Divize v' svatovshino yabijo.

Pravijo, de kdor lepe ino pisane jagnizhe imeti sheli, jim pisane shibize naprej dershati mora, kader se drushijo: kdor pa v' sakonu frezho in blagoslov imeti sheli, si mora per shenitvi svetosti in visokosti tiga Sakramenta naprej postaviti. Namesto tiga se pa rado nesmerno rasvujsdanje med svatovske kratkozhasfe, pojedine ino pogovore pertepe. Ni se torej zhuditi, de tak mnogi hudi nasledki is tiga nastopajo.

Bolj ko vse, perporozham sakonfskim nasprotno ljubesen, ktero jim sam sveti Duh na premnogih krajih svetiga pisma perporozha. O sakonfski! nizh ni to, ako vam klizhejo: Ljubite se med seboj s' naravno ljubesnjo, sakaj to stori tudi dvoje gerliz; tudi nizh ni, ako vam pravijo: Ljubite eden drugiga s' zhloveshko ljubesnjo; sakaj tudi ajdje so to storili. Jes vam pa rezhem s' velikim aposteljniam Pavlam: „Moshje! Ljubite svoje shene, kakor Jesus svojo zerkuv ljubi, in vi shene, ljubite svoje moshe, kakor zerkuv Kristusa, svojiga Isvelizharja.“

Bog sam je Evo nashimu pervimu ozhetu Adamu perpeljal, in sam Bog je tudi, ki je s' svojo nevidno roko polvezheno saveso vajniga sakona fklenil, in vaj eniga drugimu perpeljal. Sakaj torej ne ljubita eden drugiga s' popolnoma sveto, zhisto hoshjo ljubesujo?

Pervi nastopik te ljubesni je neraslozhлива fklentiv vajnih serz. Ako se dve hojove dili s' limam fklenete, tak se bote na vsakim drugim mesti poprej rasklati dale, ko ondi, kjer so stimane, de je le lim sa kaj. Jesus sam je fklenil s' svojo lastno kervjo moshha ino sheno, torej je tudi ta fklentiv tako moshna, de se poprej ima telo od dushe, ko mosh od shene lozhiti. In ta fklentiv ne veshe teljko telafa, kaker serza, nagnenja ino ljubesen.

Drugi nastopik te ljubesni mora biti ne raslomliva svestoba obeh sakonfskih eniga proti drugimu. Pezhatniki so bili svoje dni v' perstane vresani, kakor she samo sveto pismo sprizhuje. To je tedaj fkrivnost zerkveniga opravila per poroki. „Skos roko mafhnika blagoslovi zerkuv perstan, ter ga narprej sheninu poda, in ga s' tim opomni, de sdaj fkos mozh Sakramenta njegovo serze na vselej sapezhati, tako de sdaj in nikdar, ne ime ne ljubesen kake druge shenske dari v' njega najti ne sme, dokler dolgo bo ta shivela, ktera se mu je sdaj sa sheno dala. Potim poda shenin perstan nevesti, de nasproti uaj tudi ona ve, de nikdar ne sme svojiga serza

drugimu moshkimu odpreti, dokler dolga bo ta na semlji shivel, kteriga ji je ravno sdaj Bog dal.

Tretji sad sakona je radovolin sarod ino rejenje otrók. Vifoka zhaft sa vaf, o vi sakonfki! de Bog, ko fhtevilo dufh mnoshiti hozhe, ki fo poklizane, ga vekomaj zhaftiti ino hvaliti, vaf sa fhreshe-te te vifoke fkrivnofiti, vsame, de is vafhe fklenitve trupla is-hajajo, kterim kakor bifar nebesfke rose fkos ftvarjenje dufho vdahne, kakor jo fkos svojo fapo v' truplih ftvari.

Imajte torej, o moshje! blago ftanovitno ino preferzhno ljubesen do svojih shen. Satorej je bila shena od rebza perviga moshha vséta, ki je narbfshje ferza, de bi jo blago ino perferzhno ljubil. K' nika-kimu saframovanju, ne sanizhovanju vaf nimajo dra-shiti reve alj flabofiti vafhah shen; naj fi bodo na telef alj na dufhi, ampak vaf fhe le morajo k' krot-kimu, ino ljubesni polnimu vsmileju nagniti, ker jih je Bog tako ftvaril, de vam fkos svojo podloshnost vezh zhafti ino fposhtovanja dorafte, in de bi jih vi tako sa tovarfhize imeli, de fte fi ravno njihova glava ino njihovi prepoftavljeni. In vi, o shene! ljubite moshé, ktire vam je Bog dal, s' blago, perferzhno, pa vender tudi s' fposhtovavno ljubesnjo; sakaj ravno sato je ftvaril Bog moshe mozhnejiga in vifhjiga spo-la, in je hotel, de bi shena, kost od njegove kosti, in mefo od njegoviga mefa, bila moshu podloshna, in ker is njegoviga rebra, ispod njegove rame is-haja, od njega peljana bila. To podloshnost vam perporozha sveto pifmo filno ino slo, alj ravno to sveto pifmo vam polajfha vafho butaro, ker ne sapové famo, de se vi s' ljubesnjo podvershete, ampak tudi vafhim mosham sapove de morajo svojo ob-laft s' veliko ljubenjo, dobroto ino perferzhnofijo is-polnovati. „Vi moshje,“ govori sveti Peter, „ravnajte pametno s' svojimi shenami, kakor s' rahlimi pofod-vamj, in jih dersbite v' zhafti.“

Tako slo pa, ko vaf, opominam to nasprotno lju-besen, ktero fte eden drugimu dolshni, vedno vik-

fhati ino mnoshiti, se vender varjite, de se ne bo v' firah sa svestobo (v' ajfranje) sprevergla; sakaj nizeh redkiga ni, de kakor se v' narsblahtnifih ino zhisto srelih jabukah zhervi saredé, se tudi is nargorezhifhi ino perferzhnifhi ljubesni dvoje sakonfkih ajfranje szimi, fkos ktero se prava ljubesen firati ino popazhi; sakaj szhafama israfteta prepír ino lozhenje is njega. Gotovo se ne bo ondi nikdar ajfranje sazhele, kjér se prijasnost na zhednost vpira; torej je tudi gotovo snamnje sgol' mesene ljubesni, ki se je v' ferze vkradila, kjer ji je pregresfna, nestanovitna, in k' nesavuplivosti nagnjena zhednost naprot' prifhla.

Torej je bedafta hvála perjasnosti, ako jo kdo s' ajfranjam povikfhati hozbe. Sakaj ajfranje je fizer sprizhovanje velike, ne pa poshtene ino popolnoma prijasnosti, ker se popolnamast perjasnosti na terdnosti zhednosti per ljubljenim zhloveku sanafha, ajfranje pa nad njo dvomi.

Ako shelite, o moshje! de bi vam vashe shene sveste bile, tak jih uzbite to zhednost s'lastnim sgle-dam. „S' kakfshnim zhelam“ pravi fveti Gregor is Nazijanfa, „samorete framoshljivoft od svojih shen tirjati, ako sami neframno shivite? Kako tirjate od njeh, kar jim ne podelite? Hozhete, de bodo zhiste? Sadershite se sami zhifiti proti njim, in vsak naj oh-rani po besedah svetiga Petra svojo posoduv k' posvezhenju. Ako jih pa vi sami gnusobo uzhite, tak ni zhuda, de vam njihovo rasvusdanje framoto naredi. Vi pa, o shene! kterih zhaft je s' vasfo zhifostfo in lepim sadershanjam na tenko fklenjena, ohranite svojo velizhaft in se persadevajte sa njo, in ne perpuftite nikdar, de bi rasvusdanje lifh vafhiga do-briga imena otemnele.“

Boj se vsakiga salesovanja, naj se ti fhe tak majhino sdi, in ne terpi nikdar krivizhniga perlisanja bliso tebe. Kdor kolj tvojo lepoto in lepo postavo hváli, tifa se varji. Sakaj, kdor blago hváli, in ga kupiti ne more, je v' veliki nevarnosti, ga ropati. Ako pa kdo rasen tvoje hvále fhe flabo od tvo-

jiga moshá govori, ta te hudo rasshali; sakaj ozhitno je, de tak nima kar mífli; te sapeljati, ampak te she tudi sa napol premagano dershi, ker je kupzhiji s' drugim barantavzam she napol fklenjena, ako perviga vezh nozhemo. Shé v' starih zhashih, kakor she sdaj nosijo shene veliko shtevilo bifarjev v' svojih usheshih, in fizer, kakor Plinius meni, savoljo veshlja, jih roshlati flishati, kadar se sadevajo. Jes pa, ki véim, de je veliki flushabnik boshji Isak divishki Rebeki sa pervo saštavo svoje ljubesni, bifarjev poslal, míflim, de ta fkrivni lishp pervo pravizo pomeni, ktero mosh zhes sheno imeti, shena pa svesto ohraniti imà, namrezh uho; de se nikdar v' njega ne bo druga beseda alj drugi glas spréjél, kakor le prijetni ino perjasni glas zhistih besedi, ki so prav sa prav evangeljski bifarji juterne deshele. Sakaj nikdar se ne smé posabiti, de se dufha fkos uho ostrupi, kakor telo fkos usta.

Ljubésen ino svestoba, med sebó fklenjene, fiorite veselej nasprotno savupanje. Satoraj so sveti moshje ino svete shene nasprotno ljubovanje v' svojim sakonu smeraj visoko zhiflali. Tako je bilo viditi Isaka ino Rebeko is okna v' takim perferzhnim ljubovanji sapopadene, de, ako ravno nezh nespodobniga v' mes ni bilo, je vender Abimeleh kmalo fklenil, de mareta sakonfska biti. Veliki sveti Ludovik, ravno tako ojster proti svojimu telesu, kakor perferzhen v' ljubesni do svoje shene, je bil skoraj savoljo tiga grajan, de se je silno slotakshnimu ljubovanju prepustil, de si je v' refnizi she le saflushil hvalen biti, ki je svojiga vojashkiga ino ferzhniga duha v' take m jhine dolshuosti nagniti vedel, ki so sa ohranjenje sakonfske ljubesni toljko potrebne. Sakaj, de si ravno takshino sprizhovanje zhiste ino odkritoferzhne perjasnosti ferz ne sveshe, vender eniga drugimu blishje spravi, ino je prijetna vaba k' nasprotnim ljubeshujim pogovarjanju.

Ko je sveta Monika s' velikim svetim Avgushtinam nosezha hodila, ga je velikokrat kerfhanfski veri

ino flushbi boshje zhasi posvetila, kakor tudi sam prizha, „de je she pred rojstvom sol boshjo okusif.“ Lep nauk sa kerfhanfke shene, de sad svetiga sakona naj boshji svetlosti darujejo, she poprej, ko ga svetloba souza obfije; sakaj Bog, ki daritve ponishniga ino voljuiga ferza dopadljivo sprejema, ob takim zhasi sploh poboshne misli matere oblagodari.

Prizhe tiga so Samuel, sveti Tomash Akvin, sveti André, Fijesolski fhkof, ino veliko drugih. Mati svetiga Bernarda, vredna mati takshniga sina, je vsela vsako svojih otrok v' narozhje, in ga je Jesufu Kristufu v' dar pernefla: in od tih malov je v' fakiga ljubila s' poboshnim spofhtovanjam kakor sveto, od Boga ji isrozheno saflavo, in je tudi tako frezhna bila, de so v'fh sedmér njenih otrok svetniki postali. Kedar pa te preljuje stvarize pozhasi k' pameti perhajajo, si morajo starifhi persadevati, de njihove ferza s' straham boshjim navdajo. Pazh je to dolshnost sveta Blanka s' gorezhim ajfram dopolnila, in vezhkrat je djala k' svojimu sinu, svetimu kralju Ludoviku: „Rajfhi bi vidila, preljubi sin, de bi mi per prizhi vmerl, kakor, de bi kdaj kak smerten greh storil.“ In tako globoko so se te besede v' dufho tiga svetiga sina v'fifnile, de ni, kakor sam pravi, noben dan zeliga svojiga shivlenja na nje posabil, in fi je vedno persadeval, ta boshji nauk fi v' prid obrniti.

Rodu nafhkih predstarifhov, is kteriga ishajamo, tudi pravimo, de je hifha, in tak tudi pravi sveto pifmo, de je Bog porodnim pomozhnizam v' Egipti hifhe sasidal; is kterih besed se naj uzhimo, de dobra hifha ne obfioji v' tim, de se mnogo zhafniga blaga sbira, ampak de se otrozi v' strahu boshjim ino v' zhednosti odredijo, In torej naj ne bo nobena fkerb, nobeno persadevanje preveliko, ker so otrozi zhafitliva krona starifhev.

Tak je vganjala tudi sveta Monika hudobne nagnjenja svojiga sina, svetiga Avgushtina s' tako veliko gorezhnostjo in s' tako možhno stanovitnostjo, de

je zhes deshele ino morja sa njim hodila, in vse bolj frezhna bila, ko mu je s' svojimi solsami spreobrnjenje sprofila, in mu tak duhovna mati postala, kakor tazhaf, ko ga je, kakor mati pervokrat povila.

„Sveti Pavel prepusti sferb hishe shenam, in torej marfakter misli, in to ne bres vsroka, de njihova poboshnost domazhim veliko vezh nefe, ko poboshnost moshov, ki jih, ker so sploh od doma, ne morejo tako lahko k' zhednosti napelovati. Torej tudi „Salomon v' svojih prigovorih frezho zele hishe prevlastuje sferbnosti ino pridnosti mozhne shene, ktero v' tih prigovorih popisuje.

Beremo v' bukvah stvarjenja, de je Isak, ker je njega ino njegovo sheno Rebeko Bog bres otrok pufil, k' Bogu sa nje molil, alj prav po hebrejskih besedah svetiga pisma, de je shtriz nje k' Gospodu molil, de sta tako v' molituvski hishi oba, eden proti drugimu obrnjena molila. Tudi je tako opravljena molituv moshu bila vflifhana. To je pa tudi narvifhi in narodovitifhi sdrushenje moshu ino shene, ako se oba k' sveti poboshnosti skleneta, v' kateri eden drugiga serzhiti moreta.

Je nektero sadje, kakor postavim kutine, ki je savoljo svojiga gorupiga flaja le dobro, ako je kuhano. „She drugo je, ki se savoljo svoje rahlobe ino meh Kobe ne da s-hraniti, ako se v' sladkorji alj medu ne povre. Takfhe so flive ino zhefhue. Tak morajo tudi shene sheleti, de bi njihovi moshje zhes in zhes s' sladkorjam poboshnosti prevlezheni bili, sakaj mosh bres poboshnost je vpikra, gorupa in divja svér. Ravno tak bi mogli moshje sheleti, de bi njihove shene brunne bile, sakaj sbres brunnosti je shenfuka vfa preflaba, in v' vedni nevarnosti, od poshtnosti odstopiti, alj tajisto prelomiti.

„Sveti Pavel pravi: „NeVERN mosh bo fkos verno sheno, in neverna shena fkos verniga moshu posvezhena,“ ker v' ti terdni sklenitvi sakona eden drugiga lahko k' zhednosti serzhiti samore.

Pa kak velik bo blagoslov sakena, ako vérn mosh in véna shena eden drugiga v' boshjim strahu posvezhujeta!

Po verh tiga morata eden drugimu toljko pregledati, de se nikdar oba na enkrat ne jesita, de ne bo nikdar krega in prepira med njima. Zhebele ne bodo nikdar rade tam, kjér se manjk raslega, alj drugi vresh flifhi; tak tudi sveti Duh hisho popusti, kjér se sovrashtvo, kreg, vresh in besedovanje flifhi.

Sveti Gregor is Nazijanža sprizhuje, de so v' njegovim zhasu sakonfki vsako leto obletnizo poroke obhajali. Kak slo shelim, de bi ta shega tudi dan danashen povfod bila! ne de bi se posvetni kratkozhasi in le sa pozhutik sraven snafhli, ampak, de bi mosh ino shena po sveti spovedi ino obhajitu Gospod - Boga she bolj gorezhe ko sploh frezho svojiga sakona v' pomozh klizala, in svoje fklepe ponovila, svoj stan fkos nasprotno perjasnost ino svetobo zhedalje bolj posvezhovati, in de bi si kakor v' Gospodu odahnula, in si tak kutaro ino teshave svojiga pokliza polajfhala.

DEVETINTRIDE, SETA PO, STAVA.

Od sakonfke fspodobnosti.

Sakonfka poftel mora po nauku svetiga Pavla bres madesha, to fe pravi, bres vfake nezhistofii ino vfakiga drugiga pregresfniga omadeshinja biti. Torej je bil sveti sakon tudi v'paradishu narnapervo vpostavljen, kamor fhe do tiftokrat obeno rasvujsdanje posheljenja, in tud nizh drujiga nespodobniga ni perfhlo.

Med telef noj hotivnoftjo ino poshelenjam do vshivanja jedi fe najde marfkej enakiga, sakaj oboje sadeva telo, de fi fe ravno pervo savoljo svoje filnofii, fploh rezhe, mefeno. Raslofih bom torej po enim, kar od drugiga tak lahko ne povém.

1. Jesti je sapovedano, de zhloveka redi ino ohrani. Kakor je tedaj dobro, potrebno ino od Boga sapovedano, le sa to jesti, de fe shivimo ino obdershimo, tak je tudi, kar je v' sakonu potrebni-ga otroke roditi, in zhlovefshki rod obraniti, dobro ino sveto djanje, ker je to nar prvi namen sakonfke fklenitve

2. Jesti, ne famo sato, de bi fe shivlenje ohranilo, ampak de bi fe nasprotna perjasnost ktiro fmo eden drugimu dolshni ohranila, je zhifto fspodobno ino vse hvale vredno; in tak tudi sveti Pavel nasprotno pravizhno dopolnenje v' svetim sakonu dolshnost imenuje. In tak velika je ta dolshnost, de apofitel ne perpufti, de bi fe ji eden is med njih zlo ne savoljo vadeb poboshnofii, bres proftovaljniga ino neperfhleniga pervoljenja drugiga odrezhi smel; kar me je tudi nagnilo, v' poftavi od svetiga obhajila

nekaj od tiga rezhi. Koljko manj je she perpushe-
no savoljo domishlenih zhednosti, alj is jese ino ne-
volje! se tajisti odtegniti.

3. Kakor tisti, ki savoljo dolshne naspretne
perjasnosti jedó, radovoljno in ne kakor perfileno je-
sti, in she radojednost rasedevati imajo, tak se je
tudi v' sakonsko dolshnost vseláj s' vfo svestobo ino
radovoljnostijo, in sizer ravno tako vdati, kakor de
bi savupanje bilo, otroke spodrediti, de bi se ravno
savoljo okoljshin kaj takiga vupati ne samoglo.

4. Ne is tih dveh prvih vsrokov ampak le
sato jesti, de se radojednost vtolashi, je she sizer
persanesti, pa ne hvaliti. Sakaj sgol veselje telefue
hotivnosti (obzhutniga pogona) she ni sadosti, de bi
eno djanje savoljo njé hvalo saflushilo, pa dosti, de
se faj persanese.

5. Ne kar is radojednosti, ampak s' nesmer-
nostijo ino is samogoltnosti jesti, je vezh alj manj hu-
dobno po tim, ko je rasvujsdanje vezhi alj manjshi.

6. Rasvujsdanje (goltnost) v' jedi pa ni famo
v' tim, de se prevezh jedi vshiva, ampak lehko tudi
v' tim, kako se vshivajo. Ni spregledati, de méd,
zhebelam tako lasten in toljko koristen, tajistim ven-
der shkodovati samore, tako, de od nja sbolijo ka-
kor se sgodi, ako ga v' spomladi prevezh savshije-
jo; in ta nesmernost napravi, de naglizo dobijo ali
zelo pomerjó, sosebno ako si spredno širan glave alj
pa perutnize prevezh s' medam napolnijo. Tak tudi
sakonsko sdrushenje, tako sveto, pravizhno, perpo-
rozhlivo, in tako koristno ko je sa desheto, vender
v' enih ino drugih okoljshinah sakonskim slo nevarno
postane; sakaj vezhkrat njihove dushe savoljo odpuš-
livih grehov slo sbolijo in ta bolesen pride is sgol
nesmernosti; vzhafi jih pa tudi popolnoma vmori skos
smertni gréh; in to se sgodi, ako se postava, spo-
drediti otrok ofkrani alj spreoberne; in vsi taki gre-
hi nakaplejo vezhno pogubljenje, ker so fami smert-
ni in vezhi alj manjshi, potim, ko se od te postavé
vezh ali manj sogue. Sakaj ker je reja otrok prvi

in narimenitniſhi namen ſvetiga ſakona, tak nikdar ni perpuſheno, od poſtave k' timu potrebne odſtopiti, de ſe ravno ta namen vezhkrat doſezhi ne da, kakor ſe te ſgodi kedar gotova nerodovitnoſt alj pa noſezhi ſtan to nemogozho ſtori. Sakaj tudi v' takih okoljſhinah je ſhe mogozhe, de je ſdruſhenje ſveto ino pravizhno, ako ſe le naturna poſtava ne preſtopi, ker nobena rezh tiſte poſtave ovrezhi ne more, ktero je prvi namen ſakona naloshi. Gnufoba pred Bogam je bilo tiſto neſtramno ino pogublivo djanje, kar je Onan v' ſvojim ſakonu ſtoril, kakor beſede ſvetiga piſma v' 38. poſtavi bukev ſivarjenja ſame prizhajo. In de ſi ravno nekteri krivoverzi naſhiga zhafa, ſtokrat hudobniſhi, kakor nekdanji Ziniki, od kterih ſveti Hironim (v' raſlaganju liſta do Efeſhanov) govori, terdiſjo, de je le hudoben namen tiſtiga hudobneſha bil Bogu ſopern, tak vender ſveto piſmo vſe drugazhi govori, in na ravnoſt pravi, de je djanje ſamó na ſebi neſtramno, ino gnufoba pred Bogam bilo.

Pred obedam le na jed miſliti, je ſnamnje ſlabiga, gerdiga ino neſtramniga ſerza; ſhe neſtramniſhi je, po koſilu na veſelje miſliti, ktero ſe je per jedi vſhivalo, in ſvoje miſli ino beſede s' ſpominam: na ſladnoſt ogerditi, s' kterim ſe je vſak grishlej poſhéri, kakor tiſti delajo, ki pred jedjo ſvoje ſerze na vrateno pezhenke po jedi pa na ſklede obefijo. Reſ ſo taki ljudje pravi kuhinſki vuzhenzi, ki, kakor ſveti Pavel pravi, boga is ſvojiga trebuha naredé. Zhedni ljudje ne miſlijo na miſo, dokler ſe k' nji ne vſedejo, in ſi iſmijejo po jedi roke ino uſta, de bi ne obdersbali ne ſlaja ne duha ſavshite jedi.

Trapaſta ſhival je ſlón, pa po ſvoji ſaſtopnoſti nar imenitniſhi, kar jih je na ſveti. Le eno rezh ti od njegove zhednote povém. On oſtane, bres de bi ſi ſpremenjal, smeraj per eni ſlonki, in ji je, kedar ſi jo je iſvolil, perſerzhno dober; vender ſe le vſako tretje leto s' njo ſdruſhi, in le v' petih dneſh, in ſhe tazhaf tako naſkrivſhi, de ga ni nikdar v' tim

sapasiti; vidijo ga pa šefci dan, ob katerim kar na ravnoft v' kako vodo hiti, kjér se ves iskoplje, ker bi, de bi se poprej vfiga ne ozhedil se nikak vezh k' svoji zhredi nasaj ne povernil. Alj niso to lepe ino zhedne laftnosti na taki shivali, ki s' tim sakonfke opomina, de ne smejo svojiga serza na sladnoft obefiti, kateri se po poklizu svojiga ftanu vdajó, ampak de po njéj kmalo svoje serze ino svoje misli ozhediti ino oprati imajo, de bodo potim druge, zhišfejše ino višhje zhednosti s' proštim duham ispolnovati samogli. V' tim opominanji obftoji prelepi nauk, kteriga sveti Pavel Korinzhanam podelí: „Zhač je kratek, tifi terej, ki shene imajo, naj bodo, kakor de bi jih ne iméli.“ Sakaj po raslaganji svetiga Gregorja, imà tifi „sheno, kakor de bi jo ne imél,“ ki se s' njo sladnoftam sakona tako vda, de se savoljo njih ne mudi po veselju duha hrepeneti. Kar je tukaj od mosha rezhenó, sadeva naspreti tudi sheno, kakor ravno tifi Apofiel pravi: „Tifi, ki se s' tim svétam pezhajo, naj bodo, kakor bi se s' rjim ne pezhali.“ Vlak se sna terej, po tim, de je njegov pokliz, s' tim svétam pezhati vender pa le tako, de svojiga serza na-nj ne perveshe, de tako s' naglim ino proštim duham Bogu flushiti samore, kakor bi se s' svétam ne pezhal.

Prava nefrezha zhloveka, govori sveti Avgufhtin; obftoji, v' tim de rezhi vshivati hozhe, ktire bi si le v' prid obrazhati meral, in si tiste v' prid obrazha, ktire bi vshivati imel. Duhovne rezhi so, de jih vshivamo, telefne le sato, de si jih v' prid obrazhamo; ako pa posledne v' vshivanje spreobernemo, tak tuči svojo umno duško poshivinimo. In tak mislim, de sim vse rekel, kar sim rezhi hotel, in nizeh tiga, kar nisim hotel.

,SHTIRDE,SETA POSTAVA.

O p o m b e s a v d o v e .

,Sveti Pavel opomina vse duhovne pastirje v ofebi svojiga Timoteja s' tim le besedami: „Spofhtuj vdove, ki so v' refnizi vdove,“ Prava vdova biti, fo pa nasledne lastnosti potrebne:

1. De vdova ni ker po telefi, ampak tudi po duhu vdova, to se pravi, de je nepremaklivi sklep storila, v' ftanu zhistiga vdovftva shiveti. Sakaj vdove, ki fo le tak dolgo vdove, dokler perloshnosti ne najdejo, se fpet omuohiti, fo od moshkih le po telefu lozhene, po volji ino duhu pa s' njimi fklenjene. Ako fhe poverh tiga, se v' ftani vdovftva v' dobrim vterditi, vdova Gospod - Bogu svoje telo ino svojo zhistoft fkos mozh obljuje v' dar pernefti hozhe, bo svoje vdovftvo s' lepim lifhpam povsdignila, in svoj sklep fhe vse bolj okovarila; sakaj, ako vidi, de po njeni obljudi ni vezh v' njeni oblasti, se zhistofti odrezhi, ako se nozhe tudi nebesam odpovedati, tak bo svoje naprejvsetja tak okovarila, de fhe narmanjshi mifli na novo moshitvo ne bo v' svojim ferzi ne sa en trenlej dolgo proftora puftila. Ta obljudba bo po tim takim sa mozhen grad med njeno dufho, ino vfimi miflimi, ki bi se nasproti vsdignile. Ta obljudo, tudi sveti Avgufhtin kerfhanskim vdovam slo perporozha. ,She dalej gré ftari ino uzbeni Origenes; on svetuje kerfhanskim shenam kerfhansko vdovftvo fhe v' sakonu obljuditi, ko bi njihovi moshje poprėj ko one fame vmerli, de bodo fhe med veseljam sakona po zhafno ftorjeni obljudi saflushenja zhistiga vdovft-

va deleshne. Obljuba stori fkos svojo mezh, de vse djanja, ki is nje is-hajajo, Bogu bolj dopadejo; poviksha mezh, tajiste ispolniti, in ne daruje Bogu le kar vsiga sadja nafhe dobre volje, ampak mu daruje tudi dobro voljo samo, ki je kakor drevo vsiga nafhiga djanja. „Skos priprosto zhiftoft posvetimo Bogu svoje teló, vender se s' tim ne odrezhemo, ob perloshnosti v' sakon stopiti; fkos obljabo zhiftofti ga pa kakor popolni dar princfemo, bres, de bi si kako oblast sadershali, to obljabo nasaj vseti, in postanemo tak frezhni fushni storjene obljube.

In saref zhashtilivfbi je ta fushnost kakor vsako kraljstvo. Savfim potidim opominanja tiga velikiga zerkveniga uzhenika; vender tudi sraven shelim, de bi se frezhne dushe, ki se jih prijete hozhejo, sraven modro, sveto ino resno védele, svoje serzhnost dobro poskufile, Boga sa ras-svetlenje profile, in se s' modrim ino brunnim spovednikam posvetovale, sakaj s' vezhim pridam se bo potim vse to sgodilo.

2. Potim mora pa tudi odrezhenje druge moshitve zhifto ino priprosto biti, de vdova svoje serze ino vse svoje shelje s' vikfho zhiftoftje k' Bogu oberniti, ino svoje serze s' vsimi njegovimi nagnjenji ino obzhutleji boshji svetlofti darovati samore. Sakaj, ako jo shelja, svoje ctroke bolj ofkerbeti, alj kak drugi posvetni nameu, od drugiga omoshenja nasaj dershi tak ji sna fizer to zhasht pernefti, alj per Bogu refnizhno ne, ker pred Bogam nizhefar prave zhashti saflushiti ne more, kar se savoljo Boga ne sgodí.

3. K' timu fhe mora vdova, ki hozhe prava vdova biti, proftovoljno se od vsiga posvetniga ino nezhimerniga veselja odlozhiti ino prozh dershati. „Vdova, ki v' nezhimernosti shivi, je shiva mertva,“ pravi sveti Pavel. Ki vdova hozhe biti, per vsim tim pa vender dopafti sheli, perlisovavne ino saljubljene besede poslufha, se po plesih ino pojedinah potika, lifhpa ino kinzhi, ino sala biti hozhe, je vdova, ki fizer po telef shivi, po dushi je pa mertva. Kak-

fhen raslezhek je, jeli je shkit Adona alj gresfne ljubeshni na kôpu (pufhelzu) is beliga zhapliniga perja kakor na kolu isobeshen, alj de is tenkiga pajzholana, mreshi enako obras sagrinja; sakaj vezhkrat se dene k' povikshanju nezhimernosti zherno na belo, de se bolj posna, kar je beliga. Vdova, ki je she svuzhena, kak se narloshje moshkim dopasti da, vse bolj nevarno svoje pshize v' njihove serza mézho. Vdova torej, ki v' neumni nezhimernosti shivi, je shiva mertva, in je prav sa prav le prasna podoba vdovstva.

„Naftopil je zhasf, drevje obresovati, sakaj gerlizhni glaf se je v' nashim kraji saflifhal,“ poje vifoka pesem. Obresa posvetne preobilnosti je v'fakimu potrebna, ki poboshno shiveti sheli, posebno pa pravi vdovi, ki kakor zhifsa gerliza she folsé pretaka, in po svojim moshu sdihuje ino shaluje. Ko je Noema is Moaba spet v' Betlehem nasaj perfhla, so se shene, ki so jo v' sazhetku sakona posnale, med feboj poprafshovale: „Ali ni to Noema, (kar se pravi, sala ino lepa)?“ Ona le pa djala: „Profim vas, nikar mi vezh ne rezite Noema, ampak imenujte me Mara (bridko), sakaj Gospod me je s' bridkostjo napolnil.“ To je rekla, ker ji je njenim mosh vmert. Tako tudi prava vdova nikdar nozhe lepa imenovana ino posvsdigovana biti, sakaj dosti ji je, de je to, kar Bog hozhe, de bi namrezh ponishna ino majhna bila pred njegovim oblizhjam.

Lampe, ki so s' dushezhim oljam napolnjene, filno prijetno sadifhijo, kedar plamen vgafne, tak rasfhirijo tudi vdove, kterih ljubeshen je bila zhifsa v' sakonu, she bolj prijetno dishavo zheduosti ino zhifstosti, ako njihova ljuzh, namrezh njihov mosh, skos smert vgafne. Moshia ljubiti, dokler dolgo je per shivlenji, ni nézh redkiga per shenih, pa ga tako ljubiti, de po njegovi smerti obeniga drugiga nozhe, to je ftopnja ljubeshni, ki je le pravim vdovam lastna. Na Boga savupati, dokler je mosh hifhna podpera, to ni nizh kaj posebniga, pa na Boga vupati,

kedar ji je ta podpera odvseta, to je saref velike hvale vredno. Satorej se na vdovi popolnost zhednosti vse loshej sposna, ktiro je v' sakonu imela.

Vdova, ki otroke imá, kterim je she njihove delavnosti ino voje potreba sofebno, kar njihovo svelizhanje ino zhasuo ofkerblenje sadene, ne smé tajistih pod obenim isgovoram sapustiti; sakaj na ravnost pravi sveti Pavel; de je k' tej fkerbi savesana, de tak svojim otrokam dobrete poverne, ktire je od svojih starishov prejela, in ker je „tajist, ki sa svoje domazhe, sofebno pa sa svojo familjo ne fkerbi, she hujshi ko ajd. “Kedar pa enkrat otrozi njene voje vezh ne potrebujejo, potim naj vdova vse svoje misli ino shelja sbere, de jih bo s' vishjo zhistoto k' dobri rasti v' ljubeshni boshji obrazhala.

Ako ne bo toljke potrebe, se v' sunajne opravila postavim, pravde podajati, de bi jo, pravo vdo vo vest na nje vesala, tak ji svetujem, de se jim popolnoma odrezhe, in de si naj isvolji, koljkor bo mogozhe mirno, svoje dela peljati, ko bi se ji ravno sdélo, de si tako narvezh né pomaga. Sakaj prid hrumezhiga shivlenja bi moral v' resnizi filno velik biti, de bi prid presegel, kter is velikiga ino svetiga miru is-haja; pa saj pravde in posvetni prepiri ferze rastrosijo, in vezhkrat sovrashnikam zhistosti duri odprejo, ker se tistim vstrezhi, kterih perjasnosti se potrebuje, marfkaj stori, kar je nespodobniga, poboshnosti nasproti ino Bogu soperniga.

Molituv naj bo veduo opravilo vdove. Sakaj, ker druge ljubeshni vezh imeti ne smé, ko le sa Boga, tak tudi skoraj drugih besed imeti ne smé, rasen sa Bogà. In kakor se sheleso ne pušti tako slo od magneta na se potegniti, ako je demant bliso, kakor hitro se pa demant v' stran dene, hitro k' magnetu isleti, tak tudi naj ferze vdove, ki se ob shivlenju mosha ni samoglo savsim k' Bogu vsdigniti, po njegovi smerti hitro dishavi nebeskih rezhi naprot hiti, in s' nevesto v' visoki pesmi rezhe: O Gospod! sdaj ko sim sama svoja, si me vsemi savsim v' svojo

last; „vlezi me k' sebi, dihavi tvojih masilj naproti tezhemo.“

Zhednosti, sveti vdovi lastne, so: de je popolno spodobniga sadershanja, de se vsi zhasli, drufbinam ino vsaki nezhimernosti odpové, vbogim ino bolanim streshe, shalofne tolashi, deklizhe v' brumnosti vuzhi, ino mlajshim shenam kakor popolu sgled vsih zhednosti sveti. Potreba ino priprostost naj bo lishp njene obicke, ponishnost ino ljubesen lepota njeniga djanja, spodobnost in perjasnost zir njeniga govorenja, zhifstost ino framoshljivost lepota njenih ozhi, in krishan Jesus edina ljubesen njeniga serza.

Ob kratkim: prava vdova je v' zerkvi kakor spomlad anška violetiza, ki zhudno ljubesujivo dushezhnost skos dihave svoje poboshnosti fhiriti, in se skoraj vedno pod fhiroko perje svoje niskote fkrivati ima. Njena temnikasta farba kashe njeno pokorjenje, dobro is-haja v' hladnih, senzhatih ino neobdelanih krajih, de ne skos pezhanje s' posvetnimi ofkrunjena, in de hlad svojiga serza bolj okovari pred ognjam, kteriga bi shelja po bogastvi, zhasli, ali she zeló ljubesni v' nji sbuditi samogla. „In frezhna bo,“ pravi sveti apostelj, „ako tako ostane.“

Bi she imel marskei od tiga povedati, vender pa mislim, de bo dosti, ako vdovo, ki slo fkerbí, zhasť svojiga stanu ohraniti na pasno branje lepih listov opomnim, ktire je veliki sveti Hironim Furii, Salvii ino vsim tistim shenam pifal, ki so to frezho imele, duhovne hzhére eniga tako velikiga ozheta biti. Nizesar ni njegovim opominjanjam dodjati, rasen to, de prava vdova ne smé tistih sanizhovati, ki se v' drugizh, alj zeló v' tretjizh alj shtertizh moshijo; sakaj v' nekterih okoljshinah Bog v' svojo vezho zhasť tako ravná. Tudi ne smemo nikdar tistiga nauka starih uzhenikov zerkve ispred ozhi sgubiti, de nima ne vdovstvo ne divifstvo druge zhasť v' nebesih, ko tisto, ktero jim ponishnost podeli.

ENIN, SHTIRDE, SETA PO, STAVA.

B e f e d a d e v i z a m.

Divize! le dve besedi vam imam povedati, drugo najdete kjé drugde. Ako gré vafha misel po zhafnim sakonu, tak ohranite s' vfo skerbjo svojo prvo ljubesen sa svojiga mosha. Sakaj, sa veliko gojljijo to dershim, ako se na mesto zeliga ino odritiga serza takfhuo serze poda, ki je od pregresfhne ljubesni vse sprideno (snuzano), spazheno ino vfahnjeno. Vaf pa klizhe vafha frezha k' zhifli ino divifhki, duhovni poroki, in shelite svoje divifhtvo na veselaj ohraniti: o tak ohranite s' narvezho skerbjo svojo ljubesen sa tiftiga boshjiga sheniua, ki sam narvikfha zhiftoft, nizhesar toljko ne ljubi, kakor zhiftoft, in pervino vfih rezhi, ktera se mu spodobi, fosebno pa pervino ljubesni.

Listi svetiga Hironima vam vse potrebne nauke od tiga podclijo. In ker vaf vafh ftan k' pokorfhnofiti veshe, tak fi isvoljite vodnika, pod kteriga vodbo hote v' vfihji svetofiti, svoje serze ino svoje teló savfih boshji svetlofti darovati samogle.

„S h e r t e b u k v e.“

Potrebni nauki soper navadne
 fkušnjava.

P E R V A P O S T A V A.

De se nimamo meniti sa besede
 posvetnjakov.

Kakor hitro otrozi tiga svetá sagledajo de si fklenila poboshno shiveti, bodo jesero pñhiz naršrupnišhiga govorjenja ino opravljanja na te spustili. Narbudobnišhi bodo tvoje spremenjeno shivljenje sa hinavšhino, svetohlinstvo ino spakarijo rasklizali; rekli bodo, de je svét svoje obljižhje od tebe odvernil, torej si savoljo njegoviga sanizhovanja, k' Bogu potegnila; tvoji perjateli si bodo pak persadevali, zhes vezh veliko, po njih misli, modrih ino dobrih svetoy tebi podeliti. Rekli bodo, de bošh vfa otosh-

na postala, svojo frezho per ljudch sapadla, de bošh fitna in ne sa prestati, in de bošh pred zhasam štara, in de bodo tudi tvoji hišni opravki savoljo tiga saostajali. Poreko, de na sveti se mora s' svetam shiveti, in de je tudi mogozhe svelizhanim biti, de se ravno takih zhudnih ino majhnih rezhi ne deršim. i. t. d.

Moja Filoteja! vse to je nezhimerno, nespametno ino neumno govorjenje. Tim ljudém ni škerb ne sa tvoje sdravje ne sa tvojo frezho. „Ko bi vi od tiga sveta bili,“ pravi Isvelizhar, tak bi svét ljubil, kar je njegoviga; ker pa niste od tiga sveta, satorej vas svét sovrashi.“ „Smo vidili imenitne ljudi, ino gospé, ki so zelo nozh, šbe zelo vezh nozhi, eno sa drugo per kvartah alj kaki drugi jigri prebedeli. Ali je pa kako opravilo, de bi bilo treba tako refno, otoshno ino fitno nanj gledati, kakor na take igre? Ali zhes kaj takiga posvetni besedize ne sinejo; obeden perjatel ni savoljo tiga nepokojin; in savoljo premišhlovanja kako uro, alj, ker nekoljko poprej vřtanemo, kakor po navadi, de bi se k' svetinu obhajilu perpravili, vřak v' sdravnika pertifka, naj naš od otoshnosti ino slatenize osdravi. Trideset nozhi se naj per plešu prebedi, in nihzher se zhes to ne potoshi, savoljo prebedenja na sveti vezher drugi dan vřak kashlja ino toshi, de ga grise! Kdo ne šposna is tiga, de je svét krivizhen sodnik, mehék ino dober proti svojim otrokam, ořter pa proti bošhjim otrokam?

Nikdar ne moremo v' lepi sařtopnosti s' svetam štati, drugazhi, de se s' njim vred v' pogubljenje vdéremo. Nikak in nikolj ni mogozhe, de bi mu prav štorili; sakój svet se sam s' sebo ne sařtopi.

„Janes je perřhel,“ pravi Isvelizhar, „in ni jedel ne pil, in pravite, de imá hudizha, po tim je perřhel zhlovekov Šin, in je jedel ino pi, in vil pravite, de je Šamarijan.“ Gotovo, moja Filoteja! se bo svet, ako s' njim krahozhemo, s' njim igramo, pleshemo, nad nami pohujřhal, in naš, ako ne štori-

mo, hinavšine alj pa otoshnosti dolshil. Ako se salo oblazhimo, tak bo ven spravil, de kak slab namén imamo; ako se pa bolj poredno nosimo, tak bo berbral, de smo revnih moshgán.

Ako se poshteno veselimo, bo djal, de smo rasvujsdani, ako se savoljo pokorjenja veselja sdershimo, bo sklenil, de smo otoshni; in ker naf smeraj le po strani gleda, ni mogozhe, de bi mu kdaj vstrezhi samogli. Nafhe nepopolnosti povikshuje, in jih isklizhe sa grehe, smertne pregrehe dela is nafhieh odpuštlivih grehov, in pogreshke, ki se nam is slabosti pergodijo prevershe v' pregrehe, ktire bi bili is hudobije storili. Namesto de je ljubesen po besedah aposteljna, dobrotljiva, je svet hudoben; namesto, de ljubesen nizh hudiga ne misli, misli svét le na hudo, in ako ne more nafhiga djanja obsoditi, tak sodi faj nafhe namene. Naj imajo ovze rogle alj ne, naj bojo bele ali zherne, davil jih bo volk, de le do njih more.

Pòzhnimo si, kar si hozhemo, svet bo soper naf. „Smo dolgo v' spovednizi, tak bo vprafhal, kaj se nek toljko spovedovati imamo; smo pa le mala zhafa, tak bo spletel, de nismo vse povedali. Vfako nafho djanjize bo ispasil, in savoljo eue fameferdite besede se bo perdufshil, de naf ni prestati.

„Skerb sa zhafno srezho bo imenoval lakomnost, nafho krotkost pa abotnost; nasprot pa porezhe pravi jesi posvetujakov, de je serzhnost, lakomnosti, de je fkerbnost, pregreshnimu pajdashtvu, de so spodobni pogovori; — smeraj satirajo pajki, kar zhebele napravijo.

Pufi ga flepza, naj béli, dokler se mu ljubi, moja Filoteja! nai se dere, ko ponozhna sova, ki podnevne ptize strafhi. Bodimo stanovitni v' svojim napréjvsetji, nespremenlivi v' svojih sklepih; nafha stanovitnost bo sprizhala, jeli nam je bilo resniza, de smo se Bogu darovali, in k' banderi poboshnosti

persegli. Slepimu ognju na nebi se vidi, de bi inel enako svetlobo, kakor prave svesde, pa le hitro sgi- ne, med tim, de svesdam enaka svetloba ostane. Tak ste si tudi hinavshina ino refuzihna poboshnost nav- sunaj slo podobne, vender se daste v' kratkim raslo- zhiti, ker hinavshina obene stanovitnosti nima, in se kakor dim raskadi, kedar se kvishko vsdigne, med tim, de je prava zhednost vedno terdna ino stano- vitna. K' velikimu pridu flushi, ako se sazhetek poboshnosti s' tim okovari, de se saframovanje ino opravlivost zhes naf vsdigneta; sakaj tak odidemo nevarnosti nezhimernosti ino prevsetnosti, ki ste enake egipzhanfskim babizam (porodnim pomozhni- zam) kterim je prehudoben Farao sapovedal, vse Israelfke fantizhe hitro po porodu pomoriti. Mi fino svetu krishani, ino svet mora nam krishan biti; sa nespametne naf svet dershi, dershino mi njega sa neumniga.

DRUGA P O , S T A V A .

D e n a m j e f e r z h n i m b i t i
p o t r e b n o .

Ljuzh, tak blaga ino ljuba, ko je nashim ozhém, jih vender blefhi, ako so dolgo na tem- nim bile, in poprój, ko se s' prebivavzi ptujiga kra- ja sprijasnimo, se nekaj zhasa le nekako bojezhi nosimo, naj bodo she tak prijasni ino perljudni s' nami. Sgoditi se snà, moja Filoteja! de se bo per tim spremenjenji|tvojiga shivlenja marfkak vihar v' tvojim ferzi vsdignil, in de bo to veliko ino splošno

flovó, kteriga si svetu dala, nek obzhtutik shalofsi ino otoshuofsi v' tebi sapustilo. Ako bi se to sgodilo, tak te profim, poterpi le nekoljko, sakaj to nizhefar ne poméni; je le majhino savsetje, kteriga nova rezh s' sebo pernese, kmalo bo po nje, in obilna tolashba ti bo serze napolnila Shalofina bofh mende od kraja, de zhaft ino hvalo pogrefhash, ktero so neumzi, perlisovavzi ino safnehovavzi tvoji nezhiernofsi dajali; ali bi pa hotla vezhno zhaft pogrefhati, ktiro ti bo Bog gotovo podélil? Sna biti; de se bodo tisti minlivi kratkozhasi ino veselja, v' kterih si poprejshne leta preshivela, k' tvojimu serzu uvernile, de bi ga spet vueli ino saovernili; ali bi pa mogla fkleniti, de bi se tisti frezhni vezhnofti odpovedala, in se toljko golufnimu veselju vdala? Verjami mi, ako si stanovitna, bo tvoje serze fkoraj s' tako neisrezhenó fladkim veseljam napolnjeno, de bofh sama sposnala, de je vsa fladkóft sveta le pélen proti timu medu, in de en sam dan v' poboshnofti dopernefhen jesero let posvetniga veselja preséshe.

Vender, ti vidísh, kako nefkonzhno vífok je hrib kerfhanfke popolnofti. O Bog! klizhefh, kako mi bo mózhi, na ta hrib priti? Potolashi se, moja Filoteja! Ako tiste majhine muhfize, is kterih bodo zhebele, sazhno neko podobo dobivljati, jih imenujemo zhervizhe, in tedej fhe ne mogo na zveltize, fhe manj na grizhe ino hribe se svdigniti, de bi si méd fame brale, ampak se od tistiga medu shivijo, kteriga so jim stare zhebele napravile, in med tim jim sraftó peruta, tako, de po tim zeló okoljzo lahko obletijo. Tak smo fhe tudi mi muhfize v' poboshnofti, in fhe ne moremo, se svdigniti kakor je nafha shelja, ki nizh blishje ne feshe, kakor se v' verh kerfhanfke popolnofti pognati; de pa le fzhasama kako podobo dobimo fkos nafhe shelja ino nafhe fklepe, potim nam bodo tudi peruta israfle; in torej smemo upati, de bomo she tudi enkrat duhovne zhebele, in de se bomo samogli vífbje vsdigniti; tazhaf pa shivimo od medu toljkanjih naukov, krire so nam poboshni flari

sapustili, in prošimo Boga, de bi nam peruta golobov podelil, de nam ne bo samo mogozhe v' sedajnim shivlenji letati, ampak tudi v' frezhni vezhnosti prihodniga shivlenja pozhivati.

TRETJA POSTAVA.

Od lastnost skufhnjav, ino od raslozhka med obzhutenjam ino pervolenjam v' tajiste.

Misli si, moja Filoteja! mlado, shlahtno knesinjo (gospe), ktero njenin mosh perferzhno ljubi, in ktero sapeljati, ino bifar sakonfke sveftobe ji vseti, kakshen hudobnesh' neframniga zhloveka poshle, ki bi ji njegovo nemarno misel odkril. Narprej gerdesh gospej namen svejiga gospodarja rasodene. Po tim dopade ali mersi ta misel gospej. Poslednizh v' nja dovoli, alj se mu odrezhe. Tak poshiljajo satan, svet ino meso dushi, ktero boshjimu, Sinu sarozheuo vidijo, svoje skufhnjave ino hude misli, s' kterimi se ji 1. greh pouuja; 2. ji dopade, ali ji je soperu; 3. v' njega pervolji, alj se mu odrezhe. Sakaj to so kakor tri stopnje, po kterih se v' hudobijo doli stopi: skufhnjava, dopadjenje nad njo, ino pervoljenje. In, de si se ravno v' vsakim grehu raslozhno ne sposnajo, tak so pa vender zhisto raslozhne v' velikih ino gnusnih grebih.

Ko bi skušnjava do kakiga greha zelo našo shivilenje kar naprédj terpela, bi se vender, de bi nam le soperna bila, in bi v' njo ne pervolili, boshji svetlosti ne samerili. In to sato ne, ker v' skušnjavi nismo toljko delavni kakor terpezhi, in nikakiga pervolenja v' tajisto nimamo, torej tudi nikakiga dolga ne mormo savoljo nje imeti. Sveti Pavel je bil grosno dolgo od mefa skušhan, savoljo tiga pa ni le kar Bogu zhisto nézh sopern bil, ampak Bog je she bil skos to povelizhan. Blashena Angela Folinjska je obzhutila tako strafhne skušnjave shivota, de nas, ko nam jih perpoveduje, k' pomiljovanju nagne. Nezh manjshe nifo bile skušnjave svetiga Franziska (Seraffhka) ino svetiga Benedikta, in tako slo so nad nja pertiskale, de se je eden poternji, drugi potnegi valjal, de bi si jih odgnal, in skos to nista le kar nizhefar od gnade boshje sgubila, ampak tajista se je le nasprot veliko veliko v' njima pomoshila.

Nikar torej v' skušnjavah serza sgubi, moja Filoteja! in ne misli, de si premagana, dokler so ti soperne. Imash tukaj nauk raslozhka, ki med obzhutnostjo skušnjave ino med pervoljenjam v' skušnjavo obstoji. Obzhutiti jo namrezh samoremo, zhe nam je she toljko soperna; pervoliti v' njo pa ne mormo, drugazhi, de nam je poprédj dopadla, ker je dopadjenje nad njo sploh stopnja v' pervoljenje. Naj nam torej sovrashniki nashiga svelizhanja she toljko ponudb ino obljub delajo, ko hozhejo, naj she tako dolgo na podvojah nashiga serza zhakajo, de bi se jim odperlo; vse te nezh ne dé: dokler dolgo je nashie naprej-vsetje terdno, in obeniga dopadenja nad tim nimamo, je nemogozhe, de bi Boga rasshalili, tak malo, kakor samore mosh tajisti gospéj, od ktire sim poprej govoril, sameriti, de je bila v' nesramno djanje vablana, ako ni obeniga dopadenja nad njim obzhutila. Vender je she pa med dusho ino tajisto gospo ta raslozhék, de gospa samore potim, ko je nesramen namén flishala, zhloveka, ki ji je poslan,

sagnati in nizh vezh poslušhati; ni pa vselaj v' oblasti dušhe, de bi skušnjave ne obzbutila, to možh pazh ima, de ne pervolji, oko nozhe. Torej nam skušnjava nikdar shkodovati ne more, naj she tako dolgo in tako fitno pertifka, ako nam je le soperna.

Ker poshelenje sadene, ki samore sa skušnjavoj nastopiti, je vediti, de našha dušha tako rekozh is dvéh delov obstoji, namrezh is sgorniga ino is spodniga, in de spodni ni vselaj pokorn sgornimu, ampak vezhkrat sam sa se ravna. In tak pride, de spodni del bres pervoljenja sgorniga poshelenje do greha ima, in to je tisto prepiranje ino vojškovanje, kteriga apostelj popisuje, ker pravi, de meso soper duha posheljuje; de je dvojna postava, ena, postava udov, ino ena duha i. t. d.

Ali si kdaj vidila kup sharjavke s' pepelam pokrito, moja Filoteja? Ako deset alj dvanajst ur posnej pridemo, ogenj iskat, ga bomo le neko malo betvize v' fredí najdlí, in she tiga po velikim iskanji. Vender je pa noter bil, sato, ker se je najshel, ino s' tim se da vse drugo ogelje, ki je she vgasnilo, spet oshivetí. Ravno taka je s' ljubesnjo, ki je med velikimi ino grosnimi skušnjavami našhe duhovno shivljenje. Sakaj skušnjava rasshiri poshelenje po spodnim deli dušhe, pokrije, kakor se nam sdi, zelo dušno s' pepelam, in ljubesen boshjo slo pomanjsha; sakaj nikjér je she ni najti, ko v' fredí ferza, ino v' sadnim kotezu volje, in zelo se she dosdeva, kakor, de bi je she ondi ne bilo, in treba je veliko iskanja, préj, de se ostedi. Vender je v' resnizi ondi; ker, de si je ravno vse krisham po našhi dušhi ino po našhim telefi; vender terden sklepa imamo, ne v' greh, ne v' skušnjavo pervoliti, in ker je posheljenje, ki našhimu sunanjimu zhloveku dopade, našhimu snotranjimu soperno. In kakor she našho voljo obdaja, vender ni v' njé; in tako se vidi, de tako posheljenje ni profitovljno, in torej tudi nikolj greh biti ne more.

,S H T E R T A P O , S T A V A.

D v e p r a v i m e n i t n e p e r - g o d b e o d t i g a.

Ker je toljko na tim leshézhe, de vse to prav sapopadefh, ne morem drugazhi, de ti fhe bolj rasloshim. Ali ni moral tisti mladenzh, od kteriga sveti Hieronim pishe, pregresno mikanje mefa obzhutiti, ki je bil na silno mehko postel djan, s' sviljnimi trakami (shidanimi pantelzi) na njo pervesan, in potim s' premnogimi neframnimi vabili, otipanjem ina poverh tiga s' lepoto neframniga shenstva, ki je nalafh sato per njem leshalo, de bi njegovo stanovitnost poderlo, h' grehu drashen? Ali je moglo drugazhi biti, kakor de so vsi njegovi pozhutki bili od posheljenja prefunjeni, in de je bilo njegovo dosdevanje od prizhejozhnosti famih fladnih rezhi vse vneto? Gotovo de. Vender je pa skasal med tako velikimi napadkimi, v' grosni burji fkufhujav, in v' toljko pertisovavni fladi, ki ga je od vsih strani obdala, de njegovo ferze ni bilo premagano, in de njegova volja kar nizh ni pervolila; sakaj ko je vidil, de se je vse soper njega spuntalo, in de mu obeden ud telefа ni bil vezh v' oblasti, rasen jesika, si je svoj jesik odgrisnil, in ga je isprunil gerdi sapelivki v' obras, ki le njegovo dufho s' fladnostjo huje natesovala, kakor bi kedaj bili samogli rabeljni njegovo teló s' narhujshimi mukami natesovati. In ravno sato ga je trinog, ki je obupal, de bi ga s' telefni mi mukami premagati samogel, fkos mefeno flad premagati hotel.

Prezjudno je tudi popisovanje vojske, ktiro je sveta Katarina is Siene v' okoljshini, poprejshni enaki, preštala. Hudi duh je dobil prepufhenje od Boga, zhistost te svete divize s' vso grosovitnostjo, ktiro snajti samore, perjeti, rasen tuga, de bi se je dotakniti smél. Sbudil je torej v' njenim ferzi nezhistih obzhutlejev bres fhtevila, in de bi jo huje skufhal, je vsel druge duhove teme v' pomozh, ki so se v' moshkih ino shenkih podobah perkasali, in pred njenimi ozhmi vfako nesframnost, ino djanja mesene fladnosti pozhenjali, ki se le misliti da, in ki so tim nesfrannim delam tudi narnefrannishki besede, pogovore ino vabe perdrushili. In so bile tudi te nesframnosti od sunaj, so vender fkos pozhutke segle globoko v' ferze divize, ki je bilo, kakor sama sposna, savfim od njih vneto, de ji drujiga ni ostalo, ko edina sgor-na volja, ki od burje pregnusniga posheljenja ni bila vneta. In slo dolgo je ta vojska terpela, dokler se ji je poslednizh Kristuf perkasal, kterimu je djala: O kjé si bil, moj preljubesnivi Gospód! ko je moje ferze bilo vse polno teme ino nesnage? na kar ji je boshji Isvelizhar odgovoril: „V' tvojim ferzi sim bil, moja hzhí!“ In kako si samogél, je odgovorila, v' ferzi prebivati, ki je bilo tako polno nar gerfhe gnufobe; ali je tvoje prebivanje v' takih nesnashnih krajih? „Pové mi, je djal na to Gospod, jeli so te nesnashne misli tvojiga ferza, veselje alj shalost, bridkost alj dopadljivost v' tebi napravile?“ Oh, pregrosno bridkost ino shalost, je odgovorila. „In kdo, je na to Gospod djal, je rashhiril to preveliko bridkost ino shalost v' tvojim ferzi, ko jes, ki sim v' sredi tvoje dushe prebival? Verjami mi, moja hzhí! ko bi ne bil jes sraven bil, bi bile te misli, ki so okrog tvoje volje bile, in jo niso premagati samogle, jo gotovo premagale; vfilile bi te bile, in s' posheljenjam bi jih bila tvoja prostovolja sprejela, in bi ti bile dushe vmorile. Ker sim pa jes v' tvojim snotrajnim prebival, sim obudil to sopernost ino premaganje v' tebi, po kterih se je tvoje

ferze vstavljalo skufhnjavi, kar se je samoglo, in ker ni toljko samoglo, koljkor je hotlo, je obzhutilo vezbo sovrashtvo do njé, in do samiga sebe. Torej so ti te vojske dofhle k' velikimu saflushenju, obilnimu dobizhku, ino mnogi rasti tvoje zhednosti ino mozhi."

Vidish, Filoteja! kako je ta ogenj bil s' pepelam pokrit, kako sta skufhnjava ino posheljenje she zeló v' ferze pertisnila, ino voljo abdala, ki je s' samo pomozhjo Odreshenika fkos bridkost, shalost ino sanizhevanje hudiga, svojo pervalenje vedno grehu odrekovala, kijo je od vsih strani obstopil. O Bog, koljka je bridkost dushe, ki Boga ljubi, pa she tiga ne vé, ali je on v' njé alj ne, ino ali je boshja ljubesen, sa ktero se vojskuje, savsim v' nji vgasnila, ali ne! Alj to je ravno narlepshi zvet popolnosti, nebeshke ljubesni, de ljubezhiga nagibá, sa ljubesen terpeti ino se vojskovati, bres de on ve, ali ljubesen imá, sa ktero in fkos katero se vojskuje.

P E T A P O , S T A V A .

Potolashenje dushe, ki v' hudih
skufhnjavah tezhi.

Moja Filoteja! tisto silne napadke ino tako mozhe skufhnjave Bog le nad tajiste dushe perpušti, ktere bozhe k' svoji zhisti ino visoki ljubesni povsdigniti; vender pa is tiga ni fkleniti, de bi se po tim smele sanesti, do tajiste ljubesni priti; sakaj ni se pergodilo po redkim, de dushe, ki so v' tako hudih skufhnjavah bile stanovitne, potim niso tako sveste bile, kakor bi bile dolshne sa take velike gnade biti, in so

bile potim od majhnih 'fkufnjav premagane. To ti povem sato, de bosh vedila, de ako velika fkufnjava nad te pertifka, Bog kako posebno gnado podeliti hozhe, s' ktero ti rasodeva, de te hozhe pred svojim oblizhjam veliko storiti; in de ne smésh ob takim zhasu biti manj ponishna ino bojezha, in se tudi ne sanesesh, de bi, ako si tudi narhujshi fkufnjave premagala, bres vedne svestobe proti boshji svetlosti narmanjshe premagati samogla.

Kakor velike so tudi skufnjave, ki te nadlegjejo, in kakor veliko je tudi poshelenje, ki sa njimi pertifne, ne bodi fkerbna sa to; dokler tvoja volja ne le fkufnjavi, ampak tudi poshelenja svoje pervolenje odréka, Bog ni fkos to rasshalen. Ako zhlovek v' omedlovzi leshi, in obeniga snamnja shivlenja vezh ne rasodeva, se mu na ferze roka poloishi; in ako se le kako majhino gibanje v' tajistim obzhuti, tak se fklene, de je she shiv, in de bi se she s' kako slo dufhezhe vodo, alj s' kakim pokrepzhanjam ferza spet k' febi ino k' mozhi spraviti samogel. Tak se tudi vzhafi pergodi, de fé nasha dufha savoljo prevelikih fkufnjav kakor v' omedlevzi snajde, in de je ob vfo mozh perfhla, in de nima obeniga duhovniga shivlenja ino obeniga gibanja vezh.

Hozhemo pa vedeti, kako s' njo stoji, polôshimo le roko na ferze; prejishimo, ali she ferze ino volja svoje dolshnosti ispolnujeta, ino se vstavljata, v' fkufnjavo ino v' poshelenje pervoljiti, in se sa njima podati. Sakaj dokler je she gibanje vstavljanja v' nashim ferzi, tak dolgo smo si gotovi, de je ljubesen, shivlenje nashé dufhe, v' naf, in de je Jesus, nash Odreshenik, de si ravno skrit ino sagerujen, v' nashim ferzi; torej samoramó skos stanovitno molituv, fkos svete Sakramente ino fkos savupanje na Boga novo mozh sadobiti, ino spet k' popolnimu ino veselimu shivlenju priti.

,S H E ,S T A P O ,S T A V A.

Kako samoreta skufhnjava ino
poshelenje greh biti.

Mlada gospa, od ktere je bilo spredi govorjeno, ni nikak kriva nespodobne ponudbe ktera se ji je delala, ker je bila, kakor postavimo, soper njeno voljo. Bi bila pa ona sama s' kakim drashenjam zhloveka k' timu naklepu nagnila, ino bi nemarnesha, kijo hozhe k' ljubesni vneti, hotla, potim bi bila bres dvojenja famiga hotenja tudi kriva; in ko bi tudi bila rasshalena savoljo tiga, bi saflushila vender graje ino kasna (shtrafnige), In tak si vzhafi mi tudi pregreshimo savoljo samo - edine skufhnjave, sato, ker smo je sami krivi. Ako postavim, vem, de med igroj rad ferdit postanem, in potim rasfajam ino kolnem, in de me sama igra k' timu napelja, potim greschim, koljko-krati igram, in sim si sam kriv vsih skufhnjav, ki se mi per igri pergodijo. Ravno tako, ako vem, de mi je kak s-hod (tovarshija) k' skufhnjavi ino padzu, in se vender prostovoljno kjé podam, sim si gotovo vsih skufhnjav sam kriv, ki me tam primejo.

,Se je mogozhe posheljenju, ki is skufhnjave nastopi, vbrauti, tak je vselej greh, se ji vdati, in ta greh je vezhi ali manjshi, po tim, ko je bilo veselje, ki se je savoljo njega obzhutilo, ino pervoljenja, ki se je dalo, vezhi alj manjshi, daljbi alj krajshi. Gotovo bi poprej imenovana gospa ne bila sa isgovoriti, ako bi bila nesramni naklep, ki ji je bil odkritne le poslufhala, ampak she tudi, po tim, ko ga je slifhala, dopadenje nad njim imela, ino svoje fer-

ze s' njim pafla; sakaj de si ravno v' djanje pervoliti ne misli, tak vender pervosi s' posheljenjam, kteriga nad ponudbo obzhuti, v' snotrajno dodelenje svojiga ferza; to je pa vselej grefhno, svoje ferze alj svoje telo v' kaj nespodobniga obrniti, in nespodobnost ob-
stoji tako slo v' podelenji ferza, de bres tajistiga ober-
nenje telefa oben greh biti ne more.

Ako si torej v' kak greh skufhana, tak premisli, ali si nisi te skufhnjave sama prostovoljno dopeljala. In zhe je tako, tak bo savoljo nevarnosti, v' katero si se prostovoljno sama postavila, she sama skufhnjava gréh. To se pa vender tako sastopi, ako bi se nam-
rezh lahko bila perloshnosti isognila, ino ako si she poprėj skufhnjavo prevedila, ali bi jo saj bila previ-
diti morla. Ako pa obene perloshnosti nisi k' skufhnjavi dala; ti tudi ne more nikdar v' greh sarajtana biti.

Ako se je bilo mogozhe poshelenju, ki po skufhn-
njavi nastopi, vstaviti, in se skufhnjava vender ni
vstavila, tako je to smerej kak greh, in vézhi alj
manjshi, po tim ko smo se kratko alj dolgo v' njem
sadershali, in po veselju, kteriga smo nad njim ime-
li. Zhe tudi kaka shenška ni obene perloshnosti k'
vesovanju dala, pa vender dopadenje nad njim naj-
de, tak ni bres greha, ako to dopadenje nima kaki-
ga drugiga vsroka, kakor samo vesovanje. Ako bi
pa postavim, vesovavez, ki jo hozhe k' ljubesni
nagniti, prav lepo piskal, in bi ona fizer nobeniga
dopadenja nad njegovim snutjam ne iméla, ampak le
nad prijetnim piskanjam, tak bi ona fizer ne imela
obeniga greha, vender bi pa tudi dopadenja nad pi-
skanjam ne sméla dolgo obdershati, de se ji kje v'
dopadenje nad snubstvam ne prevershe. Ravno
tako malo grefhim ako mi kdo kak svito ismishlen
naklep odkrije, kako bi se nad svojim sov-
rashnikam mashovati samogel, in bi jes fizer
nad ponujenim mashovanjam obeniga dopadenja ne
obzhutil, in bi tudi v' nja ne pervolil, ampak bi
mi kar svijazha ismishlenja dobro djala; vender bi
bilo pa tudi nevarno, de bi se dolgo v' mistah sader-

shal, sakaj lahko bi me k' dopadjenju do mafhovan-
ja pripeljalo.

Vzhafi smo od kakiga napadka k' posheljenju
prenagleni, ki natvegama po skufhnjavi nastopi, práj
kakor se prav savémo. To je lahko vezhi, kak
dopustljivi greh, ki pa vézhi postane, ako, kedar hu-
do sagledamo, od kteriga smo obdani, is lenobe en
zhas v' njem saostanemo, in se s' poshelenjam tako
rekozh pogajamo, jeli bi se mu vdali, alj odrekli;
sne vezhi srafte gréh, ako se ga spomnimo, in ne-
kaj zhafa is refnizbne lenobe v' tajistim saostanemo,
bres vfiga naprej - vsetja; ga odpoditi, ako pa zeló
prostovoljno ino s' napréj - vsetjam dopadenje nad
takim poshelenjam najdemo, tak je to naprej - vsetje
she samo na sebi slo veliki greh, ako je rezh, h'
kteri poshelenje imamo, slo huda. Velika pregreha
je sa shensko, ako neperpufheno vesovanje dershati
hozhe, ako ravno nima misli, de bi se vlazhugarja
vdala.

,S E D M A P O ,S T A V A.

P e r p o m o z h k i s o p e r v e l i -
k e f k u f h n j a v e.

Kakor hitro kako skufhnjavo v' svojim serzi
obzhitish, stori, kakor mali otrozi, ki volka alj med-
veda na polji sagledajo. Kar na enkrat sbeshijo v'
narozhje svojiga ozheta, alj v' krilu svoje matere,
alj faj na vef. glaf vpijejo sa njihovo pomozh.

Béshi ti ravno tako k' Bogu, in sdilúj po njegovim vsmiljenji ino njegovi pomozhi. To je perpomozhik, kteriga naf je Gospod uzhil: „Molite, de v' skufhnjavo ne padete.“

Ako pa sagledáfh, de skufhnjava she le naprej terpi, alj zeló mozhnej perhaja, potim tezi v' duhu krish objet, kakor bi vidila Jesufa krishaniga pred sebo. Poterduj, de nikdar nozhesh v' skufhnajvo pervoliti, in profi sa pomozh soper njo; in dokler skufhnjava terpi, tudi tvoje terdenje naj terpi, de ne bofh v' tajisto dovolila.

Vender pa med tim terdenjam ino vstavlenjam nikdar v' obras ne poglej skufhnjavi. Sakaj, ko bi ti skufhnjavo pogledala, fosebno ako je mozhna, bi ona lahko tvojo mozh vklonila,

Rastresi si svojiga duha s' kakim dobrim in poshtenim opravilam; sakaj, ako takfhne opravila pridejo v' tvoje ferze, in se tamkej vsedejo, tak bodo skufhnjave ino slabe misli kmalo rasgnale.

Poglavitna vrazhba (arznija) soper vfako shufhnjavo, naj si she bo velika alj majhina, je, svoje ferze odkriti, in njegove misli, obzhutke ino nagnjenje svojimu duhovnimu vodítelu rasodeti. Sakaj; vtisni si to v' spomin: perva pogôdba, ktero hudi sovrashnik s' duho fklene, ktero saplujati hozhe, je, de naj molzhi, tak tudi tisti, ki sheno alj deklize sapeljati hoto, tajistim pred vsm prepovejo, de ta naklep nimajo ozhetu alj moshu rasodeti, Bog pa sheli per svojih rasvetlenjih pred vsm, de naj tajiste svojim predpostavlenim ino vodnikam odkrijemo.

Ako nam she po vsm tim skufhnjava naganja, de naf plafhi ino preganja, tak nam drugiga ne ostané, ko terdnim stati v' svojim vstavlenji, nikdar pervoliti; sakaj kakor nihzher ne samore deklizha sa sheno dobiti, dokler sama nozhe, tak tudi dusha ne more poshkodovana biti, naj she toljko plafhena, dokler ne pervoli.

Ne podaj se v' nikak prepír s' svojim sov-
rashnikam; ne odgovori mu nikdar besede, rasen
tife, s' ktero mu je Kristuf odgovoril, in ga s' njo
oframotil. „Poberi se prozh ‚Satan! le Boga svojiga
Gospoda samiga moli, in njemu samimu flushi.“ In
kakor zhišta shena ne smé neshramnima perlisovavzu,
ki jo salesuje, ne s' samo besedo odgovoriti, alj v'
ozhi pogledati, tistimu, ki ji kaj neshpodobniga do-
mishljuje, ampak ga le naglo sapustiti, svoje serze
k' svojimu moshu nasaj oberniti ino mu svestobo po-
noviti mora, bres de bi se s' unim v' narmanjshi po-
govor spustila, tak se tudi poboshua dusha, nad kte-
ro skushnjava pertifka, ne smé v' obeden prepír alj
pogovor podati, ampak se k' Jesufu, svojimu sheni-
nu oberniti, njemu v' novizh svestobo poterditi, ino
se mu saperfezhi, de hozhe vedno in vezhuo nje-
gova biti.

O ,S M A P O ,S T A V A.

De se majhinim fkušnjavam
vstavljati moramo.

De si ravno velike fkušnjave s' nepremagljivo
ferzhnostjo premagati moramo, in nam je njih pre-
vojskovanje slo slo koriftno, tak imamo vender vzha-
si she vézhi dobizhek, ako majhine dobro premaga-
mo. Sakaj, kakor so velike fkušnjave huje ko
majhine, kar mozh sadéne, tok pa tudi majhine huje
ko velike, kar shteviló sadéne, tako, de se jim vbra-
niti, ni nizh kaj loshje, ko unim, ki so nar vézhi.

Voliki ino medvedi so saref bolj nevarni ko komarji, vender nam storijo vse manj sitnobe in nevolje, in tudi nafhe poterpeshlivosti ne drashijo toljko. Lehko se je sdershati vboja, teshko se je pa isogniti marfktire majbine jese, h' kateri smo vse skos napeljavani. Lehko se sdershi mosh alj shena presheftvanja, ne pa tako lahko kakiga nepraviga pogleda, besedize od ljubeshni, alj kake male prijasnosti. Lehko je moshu alj sheni, obene flabe tovarshije po telefi terpeti, pa ne tako lahko, obenimu drugimu prostora v' serzi ne pustiti; lahko, sakonske sveštobe ne prelomiti, ne tako lahko, sakonske ljubeshni kar nizh raniti. Lehko je, ptujiga blaga ne krafi, teshko, ne po strani po njem gledati, in ga ne posheljéti. Lehko je, ne krivo prizhati pred gosposko, pa ne tak lahko, v' družni nizh govoriti, kar bi ref ne bilo; lahko je, se ne vpijaniti, pa ne tako lahko, smernim biti. Lehko je, smert drugiga ne sheljéti, pa ne tako lahko, mu kake neprileshnosti ne sheléti; lahko, ga ne opravljati, teshji, ga ne sanizhovati. S' kratkoma: vse te male skufhnjave, k' jesi, natolzovanju, ajfranju, nevosfhivosti, vesovanju, prasnim shalam, nezhimernosti, lihphanju, svijazhi ino k' nespodobnim mislam so vedne vojske tudi sa narpoboshnishi ino stanovitnishi dušhe; torej se moramo, moja Filoteja! s' narvezho skerbnostjo ino pridnostjo k' timu vojskovanju perpraviti. In terdno mi verjami, koljkor premag mi soper le te male sovrashnike dobimo, s' toljkanj salimi shlahtnimi kameni bo krona zhasti okinzhana, ktero nam Bog v' nebesih perpravlja. Moramo se torej, dokler se perloshnost ne nakljuzhi, se junashko s' velikimi skufhnjavi bojovati, skerbno ino pridno tim malim ino slabim vstavljati.

D E V E T A P O , S T A V A .

Kako male skušnjave premagati moramo.

Soper tiste male skušnjave k' nezhiernosti, natolzovanju, nevolji, saljubljenosti, in drugim takim rezhem, ki nas vedno nadleshijo, enako komarjam ino muham, in nas tako rekozh, sdaj v' lize sdaj v' nos piknejo, ker je nemogozhe, se savsim pred njimi okovariti, ni nizeh boljshiga, kakor de se prevezh sa nje ne smenimo, sakaj ako nam ravno vse to veliko nadleshnosti lebko napravi, tak nam vunder nikdar shkodovati ne more, zhe smo le drugazhi terdniga fklepa, Bogu svesto flushiti.

Sanizhuj torej take skušnjave, in sbe ne misli na nje; pusti jih, naj berzhijo okolj tvojih ushes kakor komarji, kakor dolgo hozhejo, ino naj letajo okoli tebe, kakor pustimo muham okolj sebe letati, ako te pa piknejo, in obzhutish, de se na nekaj zhafa hozhejo v' tvoje serze vsesti, tak jih vse priprosto posheni, in se ne prepiraj s' njimi, tudi njim nizhefar ne odgovori, ampak stori kaj, njim nasprotniga, sosebnost kako delo ljubesni. Sakaj ako hozhesh mojim besedam verjeti, se ne boh nikdar s' veliko mozhjo gnala, de bi vsaki skušnjavi, kakor jo obzhutish, nasprotno zhednost vpreti hotla, sakaj to bi se reklo, se s' takim porednim sijakam prepirati, ampak, kedar si djanje nasprotne zhednosti storila, zhe namrezh dobish toljko zhafa, de samoresh skušnjavo sposnati, kakhna de je, oberni svoje serze vse priprosto k' Jezusu krishanimu, in kushni s' poboshno ljubesnjo

njegove svete noge. To je narboljšha perpomozh, sovrashnika v' malih, kakor velikih skufhnjavah premagati. Sakaj, ker ljubesen boshja popolnosti vsih zhednost v' sebi sapopade, in fizer fhè bolj, kakor zhednosti fame, tak je tudi gotova vrazhba alj arz-nija soper vsako hudobijo; in ako se tvoja dusha navadi, v' vsaki skufhnjavi, v' to splošno savetje bejshati, tak ji ne bo vezh potreba, vsako posamesno skufhnjavo prejiskati, kakshna de je, ampak bo, kedar se obdana obzhuti, se le k' timu poglavitnemu perpomozhku obernila, kter je she poverh hudimu sovrashniku tako strashen, do naf bo rad nehal skufhati, ko vidi, de naf skufhnjave vselej k' ti hoshji ljubeshni peljajo.

D E , S E T A P O , S T A V A .

Kako moramo svoje serze soper skufhnjave okrepzhati.

Pomislil vezhkrat, ktero nagnjenje v' tvoji dushi pred vsim drugim gospodari, in kedar si ga spasila, sazhi taka shiveti, de bo tistimu nagnjenju v' mislah, besedah ino djanjih nasprotovalo. Ako postavim zhutish, de nezhimernost tvoje serze na se vlezhe, tak premislil vezhkrat zhloveshko revshino, kak nadleshne bodo na smertni posteli te nezhimernosti tvoji vestil; kak nevredne so shlahtniga serza; de se, kakor neumnosti ino igrashe k' vezhimu le otrokam perleshejo i. t. d. Govori vezhkrat soper nezhimernost, in ko bi se ti tudi sdelo, de ti ne gré od ser-

ferza, tak jo vender le sanizhuj, ino govori zhes njo; in tak te bo faj tvoje poshtenje savesalo, potim vfelaj soper nezhimernost ravnati.*)

Ako mi vezhkrate soperkako rezh govorimo, fami sebe spodbadamo, jo sovrashiti, de smo ravno od kraja k' nji nagnjeni bili. „Stori takih opravil, ki te prav ponishajo, koljkor jih moresh, ko bi se ti tudi sdelo, de jih le s' nevoljo opravljash, sakaj tak se navadish ponishnosti, in oflabish prevsetnost. In zhe potim skufbnjava v' resnizi pertifne, tak se ji tvoje nagnjenje ne bo ravno slo peklanalo, in ti si si vezho mozh perdobila, jo premagati.

„Si k' lakomnosti nagnjena, premisli velikokrat nespanet tiga greha, ki nas stori sushne tistih rezh, ki so stvarjene, de bi nam flushile. Premisli, de se bo moralo ob smerti vse sapustiti, in sizer v' roke takiga, ki bo potim kmalo vse sapravit, alj pa, kterimu bo vezhno pogubljenje perneslo, i. t. d. Govori vezhkrate soper lakomnost; hvali sanizhovanje tiga sveta; posli se, de bosh obilno miloshno dajala, in tam pa tam kako perloshnost samudila, kaj perdobiti, in svoje blago pomnoshiti.

„Si fama k' ljubesni nagnjena, alj pa nagnjena, druge k' ljubesni nagibati; tak premisli dostokrat, kako nevarno je to veselje sa tebe ino sa druge, premisli kako nevredno je to, narshlahtnishi obzhutik nashiga ferza ofkruniti, in ga v' kratkozhas sapraviti, in kako po pravizi to, ker je gotovo snamuje duha, ki malo kaj premisli, sanizhovanje saflushi. Hvali vezhkrate zhifost ino priprostost ferza, in ravnaj tudi po tim, karkolj premoresh; rasen tiga se pa judi sdershi vfake lihparije ino snanovanja.

*) Ker bi bila nestanovitnosti obdolshena, ko bi po tim spet po nezhimernosti sazhela ravnati, ktero si s' ravnimi besedi sanizhovala.

S' eno besedo: vadi se ob zhasu miru, to se pravi, kedar ti obena skufhnjava k' tajistimu grehu, h' kterimu si narbolj nagnjena, ne kljubje, v' mnogih djanjih nasprotne zhednosti; in ako se obena perloshnost k' timu ne permeri, tak jo sama jifhi, ino ji idi naproti. Tako si bosh ferze soper vfako prihodno skufhnjavo vterdila.

E D N A J , S T A P O , S T A V A .

O d n e p o k o j a .

Nepokoj ni le kar skufhnjava, je tudi isvirk, is kteriga in fkos kteriga veliko skufhnjav isvira. Torej hozhem od tiga nekaj rasloshnisthi govoriti. Shalost ni drujiga, ko bolezhina nafhe dufhe, ki je soper nafhe voljo v' naf, naj ta sleg, kakar vboshtvo, holesen, sauizhovanje od sunaj pride, alj naj bo, kakor nevednost, suhota, sopernost ino skufhnjava, v' nafhim snotrajnim. „Se obzhuti torej dufha de se je kak sleg loti, tak ji teshkopride, ga prenesti, od tod je bolezhina; in torej ima sheljo, se ga refhiti; in v' vshim tim stori vse prav; sakaj, po naturalnim nagibu le vfaki dobro sheli, in se ogiblje tiga, kar se mu hudo vidi.

Ifhe dufha pomozhi, se slega refhiti, le savoljo Boga, tak jo bo s' poterplenjam, krotkostjo, ponishnostjo ino s' pokojam, ifkala, in svoje refhenje vezb od dobre in previdnosti boshje, kakor od lastniga persadevanja, gnauja alj pridnosti perzhakala; ako pa to refhenje ifhe is lastne ljubesni, tak bo s' velikim hropenjam ino veliko naglostjo tajiste ifkala, kakor de

bi tajiste bolj od njeniga persadevanja kakor od boshje
dobrete is-hajali. Ne rezhem, de v' resnizi to misli, re-
zhem pa, de tako ravná, kakor bi tako mislila.

In zhe po tim ne najde, kaj hitro, kar sheli,
postane slo slo nepokojna ino nepoterpeshliva, in s'
tim prizhejzohiga slega ne le kar nezh ne pomanjsiha,
ampak si ga she le pomnoshi. Torej pade dusha v' tak
nesmerni strah ino shalost; in tako ji serzhnost savfim
opade, de misli, sdaj bi bilo vse saftonj. Glej torej,
kako shalost, ki je bila v' sazhetki pravizhna, nepo-
koj, nepokoj pa nesmerno shalost rodi, kar je filno
nevarno.

Nepokoj je rasen greha, narvezhi sleg, ki sa-
more dusho sadeti. Sakaj, kakor snotranjo rasdertje
in punt deshelo zhisto vgonobita, ino jo nesmoshno
storita, se sovrashnikam braniti: ravno tak tudi nafhe
ferze fkos snotrajni nemir ino prepír ob vso mozh
pride, si perdobljene zhednosti perhraniti, ino szha-
fama pride tudi ob potrebne perpomozhke, se fkuft-
njam sovrashnika vstaviti, ki si po tim is vse mozhi
persadeva, po besedah prigovora, v' kalni vodi
ribiti.

Nepokoj postane is napzhuiga poshelenja, se
kakiga slega snebiti, alj si kaj dobriga perdo-
biti, kar se grefha. Torej nizhefarja ni, kar bi sleg
toljko s-hujshalo, ino to kar je dobro, foljko od-
ganjalo, kakor nepokoj ino prenaqlenje. Tize se rav-
no sate v' mreshi samotane ostanejo, ker se, de so
vjete, sagledavshe, prevezh poganjajo, ino s' filo
isvosljati ishejo, s' zhim se pa she le huje samreshijo.
Najdesh torej veliko sheljo v' sebi, se kakiga slega re-
fhiti, alj kaj dobriga si perdobiti, tak si vkroti ino vto-
lashi pred vsm drugim svoje ferze, vrvnaj svoje mi-
sli ino svojo voljo h' krotkosti, in prepusti po tim
svoji sheli s' krotkosti ino pokojam njenin ték, in
obrazhaj k' timu potrebne perpomozhke eniga sa dru-
gim lepo po versti. Jes pravim, s' krotkosti ino po-
kojam; vender pa ne s' sanemarnjenjam, ampak brez

preuagljenja, smotenja ino nepokoja, drugazhi bi, namesto dosezhi, kar ishefh, vse popazhila, in bolj smotena postala, kakor kdaj poprěj.

„Moja dusha,“ govori David, „je vedno v' mojih rokah, in nisim tvojih sapoved posabil.“ Prejishi se vezhkrat zhes dan, saj vsako jutro ino vsak vezher jeli je tvoja dusha v' tvojih rokah, ali sta ti jo napzhnost ino nepokoj prevsela. Gledaj, jeli je she tvoje serze v' tvoji oblasti, ali se je tvojim rokam ismusnilo, de bi se kakimu napzhnemu gnanju po ljubesni, sovrashtvu, nevosbljivosti, posheljivosti, srahu, nevolji ali veselju vdalo. Ako si je v' refnizi najshlo, tak ga narpoprej pojishi, peljaj ga v' prizhejozhnost boshjo nasaj, ino podvershi vse svoje obzhutleje ino shelja pokorshini ino vodbi boshje volje. Sakaj kakor ta, ki se boji kaj dragiga sgubiti, tajisto skerbno v' rokih satisfjeno dershi, ravno tak moramo tudi mi s' tistim velikim kraljam vedno govoriti: O moj Bog! moja dusha je v' nevarnosti, torej jo nosim vedno v' svojim narozhji, in po tim takim nisim tvoje postave posabila.

Ne perpušti svojim sheljam zeló nikdar, ko bi she bile tak majhine ino malo pomenlive, te nepokojiti, sakaj sa majhinim bi vezhe in vezh pomenljive tvoje serze k' nepokaju ino smotnjavi bolj pripravno najshle. Zhutish torej, de se ti nepokoj hozhe v' serze vseliti, perporozhi se Gospod-Bogu, in terdno skleni, kar nizhefarza pozheti, kar bo tvoje skelja od tebe hotla, dokler nepokoj savsim ne mine, zhe le ne sadene kaj takiga, kar se odloshiti ne sme. Ko bi pa kaj takiga bila, tak dershi s' krotko ino mirno filo svoje serze na se, in sadershavaj tek svojiga posheljenja, koljkor se da, in she tedaj ne ispolni svojiga opravila po svoji shelji, ampak po dravi pameti.

Ako ti bo mogoche, svoj nepokoj timu, ki tvoje dusbo vlada (visha) alj saj kakimu saneslivimu perjatelu odkriti, verjami mi, de te bo to kmalo

potolashilo. Sakaj teshave ferza odkriti, dojde du-
fhi ravno tako k' polajfhanju, kakor telefonu tiga, ki ga
stanovitna vrozhniza trudi, ako se shili puha. Je
sdravilo zhes vse sdravila. Torej je tudi sveti Ludo-
vik svojimu sinu ta le opominik dal: „Obzhutih kak
nepokoj v' svojim ferzu, tak pověj to hitro svojimu
spovedniku alj kakimu drugimu poboshnimu zhloveku,
in tako boh potolashen svoje terplenje loshej
prenesel.“

D V A N A J, S T A P O, S T A V A.

O d s h a l o f t i.

„Shalof, ki je od Boga,“ pravi sveti Pavel,
rodi pokoro v' svelizhanje, posvetna shalof pa ro-
di smert.“ Shalof samore torej dobra alj hudobna
biti, po sadu, kteriga v' naf rodi; de si ravno, de po
pravizi rezhem, vezh hudiga ko dobriga sadu pernese.
Sakaj, dober sad, kteriga shalof rodi, je samuzh
dvojin; namrezh vsmilenje ino pokorjenje, hudoben je
pa fhestir, namrezh: bojezhnost, lenoba, nevolja,
ajfranje, nevoshlivost ino nepoterpeshlivost; satorej
tudi modri pravi: „shalof jih veliko vmori, in nizh
prida v' nji ni,“ ker sa dvé dobre vódzice, ki is is-
virka shalosti tezhete, fhest drugih filno fhkodlivih
rek is njé dere.

Sa orodje ima sovrashnik shalof svelizhanja, de dob-
re s' njim v' skufhujavo napeljava. Sakaj, kakor,
slo persadéva, de hudobne v' pregrehah vse vsele ob-
dershi, ravno tak se shene, poboshne smotiti, de bi

v' svojih dobrih delih shalofni bili, in kakor samoretinu, kar je hudo, le s' tim raft podeliti, ako tajisto kashe, kakor bi bilo vse prijasno ino prijetno, tak tudi ne samore od dobriga drugazhi odtegniti, kakor de tajisto kashe, kakor bi bilo teshko ino otoshno. Prav do shiviga veseli njega stariga fleparja, shalof ino otoshnost, sakaj, ker je sam ves shalof ino otoshen, in bo vekomaj smerej takshen, pa sheli, de bi mu v'fak bil enak.

Hudobna shalof dufho v'fo omoti, jo nepokoji, sbudi nesmeren strah v' nji, ji ofkuti molituv, stiska ino trudi moshgane, ji odvsame svetovanje, sklenituv, sodik, in serzhnost, oflabi mozhi, in je s' kratkimi besedi simi enaka, ki semlji v'fako lepoto vsame, ino v' kteri vse shivali od sime oterpnejo; sakaj ona odvsame dufhi v'fo prijetnost, fkerzhi ino v'favi fkorej vse njene mozhi.

Ko bi se ti kdaj nakljuzhilo, moja Filoteja, de bi te ta huda shalof popadla, tak pa ta le perpomozhek soper njo oberni: „Je kdo shalofen, naj molij;“ pravi sveti Jakob. Zhisto foseben perpomozhek je molituv; sakaj vsdigne ferze k' Bogu, ki je nafha edina tolashba, in nafho edino veselje. Ako pa molish, pa oberni take obzhutleje ino take snotranje ino sunanje besede na to, ki savupanje ino ljubesen bosho sbudijo. Postavim: o Bog milosti! o predobrotlivi Bog! o vsmileni Odreshnik, Bog mojiga ferza, moje veselje, moje savupanje, moj shenin, preljubljeni moje dufhe! in druge takofhne besede.

Vstavljaj se s' v'fo filo nagnjenju k' shalofu, in ako se ti tudi sdi, de je vse, kar ta zhaf sazhesh, merslo, shalofno ino dreveno, tak vender ne opusti, de bi ne storila. Sakaj, zhe vrag, ki naf s' shalofijo od dobrih del odverniti ishe, sapâsi, de jih le kolj opravljamo, in, de s' posiljenim duham she vezh saflushenja imamo, naf bo rad nehal k' shalofu fkufhati.

Pôji duhovne pêsme; sakaj velikokrat je she is med njih hudi sovrashnik isbegnil. V' sprizho je tisti

hudi duh, ki je Savlu naganjal, kteriga grosovito-
nost je pa (Davidov) pfalter odgnal.

Koristno je tudi, se sunajnih opravil prijeti, ino
s' tajistimi koljkor je mogozhe, premenjati, dese tako
dusha od rezhi, ki jo teshi, odtégne, kri izshifi ino
vgreje, ker je shalost boiesen ferza, ki vezhkrat od
mersle ino suhe nature is-haja.

Opravljaj tudi sunajne dela poboshnosti, ako ti
tudi nad njimi merseti hozhe; objami podobo krisha-
niga Jesusa; kufhnj njegove svete roke ino noge,
povsdignj ozhi ino roke proti nebesam, in vsdignj se
s' svojim glufam fkos besede ljubeshni ino savupanja
k' Bogu. Takoshne so postavim: „Moj ljubik je moj,
in jes sim njegov-a; moji ljubik mi je snopek mire,
pozhival mi bo na ferzi.“ — „Moje ozhi se po tebi
osirajo, o Gospod! kdaj me bosh potolashil?“ — O
Jesuf! bodi mi Isvelizhar, — Naj shivi Jesuf, in
moja dusha bo shivéla. — „Kdo me bo lozhil od
ljubeshni mojiga Boga?“ in druge takoshne.

Bizhati se s' mero, je prav koristno soper sha-
lost, ker sunajna teshava, ktero si fami naloshimo,
snotrajno tashbo perdobi, in ker se dusha, od sunaj
bolezhine obzhutivshi, od unih odverne, ki jo snotraj
nadlegvajo. „Se pogosti per svetim obhajili snajti, pa
zhes vse pomaga; sakaj leta nebeshki kruh podshivi
ferze, in rasveseli duha.

Rasodevaj vse nagnjenja, omote, ino vdihnenja,
ki od tvoje shalosti si hajajo, svojimu duhovnimu vod-
niku ino spovedniku v' ponishnosti ino svestobi, jifhi
tovarshijo ino pogovarjauje s' takimi, kterim so pote
duha snane, in se pogovarjaj tazhaf she vezh s' nji-
mi, kakor sizer.

Sadnizh in sadnizh se pa vdaj v' boshje roke, in
se perpravi, nadlego svoje shalosti, kakor pravizhno
shtrafnigo sa svoje neumno veselje s' poterpeshlivo-
stjo prenesti, in ne dvomi, de te bo po svelizhavni skushuji
Bog od tiga slega refhil.

TRINAJSTA POSTAVA.

Od duhovne ino obzhutne tolashbe, in kak se je v' nji nositi.

Bog obdershi obstajo tiga velikiga sveta v' vedni spremembi, po kateri se dan vselej v' nozh, v'igred v' poletje, poletje v' jesen, jesen v' simo, in sima v' v'igred sprevershe; tudi ni nikdar en dan tak ko ta drugi. So sonzhni, megleni, deshevni, suhi ino vetrovni dnevi, in veliko lepoto podeli ta spremenljivost semlji. Ravno taka je s' zhlovekam, ki po starim prigovori sam sa se majhin svet stori. Sakaj njkdar ni v' enakim stanu, in njegovo shivljenje pretezhe na ti semlji valovam reke enako, ki se v' vedni raslozhnosti mésijo ino siblejo, ter ga sdaj k' vupanju vsdignejo, sdaj skos strah v' globozhino spustijo, ga sdaj s' tolashbami na defno, sdaj s' teshavami na levo obernejo, in nikdar ni dan dnevu popolnoma enak, saj she ura ne uri.

Veliko imá v' sebi ta nauk; gledajmo torej, de med toljakajnimi spremembami shivljenja vselej enako ino nespremenljivo serze obdershimo. In naj se tudi vse rezhi she toljko spremenjajo, in sdaj takshne sdaj drugazhne okolj naf sukajo ino vertijo: stanovitni ino nepremaklivi moramo per vsm tim vedno na Boga gledati, in le po njem samim hrepeneti ino se osirati. Naj plava barka na katero stran hozhe, proti jutru alj vezheru, proti poldnevu alj polnozhi, in naj hlidi veter, kateri hozhe, njkdar ne bo magnetova igla *) drugam.

*) Magnet se sheleso imenuje, ki ima posebno lastnost, de njegova igla s' enim krajama vedno na polnozka-

kasala, kakor proti svetli svesdi na polnozhni okrajni (polnozhnim nebi.) Naj toraj tudi, jes ne rezhem famo, okoli naf, ampak zeló v' nashim snotravnim vse krisham in semtertje gré, to se pravi, naj si bo nasha dusha shalofina alj vesela, naj se snajde v' sladkosti alj shalosti ino bridkosti, v' miru alj prepiru, v' boshtvi, sopernosti, sukoti, alj v' blagi tolashbi, naj jo sonze prepeka alj rosa oshivlja, vedno mora sdaj in vseh snotravnost nashiga serza, ki je nasha magnetniza, stanovitno ino neprenehavno proti ljubesni Boga, svojiga stvarnika, svojiga odreshenika, svoje edine ino vikshi dobrote hrepenjozhe gledati. „Naj si shivimo, naj si vmerjemo“, veli apostelj, „vedno smo Bóshji. Kdo naf bo lozhil od boshje ljubesni?“ Ne, ne sdaj in nikdar naf ne bo ni kaka stvar lozhila od boshje ljubesni; ne revshinost ne plashnost, ne smert ne shivljenje, ne prizhejozhe teshave, ne strah pred prihodnim terplenjam, ne svijazha hudobniga sovrashnika ne blagri tolashbe, ne tudi bresen famih revshin, ne duhovna sladkosti ne duszna sukota, nizh nizh naf nima lozhiti od svete ljubesni, ki je v' Jesufa Kristusu vterjena.

Ta terdni sklep, sdaj in nikdar, ne od Boga odstopiti, ne njegove svete ljubesni sapustiti je nashi dushi kakor nasprotna tehta pod stiskoj premnogih nagibov, ki nastopijo eden drugimu nasprot; kakor jih zhloveshke okoljshine perpeljajo. Sakaj, kakor zhbelize, ako na tratah naglo veter na nje pertifne, hitro kak kamzhizh objamejo, de se hlipu nekoljko vstavijo, in de jih pish ne odnese, tak tudi dusha, ki preblago ljubesen boshjo s' terdnim sklepam objame, stanovitna pod nestanovitnostjo ino spremembo tolashb in teshav ostane, naj si bodo duhovne alj posvetne, sunajne ali suotravnje.

Pa poverh tiga sploshniga nauka nam je nekterih posebnih opememb potreba. Rezhem tedaj:

no stran kashe, ako na kaki niti vesh, alj pa na ojstrimi lesih. Oberni jo kamor hozhesh, hitro ti bo sopet svoj polnozhni kraj pokasala.

1. Poboshnost'ne obstoji v' prijetnih obzhutlejih, v' gladkosti, v' tolashbi ino v' tajisti; obzhutni rahlobi ferza, ki naf k' solum ino sdihovanju gane, ino naf s' nekim veseljam per kakim duhovnim opravku navdá. Ne, moja ljuba Filoteja! to prijetno navdanje se slo slo lozhi od poboshnosti. Sakaj, slo veliko dush je, v' kterih se to rahlo obzhutenje vezhkrat sbudi, in ki to tolashbo obzhutijo, de si so ravno per vsm tim slo hudobne, in torej zelo nobene ljubeshni boshje nimajo, veliko manj imajo potim takim prave poboshnosti. Ko je Savel v' bogiga Davida na smert preganjal, in je leta pred njim v' pufhavu, Engadi imenovano, isbeshal, je per shel Savel zhisto sam v' skalovino, v' kteri se je David s' svojimi ljudmi skrit dershhal. David, ki bi ga bil per ti perloshnosti zhisto lahko vmoril, ga she v' strahiti ni hotel, ampak ga je pustil mirno is berloga iti, in je she le po tim sa njim klizal, de bi ga od svoje nedolshnosti preprizhal, ino mu pokasal, de je njegovo shivljenje v' svoji oblasti imel. Kaj ni Savel po tim vse pozhel skasati, kako krotko de je njegovo ferze proti Davidu? Ga je imenoval svojiga fina, se je na glas jokal, ino sdihoval, ga je hvalil ino sposnal njegovo vifokoferzhnost; she molil je sa - nj, mu je napovedoval zhaft, h' kteri bo enkrat povsdignjen, in mu je k' sadnimu she perporozhil nastopnike svoje hifhe. Ali je bilo mogozhe, se bolj prijasniga ino vkroteniga iskasati? Vender per vsm tim njegovo ferze ni spreoburnjeno bilo; in ravno tako grosovitno je Davida preganjal, kakor poprój. Ravno taka je s' ljudmi, ki boshjo dobroto ino terplenje Gospoda premishlovaje, globoko ganjenje v' svojim ferzi obzhutijo, ki jih k' sdihlejam, solum, k' molitvi ino gorezhim sahvalam spodbada, tako, de bi bilo v' resnizi mifliti, njihovo ferze bi bilo od prevelike poboshnosti presunjeno; naj pa fkusimo, kaj je v' njih, se bo pa najdlo, de kakor v' prav vrozhim poletji nagli zurki sizer v' debelih kaplah na semljo padajo, pa nje vender ne premozhijo ampak le gobe na kvifhko is - shenejo, ravno tak tudi ti mehki obzhutleji ino te solse, ki na hudobno ferze padejo,

pa ga ne presunejo, tajistimu zeló v' noben[†] prid niso; sakaj po vsim tim bi ne dali takshni smoteni ljudje famiga penesa krivizhniga blaga nasaj, in bi se ne odpovedali enimu famimu spazhenimu nagnjenju*), tudi bi ne preneli narmanjshe neprileshnosti is ljubesni do Odrëshenika, kteriga so ravno le objokovali. Po pravizi smemo torej brumno ganjenje njihoviga serza duhovne gobe imenovati, ker ni le obena prava poboshnost, ampak vezhkrat le golufna smotnjava sovrashnika, ki dushe s' takshnimi tolashbizami pase ino v' to napeljá, de so tiga vesele ino zadovoljne, ter prave poboshnosti ne ishejo vezh, ki v' stanovitni, serzhni, bitri ino delavni volji obstoji, ispeljati, kar smo sa prijetno ino dopadljivo v' boshjih ozkeh spoznali.

Tak se bo otrok milo ino bridko jokalo, ako vidi, kako se materi s' kopjizam**) shila predere ino kri ispuhti, pa ravno ti materi, sa ktero tako bridko jozhe bi ne podalo jubuke alj posodvizo sladkarij, ki jo ravno v' roki ima, ko bi je poshelela. Takshni so vezhi del nashli perferzhni obzhutleji poboshnosti. Ako vidimo, kako se krishanimu Jesusu sulza vtisne, ki njegovo sveto serze prebóde, tak se bridko jozhemo. O moja Filoteja! pazh prav storimo, de solse zhes smert ino grosovitno terplenje nashiga vsmleniga Odrëshenika tozhimo; pa sakaj mu ne podamo s' dobrim serzam jabuke, ktero tako terdno v' rokah dersimo, in ktere on tako slo posheli, namrezh svojiga serza, edine jabuke ljubesni, ktero preljubesni Odrëshenik od nas hozhe. Sakaj mu ne darujemo eniga ino drugiga nagnjenja, kratkozhasa, dopadenja, ktere bi nam rad is rok ismeknil, pa nam jih ne more, ker so nasha sladkarija, ktere smo bolj lakotni, ko njegove nebesne gnade? Oh, to so le prijateljstva majhnih otrok, serzhne, pa le slabe, dosdevane, pa prasne sadu. Ne v' tih mehkih obzhut-

*) Ali ne delajo vstarani pijanzi vezhkrat ravno tako?

**) Kopjize, kopizka, mala suliza alj jigla, s' katiro likarji ali paderji pufbajo.

lejih, ne v' tih telefni obzhatkih obstoji prava poboshnost: vezh krat is - hajajo taki obzhatleji od same nature, ki je vfa mehka ino pripravna sa v'fak obzhatik, kteriga ji vtifniti hozhemo; dostokrat pridejo tudi od svijazhe sovrashnika, ki nashimu dosdevanju take podobne vtifne, de bi naf le per njih sadershaval.

Vender so ti prijetni obzhatki in ti rahli obzhatleji dostokrat prav dobri ino slo koriftni; sakaj sbudijo sheljo ino lakoto v' dufhi, oshivijo ferze, in rasprostrijo zhesh nafhe poboshne dela neko radoft ino veselje, ktero nafho ravnanje she odsunaj lepo ino prijetno ftori. To je flaja, ktero nad boshjimi rezhmi obzhatimo, in savoljo ktere je David savpil: „O Gospod! kak fladke so tvoje besede mojimu gerlu, flaje ko med so v' mojih ustah.“ In ref je narmanjski tolashba, ki nam jo poboshnost podeli, boljshi, ko narprijetnishi kratkozhasi svetá. Perfi ino mleko gnad boshjiga shenina ftorijo dufhi vse bolje, kakor narshlahtnishi vino posvetniga veselja; kdor je une kdaj okufil, dershi v'fako drugo veselje sa sholzh ino pélen. In kakor tifti, ki skifhko *) selfhe v' ustah imajo, takshno fladkost nad njim obzhatijo, de niso lazhu ne shejni, tak je tudi nemogozhe, de bi dufhe, kterim je Bog to nebeshko mano snotrajne tolashbe ino nebeshke fladkosti podelil, kdaj posvetniga veselja posheléle, alj tajiste s' pravim nafitenjam vshivati samogle. „So nekoljki prejokufik tiftih neumirjozhnih fladkosti, ktere Bog tiftim dufham podeli, ki ga ishejo, so poslajene serniza, ktere majhnim otrokam daja, de bi jih k' febi navadil, so vode, ki ferze krepzhajo, in ktere jim da, de bi jih podshivel; in pa tudi are vezhnih plazhil. Perpovedujejo, de je Aleksander, ko se je she po fredi morja vosil, blago Arabijo narpopréj po prelepim duhu pri-

*) Skitje so bili svoje dni diviji, pa imenitje ljudje od katerih se je govorilo: de so lahko 12 dni bres shivesha. Po njih se ono selfhe imenuje-

jetnih dihav isnašel, ktere mu je veter nasproti pihal, in de je s'tim sebe ino svoje spremljavze vserzhil. Tako dobimo tudi mi velikokrat sladkost in dihave nebeske prijetnosti na tim morji vmirjozhiga shivlenja, ki nam gotovo prejokufik tistih radošt prefrezhne nebeske domovine podelijo, po kateri sdihujemo ino kopernimo.

3. Morde pa vprashah: ker so nebeske tolashbe, ki so svelizhavne ino od Boga pridejo, pa tudi take, ki nize ne vershejo, ki so nevarne ino zelo sfhkodlive, ki od nature alj samiga sovrashnika ishajajo, kako samorem ene od drugih, dobre od hudobnih alj prasnih raslozhiti ino rasposnati? — Kar obzbutke ino nagibe nafhe dushe sadene, tak je splofhu nauk, de jih is njihoviga sadja moramo spoznati. Nafhe serza so enake dreju; njih nagnenja so veje, ino njih djanja so sad. Tisto serze je dobro, ki dobre nagibe ima, in tisti nagibi so dobri, ki dobre nastopke ino svete dela v' naf storijo. Naf tisti rahli obzbutleji, tisti prijetni, in tolashlivi obzbutki storijo ponishnishe, poterpeshlivoshe, krotkejshe, ljubeshnivoshe ino milostlivoshe proti blishnim; skerbnejshe, svojo poshelivost ino svoje slabe nagnenja moriti, stanovitnishe v' poboshnih opravilih; pokornishe ino hitrejshe proti naprépostavljenim, in priprofishe v' nafhm shivlenji, po tim so moja Filoteja! bres dvoja (zvibla) od Boga; so pa te prijetnosti le samo sa naf prijetne, naf storijo radovedne, pikre, rasshalive, nepoterpeshlive, svojoglavne, napitnjene, bahazhaste ino terde proti blishnim; mislimo savolj njih, de smo shé sveti, in se nozhemo vezh nobeni vodbi ino nobenimu opominanju podvrezhi, tak so tisti tolashlivi obzbutleji bres vsiga dvoja golufni ino pogubni. Dobro drevo nosi le dober sad.

4. Ako je nafho serze od te sladke tolashbe rasveseleno, se moramo globoko pred Bogam ponishati. Varujmo se, de savoljo tih sladkih obzbutkov kjé ne rezhemo: Oj, kak sim vender poboshen! Ne moja Filoteja! ti darovi naf ne storijo holj poboshne; sakaj, kakor sim ti shé rekel, poboshnost ne obstoji.

v' tim; rezimo raj: O kak dobrotliv je Bog proti tistim, ki na-nj savupajo, proti dušni, ki njega ishe! Kdor ima kerhelj fladkorja (zukra) v' uftah, ne more sa to rezhi, de so njegove ufta fladke, ampak, de je fladkor fladek; ravno tak, de si je tudi duhovna fladkost prefladka, ino Bog, ki jo podeli, pre-dobrotliv, vender is tiga ne is-haja, de bi tisti poshen bil, ki jo prejme.

5. „Se moramo she sa majbine otroke dershati, kterim je mleka potreba, in pomisliti, de se nam ta fladkarija sa to da, ker nasho ferze, she rahlo ino flabo, vabila potrebuje, de se pusti k' Bogu vsdigniti.

6. „Sploh pa in navadno govoriti, imamo te gnade ino blagre s' ponishnostjo sprejeti, in jih slo vifoko zhiflati, ne toljko, ker so fami na febi veliko vredni, kakor sato, ker nam jih boshja roka, materi enako, v' ferze polaga, ki svoje otrozhke vtolashiti, tajistim s' lastno roko eno sernize fladkorja sa drugim v' ufta poloshi; sakaj, ko bi otrok per pravi pameti bilo, vezh bi potim perferzhno ljubesen ino ljubkovanje matere, kakor fladkost fladkarij zhiflalo. Imá ref to nekaj v' febi, moja Filoteja! s' takimi fladkostmi oblagodarjenimu biti; pa fladkost vseh fladkost je, ljubesni polno in materuo roko boshjo premishlovati, ki nam jih v' ufta, ferze, dušno ino pamet polaga.

7. „Smo po tim takim tajiste s' vfo ponishnostjo prejeli, po tim jih obernimo po volji tajistiga, ki nam jih je podelil. V' kaj pa mislimo, de nam Bog takfhne fladkosti podeli? — V' to, de nam vezh krotkosti do blishniga ino vezh ljubesni do njega samiga v' nas obudi. Mati da otrozhku fladkarij, de jo kufhka; kufhkajmo tudi mi tiga dobrotliviga Odrefhenika, ki nam toljko fladkost podeli. Odrefhenika kufhovati je pa to, mu pokorshnost fkasati, njegove sapovedi dershati, njegovo voljo ispolnjevati, se po njegovih sheljah ravnati, s' eno befedo, ga v' pokorshini ino ino svestobi perferzhno objemavati. „Smo po tim takim kak duhovni tolashik

prejeli, tak moramo tisti dan fkerbneji biti, dobro ispolnovati ino se ponishovati.

8. Verh vsiga tiga se moramo vzhasi ino vzhasi takfhnim fladkostam, rahlim ino tolashlivim obzhutlejam odrezhi, svoje serze od njih odtegniti, ino terditi, de, ako jih ravno v' ponishnosti sprejmemo ino ljubimo, ker nam Bog jih poshle, in ker naf k' njegovi ljubeshni spodbadajo, mi vender prav sa prav ne ishemo njih, ampak le Boga ino njegovo sveto ljubeshen; de ne ishemo tolashka, ampak tolashnika, ne fladkosti ampak fladkiga Odreshhenika, ne prijetnost, ampak tistiga, ki je prijetnost nebés in semlje: in v' takik mislah se moramo perpravlene dershati, de hozhemo terdni v' ljubeshni boshji ofati, zeló tedaj, ko bi v' zelim shivlenji obene tolashbe vezh ne dobili, in de hozhemo na grizhu Golgata ravno tako, kakor na gori Tabor k' Bogu rezhi; O Gospod! per tebi je dobro biti, jeli si na krishu alj v' svojim velizhatvi.

9. Poslednizh te opominam, de, ko bi ti velika obilnost takfhnih tolashb, rahlih obzhutil, fols in fladkost, alj kaj fosebniga v' njih podeleno bilo, se s' svojim spovednikam svesto od tiga pomenish, de se bofh navuzhila v' taki okoljstavi modro ravnati ino prav vesti; sakaj sapifano stoji: „Si méd najshel, tak jej od njega koljkor ti je potreba.“

SHTIRNAJ, STA POSTAVA.

Od duhovne sapuſhenosti ino ſuhote.

Stori tedaj, kakor ſim ti ravno govoril, moja Filoteja! ako ſi s' snotrajuim tolashenjiam rasveſclena. Pa ne bo smeraj terpel ta lep in prijetni zhaſ, ampak tako ſe boſh vzhafi vſiga obzhutka poboshnosti prasno obzhutila, de ti bo per ſerzi, kakor de bi bila tvoja duſha puſta, nerodovitna ino ſuha ſemlja, bres pota ino ſteſe, Boga najti, in bres vode gnade, jo poſhkropiti, v' njeni ſuhoti; ki jo ſtore kakor preſhgano ſemljo. O kak reven je vender tak ſtan duſhe, ſoſebno, zhe je bridkoſt filno velika ſakaj kakor ſvoje dni poboshnimu Davidu, tako ſo tudi nozh in dan ſoſe njena hrana, med tim, de jo ſovraſhnik, s' premnogimi ſleparijami v' obupanje ſpraviti, ſaſmehuje, ter ji pravi: kjé je tvoj Bog? na katerim poti ga ſamoreſh najti? kdo ti bo poſhmal veſelje njegove ſvete gnade delil?

Kaj boſh ſtorila, tiſti zhaſ, moja Filoteja? Dobro ſpreglej, od kod je ſleg perſhel. Sakaj doſtikrat ſmo ſi ſami krivi ſvoje ſapuſhenosti.

1. Kakor mati ſvojimu detetu ne poda ſladkorja, ako ima glife, tak nam odvſame tudi Bog tiſti tolashljivi obzhutek, ako ſe glife napuha v' naſ redijo. Dobro mi je o moj Bog! rezi ſa Davidam, de ſi me ponishal, ſakaj ras-ſhalila ſim te, popré ko ſi me ponishal.

2. Ako ſanemarimo, prijetnosti ino radoſti boſh je ljubesni o pravim zhaſu ſbirati, jih Bog is pra-

vizhne kasni (fhtrafe) nafhe lenobe od naf odtegne. Israelz, ki je samudil, si mane na vse sгодaj nabrati, si jo po sonzhnim is-hodu ni vezh samogel, sakaj vsa rastajena je she bila ti zhasf.

3. Premnogikrat leshimo tudi, kakor nevesta v' visoki pefmi v' posteli telefniga veselja ino minliviga tolashenja; shenin nafhieh duhf terka med tim na vrata nafhiga serza, naf od snotraj nagovarja, de bi se poboshnih vadb prav resno prijeli, mi mu pa ne odpremo, ker nam je shal, to neumno veselje sapustiti, in se od tiga golufniga veselja lozhiti. Torej gre memo, in naf pustí leshati. Ga hozhemo po tim poifkati, imamo zhuda dela, prej ko ga najdemo; in prav po pravizi naf je ta nefrezha sadela, ker smo njegovi ljubeshni tako nesvesti bili, de smo od njè odstopili, de bi sa nezhimernim rezhmí tiga svetá lajvali (derjahali). Saj imash egipshko moko, torej bofh nebeshko rofo boshje mane lahko grefhala. Zhebele sovrashijo vsak duh, ki je od ljudi nalash storjen; tak se tudi prijetnost svetiga duha ne fklepa s' golufnim veseljam svetá.

4. Dvojnoufnost ino svijazhnost serza v' spovedi ino v' duhovnim ravnanji s' spovednikam, tudi fuhoto ino sapufhenost perpeljá. Ker si svetiga Duha oblegala, tak ni zhuda, de ti svoje tolashbe odtégne. Ti nozhesh, kakor mali otrozi priprosto ino bres svijazhe ravnati, toréj pa tudi ne bofh nikdar fladkarij dobila, ki so malim otrokam namenjene.

5. Napolnih se do hitiga s' posvetnim veseljam, kako se samoresh zhuditi, de se ti duhovno veselje potim perfkuti? „Star prigovor pravi: golobam so zhesfhuje grenko, ako so she fiti. „Lazhne napolni s' blagam,“ póje preblashena Diviza, „in prasne je pustil bogatine.“ Kdor ima posvetniga veselja v' obilno, ni prilizhen sa duhovno.

6. „Si si sadje poprejshnih tolashb dobro ovarvala, po tim ti bode she novo nateklo, sakaj tistimu, ki ima, se bo she dodalo, kdor pa nima, kar se mu je podelilo, ampak je fkos svojo nemarnost sgubil, se

mu bo s'he to odvselo, kar nima, to se rezhe, vsele se mu bodo guade, ktere so mu bile namenjene. Desh oshivlja le tisto selisbe, ki je svojo selenje obdershalo, timu pa, kteriga selenje vezh ne lepsha, odvsame shivlenje, kteriga nima; sakaj zeló v'fahne v' deshevji. Is marfkerih takfhnih vsrokov sgubimo tolashbo poboshnosti, in pademo v' puhobo ino fuhoto duha. Prejishimo si torej vést, jeli nismo kjé v' enakih pogreshkih snajdeni. Saftopi me pa, moja Filoteja! de per tim prejiskanji ne smemo preojstro ino prebojezhe ravnati, ampak ako smo per tim opravili svoje shivlenje po v'fi svestobi prezhnili, in korenino slega sapasili, se imamo boshji dobroti sahvaliti; sakaj napol je she sleg prozh, ako nam je njegov isvirk snân. Ako pa nasproti nizhesar ne najdesh; kar bi ti bilo posebno to fuhoto nakljuzhiti samoglo, pa ne prejiskuj dalej, ampak storí, bres de bi se pó posebnih okoljfhinah osirala, kar ti bom sdajle povedal:

1. Ponishaj se globoko pred Bogam v' sposnavi svoje revshine ino svojiga nizh. Oh! kaj sim, ako sim fama sebi prepufshena! Ref drujiga me ni, kakor ofufshena semlja, od v'fih strani raspokana, ki po svojih raspoklinah svojo shejo po nebeshkim deshu snani, in je med tim od vetra rasneshena in v' prah rasdjana.

2. Klizhi k' Bogu, in profi ga sa njegovo tolashenje. „Daj mi, o Gospod! veselje tvojiga svelizhanja nasaj; moj Ozhe! ako je mogozhe, odvsemi mi te kelih.“ Odstopi; o nerodovitni séver, in prehlidi mi, o prijetni jug tolashenja! prehlidi moj vértetz, tak bode to poboshno veselje ferza difhave fhiralo.

3. Podaj se k' svojimu spovedniku, in ves stan svojiga ferza mu odkrij, odgerni mu narfkrivnifhi sagrinke (fkrivne kote) svoje dushe, in poslufhaj svetovanje, ki ga bosh dobila, s' otrozhjo priprostostjo ino ponishnostjo. Sakaj, Bog, ki pokorfshino zhes vse

ljubi, veliko krat svetovanju, kteriga per drugih, fofebno per voditelih svoje dushe iflemo, preobilne blagre podeli, de si se ravno vidi, de bi v' tim obedn fofebni prid fkrit ne leshal. Tak je bila voda Jordana Naamanu neisrezheno sdrava, ktero v' sdravje obrniti, mu je prerok Elisej bres posvetovanja zhlovefške modrofti vkasal.

4. Nizhefar pa ni, kar bi po vftim tim, v' takih ino enakih suhotih ferzu tako koriftno bilo ino k' dobrimu flushilo, kakor de se shelja smanjfa, od takih teshav refhenim biti. Ne, kakor bi bilo prepo vedano, priprofto sheljo po refhenju imeti, le prevezh ne smemo po njem hrepeneti, ampak moramo se, boshji previdnosti savfim podvrezhi, de se bo zeló med tim ternjam, ino med tim sheljam boshja volja nad nami sgodila. Klizhimo torej o' takih dobah: „Oh Ozhe! ako je mogozhe, vse mi ta kelih od mene,“ pa tudi s' veliko ferzhnostjo perftavimo: „pa ne kakor jes hozhem, ampak kakor ti hozhefh.“ In po tih besedah oftanimo v' narvezhim pokoji, ko je mogozhe. Sakaj, ako naf Bog v' takim svetim podvershenji sagleda, tak naf bo s' marfkako gnado, in s' marfkakim daram oveselil. Taka je bila nekdam s' Abrahamam. Ko ga je Bog vidil perpravljeniga, svojiga lastniga otroka Isaka se obropati, je bil zadovoljen s' tim podvershenjam, kteriga je nad njim videl, ga je oveselil s' pretalashlivim perkasnam in s' premnogimi blagri. Torej rezimo v' vfkofhni teshavi, bodi si telefna, bodi si dufhna, ino v' vfkakim odvsetji obzhatne poboshnosti, is zeliga ferza ino s' zelim podvershenjam: „Gospod mi je te tolashik dal, Gospod mi ga je odvsel, njegovo sveto ime naj bo zhefheno.“ Sakaj zhe v' ti ponishnosti oftanemo, nam bo svojo fladko miloft spet podelil, kakor je s' Jobam ftoril, ki je v' vftih teshavah ravno te besede v' vftah imel.

5. Poslednizh, moja Filoteja! ne smemo v' obeni nafhi snotrajni suhoti ferza sgubiti, in moramo,

med tim, de na povernjenje snotrajne toláshbe poterpeshljivo zhakamo, lepo mirno po svojim navadnim potu naprej iti. Obeniga djanja poboshnosti ne sme mo savoljo tiga opustiti, ampak moramo veliko vezh svoje dobre dela pomnoshiti, in ker svojimu boshjimu sheninu nimamo pomokrenih fladkarij (poboshniga vefelja) podati, tak mu podajmo take, ko jih imamo, namrezh suhe ino terde; njemu je vse eno, zhe je le drugazhi ferze, ki mu jih ponudi, terdniga sklepa, ga ljubiti. V' lepi ino prijetni spomladi spravijo zhebele vezh medu vkup, per tim pa tudi manj mladih zhebeliz saplodijo; ker se savoljo prijetniga vremena tako slo per sbiraju medene rose na roshizah mudijo, de isrejenje mladih zhervizhov samudijo. Je pa vigred ojstra ino meglena, tedaj si pa vezh zhebelj podredijo, pa manj medu napravijo. Sakaj ker y' oblezhnim vremeni ne mogo okolj letati, de bi si med nabérate, se pa s' tim pezhajo, de svoj pleh obdershijo ino mnoshijo. Ravno tak se vezhkrat nakljuzhi, moja Filoteja! de per nastopu souzhnate spomladi duhovnih tolashilj, dufha toljko opraviti ima, si nebefhke rose nabérati ino jo seslati, de savoljo preobilnosti tih fladkih radoft veliko manj dobrih del opravi; med tim, de nasproti v' fredí duhovne suhote ino sapushenosti, po tim ko je fladkiga obzhutka poboshnosti obropana, prave dela poboshnosti opravlja, ino v' svojim ferzi pleh pravih zhednosti, kakor poterpeshljivofti, ponishnosti, radovoljniga ponishanja, vdajanja, ino satajevanja lastne ljubeshni v' veliki preobilnosti saredí.

Torej se marfkdo slo slo moti, fosebno is shenskiga spola, ker misli, de flushba, ktero Bogu bres vfiga flaja, bres rahliga obzhutenja in fkoraj neobzhutno fkašemo, boshji svetlofti manj dopade; ker so nasproti nafhe djanja rosham enake, ktire so sizer lepfhe ino prijetnifhe, dokler so shive, pa bolj difhezhe ino mozhneje, kadar so suhe. Sakaj, de so si tudi nafhe dela, v' tifti rahlo - obzhutnosti opravlene, nam samim prijetnifhi, ker le na nafhe vefele

obzhotleje gledamo, tak imajo vender, v' suhoti ino sapufhenosti storjene, vezho difhobo ino mozh pred Bogam. In nafha volja, moja Filotej! naf ob zhafu suhote zeló kakor s' filo k' boshji flushbi perganja, in tak se vé, de mora mozhneji ino stanovitnifhi biti, kakor ob zhafu sladkosti. Ni ravno vezh posebniga, oblafiniku ob zhafih miru ino med vřimi prijetnořimi veselja flushiti, pa v' řifki vojske, med prepiram ino preganjanjam mu flushiti, to je snamuje prave svestobe ino stanovitnořti. Blashena Angela is Folina je rekla, de je tifta molituv Bogu narprijetnifhi, ki se s' pošilenjam opravi, in h' kateri se ne podamo is veselja ino nagnenja, ampak le sato, de bi Bogu dopadli, in h' kateri naf nafha volja kakor soper nafho voljo pelja, ino vse nagnenje ino suhote, naj se nam řhe tako vřtavlja, pošili ino premaga. Ravno to veljá od vřakiga dobriga dela řploh; sakaj vezh snotrajne al sunajne sopernořti ko per njegovim opravljanji obzhutimo, vezh vrednořti tako dela v' boshjih ozhéh imá. Manj ko v' persadevanju po zhednořtih na svoj lařni prid gledamo, bolj se řveti v' njem zbiftota boshje ljubefni. Rado ino lahko kuřne otrok materi roko, ako mu řladkarij podá, pa veliko ljubefen ji řprizha, ako ji roko kuřne, poštim, ko mu je pelina ali kakřhniga drugiga grenkiga foka podala.

PETNAJSTA POSTAVA.

Poterdenje ino raslozhnifhi raskasanje doslej rezheniga s' imenitno s'godbo.

Tebi ta nauk bolj rasloshiti, ti hozhem nekaj posebno lepiga is s'godb svetiga Bernarda tufem postaviti, kakor sim v' bukvah nekiga vuzheniga ino sbrisaniga mosha najshel. On tako govori: Ni nizh kaj nenavadniga, de takshni, ki sazhuó Bogu flushiti, in ne posnajo ne odtegnjenja obzhutae gnade, ne drugih sprememb is lastne skushnje, in tvegama vsak okufik obzhutne poboshnosti, tisto prijetno ljuzh greshajo, ki jih vabi, po boshjim poti hitro naprej tezhi, na enkrat vse serze s'gubijo, in v' otoshnost ino shalost serza p'gresnejo. V' suanju duha svuzheni pravijo, de je vsrok tiga leta, de pametna natura ne more dolgo v' lakoti, tudi ne bres kakiga rasveseljenja, jeli nebeskiga ali posemliskiga obstati; in de kakor se tedaj dushe, ki po veselim vsbivanju duhovniga veselja same zhes se povsdignjene v' sim sunajnim rezhem lahko odpovejo, tak se jim nasprot tudi s'godí, ako jim je po boshji naravnavi to duhovno veselje odtegnjeno, in se s'he poverh tiga vsakiga telefniga tolashenja obropane obzhutijo, in s'he niso navajene, povernenja praviga sonza v' poterpeshlivosti perzhakovati, de se jim sdi, kakor bi ne bile ne v' nebesah ne na semlji, in kakor bi bile v' vezhni temnoti pokopane. Torej s'dibujejo ino jezhijo, kakor mali otrozi, ki se od perf odstaviyo, in so drugim, posebno pa samim sebi v' veliko situobo. To

se je pergodilo na potovanji, od kterigá govorim, enimu shlahtniku is družhine svetiga Bernarda, Gotfridu Peronetu po imenu, ki se je bil malo poprej v' boshjo flushbo podal. Ta tedaj, kar na enkrat vel suh v' svojim snotrajnim, vsake tolashbe obropan, ino s' snotrajnimi temnotami v' vojfki, je sazhel na svoje posvetne prijatele, shlahto ino salo premoshenje mišliti, in je bil od takih grosnih skufhnjav obsüt, de jih tudi odsunaj ni samogel vezh sakrivati; in ko se je eden njegovih narboljših tovarfhov, to sapasivšhi, mu perblishal, in ga na uho vprafhal: Kaj ti je pa Gotfrid? sakaj si, soper svojo navado, tako samišbljen ino shlošten? mu je Gotfrid s' globokim sdihkam odgovoril ino djal: Oh moj brat! v' svojim zelim shivlenji ne bom vezh vesél. Letá, nad takimi besedí k' všmiljenju nagnjen, ino od gorezhnosti bratovfke ljubeshni gnan, se je hitro podal k' ozhetu zele tovarfhije, svetimu Bernardu, ino mu je vse do kraja rasodél; na kar se je sveti Bernard, veliko nevarnost posnavšhi, v' kteri je Gotfrid bil, v' blishno zerkuv podal, de bi sa-nj molil; Gotfrid je pa, od shalosti posiljen, glavo na en kamen naflonil, ino saspal. Ne dolgo po tim sta se oba vsdignila, eden od molitve s' isprosheno gnado, drugi od svojiga spanja s' takim veselim ino prijetnim obrasam, de ko se je njegov ljubeshni perjatel nad toljkim in tak naglim spremenenjam zhudil, in se sdershati ni mogel, mu prijasno odgovor ozhitati, ki mu ga je malo popréj dal, mu je Gotfrid odgovoril: Zhe sim ti popréj djal, de ne bom nikdar vezh vesél, ti pa sdaj poterdim, de ne bom nikdar vezh shlošten.

Tak je preshta skufhnjava tiga brunniga mosha. Obdershimo si pa, ljuba Filoteja! is te pergodbe:

1. De Bog tajistim, ki se njegovi sveti flushbi vdajo, prijetni prejokusik nebeshkih radošt podéli, de jih od posvetniga veselja odtegne, ino k' hrepenjenju po svoji ljubeshni oferzhi, kakor mati svojiga deteta s' medam k' perfam pervadi.

2. De je ravno tajisti predobrotljivi Bog, ki po svoji modri previdnosti, vzhasi mleko ino med tolashb

odvsame, de se odvajeni, fuh pa tezhen kruh krepke, poboshnosti, ki je fkos sopernost ino fkuhnhjave vterjena, jesti navuzhimo.

3. De se vzhafi med to duhovno fuhoto filno velike fkuhnhjave vsdignejo, in de se jim moramo s' ferzhnostjo vstaviti, ker ne ishajajo od Boga; vender pa fuhoto poterpeshlivo prenesti moramo, ker nam jo Bog k' nafhi vadbi ino fkuhnhji poshle.

4. De pod snotrajnimi teshavami ne smemo ferza sgubiti, tudi ne, kakor Gotfrid rezhi: „Nikdar ne bom vezh vesel;“ sakaj v' fredi nozhi se moramo ljuzhi veseliti; nasprot pa tudi per narlepshim duhovnim vremenim ne smemo nikdar rezhi: „Nikdar ne bom vezh shalosten. „Ne; ampak, kakor modri pravi: moramo v' dobrim zhafi na hudiga misliti! Vupati moramo v' teshavi, bati se v' frezhi, in ponishati se v' vfaki okoljshini.

5. De je ena narboljshih pomozhi, svoje terplenje kakimu duhovnimu perjatelu od kriti, ki naf potolashiti samore.

Sadnizh fhe perdenem k' skonzhanju te toljko potrebnne opomimbe, de, kakor v' vsih rezheh, tako tudi tukaj Bog ino sovrashnik nafhiga isvelizhanja vfak svoj, in vfak drugazhen namen imata. Sakaj Bog naf hozhe s' fuhoto k' veliki zhifoti ferza, k' popolnimu odpovedanju lastne vfhezhnosti v' njegovi flushbi, ino k' zeimu satajenju famiga sebe, perpeljati; hudi sovrashnik gleda pa s' svojim delam na to, de bi mi ferze sgubili, sebi ino drugim nadlesni postali, de bi tako sveto poboshnost v' sanizhovanje ino ob dobro ime spravil. Zhe se pa naukov dershish, ktere sim ti poprėj dal, bodesh s' svetimi vadbami med timi snotrajnimi teshavami svojo popolnost slo pomnoshila. Poprėj, kakor ta nauk fklenem, fhe opomnim, de ta nevolja, ta fuhota ino pufhoba vzhafi tudi od telefne boleshnosti is-haja, ako smo postavim, od bedenja, od del pokorjenja, od postov, ali tudi od vtrudenja, saspanosti, teshav in drugih takih slabosti oflabljeni, ktere; de si ravno od telefne is-hajajo, vender tudi duha stiskajo, ker sta dusha

ino telo tako slo med febó fklenjena. V' takfhnih okoljfhinah je treba na to gledati, vezh dobrih del s' ferzhnim duham ino s' sgorno voljo dopernefti; sakaj se tudi vidi, kakor de bi nafha zela dufha spala, in de bi bila od dremote ino vtrudenja presilena, tak fo vender dela nafhiga duha Bogu filno dopadljive. V' takfhnih okoljfhinah samoremo s' nevesto v' visoki pefmi rezhi: „Jes spim, moje ferze pa bedi.“ In zhe tudi najdemo, kakor fim poprěj rekel, manj veselja v' febi, v' takih okoljfhinah kaj dobriga dopernefti, se vdeleshimo pa vezh zhednosti ino saflushenja. V' takfhnim slegi si pomagati, je dobro, de truplo s' kakim perpuftenim kratkozhasam ino veseljam okrepzhamo. Tako je sapovedal sveti Franzifhk Serafinfki vuzhenzam svojiga reda, si v' svojih delih toljko persanafhati, de si svete gorezhnosti molitve per njih ne vgonobijo.

Jn, ker imam ravno tiga zhasitliviga ozheta v' mifki, tak fhe opomnim, de je bil on enkrat od take velike otoshnosti duha vnet ino flifkan, de mu jo je bilo v' njegovim sunajnim vèdenji viditi. Sakaj s' svojimi tovarfhi govoriti, mu ni bilo mogozhe; se je od njih odtegnil, je fhe vezho sopernoft obzhutil; pofti ino telesne spokornosti fo ga vtrudile, ino zlo nobeniga polajfhanja mu ni podelila molitav. V' tim ftanu je preshivel dve zele leti, in sdelo se mu je, de je zhifto od Boga sapufhen. Pa saduizh, ko je ta strafhni vihar v' ponishnosti preftal, mu je Bog v' enim trenki svelizhavni mir spet nasaj dal. Ako fo torej narvezhi flushabniki v' takfhne skufhne bili djani, tak se naj mali ne zhudijo, zhe jih tudi kaj takiga sadene.

P e t e b u k v e .

Vadbe ino nauki, dušno ponoviti,
ino poboshnost vterditi.

P E R V A P O S T A V A .

De moramo poboshne fklepe vsako
leto enkrat s' timi le vadbi
ponoviti.

Pervo, kar je per tih 'vadbah nar bolj potreбно, obstoji v' tim, de sposnamo, kako potrebne de so. Prav lahko odpade zhloveshka natura od svojih svelizhavnih fklepov, ker je slabost shivota tako velika, de dušno vedno teshi in pod se vlezhe, ako le fkos mozh terdnih fklepov na kvishko ne vsdigne tako, kakor ptize vezhkrat na enkrat na tla padejo, ako se vedno kvishko ne vsdigujejo, in perut ne mesijo, de bi se v' letanju obdershale. Torej, moja Filoteja! ti je treba, de poboshne fklepe, Bogu flu-

shiti, vezhkrat ponovish, de kjé, ako bi to opustila, v' svoj prvi, alj she hujshi stan nasaj ne padeh; sakaj taka je s' duhovnim nasajpadenjam, de naf vselej globokeje vershe, kakor smo bili popréj, ko smo se k' poboshnosti povsdignili. Ni nobene ure, naj bo she tako dobra, de bi jo ne bilo treba vsaki dan naviti, in vsako leto narmanj enkrat zhisto rasdjati, ino vsaki kofez posebej od rjovine ofnashiti, ktera se ga je snala prijeti, vkrajshane dele isdaljshati; polamane popraviti. Kdor torej pravo fkerb sa svoje ljubo ferze ima, ga naj vsako jutro ino vsaki vezher s' popréj pokasanimi poboshnimi opravili v' Bogu navije, po verhi tiga she pa tudi vezhkrat njegov stan rasgleda, svoje snotranje poravna ino popravi, in poslednih vsako leto narmanj enkrat, zhisto rasloshi, ino vsaki kofez posebej dobro pogleda, to se pravi, vsako nagnjenje tajistiga posebej spregleda ino prejišhe, de bo vse pogreshke popravil, kateri bi se v' njem snajdli. In kakor vurar kolefa, peresa ino vse omesljíve dele svoje vure s' shlahtnim oljam pomashe, de se zela rezh loshej kreva, ino ne sarijovi, tak naj tudi poboshna dufha, potim ko je zelo ferze dobro rasloshila, tajisto lepo ponovi, in ga s' masilam svetih Sakramentov pokore in Obhajila poshiví. To poboshno opravilo bo tvoje od zhasa oflablene mozhi ponovilo, ti ferze ogrelo, selenje tvojim dobrim fklepam, ino novo zvetje zhednostim tvojiga ferza podelilo.

Kristijani prvih zhasov so se v' tim s' veliko fkerbjo vadili, sosebno tisti dan, na katerim zerkuv kerst Odreshenika obhaja, na katerim so, kakor sveti Gregor, Nazjanshki fhkof perpoveduje, sposnanje svoje vére, ino oblube svojiga kersta zhastitljivo ponovili. „Storimo tudi mi tako, ljuba Filoteja! radi se k' timu perpravljajmo, ino opravljajmo to deló s' vso fkerbjo. „Si sebi toraj, po svetovanji svojiga duhovniga ozheta prilizheu zhas isvolila, in se nekoljko bolje, kakor sploh, ne le v' duhovno, ampak tudi v' refnizhno svetlo nasaj potegnila, po tim opravi,

po nauku, kteriga sim ti v drugih bukvah tiga spifa dal, zhes nasledne rezhi dvoje ali troje premishlovanje.

D R U G A P O , S T A V A .

Premishlovanje od dobrote, katero nam je Bog s' tim skasal, de naf je v' svojo flushbo poklizal. „Sklenjeno s' spredi postavleno terdno obljubo.“

1. Pomisli dele s'voje obljube. Pervi del je, de si se smertnimu grehu na vselej odpovedala, ga sapustila, savergla ino safovrashila; drugi, de si svojo dusho, svoje telo, s' vsm, kar sraven flifhi, svoje serze, v' ljubesen ino flushbo boshjo posvetila ino darovala, tretji, de, ko bi se ti nesrezha pergodila, skos kakfno grefhno djanje pasti, se s' boshjo gnado spet vsdigniti hozhesfh. Ali niso to lepi, pravizhni, spodobni ino poshteni fklepi? Pomisli globoko v' svoji dushi, kako svéte, kako pametne ino kako vesele de so take obljube.

2. Pomisli, komu si to obljubila. Bogu samimu si to obljubo storila. Ako naf she pa pametna obljuba, ki jo zhloveku storimo k'ispolnenju saveshe, koljko bolj fhe le obljuba, katero smo Bogu storili! „K' tebi, o Gospod!“ je rekel David, „je moje serze govorilo; isgovorilo je moje serze to besedo isvelizhanja; ne, ne bom je ne nikdar posabil.“

3. Pomisli, v' prizho koga si to obljubila. Sakaj pred oblizhjam zeliga nebeshkiga dvora si to obljubila. Preblashena Diviza, sveti Joshef, tvoj angelj zhuvaj, sveti Ludovik, vse svolene trume nebeshzhanov so te gledali, so sdihovali v' svetim veselji in so poterdili tvoje besede; in s' ozhmí neisrezhene ljubesni so glédali, kako se je pred nogami tvojiga Odrefhenika tvoje serze njegovi sveti flushbi darovalo. Zhisto posebno veselje je nad tim bilo v' nebeshkim Jerusalemu, ino tajisti spomin se bo spet gori obhajal, ko bofh svoje sklepe s' refnizhnim serzam spet ponavljala.

4. Premisli perpomozhke, s' kterimi si svojo obljubo ispeljala; o kako ljubesni ino milósti poln je Bog tizhaf proti tebi bil! Povéj, zhe ni ref, de si bila s' prefladkimi spodbadki svetiga Duha k' ti obljubi vablena! — Ali niso bile is prerahle, prefladke ljubesni vervi spledene, s' kterimi je Bog tvoj zholnizh v' savetje svelizhanja vlekel? kako te je vender s' boshjim fladkorjam, to je, fkos svete sakramente, molituv ino poboshno branje k' sebi ljubesnjivo filil! O glej, glej! moja Filoteja! spala si, Bog je pa zhul nad tebo, in je mislil misli miru ino ljubesni sa tvoje serze. *)

*) O grefnik! ko bi v' tvoje roke te bukvize perfhle, ko bi vender ti vedil, kaj dusho, fhe tako v' grehe sakopano zhaka, ako nefrezhne vervi pregrehe ino hudih navad rastergati hozhe, kako saref ni fhe vidilo na tim sveti, in ni fhe flifhalo uho na semli radofti in veselja, ki zhaka dusho na pragi spreobernenja, na prvi stopinji k' boljshimu shivlenju, kakor hitro je terdni fklep refnizhniga spreobernenja storila, pazh kar na ravnoft bi se na pot preobernenja obernal, in odpovedal bi se hudobiji, ko bi se ti ravno drashja sdela, ko vse blago, ino ljubsha ko shivo oko; sakaj kar vsi grefniki fkupej zelo shivlenje ne vsihijejo, ima dusha, kakor hitro v' flushbo vezhniga kralja flo-

5. Pomisli, kdaj te je Bog k' tim svetimu sklepu perpeljal. V' zvetju tvojih let se je to sgodilo. O kako velika je vender ta frezha, tako sgodaj sposnati, kar smeraj le preposno sposnamo! Ko je sveti Avgufhtin v' svojim tridesetim letu-ta pokliz v' svojim ferzi obzhutil, je vef gorezh savpil: „O vedno stara ino vedno mlada Lepota, kako posno sim te sposnal! Oh, vidil sim te, in te nisim gledati hotel!“ Pazh bi tudi ti samogla rezhi: o ti vezhna sladkost, de te nisim poprej okusila! Pa oh! nifi she bila vredna tazhaf; ker tedaj sdaj gnado sposnash, ktero ti je Bog skasal, de te je v' tvoji mladosti poklizal, tak rezi s' Davidam: „Moj Bog! od mladosti si me rasvetlil ino moje ferze ganil, hozhem torej dela tvojiga vsmilenja na vékomaj osnanovati.“ „Si bila she pa le v' svoji starosti poklizana, tak sposnaj, o moja Filoteja! to preveliko gnado, de te je Bog po sanizhovanji toliko pretezhenih let, she pred tvojo smertjo poklizal, ino tezháj tvoje revfhine v' zhafu vstavil, v' katerim bi ti, ako bi tajifti bil dalej terpel, vekomaj nefrezhna bila.

6. Premisli nastopke tiga pokliza; sakaj ako se mi prav sdi, bofh veliko spremenenje v' sebi najdla, ako spregledash, kaj si sdaj, in kaj si enkrat bila. Alj si ne fhtejesh to sa veliko frezho, de sdaj po molitvi lahko s' Bogam govorish, de veliko sheljo imash, ga ljubiti, de si tako mnoge hudobne nagunjenja vkrotila ino premagala, ki so te tvoje dni motili, in de si se tako mnogim greham ino ofkrunjenjam svoje vesti isognila, in sadnizh veliko vezhkrat sveto obhajilo prejela, kakor bi ga drugazhi bila, in si se s' isvirkam vezhnih guad

pi. In to te she le ara, pravi nash svetnik, kakshno she le bo plazhilo! Naj bo she tudi flushba potim vzhafi koj terda, huja je she flushba sa pekel, zhes vse hud pa sam pekel, ki vse hudo, terdo, bridko preseshe! —
(Pre f a v l j a v e z).

fklenila? O kako preneisrezheno velike so te gnade! s' tehtnizo is svetinjsha fo le sa pretehtati; sakaj roka Narvikshiga je to storila. „Dobrotliva roka boshja,“ pravi David, „je s'menó ravnala, njegova desniza me je vsdignila. Blagor mi, ne bom vmerl, shivel bom, in bom perpovedoval zhude njegove dobrote s' ustni, s' ferzam ino s' djanjami.

Po vsmu tim premishlovanji, ki je, kakor vidish, obila studenz svelizhavnih misli, skonzhaj prav priprosto s' perferzhno sahvalo ino s' gorezho molitvijo, kakor tudi s' terdnim sklepan, si te gnade v' svoj prid oberniti; in potim odstopi v' globoki ponishnosti ino s' velikim savupanjem v' Boga, in si napréj vsemi, svoje dobre fklepe po drugim deli tih vadb ferzhno ino terdno obuditi.

TRETJA POSTAVA.

Od sprejiskanja nashe dushe zhes njeno raft v' poboshnosti.

Drugi del te vadbe je kolj dolg, pa ni ravno treba, de bi ga na enkrat dodelala; si ga lahko v' vezh kofzov rasdeliti, in enkrat svoje sadershanje proti Bogu, en drugi krat svoje sadershanje proti sami sebi, in she en drugi krat svoje sadershanje proti blishnimu sprejiskujesh in pasno premishlovanje svojih snotrajnih nagibov sa eno shterto krat odloshish.

Ni potreba, de bi se to isprashovanje klezhé opravititi moralo, rasen, zhe kjé sazhetek ino konez, kjér snotrajni obzhutek v' pomozh vsamefh. S' pridam samorefh druge dele tiga isprashovanja po hishi gorj in dolj gredé, in she s' vezhim pridam v' posteli predse vseti, zhe drugazhi bedé ino sbrihtana v' njéj leshish; vender se mora v' takshnih okoljshinah poprè prebrati. Potreba je pa, de se letá del nardalej v'

treh dneh ino dvèh nozhèh iskonzhá, in de se vfaki dan ino vfako nozh kjé ena ura v' to oberne. Sakaj, ko bi se ta vadba preslo pretergovala, in ko bi zhal med njo predelezh vfak-sebi bil, tak bi zelo svojo mozh sgubila, in bi preflabe vtiške v' ferzi sapustila. Po vfa kim deli tiga isprafhovanja si v' spomin vtifni, v' zhim, de ti tvoj obzhutik pové, de si grešhila, k' kterim pogreškku si bolj nagujena, in ktire posebne pomanjkanja si obzhutila, de se tajifnih spovefh, savoljo njih posvetujesh, fklepe delafh, in svoje ferze okrepzhafh.

De si pa ravno ni zhes vse potrebno, de bi tiste dni, ko to sprejifkanje naredifh, ino dni potim se od vfa kiga dela odtegnila, ino od ljudi odlozhila, tak vender sosebno proti vezheru to stori, de si bofh poprèj zhal perdobila, se v' postel podati, ino de bofh pokoj, ki je ne le telefu ampak tudi duhi k' premifhlovanju potreben, vshivala. Zhes dan pa povsdigni vezhkrat svoje ferze k' Bogu, k' preblasheni Devizi, in fizer s' takim obzhutkam k' Bogu; ki bo od ljubesni gorel, ino s' veliko sheljo po popolnosti svoje duše. To sprejifkanje dobro sazheti, se misli.

1. V' prizhejozhnost boshjo.

2. Klizhi svetiga Duha sa njegovo nebeshko ljuzh ino njegovo ras-svetljenje v' pomozh, de se bofh, kakor sveti Avgufhtin prav sposnala, ki je veliko krat v' duhu ponishnosti pred Bogam savpil: „Gospod! de bi vender jes tebe sposnal; de bi vender sam sebe sposnal!“ Tako je vprafhal tudi sveti Franzifhk (Seraffhki) svojiga Boga: „Kdo si ti, in kdo fim jes?“ Poterdi, de nozhesh sato svojo rast v' dobrim sposnati, de bi se sama v' sebi, ampak de bi se v' Bogu veselila, tudi ne, de bi se sama sebe hvallila, ampak, de bi samimu Bogu flavo dajala ino se mu is ferzi sahvalila.

Ko bi bila kje najshla, de nisi ravno slo naprej perfhla, ampak she zelo koj nasaj sderzhala, tak terdno fkleni, de si, savoljo tiga ne pustifh zeló kar nizh ferza vseti, alj fkos kako nevoljo ino obupnost

gorezhnost ohladiti, ampak se veliko vezh v' nevizh in she bolj oserzhiti, se ponishati, ino s' boshjo pomozhjo svoje pogreshke poboljšhati.

Po tim premišluj mirno ino tiho, kako si se noter do sdajne ure proti Bogu, proti blishnimu ino proti fami sebi nosila.

,S-H-T-E-R-T-A. P-O, S-T-A-V-A.

,S-pre-jif-kan-je sa-der-shan-ja na-she du-she proti Bogu.

Kako stoji s' tvojim ferzam, kar sadene smertne grehe? Ali si terdno sklenila, naj se sgodi, kar se hozhe, sdaj in nikdar vezh greshiti? In alj je ta sklep od tvoje oblube noter do sdaj ob enim naprej terpel? Na tim sklepu stoji terdna podstava duhovniga shivlenja.

2. Kako stoji s' tvojim ferzam, kar sadene sapovedi boshje? Ali se ti sdijo dobre, ljubesnive ino prijetne? O moja hzhi! kdor ima nespazhen flaj, in sdrav shelodez, tajisti ljubi sdrave ino sametuje fhkodlive jedi.

3. Kako stoji s' tvojim ferzam, kar sadene odpustlive grehe? ,Sizer ni nikak mogozhe, se jih zeló ino savfim varvati, ali pa nisi-kjé h' kterimu pofamesnim posebno nagnjena, in kar bi she huje bilo, ali nimash do kteriga kakshno posebno ljubesen?

4. Kakshna je s' tvojim ferzam kar sadene poboshne opravila? — ali jih ljubish ino zhishlah (obrajtash), ali se ti ne dosdevajo teshavni, ali nimash obeniga mersenja soper nje, h' hterimu se obzhutish bolj alj manj vlezhenó? Ktera rezh se vstavlja tvojimu ferzu od tih le? ako boshjo besedo poflushash, jo bereish, se od njé pogovarjash, tajisto premishlujesh, k' Bogu sdihujesh, se spovedujesh, du-

hovni svét sprejemash, se k' svetimu obhajilu perpravljash, ali tajistiga prejmesh? Najdesh eno ali drugo, k' zhimu se tvoje serze manj nagiba, tak sprejishi, od kod ti to perfkutenje pride, in kaj bi tiga krivo bilo.

5. Kako je tvoje serze proti Bogu vneta? Ali se ga spomni s' veseljam, in obudi ta spomin prijetne obzhutke v' njem? Vef vesel savpije David: „Spomnil sim se svojiga Boga, in sim se nad tim rasveselil.“ Ali obzhutish v' svojim snotrajnim neko urnost, ga ljubiti, in sosebno posheljenje, to ljubesen okusiti? Ali ne obzhuti tvoje serze posebno veselje v' tim, na nekonzhnost boshjo, na njegovo dobrote ino njegovo ljubesnivoft misliti? Ako se med posvetnimi opravili ino nezhimernostmi na Boga spomnish, ali ne vname tvoje serze, ali se ti ne sdi, kakor de bi se k' njemu obrnilo, in mu kakor nasprot shlo? Veliko takshnih dusb je najti.

6. Ako sakonfki mosh is daljnih deshelj domu pride, in ga sheva nastopivshiga sagleda, ino njegov glas savsame, naj bo she s' toljkimi opravki preobloshena ino she v' tako potrebnih mislih sadershana, nizeh ji ne bo serza sadershalo, vse druge misli si pufti opafsti, in misli le na nastopivshiga moshá. Ravno tak se védejo dushe, ki perferzhno Boga ljubijo. Naj imajo she toljko opraviti, kakor hitro se spomin na Boga v' njih sbudi; fkoraj na vse drugo posabijo, savoljo veselja, de se jim je ta prefladki spomin povernil; in to je silno dobro snamnje.

7. Kako si vneta proti Jesusu Kristusu, Bogu-zhloveku? Ali obzhutish posheljenje ino veselje, bliso njega biti? Zhebelam je vfhezhe, bliso svojiga medu biti, ofam pa bliso kakiga smradu; tak imajo poboshne dushe svoje veselje v' tim, bliso Jesufa biti, ino obzhutijo prerahlo ljubesen do njega, hudobne dushe se pa le nad nezhimernostmi veselijo.

8. Kakshno je tvoje serze proti visokohvaleni Devizi, proti svetnikam ino proti tvojimu angelju zhuvaju? Ali jih perferzhno ljubish? Ali imash posebno

savupanje v' njihovo varstvo? Ali imash dopadjenje nad sgodbami njihoviga shivlenja, nad njihovo hvalo, nad njihovo podobo?

9. Kar sadene tvoj jesik: kako govorish od Boga? ali te veseli, po svojim stanu in po svojim snanji dobro od njega govoriti? ali rada njegovo hvalo prepevash?

10. Kar tvoje djanja sadene: premisli, ali ti je sunajna zhaft boshja kaj per ferzi, ino ako te skerbi, kaj v' zhaft boshjo storiti. Sakaj kdor Boga ljubi, ljubi s' Bogam tudi zir njegove hifhe.

11. Ali se savésh, de bi se bila kdaj savoljo Boga kakimu nagnenju odrekla, ali drugazhi kaj savoljo njega sapustila? Sakaj gotovo snamnje ljubesni je, ako se is ljubesni do tiga, kogar ljubimo, kake rezhi obropamo. Kaj si pa sapustila kdaj savoljo Boga?

P E T A P O , S T A V A .

,Sprejiskanje nashiga stanu proti
famim sebi.

Kako ljubish samo sebe? Ali se ne ljubish prevezh savoljo tiga sveta. Zhe je tako, tak bosh gotovo shelela, na vfelaj tukaj oftati, in slo skerbela, se na ti semlji prav okovariti, ako pa nebefa ljubish, bosh pa shelela, alj faj mirno prenesla, to shivlenje, kakor hitro bo Bogu dopadlo, sapustiti.

1. Ali ljubesen do same sebe v' lepi redi der-shish? sakaj le napzhno ljubesen do famiga sebe nam

pernese pogubo. Sapovedana ljubesen pa hozhe od naf, de ljubimo dushe vezh ko teló; de smo bolj sferbni, si zhednost ko drugih rezhi perpraviti, in de nebeshko zhasht vezh zhisflamo, kakor posvetni in minljivi fluv. Lepo naravnano serze vezhkrat rezhe samo k' sebi: kaj bodo angelji rekli, kakor pa: kaj bodo ljudje rekli?

2. Kakshno ljubesen nosish do svojiga serza? Ali ti je nadleshno, ga v' njegovih slabostah prenesti? Oh, dolshna si, mu pomagati ino pomozh preskerbeti, ako ga njegove nagnenja sifkajo, in morash savoljotiga vse drugo v'stran djati.

3. Sa koga se dershish, ako se Bogu nasprot dershish? Ni ref, sa nizh? To se tak vé, de to ni nobena fosebna ponishnost, ako se mushiza sa nizh dershi, ako se s'goro méri alj pa, ako se kapliza vode s' morjam, alj iskriza s' sonzam meri, in sa nizh sposna. Prava ponishnost obstoi pa v' tim, de se nezhe vezh ne fltejemo, kakor blishniga, in de tudi ne shelimo od drugih sa kaj vezh dershani biti. Kakshna je s' tebé, kar to sadene?

4. Kar tvoj jesik sadene, ali se ne bahash tako alj tako? Ali se sama sebi ne perlisujesh, kadar sama od sebe govorish?

5. Kar sadene tvoje djanja: Alj si ne dopustish kakshniga kratkozhasa, ki je tvojimu sdravju v' fhkodo? To se pravi: obeniga nezhimerniga, prasniga veselja? ali ne bedish predolgo bres pravizhne potrebe? i. t. d.

,SHE,STA PO,STAVA.

,Sprejiskanje stanu nashe dushe proti blishnimu.

Kar sakonske sadene, se morajo s' pohlevno, mirno, terdno ino stanovitno ljubesnjo, ino fizer pred vsimi drugimi med seboj ljubiti. To sadene tudi starišhe ino blishno shlahto, in tudi she perjatele, vfakiga po njegovim redu.

De pa sploh govorim: Kakšno je tvoje serze proti blishnimu? ali ga ljubish perferzhno ino is ljubesni do Boga? De to prav umish, misli neke sitne ino reshohke ljudi. Sakaj ravno per takih je perloshnost, ljubesen do Boga proti blishnimu fkasati, posebno proti tistim, ki nam v' besedi alj djanji kaj shaliga denejo. ,Sprejishi se dobro, ali jim je tvoje serze s' ljubesnjo vdano, in ako ti veliko vojfko dela, jih ljubiti.

Alj nisi nagla, ako je na tim, od blishniga hudo govoriti, posebno od ljudi, kterih ne ljubish? Ali nikak ne shalish blishniga jeli sama, alj po kom drugim? Ako si le koljkanj unna, bodesh to lahko nad seboj sposnala.

,SEDMA PO,STAVA.

,Spregledanje nagibov nashe dushe.

Ta del sim sato bolj rasdjat, ker sposnava nashe rasti v' duhovnim shivlenju v' njem obstoji; sakaj sprejiskanje grehov flishi prav sa prav k' spovedi sa tiste, ki si ne persadevajo, v' dobrim kaj naprej priti.

Vender pa v' sprashovanji v'fakiga pofamesniga zhlena ne smemo prebojezhi biti, ampak to delo zhisto priprosto opravljati, in premisliti, kakshno je od tih mal, kar smo obljubo storili, našo serze proti v'fakimu posebej, in kakshne bolj imenitne pogreshke smo timu nasprot storili.

De pa vse to bolj fkrajshamo, snamo svoje sprejiskanje le kar na sprashovanje naših nagibov obrniti, in zhe smo preteshavni, v'fako posebej prejiskati, tak lahko, kakor je she bilo rezheno se sprashujemo, kakshni smo bili in kako smo se sadershali:

V' ljubesni proti Bogu, proti blishnim ino proti famim febi.

V' sovrashtvu greha, ki je v' nas, ino tistiga, ki je v' drugih; sakaj mi moramo pokonzhanje obojiga sheleti;

V' svojih sheljah po blagu, veselju ino zhasti;

V' strahu pred nevarnostjo greshiti ino zhavno blago sgubiti; sakaj eniga se bojimo vezhkrat premalo, drugiga pa prevezh;

V' vupanju, kteriga smo morde prevezh na svet ino stvarí, in premalo na Boga ino vezhne rezhi stavili;

V' shalosti, zhe je savoljo nezhimernih rezhi prevelika bila;

V' veselju, zhe je zhesmerno ino savoljo neumnih rezhi bilo;

Kteri nagibi poslednizh naše serze sadershujejo, kteri ga v' oblasti imajo, in kteri mu narvezh fhkode naredé;

Sakaj stan svoje dushe narbolj sposnamo is nagibov serza, ako v'fakiga posebej potiplemo, in kakor zitrar vse strune sproshi, ino slaboglasne tako uravná, de jih she nategne alj raspusti, tak moramo tudi mi, ako smo strune svoje dushe: ljubesen, sovrashtvo, poshlenje, strah, vupanje, shalost ino veselje poskushali, pa jih k' pesmi, ki jo peti bozhemo, namrezh k' zhasti boshji nevbrane najdemo, tajiste s' pomozhjo gnade boshje ino s' svetam svojiga duhovniga ozheta ipet lepø vbrati.

O , S M A P O , S T A V A .

Obzhtleji, ktire gré] po ispra-
fhovanji obuditi.

Ako po mirnim premifhlovanji vsakiga dela tiga spregledanja posebej vidish, kakfna de je s' tebo, potim obudi obzhtke v' svoji dushi tako le:

Sahvali Boga sa majhino poboljshanje, ktero si sem od svoje obljuje kjé v' svojim shivlenji sagledala, in sposnaj, de je le boshje vsmilenje bilo, ktero ga je v' tebi, ino sa tebe ispeljalo.

Ponishaj se globoko pred Bogam, in sposnaj, de, ako nifi kar nezh v' dobrim dorasla, si si sama kriva, ker nifi ras - svetlenju, oferzhenju ino snotravnimu nagibanju svesto - ferzhno ino stanovitno se vdajala, ktire je Bog v' molitvi in fhe drugazhi v' tebi obudil.

Obljubi, de ga sa te gnade vekomaj hvaliti hozhesh, ktire ti je podelil, de bi te od tvojih slabih nagibkov k' timu majhnimu poboljshanju perpeljal.

Prosi ga sa odpufhanje savoljo nesvestobe, s' ktero si te gnade k' tako majhnimu pridu obrazhala. Darúj mu svoje serze, naj tajisto zeló v' svojo vlast vsame.

Prosi ga sa pomozh, mu v' prihodnje popolnoma svesta biti.

Saklizhi v' pomózsh preflavleno Divizo, svojiga angelja zhuvaja ino svojiga patrona, svetiga Joshefa ino druge svetnike.

DEVETA PO,STAVA.

Premišhlovanja, svoje dobre
fklepe ponoviti.

,Si se tako isprafhala, ino se s' kakim snajdenim ino modrim dušnim sdravnikom zhes svoje pogresfheke ino njihove vrazhbe dobro pogovorila, tak premišli po tim te le prevdarjenja, ino oberni vsaki dan eniga, sa premišhlovanje, ob navadnim zhasu svoje molitve. Kar pa sadene perpravo in snotrajne obudbe, je pa vse tako, kakor per premišhlovanjih v' prvih bukvah.

Mišli se namrezh pred vsimi drugmi rezhmi v' prizhejozhnost boshjo, profi Boga sa njegovo gnade, de se v' njegovi sveti ljubesni ino v' njegovi flushbi dobro ustavifh ino vterdifh.

DE,SETA PO,STAVA.

Pervo prevdarjenje, od menitnosti
nafhe dušhe.

Premišli shlahtnost ino visokost svoje dušhe, ki je s' toljkajnim sapopadkam obdarovana, de ne spasná le kar vsiga tiga vidniga sveta, ampak fhe poverh

tiga, de so angeli, de so nebesa, in de je Bog, in fizer, de je narvikfhi, nardobrotlivfhi, ino neisrezhenopopoln; de je vezhnost, in de ji je she po vřim tim snano, kako ji je potrebno na tim vidnim svetu shiveti, de se bo po smerti v' nebefah s' angeli skleniti ino Boga vékomaj vshivati samogla.

Šraven tiga ima tvoja duřha prořto ino shlahtno voljo, ki samore Boga ljubiti, in ga famo v' Źsebi nikdar ne more sovrashiti. Pogléj, kako shlahtno je tvoje ferze, in de kakor nobena ġniloba ne more zhebélj sadershavati, ki le po zvetji hrepenijo, in se per njem sadershavajo, tak tudi tvoje ferze le per samim Bogu pozhivati, pa od nizhefar šivarjeniga nařteno bití ne samore. Poklizhi si prořtoferzhno narljubfhi ino narprijetnifhi veselje nasaj v' spomín, ki ti je kedaj ferze vnemalo, in sodi po pravizi, ali ni bilo vse polno narteshavnifhi plařhnosti, polno narvezbih škerbi ino nepokoja, pod kterimi je tvoje revno ferze bridko sdihovalo.

Oh, s' kako naglizo téka nařhe ferze sa švarmi, in si miřli per njih svoje ġorezhe shelje vġafiti! In vender miřli, kakor hitro do njih pride, de mora špet sazheti od kraja ifkati, in de nizhefarja ni, kar bi ga vtolařhilo; ker Bog ne perpuřti, de bi, tako malo ko ġolobizo, ki je is Noetove barke isletela, kje kak kraj najřhlo, kjer bi pozhivati samoglo, dokler se k' svojimu Bogu ne poverné, od kteriga ishaja. O kakřhno vrojeno lepoto imá vender nařhe ferze! Pokaj ġa torej šilimo soper njegovo voljo k' flushbi švari?

Rezi torej; O moja lepa duřha! ti samoreřh Boga šposnati in po njem hrepeneti, šakaj bi hotla s' porednim rezhmí se sadovoliti? Do vezhnosti imarř pravizo, šakaj bi ti bili ti trenki zħafa? Pařh po pravizi je obřhaloval med drugimi šgubleni řin, de je, ker bi se bil lahko s' sbranimi jedmí per miři svojiga ozħeta redil, s' neřuashnimi šhivali řesti moral. O duřha! ti samoreřh Boga šapoparřti: ġorje ti, ako

si s' zhim drugim, ko s' njim sadovoljna! Povsdigni si svojo dusho s' timi misli, postavi ji naprej, de je vezhna, ino vezhnosti vredna, ino obudi novo serzhnost v' nji.

E D N A J , S T A P O , S T A V A .

Drugo prevdarjenje, od imenitnosti zhednost.

Premisli, de le zhednosti ino poboshnost tvojo dusho na tim sveti frezhno storiti samogo! pomisli, kako lepe ino prijetne de so, in permeri jim nasprot pregrehe, ki jim vskrish vhaajajo. Kak prijetna je poterpnost proti mashovanju, krotkost proti jesi ino divjanju, ponishnost proti prevsetnosti ino zhaftishelnosti, radodarnost proti lakomnosti, ljubesen proti nevozhlivosti, smérnost proti rasvujsdanosti! Sakaj ta prezhudna mozh je zhednostam lastna, de dusho s' nesrezheno veliko sladkostjo ino ljubesnivoftjo napolnijo, ako smo jih ispolnili, ker nasprot pregrehe gldajozho bridkost ino shalost v' nji sapustijo, Noj torej! sakaj bi se ne gnali, si dushe s' to prenesrezheno sladkostjo napolniti!

Kdor imá le nektere pregrehe na sebi, ni vesel, in kdor jih veliko imá, je shalosten, kdor pa nasprot le nekaj zhednost imá, she obzhuti sadovoljnost, in ta raste s' zhednostmi zhedalje vezha. O poboshno shivljenje, kako lepo, kako sladko, kako prijasno ino ljubesnivo si ti! ti oflajshash bridkosti, ino rasgernefh prijetnost zhes veselje. Bres tebe je do-

bro le sleg, in veselje polno nepokoja, omote ino plashnosti. O kdor bi te sposnal, pazh bi s', Samarjko se saglafil: „Gospod, daj mi tote vode!“ Kakshen sdihlej je seraffhki materi Teresiji ino sveti Katarini is Genue, de si ravno ne is enakiga vsroka slo navaden bil.

DVANAJ,STA PO,STAVA.

Tretje prevdarjenje, od sgle-
dov svetnikov.

Premisli isgleda svetnikov is vsih stanov: kaj vender niso vse storili, Boga ljubiti ino njegovi poboshni otrozi biti? Osri se kje na zhastitlive ino v' svojih fklepih nepremaklive muzhenze! Kakshne muke so vender prestali, tajiste viteshko ispeljati. Premisli tiste lepe ino zvetezhe divize, belhbi ko lilije na snagi, ino rudezhishe ko vertnize na lubesni. Rajshi so hotle ene v' dvanajstim, druge v' trinajstim, petnajstim, dvajstim, ino petnodvajstim leti svoje starosti tavshentere martre prestati, kakor od svojiga fklepa, ne le kar sadene vero, ampak tudi, kar sadene zhastito prizhanje poboshnosti, odstopiti; ker so ene raji vmerle kakor de bi divishtvo sgubile, druge si pa raji smert isvolile, kakor de bi stiskanin strezhi, martrane tolashiti ino mertve pokopati nehale. O Bog! koliko mozh je skasal ta rahli spol, v' takshnih perloshnostah!

Oglej se na toljko svetih sposnovavzov; s' koljkshino serzhnostjo so sanizhovali ta svet? Kako ne-

premaglivi so bili v' svojih fklepih? Nizhefar jih ni samoglo od njih odtegniti, bres vfakiga sadershka so se jih prijeli, in so jih ispolnovali bres isvsetja noter do konza. Kaj ne pishe vse sveti Avgushtin od svoje matere, svete Monike? S' kakshno serzhnostjo je svojimu fklepu svešta ostala, v' sakonu ino vdovstvi Bogu flushiti? In kaj nam ne perpoveduje sveti Jeronim od svoje ljube duhovne hzhire svete Pavle, med njenimi toljkajnimi nefrezhami ino stiski? Kaj bi pa ne bilo nam vse storiti, po tim, ko smo se na takshnih zhastitljivih sgledih rasgledovali? Oni so bili, kar smo mi, delali so sa ravno tistiga Boga ino savoljo ravno tistih zbednost; sakaj bi mi v' nashim stanu in v' nashim poklizu ravno tiga ne storili, svoj shlahtni fklep ino svojo sveto oblubo ispolniti?

TRINAJSTA POŠTAVA.

,Shterto prevdarjenje, od ljubeshni
Jesufa Kristufa do nas.

Premišli ljubeshen, s' ktero je nash ljubi Odreshenik Jesuf Kristuf na tim sveti, sosebnno na oljski gori, ino na grizhu Gulgata toljko prestalj. Tebi je fhla ta ljubeshen, ino skos vse te bolezhine ino teshave je perdobil od Boga Ozheta svelizhavne naprjvsetja ino fklepe sa tvoje serze, kakor tudi vse nam potrebne gnade, te fklepe ohraniti, rediti, vterditi ino ispeljati. O ga fklepa, kako shlahten si ti; ti fshad takshne matere, fshad terplenja mojiga Odreshenika! O kak bi te morla moja dusha ljubiti, ker si mojimu

Jesufu toljko drag bil! O Svelizhar moje dushe! vmerl si na krishu, mi dobre fklepe perdobiti! Oh, tak mi pa tudi to gnado podeli, de raj vmerjem, ko od njih odstolim.

Glej, moja Filoteja! bres vsiga dvoja je to, de je nash visokoljubljen Jesuf is lefa krisha doli na tvoje serze gledal, ino ga ljubil, in de je s' to ljubesnijo mu vse dobro, kar bosh le kedaj imela, in med tim tudi dobre fklepe perdobil. V' resnizi, ljubljena Filoteja! vsi samoremo, kakor Jeremija rezhi: „Gospod, popréj, ko sim bil (a), si me vidil, ino me po imenu poklizal,“ sakaj resnizhno, boshja dobrotá nam je naprej ofkerbela v' svoji ljubeshni ino v' svojim vsmiljenji kakor sploshne tako posebne perpomozhke nashiga isvelizhanja, in po tim takim tudi nashhe fklepe.

Rés, kakor mati sibelo, pelnize, poveje ino she tudi varuzhko otroku naprej omifli: tako je boshja dobrotá, ko te je sa otroka si isvolila, na drevu krisha tebi vse napréj omiflila, kar ti je bilo potrebniga: tvojo duhovno sibel, tvoje plenize ino poveje, tvojo varuzhko, in kar ti je bilo k' svelizhanju v' prid, namrezh, vse perpomozhke, nagibe ino gnade, s' kterim ona tvojo dusho vodi, in jo k' njeni popolnosti perpeljati hozhe. Sakaj preobiln takih gnad je visil nash Gospod na sibebru svetiga krisha.

Oh, moj Bog! kako globoko bi si mi morali vse to v' spomin vtisniti! Ali je mogozhe, de sim bila od mojiga boshjiga Odreshenika ljublena in tak perferzhno ljubljena, de je na mene posebej mislil, na vse tiste majhine okoljshnize mislil, po kterih me je na se vlekel! O, kako bi vender morali mi vse letó ljubiti, objeti ino v' svoj prid oberniti. Okako nesrezhenó ljubeshniva je ta misel: ljubezhe serze boshje je mislilo na Filotejo, jo je ljubilo, in ji je omiflilo toliko tavshent perpomozhkov svelizhanja, kakor, de bi ne bil na obeno drugo dusho na semlji mislil. Kakor sonze, ako en del semlje obsveti, tajistiga nezh manj ne obsveti, kakor de bi semlje nikjer drusi ne obsvetilo, in bi svetilo le kar na to mesto, tak je mislil ino fkerbel nash

Odrešenik sa vse svoje ljube otroke; in je sa vsaki-
ga posebej tako zelo mislil, kakor de bi na vse dru-
ge ne bil mislil. „Ljubil me je,“ pravi sveti Pavel,
„in se je sa mene dal,“ ravno, kakor de bi rekel: sa
mene samiga tako zelo, kakor de bi sa vse druge ne
bil storil. To, moja Filoteja! bi moralo tvoji dušbi
globoko vtisnjeno ostati, de bi ti svoj sklep perferzho
ljubila, ino ga redila, ker je serzu tvojiga Odre-
šenika toliko drag bil.

,SHTIRNAJ,STA P O,STAVA.

Peto prevdarjenje, od vezhne ljubese-
ni boshje proti nam.

Premisli vezhno ljubesen, s' ktero te je Bog lju-
bil; sakaj, s'he popré, ko je Jesus Kristus ko zhlovek
na krishu sa te terpel, te je boshja svetlost v' mo-
drim sklepu svoje milosti si sasnamvala in te ne-
fkonzhno ljubila. Kdaj te je pa Bog sazhel ljubiti?
— Ko je sazhel — Bog biti! Kdaj je pa sazhel Bog
biti? Nikdar! sakaj vselaj je bil bres sazhetka ino
bres konza, in te je torej ljubil od vekomaj. Po tim
takim je gnade ino darove, ktere ti je podelil, ti od
vekomaj perpravil. „Skos uše preroka govori k' tebi:
„S' vezhno ljubesnjo sim te ljubil,“ (ino on govori
k' tebi, kakor k' vsakimu drugimu) „torej sim te is-
vsmilenja na se vlekel.“ Mislil je med drugim tudi
na to, sklep, mu flushiti, v' tebi obuditi.

O Bog, kakshni sklepi! na ktere je Bog od ve-
komaj mislil, jih vidil, in premeril! Kako dragi ino kako
shlahtni bi nam vender morali biti! Kaj vse bi vender

mi morali perpravleni biti, rajfhi prenefti, kakor od njih odftopiti! Ref, nikdar bi ne imeli vezh, fe od njih odverniti, in ko bi per tim zel svet moral narasen iti; sakaj zel svet ne odtehta vrednofi le ene same dufhe, in pa nobene vrednofi nima dufha bres dobrih fklépv.

PETNAJ,STA P O,STAVA.

,Splofhne povsdigovanja duha zhes ravno dognane premifhlovanja, in fkonzhanje te vadbe.

O jih, drage fklepe! vifte lepo drevo shivlenja, kteriga je Bog s' svojo roko v' fredo mojiga ferza safadil, kteriga moj Odrefhenik s' svojo kervjo salivati hozhe, de bi raflo! in sad perneflo. Tavshentkrat hozhem raj vmreti, kakor perpuftiti, de bi mi vaf kdo odtergal. Ne! nikdar mi nima nezhimernoft, nikdar mefenoft, nikdar bogaftvo, tudi ne teshava mi moj fklep iftergati.

Ti, o Gospod! fi ga sam safadil; v' svojim ozhnim ferzu fi perhranjeval od vekomaj to lepo drevo sa moj vert. Oh, prekoliko dufh je, ki nifo bile tako oblagrane. Kako fe torej kdaj sadofci pod tvojim vfmilenjam ponishati samorem!

O vaf lepe ino svete fklepe! ako jes vaf ohranim, ohranite tudi vi mene; ako vi v' moji dufhi shivite, po tim bo moja dufha v' vaf shivela. Shivite tedaj vekomaj, o fklepi, ki fte vekomaj v' vfmilenji mojiga Boga bili, mudite fe ino shivite vekomaj v' meni, nikolj in nikdar nozhem od vaf odftopiti.

„Si tako svoje obzhatke obudila, potim prevdari, kakfihni perpomozhki bi samogli te drage fklepe ohraniti, ino poterdi zhashtljivo, de si jih hozhefh svefto v' prid obrazhati. Ti perpomozhki so: pogofta molituv, sveti Sakramenti, dobre dela, boljshanje pogresfhkov, ktere si v' drugim delu premishlovanja sposnala, isogibanje perloshnosti h' grehu, ino ispolnovanje opominovanja, ktero ti je bilo k' timu dano.

In po tim, vnovizh poshivlena in kakor prerrojena sa tavshent in tavshent krat poterdi, de hozhefh v' svojih fklepkih stanovitna oftati, in kakor bi svoje serze, svojo dusho in svojo voljo v' rokah dershala, jih posveti ino daruj Bogu, ino poterduj, de jih hozhefh v' rokah boshje svetlosti pustiti, ino v' vsih rezhéh ino povsod po njenih poveljah ravnati. Prosi Boga, de te vso prenovi, de ponovljenje tvojiga zhashtito isgovorjeniga poterdovanja blagoslovi ino poterdi. Klizhi tudi v' pomozh preblasheno Divizo, svojiga svetiga angelja zhuvaja, svetiga Ludovika*) ino druge svetnike.

Ino v' tim shivim obzhatenji svojiga serza se vershi k' nogam svojiga dubovniga ozheta, se obtoshi svojih bolj vezhkih pogresfhkov, ktere si od svoje sadne spovedi storila, in prejmi odveso vse tako, kakor prvo krat, isgovori svojo zhashtito poterdenje pred njim, ino ga podpishi. Po vsm tim pa idi kje, ino sdrushi svoje prenovljeno serze s' svojim Sazhetnikam ino Odreshenikam v' presvetim Sakramentu altarja.

*) Sveti Ludovik je bil Franzofki kralj, in je torej franzofke deshelje sosebni patron, sato ga toljko krat sveti Franzisfhk Sal. v' spomin vsame. Patron nashiga zesarstva je pa sveti Leopold, nekdanji njenin vajvoda; snash ga torej bolj sosebno zhashtiti, in na mesto svetiga Ludovika v' pomozh klizati.

SHE, STNAJ, STA PO, STAVA.

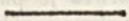

Od misli, kakoršnih po ti vadbi biti
moramo.

Dan tiga ponovljenja svojigã duha ino dni potém bodi skerbna, tiste od ljubesni sherezhe befede svetiga Pavla, Avgufhtina, svete Katarine Genuanke ino drugih svetnikov, vezhkrat s' ferzam ino s' ustmi ponoviti: „Ne, nisem vezh svoja; jeli she shivim alj vmerjem, ampak sim Odrefhenikova; — nimam obeniga Jef vezh; nez ni vezh mojiga: moj Jef je Jesus; in moje Mojo je, de bi bila njegova. — O nesveti svét, pazh si ti vedno ti sam, tudi jes sim bila smeraj jes sama; pa od sdaj ne bom vezh jes sama.“ Na, ne bomo ne vezh mi — mi sami; sakaj vse spreobernjeno ferze bomo imeli, in svet, ki nas je pretoliko krat golufal, se naj sdaj sam nad nami golufa, sakaj ker bo nashe spreobernenje le fzhafama sagledaval, nas bo she smeraj sa Esave dershal, de smo si ravno she Jakobi.

Vse te vadbe morajo globoko v' nashim ferzi pozhivati, ino vse rahlo ino mirno se moramo od premishlovanja ino mislenja k' nashim opravilam ino v' drufhno nasaj podajati, de se nam kje nashe difhezhe olje ne raslije, sakaj globoko ino dobro mora tajisto, de si ravno bres vsiga telesniga alj dufhniga rinjanja, nashe dufho premozhati.

SEDEMNAJSTA POSTAVA.

Odgovor na dva uvershka (vgovora)
ki bi jih lahko kdo soper to vodbo
storil.

„Svet, moja Filoteja! ti bo rekel, de je tih vadb pretoliko fhtevilo, de bi tajisti, ki bi se po njih ravnati hotel, skoraj nezh drujiga pozheti ne mogel. Oh, moja Filoteja! ko bi she réf drujiga ne pozheli, bi vender le gotovo dosti storili, ker bi drujiga ne pozheli, ko to, kar bi moralo na tim sveti nafhe opravilo biti. Ali pa ne vidish, kako je svit? Réf, ko bi mi vse te vadbe vsak dan od konza do kraja dodelati morali, bi nam saréf vsako troho zhafa odvsele; kdo pa pravi, de bi jih bilo treba drugazhi, kakor vsako ob njenim zhafu, ino na njenim mestu, kakor perloshnost pernese, opraviti? Koljko postáv se snajde v' bukvah deshelskih postav ino praviz, ki vse morajo dopolnjene biti, vender se pa le dopolnijo, kakor se samo od séb' sastopi, le po samim, kakor perloshnost s' sebo pernese, bres, de bi bilo treba, vsaki dan vsako izpolniti. Rasen tuga je opravljal David, kralj, s' premnosimi ino preteshavnimi opravki preobloshen vse vezh poboshnih opravil, kakor sim ti jih jes nakasal. „Sveti Ludovik, kralj ravno tak prezhuden v' vojfki, kakor ob zhafu miru, in ki je preslo fkerbel, de se je v' zelim kraljestvi povfod praviza izpolnovala, in je vse potrebe velikiga kraljestva prezhedno vravnaval, je flishal vsaki dan dve svete mafhe, je molil vsaki dan s' svojim kapelanam vezhernize ino fkonzhavnize (Komplete), ja opravljal svoje premishlovanja, je obiskal vsak petek

bolnišnuize, se je spovedaval, bizhal (gajshlal), je preveliko krat per pridgahbil, je dershah pregošto krat svete pogovore, in ni per vřim tim ne ene same perloshnosti opustil, ofkerbeti, kar je bilo zeli desheli v' prid, de bi se je ne bil s' zelo fkerbjo perjel; in per vřim tim je bila vřavnava njegoviga kraljeviga dvora vřa lepřhi ino zhařtitljivřhi, kakor kedaj eniga njegovih řprednikov. Podaj se torej bres vse řkerbi v' to sveto vadenje, kakor řim ti ga v' tih bukvah raskasal, in Bog ti bo dořti mozhi ino zhařa podelil, de bořh řhe řudi vse druge opravila lahko doganjala, ko bi řudi moral, kakor ob zhařu Josveta, řavolj tvoje duhovne pomude řouze v' njegovim teku vřtanoviti. Vřelaj veliko ino dořti opravimo, zhe Bog řnam dela.

,Svėt bo řhe řerdjal, de jes po zelih bukvah kařhem, kakor bi řa gotovo dershah, de ima moja Filoteja (duřha, ki se tih bukuv prime) dar snotrajne molitve, in bo nařprot terdil, de nima vřaka duřha tiga darú, in de se po tim takim ta vodba vřakimu ne perleshe. Ne boj ře, de bi ře jes ne bil na to řpomnil; in gotova řeřniza je, de nima ne vřak daru snotrajne molitve; pa ravno tako gotova řeřniza je nařproti, de ři ta dar kolj řkoraj vřak, in řhe ta, ki imá narmanj rasřodka, řamore řerdobiti, ako le drugazhi modřiga duřhniga řdravnika imá, in ři řa ta dar toljko řersadéva, koljkor je vředen. Ko bi ře pa vender le kak zřhlovek řnajřhel (kar pa miřlim, de ře bo le řilno redko narajřmalo), ki bi tiga daru zeló ino nezh ne imel, mu bo pa njegov duhovni ozhe ta pogreřhek s' tim lahko řameřtil, de ga poduzhi, s' kakřhno řasnořijo de mora dele tiga řremiřhlovanja brati alj pořluřhati.

O, SEMNAJSTA POSTAVA.

Troje poslednih ino prepotrebni^h opominov zhes to vodbo.

Ponovi prvi dan vsakiga mesza zhasitljivo oblubo ki se v' prvih bukvah snajde, in skashi, kakor vsak trink zhafa, de hozhefh po nji shiveti. Rezi torej s' Davidam: „Na, ne bom ne vekomaj posabil tvojih postav, sakaj po njih si me oshivel.“ In obzhutih kako mlazhnost alj drugazhi kako duhovno vsahovanje v' svoji dufhi, tak spet ponovi svojo zhasitljivo oblubo, poklekni v' duhu ponishnosti, in jo isgovori is dnu ferza; in ne bo ti majhina tolashba in poredno polajshanje, ki ga boh po tim obzhutila.

„Sposnaj bres strahu ino ozhitno, de hozhefh poboshna biti; pa dobro me saštopi, ne, de si poboshna, ampak, de taka biti shelifh, in ne framuj se navadnih in potrebnih del, ki k' ljubesni boshji vodijo. Tudi obštoj serzhno, de skufhafh, se v' premifhlovanju vaditi, de bi raj vmerla, kakor kak smerten greh storila; de mafh terdno voljo, svete Sakramente prav dosti krat prejeti, ino svetovanje svojiga dufhniga sdravnika (kteriga pa savoljo enih ino drugih vsrokov ni treba vselej imenovati) ispolniti. Sakaj, to serzhno ozhitno poterdenje, de hozhemo Bogu flushiti, in de smo se njegovi ljubesni s' sofebnim nagnenjam vdali, je Narvikfhimu zhes vse dopadljivo, ki nozhe, de bi se njega, in njegoviga krisha framovali; potim odreshe to sposnanje fteso mnogim vabilam, s' kterimi bi naf snal svet k' nasprotnim shivlenju savoditi, in naf tudi per nafhi zhasti saveshe, po ti sposnavi stanovitno ravnati. Modrijani so se ozhitno sa modrijane isdali, de bih jih vsi per njihovim modrovavnim pokoju pustili; tak se moramo tudi mi ozhitno sa take ljudi isdati, ki hoto poboshno shivlenje pelati, de naf bodo poboshno shiveti

puščili. Ako ti kdo porezhe, de je tudi mogoče poboshno shiveti, bres de bi bilo ravno potreba, se po tih naukih ino vadbah ravnati, tak mu tuga ne odrezi, pa prijasno perdeni, de je tvoja slabost tako velika, de ti je vse vezh pomozhi ino podpiranja potreba, kakor drugim,

Ino sdaj moja preljubesnjava Filoteja! te sa flovo s' poslednimi besedi sarotim, per vsm, kar je svetiga v' nebesah ino na semlji, per svetim kersti, ki si ga prejela, per divihkih perfah, ktere je Jesus Krifus mesal, per ljubeno-gorezhim ferzu, s' kterim te je ljubil, per boshjim vsmilenju, kateriga vupash, idi naprj ino stanovitna ostani v' tim svelizhavnim objetji poboshniga shivlenja. Nashi dnevi se rastekajo, in — smert stoji pred durmi. „She buzhi trobenta sa odhodjo,“ pravi sveti Gregor Nazjanzhan, „de se vsak perpravi, sakaj soja je bliso.“ Ko je mati svetiga Simfronja vidila, de ga k' smerti peljajo, je klizala sa njim: „Sinko, ljubi sinko moj! misli na vezhno shivlenje, poglej gori proti nebesam, in premisli tuga, ki gori kraljuje; fkoraj bo blishni konez kratki tek tuga shivlenja sklenil.“ Moja Filoteja! tako tudi jes tebi klizhem, poglej gori proti nebesam, ne sapusti jih nikdar vezh savoljo semlje; premisli pekeli, in ne versi se v' nja savoljo nekoliko trinkov zhafa; spomni se na Jesusa Kristusa, in ne sataji ga savoljo sveta. Ju ako te delo poboshniga shivlenja oteshi, poji s' svetim Franziskam (Serafhim):

„Sladkost mi je, kar sdaj terpim,

K' se vezhne srezhe veselim.“

V' vsih ferzih ino ustah

JESU, S NAJ SHIVI!

*Njemu bodi s' Ozhetam ino svetim Duham hvala,
zhast in slava sdaj ino vekomaj.*

A M E N.

P E R S T A V I K.

MOLITVE PER SVETI MA,SHI.

K' s a z h e t k u.

(Od poboshniga Tomasha Kempzhana.)

Prevsmileni Ozhe! poglej dolj is svojiga svetifha na ta dar, (ki se ti sdaj s kos roke mafhnika, tvojiga flushabnika pernese) in ki ti je dopadljiv; poglej dolj na to presveto darituv svojiga Edinorojeniga, ktero ti on sam sa naf pred tvojo oblizhje pernese. On sam je vellki duhoven, ki se poloshi na altar krisha, de bi sa [shivlenje sveta darovan bil. Savoljo tiga svelizhavniga daru bodi dones meni gresfniku milostliv! Persanesi meni slabinu ino revnimu, ki savoljo svojih grehov nifem vreden, proti nebesam pogledati, in ne saflushim vezh, de me semlja nosi.

Oh! veliko krat sim te rasshalil, ker sim predersno ino nepremifhleno soper tvoje sapovedi ravnal. govoril ino mislil. Satoraj bi se spodobilo, de bi se ti zhes mene serdil, in de bi se vse stvarjene rezhi soper mene vsdignile. Sakaj spodobi se, de stvari timu ne flushijo, ki je tebe rasshalil ino sanizhoval. — Pa, persanesi mi, o Gospod! in ne pojdi s' menó v' sodbo. Odupusti sapravlivimu sinu, ki se sdaj od revfhine greha nasaj verne, in v' prahu leshi, ter pred tvojim tronam po tvoji milosti vpije in bo tak dolgo po nji vpil, dokler ne bota rosa milosti in blagoslov nebesfhkih tolashb v' semljo njegoviga serza padla, ki je she vse suho ino od teshe pregreh v' prah vteptano. Savoljo svoje breskonzhne milosti uagnu k' meni svoje uhó, in vslifhi moje vpitje.

K i r i e e l e i s o n.

(Is molit. bukov J. Rauchenbichlerja.)

Ti, o Bog tolashenja, se vsmili zhes mene! poglej, grivenga ino shalost ste pobile moje serze. Vsmili se tuga, ki je, is nezh stvarjen ino v' grehu spozhet, ko slab zhlovek spet v' grehe padel. — Povelizhaj nad menó svoje vsmilenje, ki vse svelizha, ki na tebe savupajo; le savoljo tvoje debrote, ne pa savoljo mojiga saflushenja se bosh nad meno povelizhal. Saflushenja ti nimam obeniga pokasati, rasen saflushenja tvojiga preljubiga „Sina, ki je sa naf na krishu vmerl, de bi grehe vñh s' svojim terplenjam isbrifal.

G l o r j a.

(Healna molituv zerkve.)

Zhast no hvala Bogu na visokosti, in mir ljudem na semlji, ki so dobre, svete volje. Hvalimo te, zhastimo te, molimo te, povsdignjemo te, sahvalimo se ti savoljo tvoje prevelike zhasti: Gospod Bog, kralj nebeshki, Bog Ozhe vsigamogozhni; Gospod edinorojeni „Sin, Jesus Kristus, Gospod, Bog, jagne boshje, „Sin Ozheta! Ki odjemljesh grehe sveta, vsmili se zhes naf! ki odjemljesh grehe sveta, sprejmi nafho profhanjo! Ki sedish na desnizi Ozheta, vsmili se zhes naf. Ker ti sam si „Sveti, ti sam Gospod, ti sam Narvikshi, Jesus Kristus s' svetim Duham v' zhasti Boga Ozheta. Amen.

O r e m u s. (Molimo.)

(Molituv zerkve.)

„Stégni o Gospod zhes naf svoje flushavnike ino flushavnize desnizo svoje nebeshke pomozhi, de bi te s' zelim serzam iskali, in kar poboshno profsimo, ve-

felo prejeli. Skos Gospoda nashiga, Jesufa Kristufa, Sina tvojiga, ki s' tebó shivi ino kraljuje v' edinoški svetiga Duha, od vekomaj do vekomaj. Amen.

M o l i t u v s a v f e p r o t r e b e .

(Is molituvskih bukuv zhašliljiviga Petra Kanisija.)

Všigamogozhni Bog, kralj shivih ino mertvih, kτέρiga premogozhna roka vse ohrani, oglej se milostlivo na vse tajiste, ktere tvoji dobroti perporozhimo, na nasho starishe, brate ino sestre, na nasho shlahto, perjatele ino vse druge, ki v' kaki savesi snanja alj ljubesni s' nam stojijo.

Blagoflovi tudi nasho hifho, nash kraj ino nasho deshelo; de bo v' tajisti oboji spol ino vsak stan tvojih vernih mirno shivel, ino od dolgov pregrehe odvesan, dolshnosti svojiga pokliza svešto dopolnovati in ti s' tebi dopadljivim shivljenjam flushiti si persadeval. Pa ne samo shivim, ampak tudi všim tajistim, ki so se v' katoljški veri is tiga sveta lozhili, milostlivo spreglej vse grehe, de bodo med tvojimi svetniki vezhno ljuzh ino pokoj vsbivali. Skos Gospoda nashiga i. t. d.

E p i s t e l .

(Od svetiga Franzisshka Salesijana.)

Naj molzhijo pred tebó, o Gospod, vse stvarí! Ti sam pridi ino govori k' moji dushi, sakaj glej, tvoj flushavnik poslušha! Navdaj me s' gorezhošjo prerokov ino s' ljubesnjo apostelnov, in dopolni v' meni, kar si skos nje govoril ino obljubil! Ras-sveti me, o Gospod, in pasi me milostlivo, dokler v' jezhi vmirjozhiga shivlenja jezhim; sakaj slo potrebujem ljuzhi ino hrane! Tvoja sveta beseda naj bo lampa, de bo pred mojimi stopinjami svetila; in tvoje sveto teló naj bo moja hrana, de ne opešham na potu mojiga potovanja, ampak frezhno k' tebi pridem. Amen.

E v a n g e l j.

(Is molit. buk. M. Hauberja.)

Jesuf Kristuf! o vse hvale, zhasi ino ljubesni vreden; dobrotnik zhloveshtva, ti edini dober uzhenik, kteriga poslushati, ti narsvetejshi sgled, kteriga posnemati imamo! Kako se tebi samorem dosti gorezhe, kako dosti perferzhno sahvaliti, de si nam svoj sveti evangelj, veselo osnanilo nashiga odreshenja ino isvelizhanja is nebes pernesel. O daj, de se ne ob samuzh po mojih ufhesah raslegal, ampak de se bo tudi v' moje serze vtisnil, vreden sad spreobernenja ino kerfhanfke pravize obrodil, in se tako tudi v' meni rasodél, kakor boshja mozh, ki vse isvelizha, ki na-nj verujejo.

K r e d o.

(Is motit. buk. Petra, Silberta.)

Ti o Gospod, imash besede vezhniga shivlenja, in refniza je tvoja beseda, sakaj ti si sam vezhna refniza. Satoraj, o Bog! verjem kar je tvoji boshji svetlosti dopadlo, nam rasodeti; vse navke, ktire si svoji sveti zerkvi isporozhil, ktero si na skalo sasidal, in ktire ne bodo duri pekla nikdar premagale, naj se she toljko sovrashnikov zhes njo vsdigne, sakaj ti si per nas do konza vsih zhasov. Dalezh naj bo od mene, de bi kedaj sladkasto in skupno zhenzhanje svijazhnih hinavzov, nevernih besedazhov ino hudobnih krivoverzov poslushal, pred katerimi si kakor pred sgrabljivimi volkami v' ovzhjih oblazhilih svoje verne svaril. Dalezh naj bo od mene, de bi jih vbogal, ako mi porekó: „Tukaj je Kristuf, alj tam je!“ sakaj jes vém, de si ti, o Jesuf Kristuf le v' svoji sveti katoljshki zerkvi, ktero si v' svoji kervi postavil; in tudi sim perpravlen, to svojo sveto vero s' svojo kervjó sapezhatiti. Oh, obdershi jo o Gospod, ino pomnoshi v' meni to vero, ktero si mi po svoji milosti podelil. Amen.

P r e d p r i d g o .

(Od M. Hauberja.)

Preljubi Jesus! Ozhisti usta tvojiga flushabnika, ki nam v' tvojim imeni tvojo besedo raslagati hozhe, kakor si jih ozhistil preroku Jsaiu! poloshi mu svoje besede na njegov jesik, in ras-sveti mu serze s' svetim Duham, de bo govoril tvojo besedo k' nashimu boljshanju. Odpri pa tudi nashe ufhesa ino nashe serza, de mo dobro sprijeli glas tvojiga evangelja.

Pomagaj, ljubi nebeshki Ozhe! de bita osnanovavez, ki je od tebe poslan s'nami vsimi enkrat sveti raj doseget. Amen.

P o p r i d g i .

(Od ravno tistiga.)

„Sin boshji, Jesus Kristus! ti imash besede vezhniga shivlenja, in tvoj flustavnik nam jih je sdaj s' tvojo pomozhjo raslagal. Sahvalim se ti sa nje is zelliga serza, ino hvalim tvoje sveto ime.

Pomagaj, vshgamogozhni Bog! de ne bom le kar poslufhavez ampak tudi ispolnovavez tvoje besede, de ne bom sam sebe golufal.

Daj, de mi bo to poduzhenje v' prid k' nauku, boljshanju ino pokorjenju v' vsi pravizi, de postanem popoln in dober sa v'fako dobro delo. Daj, de hodim svesto po tvoji besedi, in de ne ofkrunim tvojiga svetiga imena.

Ako she v'figa prav ne umim, rasodeni mi, kar mi je she potrebno, de pridem k' popolni sposnjavi tvoje svete volje, de bom rodoviten v' dobrih delih, ino okrepzhan s' tvojo mozhjo v' poterpeshlivosti; tako de enkrat ob uri meje smerti isvem, de sim saref od tebe prejel besede vezhniga shivlenja, skos Jesusa Kristusa, Gospoda nashiga. Amen.

K' D a r o v a n j u.

(Od prezha ſlitiga M. Leonharda.)

„Sveti Ozhe, vſigamogozhni, vezhui Bog! ſprejmi dopadljivo leto nevinadeshovano darituv kruha ino vina is maſhnikovih rok. S' njo bo ponovljena tajſta predraga darituv, ktero je Jeſuf Kriſtuf na altarju krisha k' ſpravi ino ſadoſtenju ſa naſhe grehe doperneſel. Perneſem ti jo ſa moje bres-ſhtevilne grehe, prelomljenja ino nesveſtobe, ſa vſe ſhive ino mertve kriſtjane, de bo meni ino njim v' prid ſa vezhno ſhivljenje.

Darujem ti tudi, o nebeſhki Ozhe! ſvojo ſaſtopnoſt ino ſvoj ſpomín; proſim te, de oboje blagoflovifh, de ne bota poſihmal kaj drujiga ſpoſnala ino miſlila, kakor tebe, o moj Bog! in kar ſiti nam raſodél. Darujem ti tudi ſvojo voljo, in jo ſhelim tako terdno s' tvojo voljo fkleniti, de bi vezh ne iſkal drujiga ko tebe, nez ne ljubil bres tebe, nez vezh ne ſhelel, kakor kar, kako ino kedaj ti hozheſh. Darujem ti tudi ſvojo duſho ino ſvoje telò, in vſe kar ſim, kar imam, in kar ſamorem. O Bog! tvoj hozhem biti odſlej na vekomaj. Tebi hozhem ſhiveti, tebi vmreti; oh ne daj ſe mi vekomaj pogubiti. Amen.

P r e d g l a ſ j e

„Vere dignum & juſtum eſt“

(Preſtavleno.)

Reſ ſe ſpodobi, in je po pravizi pray ino dobro, de ti vedno ino povſod hvalo dajarajil, ſveti Goſpod, vſigamogozhni Ozhe, vezhui Bog, po Kriſtuſu Goſpodu naſhim. Po kterim tvojo ſvetloſt hvalijo angeli, molijo goſpoſtva, pred njo oblaſti trepetajo, in jo mozhí narvikſhkih nebeſ ino blaſhena Seraſiſtva s' ſdruſheno radoſtjo povelizhujejo. S' kterimi, proſimo, de podeliſh nam naſhe glaſe fkleniti, te proſiti,

sposnati, ino klizati: „Sveti, sveti, sveti Gospod-Bog
 „Sabáot. Polne so nebesa ino semlja tvoje slave.
 Ofana po vishavah. Blagofloven, ki pride v' imeni
 Gospoda. Ofana po vishavah!

P o S a n k t u s u .

(Js pisem poboshniga Tomasha Kemp.)

Predobrotlivi Ozhe! spomni se neskonzhne ljubesni svojiga „Sina, kako je svoje shivljenje v' smert dal, de bi svojimu ljudstvu shivljenje perpravil. Nizh si ni persanesil, de bi gresnikam vezhuo persanesiti samogel. — „Spomni se njegoviga prebridkiga terplenja! O kakshno je bilo terpenje, kakshno saframovanje, kterimu se je podvergel! kakshne tuge, s' kterim se je pokoril sa naf od jalliz noter do smerti na krishu! njegova prelita kri je vpila po spravi gresnih otrok s' presvetim Ozhetam. „Storil je is sovrashnikov perjatele, in je rasshalnike sa otroke sprejel.

Presveti Ozhe! dershim ti torej, donef snamnja terpenja tvojiga Edinorojeniga naprej, in sklenem s' njimi nafhe proshnje ino priproshnje vsih svetih muzhenzov, ki so sa Jesusam v' njegovim terpenji hodili, in veselo savoljo njegoviga imena kri prelili. — Poglej njegovi smertni strah ino njegovi kervavi put, shlafernize ino gajshle, ternjovo krono ino shkerlatni plajsh, sheble ino krish, ino sulizo, ki je preljubo ferze prebôdita. Te snamnja terpenja so bile preshlahtni listhp in kraljevi bandér, s' kterimi je tvoj edinorojeni naprej stopil, de bi sovrashne mozhi pekla premagal. To je bilo orodje, s' kterim je bila smert pokonzhava, in s' kterimi je zhloveshki rod spet refhen bil. Save, o tih zhashtlivih snaminj premaganja, mi odpuki, Ozhe! moje grehe, ino se me vsmili. — Bodo mi shkit soper vsaki gréh, ino bramba soper vse skushnjave. Tvoje bridko terpenje ino smert naj bota, o Jesus! narsvetejsba rezh moje ljubesni, in narflajsha tolashba moje dushe.

Molituv svetiga Martina.

„Spomni se, o Gospod! vsih svojih vernih, in vsmili se keršhanskiga ljudstva; obvarvaj našnifhki stan, ino duhovne drushbe v' tvoji sveti flushbi; krepzhaj vse, ki delajo, tolashi shalofne, podeli bolnim sdravje trupla ino dushe; daj vbogim ino revnim, kar jim je v' tim shivlenju potreba, perpeli popotnike ve-fele k' svojim nasaj, ino poverni po svoji milosti, kakor dobrotliv Ozhe, vsmim, ktere smo kje shalili, pohujshali alj pofhkodoyali. Pobjshaj te, ki so grefhili, spreoberni nevernike k' sveti veri, perpeli krivoverze k' edinosti svete zerkve, ino pokashi jim ljuzh refnize. Pomagaj grefhnikam k' refnizhni pokori, in ohrani pravizhne stanovitne v' dobrih fklepih. Daj našim starisham, sblahiti, perjatelam ino sovrashnikam, kakor tudi vsmim, sa ktere molimo, ino so se našhi molitvi perporozhili, vse dobro; varji jih pred vsmim hudim, in jim mozh podeli, de bodo v' tvoji flushbi stanovitni noter do konza, dokler po isteku tiga revniga shivlenja k' tebi v' svojo pravo domovino, k' vezbnimu plazhilo ino breskouzhni zhafiti vsih svetnikov pridejo. Amen.

K' povsdigovanju.

(Od svetiga Tomasha Akvinata.)

„V' poboshnosti te molim, o skriti Bog, o shivi kruh, ki svetu shivlenje dasi. O daj, de bo moja dusha tebi shivela.“ Tebi hozhem shiveti, tebi hozhem vmreti.

„O Gospod Jesus! omij me nesnashniga s' svojo kervjó, od ktere sama kapliza zel svet ozhifiti samore.“

Jesus, vsmili se zhes mene! skos svojo prelitto kri na krishi, bodi milostliv moji dusi. Amen.

P o p o v s d i g o v a n j u .

(*Od poboshniga Tomasha Kempzhana.*)

Presveti Ozhe! sprejmi darituv svojiga ,Sina, ki je tebi toljko dopadliva, k' nashimu svelizhanju. Ti sam si si jo svolil, de bi bila darituv vezhne sprave, in de bi bila dosti velika sa sbrisanje vsih nashih grehov. ,Sprejmi pa s' to daritvo tudi mene nevredniga. Oj ta boshja darituv je naršvetejska in narshlahtnishi! Vlak dan se ti daruje po mashaishkih rokah s' sveto poboshnostjo sa shive ino mertve. Ta darituv naj bo torej studenz blagoslova sa me ino vse, ki so moji molitvi perporozheni, in kterih vero in potrebe ti posnash. Njih proshuje in dishava njihove molitve se naj vsdignejo do tvojiga trona, in njim naj dojdejo k' vezhnimu svelizhanju. Posveti nesrezheno mozh lete skrivnosti, ktere zhlovek, ravno sato, ker je od tebe isvolena, ne sme iskati isgruntati, ampak le s' poboshnostjo zhashtiti, s' ferzhno podloshnostjo moliti, terdno vervati, in do konza sveta ponavljati mora.

O neskonzhno shlahtna, o neskonzhno dopadljiva darituv! ktero je tebi, vezhni Ozhe! tvoj edini ,Sin sa nas dopernesel, ker je prava, edina in popolna darituv postal; on ki je sam neomadeshovan, sveti ino vsiga greha prost mashaik bil, kterimu ni bilo potreba, poprěj sa se moliti ino darovati, ampak je le enkrat vmerl kakor frednik sa nas smerti vredne, ki nismo nizhefar imeli ino na zelim sveti nizhefar najdli, kar bi bili sa svoje grehe sameštiti samogli.

Sdaj vezh ne obupam; in nikdar, naj se she toljkrat moja vest soper moje, de si ravno refnizhne naprejsetja ino ferzhue persadevanja spet orani, ne bom nehal, osdravo vupati. Sakaj sapasil sim studenz, per kterim se ozhishim, de le do njega pridem; nashel sim sdravnika, h' kterimu spet perbeshim, de osdravim. Vém, kjé je moje vupanje, ino vsa moja tashba; Jesusovo terplenje ino njegove rane so preobilno isviralo mojiga svelizhanja, in vekomaj terdna podloga mojiga savupanja.

Povelizhuje naj torej dušha moja tvoje imé sa dobre bres mére, ktere ji tezhejo is tvoje predobrotlive ozhetne roke; vselaj imajo te dobre vshgati mi serze, de hvalo skasujem tebi ino tvojimu ,Sinu, karkolj samorem.

P a t e r n o s t e r .

Ozhe nash, ki si v' nebesah i. t. d.

M o l i t u v .

(Od poboshniga Tomasha Kempzh.)

S' tvojim boshjim sgledam vsferzhen, ino od tvojiga duha ganjen ino pokrepzhan, se ti vnovizh vdam, in flovo vsamem od vsiga, kar svét hudiga in nezhi-murniga na sebi imá. Vse neframne fladi skutim is zeliga serza, hudizhove djanja ino vdajanja sanizhujem; posvetím se pa s' vsm, kar sim ino imam, v' tvojo sveto flushbo. Dneve svojiga shivlenja skos svesto ispolnovanje mojih dolshnost posvezhovati, eno s' tebo biti, je moja edina shelja, in moja perva skerb, kteri se sdaj vdam.

Tvoje voljo popolnoma ispolniti, sim perpravlen, svojo lastno voljo popolnoma satajiti skos resnizhno pokorshino, ktero sim svoji gosposki ino napréjpostavljenim iskasati dolshen; sakaj nje vbogati, je tebe vbogati. Vklonem se pod njihovo roko, in jim hozhem rad pokorn biti, ako se mi bo tudi teshavno sdelo, is ljubeshni do tebe. To hozhem storiti, kakor preroben v' Kristusu, ki se je, de si ravno Bog in zhlovek, ponishno pod roké svojiga rednika ino divishke matere, svojiga kerfnika, in she zeló pod roke svojih sovrashnikov vklonil. Tudi svetovanju ino volji tajishih, ki niso moji vikshí se hozhem (koljkrat ne bo zhes tvojo voljo) s' ponishnostjo serza ino sveto ljubeshnjo podvrezhi; in sakaj bi tiga ne storil, ker jih rajshí sa modrejshé ino boljshé dershim, kakor sim sam.

A g n u s D e i.

(Od svete Mehtilde.)

O jagne boshje, vsmili se zhes naf, in daruj se sa naf svojimu nebeskemu Ozhetu s' vso ponishnostjo ino poterpeshlivoftjo, v' domeftenje vsih zhednosti, katerih mi nimamo!

O jagne boshje, vsmili se zhes naf, in daruj se sa naf svojimu nebeskemu Ozhetu s' vso bridkostiho svojiga terpenja v' popolno spravo sa nafhe grehe!

O jagne boshje, vsmili se zhes naf, in daruj se sa naf Bogu nebeskemu Ozhetu, s' vso ljubesnjo svojiga boshjiga ferza, sa domeftenje vsih dobrih del, ktere gresamo. Amen.

Ti o Gospod, vsmileni Bog! posnafh mojo nepopolnamast, in ko otrok se pred tebo pertoshim, de je moja dusha she polna ran. V' obzhutenju svoje revshine te prosim so potrebno sdravilo k' popolni osdravi; sej samore tvoja dobrotliva roka vfako rano sazeliti, ino flabost okrepzhati; o ne odtegni je torej od mene, svoje revne stvari. Amen.

G o r e z h o p o s h e l e n j e.

(Od svetiga Franzishka Salesijana.)

Jesuf, moj Isvelizhar! po neskonzhni ljubesni, ki te je nagnila na svet priti, ino vse ljudi od vezh-niga pogublenja reftiti, kterimu so savoljo greha sapadli, te prosim ponishno, stori, de obzhutim v' svojim ferzi mozni sad tvoje ljubesni; in de njeni ogenj tako mojo dusho preshege, de bo, vse, kar je posvetniga, sanizhovaje, se vedno proti nebesam povsdigovala, nizh premishlovala, ko tebe, na nizh mislila, ko na tebe, nizhefar poshelela, ko tebe, de kakor si ti is ljubesni do mene na stebru krisha vmerl, s' ravno tisto ljubesnjo tudi jes v' tebi vmerjem, in tako vekomaj shivim v' tvojim posestvi. Amen.

O b h a j i l o.

(Od soetiga Franzifhka Kfaverijana.)

Dufha Kristusova posveti me!
 Telo Kristusovo, odrefhi me!
 Kri Kristusova, napoji me!
 Voda is strani Kristusove, operi me!
 Terplenje Kristusovo, poterdi me!
 O dobrotliv Jesus, vflifhi me!
 V' svoje svete rane sakrij me!
 Od tebe se lozhiti, ne pusti me!
 Pred hudim sovrashnikam varij me!
 V' moji sadni uri poklizhi me!
 Potim k' sebi priti perpufti me!
 De bom s' tvojimi svetniki hvalil te
 Na vezhne zhafe Amen.

,Sveto radovanje po duhovnim obhajili.

(Od M. Hauberja.)

O Jesus, moj Bog ino Odrefhenik, tvoj sveti Sakrament je sastava tvoje ljubezni, in spomin tvojiga briddkiga terplenja ino smerti sa mene. — Vifoko hvalen bodi Jesus, moj Svelizhar, v' svetim Sakramentu!

O Jesus! ti nam skásujesh smeraj svojo nefkouzhno ljubesen fkos vedno prizhejozhnost v' ti prezhudni fkrivnosti. — Vifoko hvalen bodi Jesus, moja ljubesen, v' svetim Sakramentu.

O Jesus, moj Bog! v' tebi, kakor sazhetku vfiga dobriga, ino narvikshim sapopadku vsih popolnosti, sposnam vfo lepoto; vfo svelizhanje. — Vifoko hvalen bodi Jesus, moja narvikshi dobrota, v' svetim Sakramentu!

O Jesus! moja ljubesen! v' dar ti dam svoje ferze, gosposduj v' tajistim s' svojo gnado, s' svojo

ljubesnjo, in daj, de bom ves tvoj. — Vifoko hvalen bodi **Jesuf**, moje svelizhanje, v' svetim Sakramentu!

O Jesuf! moj krishan Svelizhar! kako ti samorem poverniti tvoje bolezhine, tvojo smert, tvojo ljubesen! Gorezhnost mojiga serza ti naj vezhno sahvalo povrazhuje. — Vifoko hvalen bodi **Jesuf**, moje edino veselje, v' svetim Sakramentu!

O Jesuf! ti skriti Bog pod toljko majhnih podobah kruba, kako slo si se is ljubesni do mene ponishal! moje serze ino moja dusha radujeta v' tvoji sveti prizhejzhnosti.

O Jesuf! moje vezhno dopadenje, s' ponishnostjo ino ljubesnjo kufhnem v' duhu tvoje rane, is kterih je tudi sa mene kri sprave tekla. — Vifoko hvalen bodi **Jesuf**, moja ranjena ljubesen, v' svetim Sakramentu!

O Jesuf, ti ljubesni poln kralj ljubezhik serz, potegni me na se! moja dusha je ranjena od ljubesni do tebe! in bolan sim od shelje te vedno bolj ljubiti. Vifoko hvalen bodi **Jesuf**, pravo shivljenje moje dushe v' svetim Sakramentu!

O Jesuf, ti Bog ljubesni! de si ravno poln narzhistejshiga spofhtovanja, vender nisim vreden, te prejeti! Torej se vershem s' ljubezho Magdaleno pred tvoje noge. Oh, de bi solse grivenge is ljubesni vender ogenj tvoje ljubesni v' meni pomnoshile. — Vifoko hvalen bodi **Jesuf**, moja zhistejsha radoft, v' svetim Sakramentu!

O Jesuf! ti narfladkejsihi pekoj mojiga serza! v' tebi najdem svoje svetejshe veselje, svojo narfladkejsiho tolashbo in svoje popolnama veselje, dokler bom samogel tvoje sveto oblizhje v' nebesah gledati, — Vifoko hvalen bodi **Jesuf** moja vezhna ljubesen, v' svetim Sakramentu!

Hvalen, ljublen ino molen bodi bres vsiga prenehanja, Jesuf v' presvetim Sakramentu altarja!

O Gospod Jesuf Kristuf! ki si na altarju krisha v' svoji bridki smerti kervavo darituv sa grešni svet dopernefel, ino k' spominu na njo per sadni vezherji presveto, nekervavo darituv svojiga telefa ino kervi v' svetim Sakramentu altarja vpoštavil, in masnuikam oblast dal ino vkasal, tajisto nebeshkimu Ozhetu dopernafhati ino vernim deliti: podeli nam nargorezhishi poboshnost do te visoko hvalene skrivnosti, de homo v' spominu na tvoje terplenje ino smert sad nafhiga odrefhenja in mozh tiga neskonzhno saktushavniga ofra v' shivlenju in smerti vshivali. Amen.

,Skos saflushenje nafhiga Gospoda Jesufa Kristufa, ino mozh daritve svete mafhe naf blagoslovi vsigamogozhni Bog, Ozhe, ,Sin noj sveti Duh. Ino dashe vernih naj pozhivajo skos milost boshjo v' miru. Amen.

Sahvalna molituv po sveti mafhi.

(Od poboshniga Tomasha Kempzhana.)

O ljubi Ozhe, poln ljubeshni ino milosti! sahvalim se ti s' otrofhkim serzam, de si me vezherje ljubeshni ino obhajanja svoje smerti milostljivo vdeleshil. Odpusti mi vse pogreshke, ktirih sim se sraven skos mlazhnost in rastrefenost kriviga storil. — Terdno sklenem pred tvojim presvetim oblizhjam, sgled tvojiga Edinorjeniga vedno pofnemati, in se mu, koljkor bodo moje mozhi perpustile, s-enazhiti, de se tako vdeleshim tudi sadu tiga velikiga ino svetiga ofra. Todeli mi gnado, to naprejssetje ispeljati skos ravno tiga nafhiga Gospoda Jesufa Kristufa, tvojiga ,Sina. Amen.

P o z h e ſ h e n j e

Jesufa po ſkrivnoſtah njegoviga
krishoviga pota.

I. O Jeſuf, moj ſodnik, ſa mene k' ſmerti obfojen, de bi moja ſodba miſoſtliva bila, — daj iſ ljubesni do tebe krive ſodbe mirno poſluſhati, nikogar ne ſoditi, enkrat pa miſoſtlivo ſojenim biti.

II. O Jeſuf, moj ſgled! ki radovoljno krish objameſh, de bi ga ſa mene neſel, — pomagaj mi, iſ ljubesni do tebe ſvoj krish voljno noſiti, proti bliſhnimu ſaneſlivim, proti ſebi oſtrimu biti, in po ſmerti plazhilo reſnizhnih ſpokornikov ſadobiti.

III. O Jeſuf, moja podpera! ki ſlab poſtaneſh, de pod krisham padeſh, meni mozh v' ſkuſhnj. vah perdobiti, — derſhi me, de ne padem; daj mi vſmiſenje do ſlabih bratov, kaj de jih vſdigujem; povſdiguj moje miſli k' nebeſhkim ſheljam, in povſdigni enkrat mojo duſho k' nebeſhkim ſladkoſtam.

IV. O Jeſuf ino Marija, moja ſveſta ſpremljovavza! ſavoljo ſhaloſti, ktere ſta obzhutila, kedar ſta ſe frezhala, me ſpremljajta po vſih mojih potih, de ſteſe v' obljubljeno deſhelo ne ſgreſhim.

V. O prevbogi Jeſuf! ki hvaſeſhno pomozh Shimona ſprejmeſh, — ne daj mi v' boſhtvi godernjati, v' bogatvi ſe prevſeti, vbogih ſanizhovati, in nebeſhke bogatva iſ miſli ſgubiti.

VI. O Jeſuf, ſhenin zhiftih duſh! ki ti je dar zhifte Veronike toljko dopadliv, — podperaj me, de vſe nezhiſte ſhelja v' ſebi poterem, in tako vreden poſtanem, tvoje lepo obljižhje v' druſhbi zhiftih angelov vekomaj gledati.

VII. O poterpeshlivi Jesuf! ki ne sapustish krisha, de si te ravno na tle mezhe, — daj, de ne obupam savoljo premnogih grehov, v' ktere toljkrat nasaj padem, ampak de poterpeshlivo per tebi sdravila ifhem, dokler vfm nevarnostam odidem.

VIII. O milostlivi Jesuf! ki sam poln teshav, shalofine shene tolashish, — potolashi mojo dusho, ke-dar si svetovati ne vé, in perpeli me v' presrezhni kraj, v' katerim forse vezh ne tekó.

IX. O Jesuf, stanovitni vojshak, ki she krish sa me objemash, ker ga nesti vezh ne moresh, — daj se mi tako dolgo serzbu vojskovati, dokler vsh fovrashnikov svojiga svelizhanja ne premagam.

X. O Jesuf, ti sanizhovan kralj, ki se flezhi ino s' sholzham pojiti pustish, — naj mirno poslufham, ako me blishni s' sholzham sanizhovanja poji, ino krotko prenesem, ako oblazhilo dobriga imena is mene isterga, de plazhilo krotkih sadobim.

XI. O Jesuf, s' bridkostjo napolnjen! ker ti vse ude grosovitno raspenjajo, ino roke noj noge nevfnileno na krish perbijajo, — naj is ljubeshni do tebe vse teshave vmirjozhiga shivota voljno prenesem, de mi ga bofh na sodni dan povelizhal.

XII. O Jesuf, ti krotko jagne boshje! ki se radovoljno v' nasho spravo vmariti dash, — naj sebi ino svetu odmerjem, in le tebi shivim — sdaj ino vekomaj.

XIII. O Jesuf, moje shivljenje, ki v' narozhji Marije mertev leshish, de bi jes vekomaj shivel; — naj bom s' Marijo rad per tebi, ne le v' veselju, ampak tudi v' teshavah, ker je to gotova sasnarnva sveftiga vuzhenstva.

XIV. O Jesuf, moja hrana! ki is ljubeshni do mene v' grobi leshish, v' tabernakelni prebiyash, in po prebivanji v' mojim serzi hrepenish, — daj, de bo moja dusha nebeslike hrane tvojiga presvetiga te-

leša ino preshlahitne kervi vedno lazhna; daj de bo to
moja narflajfhi brana, moja radoft, moja popotniza,
de obilni sad pernefem sa vezhno shivljenje. Amen.

(Te molitve se lahko tudi per sveti mafhi molijo;
sdaljfhajo, ako se po vsaki en Ozhe nash ino
Zhefhena Marija ismoli, ino sa obhajo kri-
shoviga pota obernejo, ako se pred vsako per-
stavite navadne verfize: Molimo te, o Kri-
ftuf, ino te hvalimo. — Ker si fkos svoj
krish svet odrefhil; na konzi pa perdc-
ne: Vfmili se zhes naf, o Gofpod, vfmili
se zhes naf.)

P O Z H E , S H E N J E

Jesufa v' presvetim resbnim Telefi.

(Is pisem ras-svetleniga Ludovika is Granade.)

Jesuf Kristuf! ljubiti te hozhem, — ti moj Bog ino moje vse! — ljubiti te hozhem, ti moja mozh! ljubiti te hozhem, ti krepkost moje dushe! vselej in vsikdar te hozhem ljubiti, ti nesrezhenno veselje mojiga serza! ne sebi, ampak tebi hozhem shiveti zel zhas svojiga shivlenja, kteriga si mi, ker je bilo skos mojo veliko revshino sjubljeno, po svoji milosti spet ponovil. Moj ponovlevavez si ti, sakaj ponovil si zhloveshko naturo, ktera je skos greh zhisto oflabela ino se skasila. Ti si moj reshnik, sakaj skos ver-vi, s' kterim si samiga sebe vesati pustil, si me reshil is tiranstva greha, smerti, pekla in hudizha, nargrosovitnishiga trinoga. Ti si moj Odrreshenik, sakaj, sa zeno svoje, presvete kervi, ki vse saklade preseshe, si me odreshil is sushnosti, v' ktero fin skos greh sahel. Ti si moj kralj, sakaj skos svojiga Duha ti mene posnash; sa mene si se vojskoval, in me is rok mojih sovrashnikov reshil. Ti si moj mashnik, sakaj profil si, in she profish pred oblizhjam svojiga vezhniga Ozheta bres prenehauja sa me. Ti si moja darituv, sakaj, ti sam si se daroval sa mene na altarji krisha, de bi poln ljubeshni moje pregrehe spravil. Ti si moj srednik, sakaj Bog in zhlovek si, ko prav zhlovek si perjatel ljudi, ko edino-rojen Sin boshji samoresh vse per Bogu, in torej tudi sam ti samoresh, ko srednik med Boga ino ljudi stopiti. Ti si moja glava, ino glava zele zerkve, sakaj ko prava glava podelish nej ino vsm njenim udam mozh, shivlenje ino duhovne shelje. Ti si moja flava ino moja zhast; sakaj, sa mene si zhlovek

postal, in me sebi brata storil, ker si me sa tovaršha svoje nature povsdignil.

Hvalen ino molen bodi bres vsiga prenehanja. — Jesus v' presvetim Sakramentu altarja. Amen.

P o z h e f h e n j e M a r i j e .

(Od sv. Zirila, Aleksandrijskiga patriarha pred 1400 leti.)

Bodi pozhefhena od mene, Marija, Mati boshja, prezhaftita varhnja zeliga sveta, svetilo, ki ne vgalne; svetla krona divishstva, szepter prave vere! — Bodi pozhefhena Marija, ki si v' svojim divishkim narozhji Neskonzhniga ino Nesapopadliviga nosila, ti, fkos katero se presveta Trojiza zhafti ino moli, fkos katero je shlahten krish Isvelizharja po zelim svetu povsdignjen: fkos katero se nebefa veselijo, angelzi v' veselji topé, hudi duhovi v' beg poganjajo, fkuhfnavez premaga, greshna stvar v' nebefa povsdigne, fkos katero je snanje resnize na rasdertja malikovanja safajeno, fkos katero verni kersta deleshni postanejo, ino se s' oljam veselja pomashejo, fkos katero so vse zerkve sveta vpostavlene, ino ljudstva k' pokori nasaj perpelane bile; bodi zhefhena, Marija, fkos katero je edini Sin boshji, ki je ljuzh sveta, tiste ras-svetil, ki so v'temi smerti sedeli! — Pa kdo samore tebe, zhes vso zhaft visoka! po vrednosti zhaftiti? —

Molitur k' Mariji Divizi.

(Od Marije Egiptovske, spokornixe, pred 1400 leti.)

O sveta Diviza ino kraliza! ki si praviga Boga v' mesi rodila, oh! predobro vem, de se ne spodobi ino

tvoji zhaſti ne perleſhe, de bi jes, neframna ino nezhiſta ſvoje vmadeſhane ozhi k' tebi povſdignila, in te s' ſvojimi neſnashnimi uſtmi v' pomozh klizala, ktero vſelaj zhiſto divizo, in bres madesha na duſhi ino teleſi ſpoſnám! Po vſi pravizi je, de bi jes, ki ſim polna hudobij, od ſnage tvoje zhiſtoſti, ki je bela ko lilija, ſanizhovana ino ſavershena bila. Ker je pa vender Bog, kteriga ſi toljko zhudno rodila, le ſa to zhlovek poſtil, de bi greſhniko k' pokori poklizal, tak vpijem k' tebi, o prevſmilena Goſpa, ſtoj mi v' pomozh v' mojim sdihovanji, ker zeló nobene druge pomozhi nimam. Vsemi, o Kraliza, vsemi me v' ſvoje varſtvo, in ſpravi me s' ſvojim, Sinam! Ne perpuſti, de bi jes tajiſti Miloſti ptuja oſtala ktero ſi kakor, diviza ſpozhele ino rodila, in ki je v' zhloveſhki podobu ſvojo laſtno kri ſa moje odreſhenje prelila. O mogozhna Diviza ino oblaſtniza, ne ſavershi me, in ne ſapuſti me, ampak obvari me; peli me, kamor kolj ti dopade, pokashi mi pot ſvelizhanja ino pokore, ino obdej me s' ljuzhjo tvoje ſvetlobe, de vekomaj vezh ne odſtopim od pota iſvelizhanja, po katerim te proſim, de bi me vodila.

K' tebi, o diviſhka porodniza boſhja! sdihujem v' ſolsah, ktero ſi ſa beſednizo ino ſrednizo iſvoljim, O ne ſanizhuj me, ti moja Goſpa; ne ſavershi mojih proſhinj, ti bresmadeshna! ampak pridi mi v' pomozh, de pred tvojim oblizhjam vſi ſovraſhniko v' beg ſbeſhijo, ki me preganjajo. Bodi mi vedno hitra pomozhniza, in zhuj nad menó od vſih ſtrani, de kjé ſpet v' ſkuſhnjavo in greh ne pervolim, in rop vezhniga pogublenja ne poſtanem; ampak de vedno pod ſavetjam tvojiga materniga varſtva okovarjena hodim, bres madesha na poti ſvelizhanja ſvoj pot doſtojim, in ſkos tvojo materno tolashenje prevarvana, vſim ſanjkam hudizha ino vſim nevarnoſtam na duſhi ino teleſu frezhno odidem. Vſliſhi me, mati mojiga Goſpoda! in proſi bres preneha ſa mene greſhnizo per ſvojim preſladkim, Sinu; ſaj ſi naſha

mati ino pripošniza, polna ljubesni, milosti ino
dobrote, de ne sapuštiš tistih, ki v' te savupajo.
Amen.

,Serzhno posdravljenje boshje

M A T E R E I S V E L I Z H A R J A.

(*Od svelizhaniga Ludovika Blosja, apata,
pred 300 leti.*)

Posdravlena bodi, o Marija, ti savupanje shalofnih, ti pamezh sapušhenih! Tebi daja ,Sin tako zhaft, de vse prejmeš, kar proših, de seti vse sgo-di, kar shelih. Tebi so sakladi nebeskiga kraljestva sporoženi. ,Stori, o Gospa! de bodeta moja dušha ino moje serze v' vsaki burji tiga shivlenja vedno na-te obrnjena. Tvoji prefladki dobroti isporozhim dušho in telo. Vodi ino varji me vse ure ino trenke shivlenja, o moj sladki trofht, moj šbkit in moja bramba!

Bodi posdravlena, o preblashena mati boshja, moja prefladka Gospa, ktere spomin moje serze v' sveti radosti obhaja! Prosim te, o Marija, škos presveto ozhlovezhenje, škos rojstvo, shivlenje, terplenje ino smert tvojiga nefkonzhno ljubleniga ,Sina, všmili se svojiga revniga flushabnika, sakaj s' tvojim rojstvom se je perkasalo všmilenje, in je s' tebo rallo. Naj se velika revšhina mene, velikiga grefhnik škos tvoje veliko všmilenj: popravi. Daj, o premi-la mati, de bom tšlim perštet, ktere ko svoje etroke ljubih, uzhih, vodih, redih ino varješ. Sa-

kaj ti si, ino vedno bošh, sa Bogam, moje savupanje in prefladka tolasbba moje dušhe! o moja preflajsha bramba! pridi naprot timu, ki te ifhe, in stoj mu na strani, ki na-te savupa! Odlozhi mojiga duha od vřiga, kar je pod nebam, in podeli mi preokufek tište nebeřhke, fladke prijetnosti vezhniga veselja, ki bo moje serze toljko gorezheřhe k' zhařti mojiga Boga podshgalo, in vse nezħimerno veselje na vřikdar ofkutilo, de bom v' fladkim miru svo je shivljenje sklenil, ino od tebe v'ojen, v' vezhno shivljenje perřhel. Amen.

K A S A L O.

Stran.

Beseda ,Slovenzam	III
Uvod	VII

PERVE BUKVE.

Potrebne opominbe ino vadbe, ktere dušho od njeniga perviga poshelenja po poboshnim shivlenji noter do terdniga sklepa, prav bogabojezhe shiveti vodijo.

POSTAVE.

I. Popis prave poboshnosti	15
II. Od lastnost in imenitnosti prave poboshnosti	18
III. De se poboshnost s' vsakim stanam in pokli- zam da skleniti	20
IV. Od potrebniga vodnika na pot in po poti po- boshnosti	22
V. De se s' zhi shenjam dušhe sazheti mora	25
VI. Od perviga zhi shenja dušhe, ali od zhi- shenja smertnih grehov	27
VII. Od drugiga zhi shenja, namrezh zhi shenja nagnjenja k' grehu	28
VIII. Od pripomozhkov k' timu zhi shenju	30
IX. Pervo premi shlovanje. Od stvarjenja	31
X. Drugo premi shlovanje. Od namena, k' katerimu smo stvarjeni	34

XI. Tretjo premišlovanje. Od dobrot boshjih	36
XII. Šteto premišlovanje. Od greha	38
XIII. Peto premišlovanje. Od smerti	41
XIV. Šesto premišlovanje. Od sodbe	43
XV. Sedmo premišlovanje. Od pekla	46
XVI. Osmo premišlovanje. Od svetiga raja	48
XVII. Deveto premišlovanje. V katerim si dušha nebesa isvoli	50
XVIII. Deseto premišlovanje. V katerim dušha poboshno shklenje isvoli	52
XIX. Kako se spoved zhes zelo shklenje opravi	55
XX. Visoko poterjenje, s katerim se sklepe: Bogu flushili dušhi vtisne in pokoro storiti sklene	56
XXI. Konzava tega perviga zhišhenja	59
XXII. De se je tudi od nagnenja do odpušljivih grehov zhišliti potreba	60
XXIII. De se je od nagnenja do nepridnih in nevarnih rezhi zhišliti potreba	62
XXIV. De se je od slabosti zhišliti potreba	64

D R U G E B U K V E .

Nekteri nauki, skos molituv ino svete Sakramente dušho k' Bogu vsdigniti.

P O S T A V E .

I. Od potrebnosti molitve	66
II. Kratko napelovanje k' premišlovanju, in pereizh od prizhejozhnosti boshje, kar je k' pripravi pervo potrebno	70
III. Od klizanja v' pomozh, kar je k' pripravi drugo potrebno	72
IV. Od predpostavave skrivnosti, kar je k' pripravi tretjih potrebno	73

V. Od prevdarjenja, kar je drugi del premišlovanja	75
VI. Od obzuttlejov ino sklepor, kar je tretji del premišlovanja	76
VII. Od premišlovavniga skonžhanja in snopka duhovnih svetiz	77
VIII. She nektire svelizhavne opombe od premišlovanja	78
IX. Od suhote serza med premišlovanjam	81
X. Južerna vadba	82
XI. Od vezherne vadbe in sprafshovanja vesti	84
XII. Od duhovne samote	85
XIII. Od svetih sdihlejov, kratkih gorežkih molitviz in poboshnih misli	88
XIV. Od svete mafhe, in kak se imá slišhati	93
XV. Od ozhitnih ino splošnih vadb poboshnosti	95
XVI. De imamo svetnike zhaštiti ino v' pomozh klizati	96
XVII. Kako se imá boshja beseda, poslušhati ino brati	98
XVIII. Kako se boshje vdihnjenja sprijeti morajo	100
XIX. Od svete spovedi	103
XX. Od pagostiga svetiga obhajila	107
XXI. Kako se je obhajati	110

TRETJE DUKVE.

Mnogiteri nauki sa vadbo v' zhednostih.

POSTAVE.

I. Od sverstenja zhednost	113
II. Dalje ravno tiga nauka	119
III. Od poterpeshlivoſti	123
IV. Od ponishnosti v' sunajnim	127
V. Od snotrajne ponishnosti	131
VI. Ponishnost ſtori, de ſcojo laſtno niſkoſt ljubimo	136

VII. Kako se v' ponishovanji dobro imé ohraniti imá	140
VIII. Od krotkosti proti blishnimu ino od vrazhb soper jeso	145
IX. Od krotkosti do samiga sebe	149
X. De svoje dela s' skerbnostjo, vender bres pre nagljivo sti ino bojezhno sti opravljati morama	152
XI. Od pokorshine	155
XII. De je zhi slo st potrebna	158
XIII. Nauki, zhi slo st ohraniti	162
XIV. Kako se vboshtvo v' duhu v' sredi bogastva ohraniti áa	165
XV. Kako se v' pravim bogastvi refnizhno vboshno shivi	168
XVI. Od duha bogastva v' refnizhnim vboshtvi	172
XVII. Od prijateljstov, in pervizh od hudobnih	174
XVIII. Od nezhimerniga ljubovanja	177
XIX. Od praviga perjateljstva	181
XX. Od raslozhka med pravimi ino kricimi perjateljstvi	184
XXI. ,Svarila in vrazhila soper hudo perjateljstvo	187
XXII. ,She nekteri nauki od perjateljstva	191
XXIII. Od del sunajnega pokorjenja	193
XXIV. Od dru shne ino samote	199
XXV. Od spodobnosti v' oblazhil'ih	202
XXVI. Od pogovarjenja, in sizer pervizh, kako od Boga govoriti moramo	205
XXVII. Od spodobnosti v' besedi, ino od spo sh tovanja, kteriga smo ljudém dolshni	206
XXVIII. Od icizhniga sojenja	209
XXIX. Od oprarljanja	214
XXX. ,She nekaj naukov od pogovarjanja	220
XXXI. Od kratkozhasa ino sprelajshanja, in pervizh, kar je perpusheniga ino poshteniga	222
XXXII. Od prepavedaniga igranja	224

SLOVANSKA KNJIŽNICA LJUBLJANA

K RA

B 160

9014607

COBISS